

MAK

Izgovorna z barvami

AKCIJSKA PRODAJA BARV

DO 10. 5. 97

NAD MLINI 70

068 342 044

DOLENJSKI LIST

Št. 14 (2486), leto XLVIII • Novo mesto, četrtek, 10. aprila 1997 • Cena: 190 tolarjev

ISSN 0416-2242

DOLENJSKI LIST

vaš četrtkov prijatelj

DOLENJSKI LIST

KAPELA LA CHATALIERE V NOVEM MESTU

NOVO MESTO - Društvo novomeških študentov je v Novo mesto povabilo Kapelo la Chataliere, eno od dveh skupin, ki bo predstavila Slovenijo na mednarodnem festivalu Druga godba. Kapela la Chataliere bo udeležence popeljala v svet instrumentalne funk-etno-jazz glasbe v petek, 11. aprila ob 23. uri, v novomeški piceriji, po poslovnem koncertu novomeške vokalno-instrumentalne skupine Copa ca Bana, ki bo sicer v športni dvorani Marof.

POSLOVILNI KONCERT COPACABANE

NOVO MESTO - Jutri, 11. aprila, bo ob 20. uri v športni dvorani Marof poslovilni koncert vokalno-instrumentalne skupine Copacabana, ki bo s tem nastopom zaključila svojo sedemletno uspešno pot. Nastopila bo tudi skupina Društvo mrtvih pesnikov, violinistka Jelena Zdravljica in drugi gostje. O Copacabani več v Prilogi.

IGRAJO GLASBO IZ PREJŠNJIH STOLETIJ - Ansambel Musica Antiqua Slovenica sestavljajo: organist in špinetist Milko Bizjak, violončelist Igor Mitrovič in sopranistka Olga Gracelj (na sliki) ter violinista Igor Grasselli in Karl Žužek. (Foto: MiM)

MILOŠ PAVLICA, podpredsednik ZLSD Slovenije, je ob sklenitvi načelnega dogovora o prekinitvi zbiranja podpisov dejal, da je naklonjenosti javnosti nedvomno veliko pripomoglo, da je prišla pobuda iz vrst strokovnega kadra oz. da jo je podal mag. Černač. (Foto: M. L.-S.)

ZLSD in Černač sklenila dogovor

Z zbiranjem podpisov za referendum o gozdovih bodo prenehali istočasno

KOČEVJE - Na pobudo občinskega odbora Združene liste socialnih demokratov sta se v petek v Kočevju sestala podpredsednik stranke Miloš Pavlica in pobudnik predhodnega zakonodajnega referenduma "Zavarujmo naše gozdove" mag. Janez Černač. Iz spoštovanja do Černačeve želje po ohranitvi integritete nacionalnega odbora za referendum kot nestranskih in nevladnih organizacij sta - Pavlica takoj po srečanju in Černač po predhodni seznanitvi nacionalnega odbora o rezultatih pogovora naslednji dan - na ločenih tiskovnih konferencah potrdila, da so se dogovorili, da bodo prekinili z akcijama zbiranja podpisov, da bi s tem omogočili razpis referendumu.

Kot je povedal Pavlica, so v akciji zbiranja podpisov za razpis referendumu na pobudo SNS in ZLSD do prejšnjega petka in s tem vsega v komaj dobrih dveh tednih zbrali že 41.444 podpisov. Ker državni zbor referendumu ne more razpisati, dokler se teče

akcija zbiranja podpisov v podporo Černačevi pobudi - rok poteče 8. maja - so se z mag. Černačem srečali, da bi se dogovorili o tem, kako nadaljevati z aktivnostmi, da bi čimprej prišlo do spremembe zakona o denacionalizaciji. Kot že večkrat v preteklosti so

tudi na srečanju v Kočevju ugotovili, da imajo isti cilj, in sicer, da se zavaruje čimveč narodnega bogastva ter da je zato tudi v interesu nacionalnega odbora, da pride čimprej do razpisa referendumu. V skladu z dan poprej sprejeto odločitvijo nacionalnega odbora, da bodo nadaljevali z zbiranjem podpisov, vse dokler ZLSD svoje akcije ne bo prekinila, so se dogovorili, da bodo akciji zbiranja podpisov prekinili istočasno. To naj bi storili še ta teden s podpisom dogovora o prekinitvi zbiranja.

M. LESKOVŠEK-SVETE

PROSLAVA OB 120-LETNICI BRUSNIŠKE ŠOLE

BRISNICE - Kolektiv osnovne šole Brusnice vabi vse nekdanje zaposlene na tej šoli in tudi ostale krajanke na proslavo ob 120-letnici šole, ki bo v soboto, 19. aprila, ob 9.30 v prostorih šole.

POL VLADE V NOVEM MESTU - V torek je Novo mesto obiskala močna vladna delegacija. Vodil jo je podpredsednik vlade Marjan Podobnik, z njim pa so bili še minister za ekonomske odnose in razvoj dr. Marjan Senjur, za promet in zveze Anton Bergauer, za kmetijstvo in gozdarstvo Ciril Smrkolj, kasneje pa se jim je pridružil še minister za gospodarstvo Metod Dragonja. Najprej so obiskali Krko, kjer je beseda tekla o uspehih, načrtih in težavah tega uspešnega podjetja, sledil je razgovor z dolenskim gospodarstveniki v hotelu Krka, zvečer pa se je predsednik Slovenske ljudske stranke Marjan Podobnik s sodelavci sestel v gostilni Na hribu še z vodstvi občinskih odborov SLS iz novomeške, šentjernejske in škočjanske občine. Na sliki: visoka vladna delegacija na obisku v Krki. (Foto: A. B.)

Spoštovani bralci!

Zadnjič smo vas "prešetili" z Dolenjskim listom v dveh kosih - in ker je takšen tudi tokrat, tako razdeljen pa bo še dlje časa, smo vam kajpak dolžni pojasnilo.

Tiskarna Ljudske pravice, ki je četrto stoletja tiskala Dolenjski list, je v stečajnem postopku, njena prihodnost pa je na moč negotova. Zato smo se odločili za drugačo tiskarja - ljubljansko Delotič, d.d., ki pa Dolenjski list zaenkrat lahko natisne v dveh ali več, in ne samo v enem kosu.

Menimo, da časopis zaradi tega ni nič manj vsebinski, za nekatere moteči oglasi so zdaj zvečine v zadnjem delu časopisa, edina večja prostorska sprememba pa je doletela Priloga. Slednje vsak drugi teden ne boste več našli na sredini časopisa kot celote, ampak sredi drugega dela Dolenjskega lista.

Hvala za razumevanje in ostanite še naprej z nami!

Uredništvo Dol. lista

Mikavnost stare glasbe

Prvi iz vrste trinajstih koncertov Novomeškega glasbenega festivala v Kulturnem centru Janeza Trdine

NOVO MESTO - V Kulturnem centru Janeza Trdine se je v ponedeljek, 7. aprila, zvečer z otvoritvenim govorom župana Francija Koncilije in s koncertom vokalno-instrumentalnega ansambela Musica Antiqua Slovenica začel Novomeški glasbeni festival 97.

Gre za niz komornih koncertov, posvečenih baročni in klasični glasbi, ki jih je vsebinsko zasnoval glasbenik Milko Bizjak z namenom, da se obogatita kulturna podoba občine in njena turistična ponudba. Bizjakovo zamisel je Mestna občina Novo mesto gmotno podprla in tako omogočila, da bodo vsi koncerti brezplačni. Festival bo potekal na različnih lokacijah.

V Novem mestu tudi doslej sicer ni vladala koncertna suša, res pa je, da je bila ponudba dokaj monotona in da je šlo predvsem za "uvoz" koncertov od drugod, medtem ko je domača ustvarjalnost in poudarjenost prišla manj do izraza oziroma je bila povsem prezrta. Novomeški glasbeni festival pa bo ob predstavitvi svetovno znanih klasikov 17. in 18. stoletja oživil tudi tradicijo naših že pozabljenih in zanemarenih skladateljev. Ponedeljkov koncert je že bil tak. Ansambel Musica Antiqua Slovenica, ki se posveča prav poustvarjanju stare glasbe, najdene v arhivih na območju vse Slovenije, je izvedel šest vokalno-instrumentalnih del iz zbirke slovenske glasbene dediščine in dvoje instrumentalnih del iz obdobja evropskega baroka. Za nas sta bili nedvomno najbolj zanimivi skladbi Jakoba Zupana in Jana K. Vanhala, saj gre za deli, ki so ju odkrili v arhivu frančiškanskega oziroma kapiteljskega arhiva, ostale izvajane skladbe pa so iz arhiva koprke in ljubljanske stolnice.

Isti koncert so večer poprej izvedli tudi v Domu glasbene dediščine v Globodolu.

M. MARKELJ

Krka - najuglednejše slovensko podjetje

Najuspešnejši direktor pa je Miloš Kovačič

LJUBLJANA - V ponedeljek, na predvečer otvoritve 5. slovenskega finančnega sejma Kapital '97, so v Cankarjevem domu v Ljubljani novomeški Krki podelili nagrado za najuglednejše slovensko podjetje, njen direktor Miloš Kovačič pa je med direktorji prav tako dobil največ glasov. Za najuglednejšega slovenskega finančnika pa so izbrali guvernerja Banke Slovenije dr. Franceta Arharja.

Skrivnost Krkinega uspeha, ki na svetovne trge izvozi tri četrtine svoje proizvodnje in je med največjimi slovenskimi izvozniki, v vlaganjih po vsem svetu široko razpleteno marketinško mrežo in v zaposlene. Okoli 300 strokovnih sodelavcev, ki jih ima Krka v 32 podjetjih in predstavništvih v tujini, veliko prispeva, da je Krka na svojih tradicionalnih trgih od Strunjana do Vladivostoka med najuspešnejšimi farmacevtskimi podjetji.

• Človek, ki stmi v zvezde, stoji v vsako cestno lužo. (A. Smith)

VREME

Ob koncu tedna bo deloma jasno in razmeroma hladno vreme z možnimi aprilskimi plohami.

Berite danes

stran 3:

• **Odpadne lake sežgali v Franciji**

stran 5:

• **Lepovčani so proti hišam za Rome**

stran 7:

• **Vino Brežice najelo Agrario**

stran 8:

• **Uspeh temelji na dveh velikanih**

stran 11:

• **"Vsi dobro vemo, kdo požiga!"**

stran 13:

• **Strel bo napadel kar Rokavski preliv**

stran 21:

• **Dolenjsko šolstvo spotikaje v devetletko**

stran 23:

• **Naš pogovor: Borut Pahor****DOLENJSKI LIST**

BORZNO POSREDNIŠKA HIŠA, d.o.o. PE NOVO MESTO

- * Odkupujemo delnice KRKE serije B, Petrola, pivovarn Union in Laško ter ostale
- * Posredujemo pri trgovanju z vrednostnimi papirji na Ljubljanski borzi
- * BPH, Trdinova 1 (bivši hotel Kandija) ☎ 068/342-410

Posvetitev novega metropolita

STATI INU OBSTATI - Na belo nedeljo, 6. aprila, je dosedanji ljubljanski nadškof in metropolit dr. Alojzij Šuštar v spremstvu še dveh slovenskih nadškofov v ljubljanski stolnici posvetil svojega naslednika novega ljubljanskega nadškofa in metropolita dr. Franceta Rode. Svečanosti so poleg vrha slovenskega cerkvenega sveta in visokih rimskih in drugih tujih dostojanstvenikov prisostvovali tudi najpomembnejši predstavniki posvetnega življenja od predsednika države Milana Kučana s soprogo in predsednika Državnega zbora Janeza Podobnika do predsednikov večine parlamentarnih strank. Dr. Franc Rode si je za vodilo izbral Trubarjev rek "Stati inu obstat". Kot svoje prvenstvene naloge je navedel kristjanom oznanjati evangelij za poglobitev vere, neverujočim razodevati nedoumljivo Kristusovo bogastvo ter varovati edinost vere in red, ki je skupen vsej katoliški Cerkvi. (Foto: G. Šinik, gorenjski glas)

Ob dnevu Romov na rob

Odkar Romi kot državljani Slovenije prejema dokaj visoke socialne pomoči, še pogosteje polnijo rubrike črnih kronik. Da je s to radodarno pomočjo države nekaj narobe, priznavajo tudi nekateri Romi sami. V njihovih naseljih je vse več orožja in s tem tudi streljanja, po drugi strani pa jih je minila še tista minimalna pripravljenost za delo, saj za brezdolje dobijo več kot pa za celomesečno delo. Kruhu brez motike pa se ne bi nihče odrekel!

Dejstvo je, da so si Romi v vsej povojni socializaciji najbolj zapomnili pravice, manj pa dolžnosti. Država jim je in jim še daje pomoč, ne zna pa jih spodbuditi, da bi se za drugačno življenje potrudili tudi sami. Povsem razumljivo je, da so drugi ljudje nestrpni do Romov, saj država do njih ni tako velikodušna, kar se kaže v prizanesljivosti do romskih črnih gradenj, ki se pojavljajo vse od Lepovč v ribniški občini do Krušč v brežiški, do neregistriranih romskih avtomobilov in drugem. Vendar, ker Romov ne moremo kar izseliti na Luno, čeprav bi nekateri radi, če ne na Luno, pa vsaj ven iz občine, bo potrebno poiskati drugačen, težji in zahtevnejši model socializacije, ki bo vključeval tudi romsko prizadevanje za drugačno življenje in sožitje z ostalimi prebivalci. In to je skupna naloga države in občin, čeprav bi jo te najraje prepustile druga drugi.

JOŽICA DORNIŽ

MANA

tiskovna agencija

068/321-115

342-136

POČITNICE '97

POSEBNI

POPUSTI ZA

PRIJAVE DO KONCA

APRILA

Na čigav račun jih kupujejo

Družbena vloga športa ni majhna, čeprav se danes precej manj poudarja, kot se je pred leti. Če v razvitem svetu prednjačijo skandinavski dežele pa tudi Amerika, to vlogo šport občuti tudi v izdatno podporo iz državnih proračunov, pri nas denarja za take (tako rekoč marginalne) dejavnosti zmanjkuje. Posledica tega je, da so v športu čez noč zavladali povsem drugačni odnosi. Denar je tam, kjer je moč. Marsikateri klub, predvsem na področju kolektivnih športov, je prišel povsem nenadzorovano v roke bolezensko ambicioznih lokalnih športnih funkcionarjev, ki skozi športne uspehe iščejo samopotrđitev, ki je v zasebnem življenju niso mogli doseči. Ko dobijo športno oblast v svoje roke, se denar obrača, kakor je njim ljubo. Iz vaških moštev, kjer so se do nedavnega potnjevali domači športniki od pionirjev pa do veteranov, nastajajo mednarodna moštva, kjer domačini le stežka pridejo na igrišče. Tam je mesto za večkrat preplačane tujce in kupljene športnike iz drugih koncev Slovenije. Domači trenerji kar naenkrat niso več dobri in tudi zanje se najde drago plačana zamenjava. Spraševati se o smislu takega početja je bolj ali manj jalovo početje, saj nadutni klubski funkcionarji ne slišijo več glasu stokajočega malega človeka. Pravo ceno vsega tega pa prepo-gosto plačujejo otroci, pred katerimi je težka izbira med ulico in telovadnico.

MIRAN PAVLIČ, trgovski poslovodja iz Brestanice: "V slovenskem športu naj bodo tujci, vendar do določene mere. Več kot dva v ekipi ne, ker bi drugače preveč izrinili domače športnike. To se že dogaja. Če nastopajo tujci, se nič ne dela z mladimi, čeprav naj bi ekipe gradili na mladih športnih kadrih. Tujci v ekipi pomenijo umetno ustvarjene ekipe. Tu gre potem samo še za denar."

KARL RECER, glavni direktor Vina Brežice: "Nikoli nisem bil navdušen nad tem, da bi nastopali v slovenskih klubih uvoženi, plačani športniki. Če so prisotni tujci, to zavira razvoj lastne baze. Zato mi sponzoriramo zanesenjaški atletski klub Fit, ki temelji na prostovoljnem delu in lastnem podmladku. Fit je dokaz, da se z lastnimi silami dajo doseči najboljši rezultati."

BOŽIDAR PAUN, samostojni podjetnik iz Črnomlja: "Dobro je, če so v naših ekipah tudi tujci, ker tako šport napreduje. Vendar jih ne sme biti preveč, sicer mladi domači športniki ne morejo priti v ekipo. Pri nas je veliko mladih talentov, le vzgojiti jih morajo. To pa traja dlje, vendar se vzgoja obrestuje. Zato naj bi jedro ekip sestavljali domačini."

DRAGO MOHAR, natakar iz Semiča: "Domačega znanja v športu ni dovolj, zato morajo biti tudi tujci. S tem se izmenjavajo izkušnje. Tako je drugod po svetu, ne le pri nas. Jaz cenim dosežke v športu, ne glede na to, od kod je športnik. Sicer pa je v športne uspehe potrebno vložiti veliko truda, in če je klub sposoben kupiti dobrega tujega športnika, naj ga kupi!"

MATEJA PAVLIČ, prodajalka iz Črmošnjic: "Ne moti me, da se v slovenskem športu zadnje čase pojavlja vse več tujih športnikov, saj to pomeni, da se tudi pri nas šport profesionalizira. Ne bi pa bilo prav, če bi tuji športniki zaradi tega imeli privilegije pri pridobivanju našega državljanstva. Tudi zanje bi morala veljati enaka pravila kot za vse ostale tujce!"

STANKO SLEMENŠEK, uslužbenec Območne geodetske uprave Sevnica: "Prav je, da sprejememo v naš šport in reprezentanco tudi tujce, tako kot to počno v tujini, toda to ne bi smelo iti na rovaš naših športnikov, se pravi, da potem ni dovolj denarja za naše športne strokovnjake, da hodijo učiti v tujino in za usposabljanje naših perspektivnih športnikov."

POLDE GREBENC, upokojenec s Trebelnega: "Spodbujati bi morali predvsem domače športnike, da bi jim omogočili vsaj približno take pogoje za vadbo in razvoj, kakršne imajo njihovi vrstniki v tujini. Sicer pa ne vidim nič slabega, če dobijo naše državljanstvo tudi vrhunski tuji športniki, saj se na ta način v tako maloštevilnem narodu lažje približamo svetovnemu vrhu."

NINA ŠTRUMBELJ, gimnazijska maturantka iz Kočevja: "Povsod po svetu imajo športne ekipe tudi tuje igralce, in ne vem, zakaj ne bi bilo tako tudi pri nas. Prav je, da je kakšen, seveda pa ne bi bilo prav, da bi bili vsi igralci tujci. Tuji igralci vnašajo v ekipe svežino, in ker naj bi šlo za dobre igralce, vplivajo tudi na boljše igranje, ta pa privablja na tekme več gledalcev."

Za izključitev podpisnikov deklaracije

OO SKD jih obsoja

NOVO MESTO - Občinski odbor SKD Novo mesto je v zvezi z Deklaracijo za oživitvev SKD, ki jo je pripravila skupina vidnih članov stranke in v kateri pozivajo vodstvo stranke s predsednikom Lojzeto Peterletom na čelu, naj zaradi poloma na volitvah in diskreditacije stranke v javnosti nemudoma odstopijo, sprejel tako stališče: "Deklaracija je v nasprotju z že sprejetimi sklepi sveta stranke o prenovi in prav gotovo ne prispeva k stabilizaciji notranjih razmer. V njej se poziva vse ljudi dobre volje, tudi nečlane SKD, kar kaže na nemoč in šibkost podpisnikov. Njena vsebina ne zajema nobenih alternativnih rešitev, ampak je njen edini cilj rušiti vodstvo in polastiti se oblasti. Pozivamo vodstvo in organe stranke, naj pobudnike takšnega nelegalnega in nedemokratskega ravnanja nemudoma in javno obsodijo in jih izključijo iz stranke SKD."

Z našega območja so deklaracijo podpisali Vlado Staršinič iz Črnomlja ter Marjan Dvornik, Franci Koncilijski in dr. Vida Čadonič Špelič iz Novega mesta.

DOLENJSKI LIST

SREČANJE BOLNIKOV S STOMO

NOVO MESTO - Dolenjska sekcija bolnikov s stomo društva ILCO iz Ljubljane vabi na srečanje vse bolnike s stomo iz Dolenjske in Bele krajine, ki bo v petek, 11. aprila, ob 13. uri v novomeškem zdravstvenem domu, in sicer v sejni sobi v tretjem nadstropju. Najprej bo predavanje dr. Kristine Balkovec o spremembah na koži, predstavnica trgovine Medis iz Novega mesta pa bo predavala o uporabi pripomočkov za nego stome. Potem se bodo bolniki pogovarjali o svojih težavah, o delu sekcije, o lanskem delu pa bo poročal predsednik dolenske sekcije Stane Medved iz Novega mesta.

DOLENJSKO DRUŠTVO LEDVIČNIH BOLNIKOV - V Sloveniji je okrog 1000 ledvičnih bolnikov, dolensko društvo pa jih združuje 80, od tega jih je 60 vezanih na dializo v novomeški bolnišnici, nekaj pa jih opravlja dializo doma. (Foto: J. Dornič)

SLIKE V ZDRAVSTVENEM DOMU - Ob dnevu zdravja so v petek, 4. aprila, v novomeškem zdravstvenem domu pripravili dan odprtih vrat. Tu dogodek so začeli z otvoritvijo razstave likovnih del dolgoletnega zdravnika, upokojenega specialista pediatra dr. Janeza Janžekoviča, in višje medicinske sestre Marije Oberstar (na sliki). Lepega kulturnega dogodka se je udeležilo veliko ljudi. Potem so obiskovalci lahko prisluhnili pogovoru o delu in perspektivah novomeškega zdravstvenega doma, predavanjem o zdravi prehrani dojenčkov, boleznih odvisnosti, si ogledali dispanzerje, urgentno ambulanto, reševalna vozila in se seznanili z delom patronažne sestre. (Foto: A. B.)

Vino sodeluje s celovškim Pagom

Vino Brežice sodeluje s podjetjem Pago iz Celovca - Slovenija po porabi sokov krepko za Avstrijo in veliko pred Hrvaško - Pago vodilna blagovna znamka sokov

BREŽICE - Podjetje Vino Brežice ustvari tretjino prihodka z vinarstvom. Vinogradništvo in vinarstvo predstavlja petino njegove celotne proizvodnje, drugo je proizvodnja brezalkoholnih pijač. Ob tem, da polni pijače lastnih blagovnih znamk, vino tudi zastopa tuje. Pred dnevi je postalo ekskluzivni distributer izdelkov podjetja Pago iz Celovca.

Kot je povedal Karl Recer, glavni direktor Vina, si brežiško podjetje od sodelovanja s Pagom obeta tudi nov razvojni korak,

predvsem pri sokovih, "kjer je Pago blizu in daleč največji specialist". Vino se s Pagom dogovarja tudi za poglobljeno sodelovanje, kar pomeni, da bo polnilo nekatere sokove celovškega proizvajalca.

Ko so celovško-brežiško sodelovanje opisali z nekaterimi številkami, so navedli med drugim, da bo Pago letos v primerjavi z lanskim letom povečal proizvodnjo za desetino in da v tej načrtovani rasti že upoštevajo prihodnje poslovno sodelovanje z Vinom. Optimizem jim vliva tudi ugotovitev, da Slovenija letno porabi 20 litrov sadnih sokov na prebivalca. Slovenija s tem močno zaostaja za Avstrijo, kjer je poraba znašala lani kar 32 litrov sadnega soka na prebivalca, in krepko prekaša Hrvaško, kjer spišejo letno na osebo dobre 4 litre sadnega soka.

Omenjeno 10-odstotno rast bo celovško podjetje doseglo z novimi naložbami in tako je ravno prejšnji teden začelo doma postavljati novo polnilno linijo. Z njo bo v dveh korakih povečalo

• Največji avstrijski proizvajalec sadnih sokov, s katerim sodeluje, kot rečeno, brežiško vino, je leta 1996 izvozil dobrih 11 milijonov litrov sadnega soka, kar presega četrtno celotne prodaje. Potem ko se je dobro uveljavil na zahodnoevropskih trgih, v Italiji, Franciji, Nemčiji in Španiji, prodira kot rečeno v Slovenijo, in na Hrvaško.

TURISTIČNO DRUŠTVO OTOČEC - Turistično društvo Otočec, sprva TD Otočec - Šmarješke Toplice, deluje že več kot 30 let, zadnja štiri leta kot samostojno društvo, ki šteje 215 članov. V ponedeljek so pri večnamenskem domu na Otočcu pripravili prirčno prireditev, na kateri je generalni direktor Krke Miloš Kovačič pred domom posadil lipo, katere rast in lepota naj spodbujata nadaljnje uspešno delo tega društva. Miloša Kovačiča so proglasili za prvega častnega člana društva (na sliki s predsednikom društva Petrom Bevcom). Prireditve, na kateri so nastopili otoški pevski zbor in tamkajšnji šolarji, so se udeležili številni domačini in več uglednih gostov, med njimi tudi predsednik Turistične zveze Slovenije dr. Marjan Rožič. (Foto: A. B.)

Težave ledvičnih bolnikov

Na letnem občnem zboru dolenskega društva opozorili, da kljub 100-odstotni telesni okvari niso invalidi

NOVO MESTO - Društvo ledvičnih bolnikov Dolenjske, ki aktivno delajo že šest let, združuje bolnike s hemodializo, bolnike s peritonealno dializo in bolnike s transplantiranimi ledvicami iz Dolenjske, Bele krajine in Posavsja. Šteje okrog 80 članov. Minulo nedeljo je društvo imelo v bolnišnični menzi v Novem mestu letni občni zbor.

Direktor bolnišnice dr. Tone Starc je povedal, da se v bolnišnici prizadevajo, da bi za ledvične bolnike, ki trikrat tedensko pridejo v bolnišnico na dializo dopoldan, popoldan pa tudi ponoči, dializo zagotovili le dopoldan in popoldan vendar za to nimajo ne prostora, ne dovolj aparatov. Dr. Peter Kapš pa je posebej za to srečanje pripravil predavanje o

psihičnih težavah ledvičnih bolnikov na začetku, ko odkrijejo to bolezen.

Sicer pa so se pogovorili, kaj bodo v tem letu pripravili; konec junija naj bi imeli na Bučki piknik. Nekateri so opozarjali, da njihov status še ni urejen, saj imajo 100-odstotno telesno okvaro, vendar po dosednji klasifikaciji ne sodijo med 100-odstotne invalide. Zaradi tega so priključeni tudi za nekatere olajšave.

J. D.

M. LUZAR

Ljubljansko pismo

Referendum bo!

V komaj 14 dneh zbrali nad 41.000 podpisov, ne le ateistov

LJUBLJANA - Kot vemo, je Demosova vlada takoj po osamosvojitvi sprejela nepopoln in hudo sporen zakon o denacionalizaciji, ki je uvedel postopek za vračanje velikih površin gozdov nekdanjim veleposestnikom in rimskokatoliški Cerkvi. Nekdanja veleposest je bila skoraj izključno v lasti tujcev. Zato so zahteve po vračilu gozdov vložili potomci naslednjih fevdalcev: grofje Thurni za 4.659 hektarov, nasledniki grofov Bornov za 4.000 hektarov, potomci Auerspergov-Schönburgov kar za 41.216 hektarov gozdov, nato pa še potomci grofov Attemsov, katerim naj bi šlo 4.021, grofom Windischgratzom pa okrog 16.000 hektarov gozdov. Vsemu temu je treba dodati še zahteve ljubljanske nadškofije, ki terja v posest 36.000 hektarov gozdov.

Zaradi omenjenega spornelega zakona o vračanju podržavljenega premoženja je bilo že doslej vrnjenih na tisoče hektarov gozdov, tako da je v javni lasti Sloveniji ostalo le še okrog 20 odstotkov gozdov (medtem ko znaša evropsko povprečje približno 40 odstotkov). Sedaj grozi nevarnost, da bi dobili tuji fevdalci in Cerkev v last še večino preostalega gozda, kar bi bilo za državo nepopravljiva škoda in bi bil edini takšen primer v sodobni Evropi.

Do konca februarja letos je bilo tujcem napačno izdanih 50 odločb o slovenskem državljanstvu, a na podlagi teh je bilo tujcem tudi vrnjeno premoženje. V posmeh vsem, ki prisegajo na popravljajenje krivic povojnim razlaščenecem - slovenskim državljanom!

Slovenija je geografsko majhna, toda pestra in raznolika pokrajina, gozdovi pa prekrivajo polovico našega ozemlja. Gozdovi so primarni vir narodnega bogastva - ki je (naj bo) zaradi svojega posebnega pomena last vseh. Zato evropske države ljubosumno varujejo velike površine gozdov in omejujejo obseg za veleposesti.

Tudi mi bi radi v Evropo, tudi za nas naj bi bila Evropa zgled. In tako je ob koncu leta 1995 slovenski parlament izglasoval moratorij na omenjeni zakon o vračanju gozdov. Vendar ga je ustavno sodišče ob koncu lanskega leta razveljavilo. Odločba ustavnega sodišča začne veljati 17. julija letos, kar pomeni, da se lahko dotlej tv vprašanje reši le s temeljitim popravkom zakona v parlamentu ali pa z referendumom, kar se bo nedvomno tudi zgodilo.

Zanimivo je, kaj o lastništvu gozdov pravijo raziskave javnega mnenja. Velika večina ljudi odločno odklanja vračilo gozdov nekdanjim tujim veleposestnikom in je mnenja, da bi bil to nesprejemljiv in anarhističen povratak v fevdalne odnose. Treba je še vedeti, da ne na Češkem ne na Poljskem Cerkev ni dobila veleposesti, ki jih je zahtevala od države. Tudi v Sloveniji je vse več katoličanov, ki javno nasprotujejo temu, da se Cerkev tako aktivno poteguje za materialne dobrine, saj naj bi bila njena skrb usmerjena predvse v dušno pastirstvo.

VINKO BLATNIK

UPRAVNA ENOTA KRŠKO

RAZPIŠUJE

PROSTO DELOVNO MESTO

VIŠJI SVETOVALEC - za določen čas - z možnostjo zaposlitve za nedoločen čas

POGOJI:

1. končana visoka strokovna izobrazba pravne smeri,
2. pet let delovnih izkušenj.

Kandidati naj vlože z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v roku 8 dni kadrovske službi Upravne enote Krško.

O izidu razpisa bodo kandidati obveščeni v roku 15 dni po opravljeni izbiri.

REFERENDUM - Zbiranje podpisov za referendum za Črnačev predlog glede vračila gozdov in veleposesti kot tudi za predlog ZLSD poteka tudi v novomeški občini. Tisti ljudje, ki so se odločili podpreti katerega od predlogov, so morali čez dokaj zapleten postopek. Potem ko so našli prava vrata, kjer so dobili list z referenduskim vprašanjem, so morali poiskati pisarno, kjer so potrdili njihovo istovetnost, potem pa je bilo treba izpolnjen list odnesti na pošto ali na sedež predlagateljev. Kljub temu je zahtevo po referendumu podprlo rekordno število državljanov.

IGRE - Nasproti novomeške avtobusne postaje so te dni postavili zabavišni park. Tako kot ponavadi lahko pričakujemo, da ga bodo množično obiskovali tudi naši Romi. Kruha smo jim že dali, igre pa si lahko prvošičijo sami. Nekateri "civilni", ki si z delom prislužijo borbih nekaj tisočakov na mesec, pa bodo verjetno to novico o zabaviščnem parku skrivali pred svojimi otroki. Ko kupijo kruh, zmanjka za igre.

PARKIRANJE - Novomeško parkiranje je kljub zastraševanju pajka še vedno kritično. Če že parkirani avtomobili ne ovirajo ostalih udeležencev v prometu, pa uničuje še tistih nekaj zelenic, ki jih mesto še premore. Zaradi ponavljajočega se parkiranja, so ta črna parkirališča zvožena in ob dežju blatna, vendar lastnikov avtomobilov - po fotografiji sodeč - to ne moti. Take prizore je moč videti tudi okrog zdravstvenega doma in še kje. Avtomobilov kot blata.

Ena gospa je rekla, da razdelitev pristojnosti med občino in upravno enoto za ljudi ni prinesla nič novega. Prej so jih pošiljali od vrat do vrat, sedaj pa od občine na upravno enoto in nazaj.

Suhokranjski drobiž

ODBOR DELA S POLNO PARO - V Žužemberku je bila v začetku aprila druga seja odbora za obnovo gradu pri KS Žužemberk. Pod vodstvom predsednika odbora Slavka Gliha so bile odane vloge za pridobitev sponzorskih sredstev, v pripravi sta zbornik, ki ga pripravlja Marjan Legan, in arhitekturna topografija, ki jo pripravlja Zavod za spomeniško varstvo. Istega dne je bila v Žužemberku na ogledu gradu tudi dr. Claudia Hall Windischgraetz z možem, sicer ameriška državljanka. Udeležila se je seje odbora in prisotnim ponudila pomoč.

OBISK RGL NA TURISTIČNI KMETIJI - Turistična kmetija Koren-Škoda se s kmečkim turizmom ukvarja od leta 1991. Turistom so na voljo prenočišča, in sicer šest sob in apartma, res odlična domača hrana ter lepo okolje ob reki Krki. Te dni so se Korenovi predstavili na Radiju glas Ljubljane v radijski oddaji: "Na rajžo gre", poleg njih pa so bili predstavniki turističnega društva in Janez Gliha, poznavalec kraja in običajev Suhe krajine.

POSODOBITEV ČRPALKE NA DVORU - Namesto težko pričakovane novogradnje dvorane in pošte na Dvoru bomo Dvorjani prej bogatejši za posodobljeno Petrolovo črpalko, katere dela še tečejo. Gradnja nove dvorane in pošte je zastala v fazi pridobivanja vseh soglasij. Kaže, da bodo soglasje v kratkem dali vsi sosedje in da se bo gradnja dejansko pričela.

S. M.

REŠEN TEŽAK PROBLEM - Odvoz 2.775 ton odpadnih lakov iz Revoza na sežig v Francijo je največji ekološki projekt v zadnjih letih v Sloveniji. O tem je tekla beseda na novinarski konferenci, ki se je je poleg predsednika Revozove uprave Bernarda Coursata (v sredini) udeležil tudi državni sekretar v ministrstvu za okolje in prostor Marko Slokar (drugi z leve). (Foto: A. B.)

OB OTVORITVI ZBIRALI DENAR ZA PORODNIŠNICO - Prejšnji torek je v Škocjanu gostilničarka Ksenija Luzar odprla nove prostore gostilne. Ob tej priložnosti so pripravili bogat kulturni program, v katerem so nastopili: mešani pevski zbor Litostroj iz Ljubljane, mešani pevski zbor Vlasta Tavčar iz Sentjerneja, Sentjernejska godba, folklorna skupina Kres iz Novega mesta, Vinogradniški oktet, Akapelca iz Ljubljane in škokjanski zborček Plamen. Vsi nastopajoči so se odpovalili honorarju, udeleženci pa so pred prireditvijo darovali denar za dokončanje novomeške porodnišnice; v spomin so dobili keramično jabolko. Zbrali so 627.000 tolarjev in jih že na prireditvi predali direktorju novomeške bolnišnice dr. Tonetu Starcu, ki jih je razveselil, da bodo porodnišnico odprli v začetku junija letos. Na fotografiji predstavnik sentjernejske godbe izročča Kseniji Luzar darilo. (Foto: J. Dornič)

DVA BREGOVA - Na sestankih zunajmestnih krajevnih skupnosti je vedno glavni očitek občinskemu vodstvu premajhno financiranje teh skupnosti in njihova zapostavljenost v primerjavi z mestnimi. Tako je bilo tudi na petkovem sestanku v Brusnicah. (Foto: A. B.)

Ostajajo vsak na svojem bregu

Nemestne krajevnne skupnosti se čutijo zapostavljene in trdijo, da z denarjem, ki jim ga daje občina, ne morejo ne živeti ne umreti - Crna odlagališča vse hujski problem

BRUSNICE - Tako kot na vseh dosedanjih sestankih predsednikov nemestnih krajevnih skupnosti, je bila tudi na petkovem v Brusnicah glavna tema (ne)financiranje teh krajevnih skupnosti. Od 18 podeželskih krajevnih skupnosti se je sestanka udeležilo 14 predsednikov in vsi trdijo, da so te krajevnne skupnosti v primerjavi z mestnimi zapostavljene.

Predsedniki že ves čas, odkar so ustanovili to neformalno skupnost nemestnih krajevnih skupnosti, dopovedujejo županu, da od občine dobijo veliko premalo denarja, vsekakor pa manj kot mestne. Poleg tega, poudarjajo, na podeželju ljudje ogromno naredijo s svojim delom in denarjem. Samoprispevek plačujejo tako rekoč v vseh nemestnih krajevnih skupnostih, v mestu pa niti v eni. Župan pa je za zadnji sestanek pripravil zbir vsega, kar pride v krajevne skupnosti, od gotove - to, prizna, res ni veliko - do tega, kar na primer naredi Komunala in kar pride iz drugih virov. To pa je vzbudilo le dodatno nejevoljo in nove očitke, češ da se sedaj vse, od

prispevkov za stavbna zemljišča do turistične takse, zbira v občinskem proračunu, nazaj pa ne pride nič ali zelo majhen del.

Očitno imajo tudi različne podatke. Tako naj bi po trditvah predsednika KS Šmarjeta vse podeželske krajevnne skupnosti od prispevkov za stavbna zemljišča lani dobila 6,4 milijone tolarjev, po županovi trditvi pa je samo KS Šmarjeta iz tega vira dobila 8 milijonov tolarjev. Med najglasnejši mi očitariji je prav predsednik KS Šmarjeta, ki je dejal, da je zadnji čas, da Šmarjeta postane samostojna občina. A tudi pri tem prizadevanju naj bi jih v Novem mestu ovirali, saj njihova pobuda nikakor ne pride na dnevni red

Odpadne lake sežgali v Franciji

V 17-ih letih se je v Revozu nabralo blizu 20.000 sodov z odpadnimi laki - V Francijo v 75 vagonih odpeljali 2.775 ton tega "starega greha" - Stroški 4 milijone mark

NOVO MESTO - Po letu 1980 tedanji IMV odpadnih lakov ni več oddajal novomeški Komunali oziroma jih ni več odstranjeval na nelegalen način, ampak so jih začeli shranjevati v pločevinastih sodih in jih hraniti v okviru tovarne. Tako je bilo tudi potem, ko je postala lastnik tovarne firma Revoz. V teh letih se je nabralo blizu 20.000 sodov z odpadnimi laki in to je bilo velikansko ekološko breme. Letos so ta težki in resni problem rešili, in sicer tako, da so vsebino sodov odpeljali na uničenje v Francijo.

"Vodstvo Revoza se je z iskanjem dokončne rešitve tega vprašanja ukvarjalo od leta 1989 naprej, takoj po pričetku izdelave modela Renault 5 v Novem mestu," so povedali na nedavni novini-

Na novinarski konferenci je predsednik Revozove uprave Bernard Coursat povedal, da je Revoz lani posloval bolje kot njihova matična firma Renault, ki je leto zaključila z izgubo, Revoz pa je ustvaril 30 milijonov francoskih frankov dobička. Povedal je, da naj bi proizvodnja novega Renaultovega modela, ki bo nadomestil clio, stekla sredi prihodnjega leta. Glede na sedanje stanje na avtomobilskem trgu v Evropi - proizvodne zmogljivosti so okoli 18 milijonov avtomobilov na leto, prodajo pa jih manj kot 13 milijonov - pa je napovedal zmanjševanje števila zaposlenih v novomeškem Revozu.

narski konferenci ob uspešnem zaključku tega obsežnega in zahtevnega projekta. Za uničenje ne-ljube zapuščine in ostankov svoje proizvodnje so med dvanajstimi ponudniki iz petih držav izbrali francosko podjetje, ki je zagotavljalo ustrezno, varno in dokončno uničenje teh posebnih odpadkov. Vsa stvar je stala 13 milijonov francoskih frankov, kar je 355 milijonov tolarjev ali blizu 4 milijone mark, ki jih je v celoti kril Revoz. "Gre za zgleden in posnemalnja vreden primer reševanja težkega ekološkega problema," je med drugim dejal Marko Slokar, državni sekretar v ministrstvu za okolje in prostor. "Revozova odstranitev posebnih odpadkov na strokoven in varen način je vredna vse pozornosti. Tako naj bi v takih primerih ravnala tudi druga

podjetja. V vladni strategiji ravnanja z odpadki pa osrednja pozornost velja zmanjševanju odpadkov na izvoru in tudi na tem področju je Revoz lahko za zgled."

V sodih se je nabralo čez 3.800 ton, ko pa so sode odprli, so 570 ton vode očistili na čistilni napravi, blizu 400 ton pločevine oddali Dinosu in skoraj 70 ton lesenih palet sežgali, je ostalo 2.775 ton odpadnih lakov in lakirniške-

STARI GREH - V 17-ih letih se je v IMV-ju in Revozu nabralo blizu 20.000 sodov z odpadnimi laki, ki so jih odpeljali na sežig v Francijo. (Foto: A. B.)

ga mulja. To so od sredine lanskega leta do letošnjega februarja v posebnih kontejnerjih v skoraj 75 vagonih odpeljali na specializirano sežigalnico v bližini Marseilla. Gre za najboljše ekološki projekt v zadnjih letih v Sloveniji. "To ni prvi izvoz odpadkov, je pa svetel primer, kako je treba to narediti strokovno, dobro organizirano in varno," pravi Slokar. Po naši zakonodaji je za varno in primerno odstranitev

KOMEDIJA Z NASLOVOM GOSPA POSLANČEVA

NOVO MESTO - Kulturni center Janeza Trdine vabi na ogled povolilne komedije avtorja Tonea Partliča Gospa poslančeva, ki jo bodo zaigrali igralci SLG iz Celja, in sicer v ponedeljek, 14. aprila, ob 19.30 za abonma A in izven ter v torek, 15. aprila, ob 19.30 za abonma B in izven. Predprodaja in rezervacija vstopnic v tajništvo Kulturnega centra.

ČISTILNA AKCIJA V PORTOVALU

NOVO MESTO - Društvo novomeških študentov organizira v soboto, 12. aprila, čistilno akcijo v gozdu v Portovalu. Zbor udeležencev bo ob 9. uri zjutraj na novomeškem stadionu. Prisrčno vabljeni vsi, ki radi združujejo koristno s prijetnim. Priporočamo primerno obutev in delovne rokavice. Za jedačo in pijačo bo poskrbljeno. V primeru slabega vremena bo akcija preložena na naslednjo soboto.

JAZBINŠEK IN NJEGOVE LEGENDE

NOVO MESTO - V soboto, 12. aprila, ob 20.30 bo v lokalni Pri slonu, kjer se občasno dogajajo jazzovski večeri, nastopil ansambel Miha Jazbinšek in njegove legende. V njem igrajo: Miha Jazbinšek, nekdanji minister za okolje (vokal, trombon, melafon), Vasko Repinc (klavir), Matevž Smrkolj (bas), Ivan Prešeren (trobenta) in Marjan Loborec (bobni). Ansambel se bodo predstavil s programom jazzovskih in drugih večno zelenih melodij.

A. B.

odpadkov odgovoren tisti, ki jih proizvede. Tudi poslej bo Revoz moral poskrbeti za svoje posebne odpadke. Kot kaže sedaj, bosta v Francijo vsako leto iz Novega mesta odpeljala dva vakovna transporta s po okoli 100 tonami takih odpadkov.

Zmogljivost tovarne Revoz v Novem mestu je okoli 100.000 avtomobilov na leto v dveh izmenah. Lani so izdelali doslej rekordnih 89.229 Renaultovih avtomobilov, od tega 72.500 cliov. V zadnjih petih letih so z uporabo zemeljskega plina zmanjšali emisijo žveplovega dioksida od 6 na 0,2 kg na izdelano vozilo. S sprejembo tehnologije so za 1 kg na vozilo zmanjšali nastanek fosfatnega mulja in zmanjšali onesnaženost vode, ki jo spuščajo na čistilno napravo.

A. BARTEJL

ČAROVNIK IZ OZA

NOVO MESTO - V četrtek, 17. aprila, ob 16.30 bo v Domu kulture gostovala gledališka šola Centra kulturnih dejavnosti iz Kranja z otroško igrjo Lymana Franka Baumana Čarovnik iz Oza.

BORUT PAHOR V ŠENTJERNEJU

ŠENTJERNEJ - 2. aprila je imela ZLSD Šentjernej volilno-programsko konferenco, ki se je je med drugimi udeležil tudi Borut Pahor, predsednik ZLSD Slovenije. Na konferenci je bilo 75 članov in simpatizerjev. V novo vodstvo stranke so bili izvoljeni: Jože Hribar (predsednik), Jože Franko (podpredsednik), Tinca Kuhelj (tajnica) in Jože Brulc (blagajnik) ter pet članov v izvršilnem odboru. V razpravi je bilo nakazanih veliko problemov, ki jih bo morala pomagati razrešiti tudi ZLSD. Borut Pahor je govoril o tem, kako bi se stranka okrepila. Poudaril je, da morajo biti v stranki strpni in razumeva-joči, ustvariti je treba tako Slovenijo, kjer bo vladal pravni red in kjer bodo živeli ljudje človeka vredno življenje. Prisotne je pozdravil tudi Stanjo Kušljan, predsednik ZB Šentjernej.

DRUŠTVO GLUHIH IN NAGLUŠNIH VABI

NOVO MESTO - Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih iz Novega mesta obvešča svoje člane, da bo volilna in redna skupščina društva v torek, 15. aprila, ob 15.30, v sejni sobi Rotovžva na Glavnem trgu 7 v Novem mestu. Člani bodo volili predstavnike v vse organe društva. Vabljeni!

ZA DAN ODPRTIH VRAT BODO NAREDILI "VERIGO"

NOVO MESTO - V petek, 11. aprila, bo na šmihelski osnovni šoli dan odprtih vrat. Ob 16. uri bodo učenci predstavili dejavnosti šolskega projekta Mesto pod mestom. Ena od dejavnosti tega dne pa bo tudi "veriga", ki jo bodo oblikovali starši, učenci in učitelji šole. Z verigo želijo povedati, da bi radi imeli šolo na enem mestu. Ob 17.15 bo veriga začela nastajati na dvoriščih šol v Šmihelu, na Smrečnikovi in na Šegovi pred dijaškim domom, ob 17.30 pa naj bi jo strnili in s tem izrazili simbolni pomen. Med 17.25 in 17.35 bodo zaprte ceste oz. ulice v neposredni bližini osnovne šole Šmihel, in sicer: Šmihelska cesta, Šegova in Bajčeva ulica. Promet bo usmerjala policija. Učenci in učitelji vabijo na prireditev.

VIŠJE TAKSE ZA OBREMENJEVANJE OKOLJA

ČRNOMELJ - Tukajšnji svetniki so na zadnji seji sprejeli odlok o takсах za obremenjevanje okolja na območju občine. Odločili so se za prvo od treh inšic, po kateri bo taksa pri fizičnih osebah višja za okoli 100 odst., pri pravnih pa za okrog 30 odst. Nove takse so začele veljati 1. aprila, na ta način pa naj bi se nateklo za okrog 55 milijonov tolarjev, ki jih bodo porabili za novogradnje in vzdrževanje sedanega vodovodnega omrežja, ki je doslej zaradi nizkih cen storitev popadalo. Denar bo šel tudi za ureditev nove depozicije komunalnih odpadkov, saj bo sedanja prihodnje leto polna, ter za gradnjo kanalizacijskega omrežja in čištilne naprave, kjer že imajo namreč sedaj urejeno le za del Črnoljca.

"IGRAJ KOLCE"

ADLEŠIČI - V soboto, 12. aprila, bo ob 17. uri v kulturnem domu v Adlešičih 14. revija otroških folklornih skupin Bele krajine z naslovom "Igraj kolce". Nastopilo bo 11 skupin iz vseh treh belokranjskih občin, kot gost pa otroška folklorna skupina Kres iz Novega mesta.

"POSLEDNJA NEDOLŽNOST"

METLIKA - V soboto, 12. aprila, bo ob 20. uri v tukajšnjem kulturnem domu z dramo "Poslednja nedolžnost" nastopilo Slovensko komorno gledališče. Nastopili bodo igralci Polde Bibič, Boris Kerč in domačinka Violeta Tomič.

PRVA BALIRKA IN OVIJALKA

KRASINEC - Peter Starašinič s Krasince je kupil prvo balirko, Peter Pezdirc iz iste vasi pa prvo ovijalko v Beli krajini za okrogle bafe za siliranje krme. Storitve bosta opravljala za vse, ki so zainteresirani, in sicer preko Strojnega krožka Bele krajine.

Letos končno gradbišče pri OS Mirana Jarca

Najprej telovadnica - Bojazen, kako bo z državnim denarjem

ČRNOMELJ - Po dolgih dogovarjanjih in številnih idejnih zasnovah za dozidavo učilnic k osnovni šoli Mirana Jarca ter gradnjo telovadnice so se končno le dogovorili, da bo prizidek z učilnicami stal ob Zupančičevi ulici. Povezan bo s sedanjo šolo, ta pa bo, s podhomom pod Zupančičevo ulico povezana s telovadnico na drugi strani ulice. Ker bo telovadnica zasedla del sedanjega igrišča, bo moč novo igrišče urediti na severni strani nove telovadnice.

Na črnoljski občinski upravi so pripravili tudi terminski načrt gradnje telovadnice in učilnic. S pripravljanimi deli za gradnjo naj bi pričeli 1. julija letos, vendar je na zadnji seji občinskega sveta ravnatelj šole Mirana Jarca Boris Mužar opozoril, naj večino gradbenih del opravijo med šolskimi počitnicami, ko v bližini ni otrok. Sicer pa so z občine spomnili, da denar za to naložbo ne bo prispevala le občina, ampak tudi ministrstvo za šolstvo in šport, zato niso izključeni zastoji. Predvsem pa je težko postaviti rok za gradnjo učilnic, ki jih bodo gradili v drugi fazi, torej potem, ko bodo dokončali telovadnico. Eden od svetnikov pa je pristavil, da ni nikjer zapisano, koliko bo naložba veljala in kako bo s pritožbo državnega denarja, saj bo državni proračun sprejet verjetno šele jeseni.

M. B.-J.

• Nekaterim je edino razgibanje vanje med delom - priklanjanje avtoritetam. (Nova revija)

• Svoje napake so pripisali drugim, da bi jih lažje analizirali. (Nova revija)

Prva biološka čistilna naprava

Na Krasincu so lani naredili prvo biološko čistilno napravo, ki naj bi začela z delom letos, ko se rastlinje dovolj obrase in ko bodo narejeni priključki na glavne vode

KRASINEC - Na Krasincu so lani jeseni naredili prvo biološko čistilno napravo v Beli krajini in eno prvih v Sloveniji. Ker pa jo je zagodlo vreme, se lani rastlinje v njej še ni dovolj obraslo, da bi vanjo speljali vaško kanalizacijo. A tudi sicer vodovod še ni dokončan, saj je zgrajen le glavni vod, ne pa tudi priključki.

Kot je povedal predsednik gradbenega odbora za gradnjo kanalizacije Peter Pezdirc, delajo kanalizacijo in čistilno napravo na osnovi projekta Celostnega razvoja podeželja in obnove vasi. Investitorja sta republika in metliška občina, medtem ko bo prispevek vaščanov gradnja priključkov od hiš do enega od krakov glavnega voda, kajti vas je tako raztresena, da so morali zgraditi kar tri krake. Načrtujejo sicer, da bi priključke gradili skupinsko in pod nadzorom, a se bojijo, da se ne bodo mogli priključiti vsi hkrati. Naložba bo namreč gospodinjstvo veljala v povprečju 2.000 DEM,

tista bolj oddaljena pa celo 3.000 DEM. To je za domačije, ki se v glavnem preživljajo s kmetijstvom, velik zalogaj. "Krajevna skupnost pa tudi nima denarja, da bi priskočila na pomoč, saj združuje kar 13 vasi," pravi Pezdirc.

Sicer pa s kanalizacijo ni ravno tako, kot so si zamislili vaščani. "Mislili smo, da bo v kanalizacijske cevi speljana tudi meteorna voda, vendar projektanti pravijo, da bi se potem voda preveč razredčila in rastline ne bi imele dovolj hrane. Tako se bodo meteorne vode še naprej stekale neposredno v Kolpo, prečiščene fekalije iz biološke čistilne na-

prave pa ravno tako. Je pa kanalizacija, kamor se bodo stekale odpadne vode iz gospodinjstev, za našo vas kljub vsemu velika pridobitev, saj so bile prej fekalije od marsikaterih hiš speljane kar v občestni jarek ali pa so se zlivale po cesti. To pa ni bilo vasi najbolj

Peter Pezdirc

v ponos, zlasti ne poleti, ko so prihajali številni kopalci," pravi Pezdirc. Pridobitev pa je tudi zato, ker jim je uspelo prepričati vse vaščane, da so si najpozneje ob gradnji kanalizacije zgradili tudi gnojne jame za odpadne vode iz hlevov.

Čistilna naprava na Krasincu je velika okrog pol hektarja in bo lahko očistila odpadne vode 100 gospodinjstev. Ker pa je v vasi 50 hiš, bo v čistilni napravi dovolj prostora še za na novozgrajene hiše. Naslednjo biološko čistilno napravo naj bi v metliški občini zgradili v sosednjem Podzemlju.

M. BEZEK-JAKŠE

PESEM IZ 360 GRL - V Črnolju je bila v petek 11. revija otroških in mladinskih pevskih zborov in črnoljske in metliške občine, na kateri je sodelovalo 10 pevskih zborov s skoraj 360 pevci in pevkami. Nastopili so otroški pevski zbori Vrabček OS Mirana Jarca pod vodstvom Mojce Movrin, OS Komandanta Staneta Dragatuš z Ani Jankovič-Šober, OS Metlika z zborovodjo Ibram Coraličem, OS Loka ter podružnični šoli Adlešiči in Griblje z Majdo Veselič, zbor Čestnjice OS Vinica pod vodstvom Ani Jankovič-Šober, OS Milke Šobar-Nataše s Cvetko Banovec ter zbor Zvezdice OS Mirana Jarca (na fotografiji) z zborovodkinjo Vlasto Hutar. Predstavila sta se še mladinska pevška zbor OS Vinica z zborovodkinjo Anjo Jankovič-Šober in OS Loka pod vodstvom Majde Veselič ter nonet OS Mirana Jarca z zborovodkinjo Judito Ilenič. Na klavirju so mlade pevce spremljali Andrej Kunič, Maja Ambrožič, Anica Butala, Tino Ladika, Domen Banovec in Anton Grahek. (Foto: M. B.-J.)

Srednja šola čez dve leti polna

Medtem ko sedaj oddaja prostore sosednji osnovni šoli Loka, potem to ne bo več mogoče - Jeseni nadaljevalni program podjetniškega poslovanja in obrtni oddelek strojništva

ČRNOMELJ - V srednji šoli Črnemelj imajo v letošnjem šolskem letu 15 oddelkov, v šolskem letu 1999/2000 pa jih bo že 21, saj se bosta že prihodnje šolsko leto sedanji gimnaziji in triletnemu podjetniškemu poslovanju pridružila dvoletni nadaljevalni program podjetniškega poslovanja in obrtni oddelek za orodjarja in konstrukcijskega ključavničarja. Torej bodo srednješolci povsem zasedli šolsko stavbo, ki je bila načrtovana za 620 učencev.

Z razširitvijo izobraževalnega programa v srednji šoli se bodo pojavile prostorske težave v sosednji osnovni šoli Loka, ki že od leta 1980 z nekaj oddelki gostuje v srednji šoli. Letos ima šola Loka namreč v najemu pet učilnic, prihodnje šolsko leto pa bo lahko imela le še tri. Vendar v srednji šoli pravijo, da so na to že dolgo opozarjali, zato ne bi bilo pošte-

no, da bi na račun pomanjkanja prostorov v osnovni šoli omejevali razvoj srednje šole. Problem je tudi neprofitna najemina, v katero ni zajeta amortizacija, s plačilom pa občina precej zamuja.

Veliko truda je bilo potrebnega za odobritev novosti v prihodnjem šolskem letu, torej obrtnega programa strojništva za poklic orod-

jarja in konstrukcijskega ključavničarja. Na republiki pa so nanj pristali le pod pogojem, da bo v oddelku 30 učencev. Doselej se jih je vpisalo 20, kar je po republiških normativih premalo. Zato so iz šole predlagali občini, naj da zagotovilo, da bo sofinancirala ta program do polnega števila učencev, kar bi zneslo na mesec 95.000 tolarjev. S tem se je strinjal odbor za družbene dejavnosti pri črnoljski občini ter svetniki.

V odboru za družbene dejavnosti so namreč poudarili, da so

• Do 11. marca se je za prihodnje šolsko leto v gimnazijo vpisalo 69 učencev, zato bo vpis omejen. V triletni program podjetniškega poslovanja je vpisanih 48 učencev, v dvoletni nadaljevalni program pa 56 dijakov. V obrtnem programu strojništva pa je bilo vpisanih 20 učencev.

vse tri belokranjske občine za nemoteno delovanje šole, ohranitev sedanjih in uvajanje novih programov. Ob tem ne gre prezreti, da je v šolskih delavnicah zaposlenih kar 11 ljudi. Ker zakon o lastninjenju zavodov zamuja, delavnice še vedno delujejo v okviru šole. Vendar v srednji šoli načrtujejo, naj bi v prihodnje postale tehnološki center za potrebe kovinarske stroke. Za nabavo opreme in nadstandardne storitve pa so v šoli ustanovili tudi razvojni sklad, v katerega se je nateklo 1,5 milijona tolarjev. Namenili so jih za raziskovalno delo dijakov, opremo in strokovno literaturo.

M. B.-J.

HYUNDAI V SEMIČU - Pred kratkim je podjetje Avtomobil iz Semiča petletno delovanje mehanične delavnice kronalo z otvoritvijo avtosalona. Polega Hyundaiavovih vozil bo kupcem na voljo tudi poblaščen servis in servis za vozila Maruti. (Foto: Andreja Milavec)

Petina stanovanj brez vodovoda

Vse večje povpraševanje po socialnih stanovanjih - Občina bo v proračunu zagotovila do leta 2002 denar za nakup vsaj enega tovrstnega stanovanja na leto

SEMIČ - V semiški občini je po podatkih iz leta 1995 1.223 stanovanj. Kar 1.048 jih je v zasebnih hišah, ostala pa so v večstanovanjskih hišah. Po statističnih podatkih 482 stanovanj še ni imelo centralne kurjave, medtem ko jih je bilo še po lanskoletnih podatkih kar 19,5 odst. brez vodovoda. Največ, kar 422 stanovanj, je bilo zgrajenih v obdobju od leta 1971 do 1985.

Skupna stanovanjska površina v semiški občini je dobrih 90.000 kvadratnih metrov. Največ, približno dve tretjini stanovanj, je dvo- ali trosobnih, šest je enosobnih, medtem ko je 51 stanovanj pet- ali večsobnih. V povprečju je semiško stanovanje veliko 73,75 kvadratnih metra, na stanovalca pa pride 23,61 kvadratnega metra stanovanjske površine. Občina Semič razpolaga s 25

stanovanji. Od tega je 13 kadrovskih stanovanj za potrebe vrtca, šole, občine, drugih občinskih zavodov ter za pridobitev deficitarnega kadra v občini. 12 stanovanj pa je socialnih.

Načrtujejo, da bi število kadrovskih stanovanj postopoma povečevali. Tako naj bi prenovili stanovanja v stari šoli v Črmošnjicah ali pa bi v zameno pridobili druga stanovanja. Zaradi dotrajanosti in neprimernosti

M. B.-J.

Črnoljski drobir

KRITIKA JE ZALEGLA - Pred časom smo v tej rubriki pisali o tem, kako se Črnoljci nikakor niso mogli dogovoriti, kam bi postavili ploščo v spomin Danilu Bučarju, ter tako zamudili 100. obletnico njegovega rojstva, ki je bila lani. Očitno pa so se na črnoljski občini ustrašili, da ne bi zagrešili še kakšnega podobnega spodsrljaja, saj za pred dnevi razposlali vabila za sestanek, na katerem naj bi se dogovorili o obeležitvi 100. obletnice rojstva Matije Tomca. Zelo so pohiteli, saj bo okrogli jubilej šele 25. decembra 1999. Poleg tega se je skladatelj Tomc rodil v Kapljiščih, ki so še vedno v metliški občini, zato bodo o slovesnosti ob jubileju svojega rojaka gotovo morali kaj reči tudi Metličani.

PO URADNIŠKO - Črnoljce postane kar strah, ko morajo na različnih uradih urejati dokumente. Nekateri uradnice namreč mislijo, da je to, če so na delovnem mestu, že dovolj, da si zaslužijo plačo. Če pa kdo od njih pričakuje, da bodo naredile tudi tisto, zaradi česar so na delovnem mestu, mu pojasnijo, da je to odvisno zgolj od njihove dobre volje. Zato bi bilo dobro, da bi v marsikaterem uradu najprej razčistili, ali so stranke zaradi njih ali oni zaradi strank.

SIGNALIZACIJA - Črnoljci imajo veliko pripomb nad cestno signalizacijo v občinskih prestolnicah. Naj tokrat omenimo le eno od cestnih šlamparij. Črnoljce, ki se vedno drži cestnih predpisov in signalizacije, se je znašel v kaj čudnem položaju, ko je ugotovil, da, upoštevaj obstoječo signalizacijo, ne more priti s srednjega izhoda na Črnoljskem pokopališču v Vojni vasi. Potem je pogledal naokrog, če ga kdo vidi, zamajal na eno oko in kršil, kar je sicer zaukazano na parkirišču, da je sploh lahko prišel domov. Dobro bi bilo, da bi si omenjeno zmedo ogledal kdo, ki se bolje spozna na promet kot tisti, ki je postavil sedanjo signalizacijo.

Semiške tropine

VREME - Semičani z grozo ugotavljajo, da v Beli krajini očitno ni nikogar, ki bi širni Sloveniji javljala, kakšno je vreme na sončni strani Gorjancev. Kot kaže, ob zadnjem snegu v Sloveniji do Ljubljane ni prišla nikakršna vest, da je tudi v Beli krajini, zlasti čez gorska prelaza na Partizanski magistrali in na Gorjancih, prav tako precej zasneženo. Semičani sedaj tuhtajo, ali jih je slovenska država odpisala ali pa jih celo nima več za del Slovenije.

RADIO - Ni pa nenapovedovaneje vremena v Beli krajini edini razlog, zaradi katerega v Semiču mislijo, da delciča ob Kolpi po mnenju gospodov iz bele Ljubljane ne spada več v Slovenijo. Problemi so tudi z radijskim signalom. Signala slovenskega radia na partizanski magistrali od Semiča oz. Gabra proti Črmošnjicam niti slučajno ni moč slišati, medtem ko hrvaške radijske postaje kar tekmujejo med seboj, katero bodo poslušalci bolje ujeli v svoj radijski sprejemnik. "Daleč od oči, daleč od srca," komentirajo Semičani.

PERO LOVŠIN V GRADCU

GRADAC V BELI KRAJINI - V soboto, 12. aprila, bo ob 23. uri v diskoteki Rocky v Gradcu v Beli krajini nastopil Pero Lovšin s Križarji. Koncert organizira nogometni klub Kolpa iz Podzemlja.

SPREMENILI ZAZIDALEC - Nova osnovna šola v Mestnem logu bo imela zelo majhen naklon strehe, telovadnica pa celo ravno streho. Tako bo menda med drugim tudi zato, da se bo celoten šolski kompleks bolj "vklopil" v obstoječe naravno okolje. Zaradi tega so morali občinski svetniki na zadnji seji sveta celo spremeniti zazidalni načrt, saj je po njem na tem območju dovoljena izgradnja poslopj z 20-stopinjskim naklonom strehe. Svetniki tega niso storili z lahkim srcem. Ravne strehe se namreč na Kočevskem do sedaj niso obnesle! Vendar po zatrtanju projekta za to menda niso bili nobeni stroški, marveč tisti, ki so takšne strehe delali. Vse naj bi bilo torej odvisno od izvedbe, in ne od načrtov!

ANKETA - Če bi sodili po rezultatih javnomnenjske raziskave o uvedbi samoprispevka, ki jo je izdelal Univox, d.o.o., potem skoraj ne bi smelo biti nobenega dvoma, da bo referendum uspel, saj se je ob 36 odstotkih še neopredeljenih "za" opredelila kar več kot polovica anketiranih. Žal pa vzorec anketiranih ni ravno reprezentativen, saj je bilo med anketiranimi kar 67 odstotkov žensk, in ker na referendumu ne bodo same ženske, za katere velja, da so bolj čustvene in zaradi tega morda tudi malce bolj kot moški naklonjene vsemu, kar je v dobro otrok, pa je izid referenduma še vedno nemogoče napovedati.

Ribniški zobotrebci

ZNAK KAKOVOSTI - Ribniškemu Inlesu, ki je na 32. mestu med vsemi slovenskimi izvozniki in na 1. med proizvajalci stavbenega pohištva v Sloveniji, se obeta, da bo dobitnik prvega podeljenega znaka kakovosti v graditeljstvu v Sloveniji, ki ga bo podelila Gospodarska zbornica Slovenije pod pokroviteljstvom države na mednarodnem gradbenem sejmu v Gornji Radgoni prihodnji teden. Med obiskom vsega le 6 ali 7 na natečaj prijavljenih slovenskih proizvajalcev oken je razpisna komisija pri Gradbenem inštitutu Slovenije, ki bo opravila izbor, Inlesu v začetku tega tedna "dala vedeti", da sodi v ožji izbor.

ROM ROMU VOLK - Da vseh Romov ne gre metati v isti koš in da so si Romi med seboj kot volkovi, ne dokazujejo samo kočevski Romi, ki odločno nasprotujejo preselitvi iz skoraj vseh sedaj črnih lokacij, raztresenih po okolici Kočevja, na eno ali dve skupni lokaciji, marveč tudi v ribniški občini. Tudi za ceno, da ostane vse tako, kot je sedaj, ko živijo brez vode in elektrike v razpadajočih barakah, se Romi iz Goriče vasi niso pripravili preseliti v Lepovče, Romi iz Lepovč pa jih tudi za ceno prelivanja krvi niso pripravili sprejeti.

Osilniški nadev

TURISTIČNA POŠTA - V Osilnici so lani dobili turistično pošto, ki predvsem poleti daje informacije turistom. Enkrat na teden dela po eno uro za potrebe občine in dobi to plačano.

VEČ LUČI - Pesnik Gothe je vzkliknil "Vešč luči!" nato pa izdihnil. V osilniški občini so v glavnem zadovoljivo uredili javno razsvetljavo pa vseh, bolj ali manj primerno so osvetlili tudi nekatere cerkve, ni pa urejena razsvetljava pri nekaterih mostovih in tudi ne na mejnih prehodih, medtem ko imajo Hrvatje povsod ob mejnih prehodih ne le javno razsvetljavo, ampak tudi svojo zastavo, na slovenski strani pa je ni.

K. ZOBOZDRAVNIKU V KOČEVJE - Iz osilniške občine se vsako sredo odpelje okoli 10 ljudi k zobozdravniku v Kočevje, kjer ima občina v zdravstvenem domu dogovorjene zobozdravniške usluge po dve uri na teden in ti dve uri (oz. naduri) osilniška občina tudi plača. V tako zobozdravstveno oskrbo bodo vključili zdaj še otroke.

ŠEST RAZGLEDNIC - Osilniška občina je lani izdala šest turističnih razglednic, kočevska občina pa nobene.

Mirtovski šratelj: "Ni res, da so okoli osilniškega pokopališča postavili zidano ograjo zato, da ne bi pokojniki pobegnili, ampak so jo le zato, da se jaz, šratelj, mali vrag, ne bi polasčal duš in teles pokojnikov."

Delitev premoženja ne bo lahka

Z ribniško občino bo šlo, težje pa bo s kočevsko

LOŠKI POTOK - Na podlagi 100. člena zakona o lokalni samoupravi in obeh statutov občin Ribnica in Loški Potok sta sveta sprejela sklep o delitvi premoženja, Ribnica že februarja, Loški Potok pa 3. marca. Tako občini Ribnica po sprejetih merilih pripada 87,4 odst. premoženja, občini Loški Potok pa 12,6 odst., in sicer v tistem delu, kjer je delitev možna takoj in pa delitev premoženja po legi.

Ključ delitve po številu prebivalcev se uporablja pri delitvi denarnih sredstev, naložbah v vrednostne papirje, terjatve iz naslova vezanih sredstev in depozitov za pridobitev posojil in napajanje drobnega gospodarstva. Ključ po legi pa se uporablja za zemljišča, zgradbe, obveznosti iz dolgoročnih kreditov, ustanovitelske pravice za javne zavode, premičnine, ki so v stavbah, za katero je doseženo soglasje po legi, in stanovanja, ki so bila v lasti ene ali druge občine pred združitvijo (približno 1962. leta) za občino Ribnica.

Tako so sprejeti tudi roki vračanja za premoženje, ki se deli po številu prebivalstva in po legi. Ti začnejo veljati 30 dni po sprejetju sklepa, nekatere postavke po 60 dneh ali po polletnih zaključkih obračuna. Za del popisane premoženja pa ni dogovorjenih meril delitve. Sporazumno je določen rok enega leta, in če se ne najdejo ustrezne rešitve, se bodo poslužili arbitraže.

Kaže pa, da bo delitev z občino Kočevje veliko bolj zapletena in časovno odmaknjena.

A. KOŠMERL

ŠTIRI KAMIONE ODPADKOV

KOSTEL - V očiščevalni akciji na območju KS Kostel, ki je bila 6. aprila, so zbrali za štiri kamione kosovnih (večjih) odpadkov, ki sta jih odpeljala Dinos in Cestno podjetje; drobne odpadke pa bo odpeljala Komunala med rednim odvozom. V naslednji akciji ob dnevu zemlje pa bodo 19. aprila čistili predvsem Kolpo in njene brežine pa tudi pritoke.

ZARKO VREŽEC V RIBNICI - Galeriji Miklove hiše so v petek odprli razstavo slik Zarka Vrežca iz Ljubljane. Dela so razstavljena pod skupnim naslovom Krajine duha, ki je oblikovana pa so v treh formatih. Razstavo je odprl prof. Lev Menaše. (Foto: M. Glavonjič)

Povečana vsebnost radona v OŠ Dolenja vas

Opravljenim meritvam bodo sledile še dodatne

RIBNICA - Na podlagi že opravljenih meritv koncentracij radona v šolskih prostorih in vrtcih v ribniški občini je Zdravstveni inšpektorat RS v teh dneh izdal odločbo o dodatnih meritvah v podružnični osnovni šoli Dolenja vas. V tej šoli so namreč ugotovili povečane ravni sevanja.

Rezultati meritv koncentracij radona v šolskih prostorih in vrtcih, ki so jih od leta 1993 opravljal strokovnjak Inštituta Jožef Stefan, so pokazali povečane ravni sevanja v osnovni šoli v Dolenji vasi, ki jo obiskuje 120 otrok. Po prvih meritvah so bile trenutne koncentracije 3600 Bq/m³, nadaljnje meritve, ki so jih opravili v daljšem časovnem obdobju, pa so odvisno od posameznih prostorov - pokazale zelo različne koncentracije radona, in sicer od še sprejemljivih 500 Bq/m³ do izjemno povečanih 6000 Bq/m³.

Zdravstveni inšpektorat je zato izdal odločbo o dodat-

Ker je radon naraven vir sevanja, slovenska zakonodaja ne upošteva nobenih omejitev za koncentracije radona v bivalnem in življenjskem okolju. Za primerjavo ugotovljenih ravni sevanja zato lahko služijo le priporočila za koncentracije radona, ki so jih v Sloveniji izdelali leta 1994 na podlagi izvedenega nacionalnega programa meritv radona v bivalnem okolju. Po teh priporočilih veljajo povprečne letne koncentracije radona v zraku v obstoječih stanovanjih, ki so nižje od 400 Bq/m³, za običajne, za novogradnje pa naj bi bile nižje od 200 Bq/m³.

nih meritvah, s katerimi bodo ugotavljali tako radiološko obremenitev učencev in učiteljev kot viro povečanih koncentracij radona, tako da bo potem možna tudi ustrezna sanacija. Prvi ukrep, ki ga je odredil Zdravstveni inšpektorat in ki ga v šoli že izvajajo, je pogosto prezračevanje šolskih prostorov.

M. L.-S.

JUTRI SALAME V SLEVICI

VELIKE LAŠČE - Jutri, 11. aprila, bo v gostilni pri Kropcu na Mali Slevici najprej ob 16. uri ocenjevanje salam, nato pa še razglasitev rezultatov, predavanje in razstava salam. Glavni ocenjevalec bo znani strokovnjak za področje suhomesnatih proizvodov dr. Stanko Renčelj.

Več otvoritev za praznik Osilnice

Za 1. maj bodo odprli prenovljeno šolo, čistilno napravo s kanalizacijo, TV-pretvornik in še kaj - Povabili tudi predsednika države Milana Kučana

OSILNICA - "Glavne investicije v občini Osilnica v minulih dveh letih so bile na področju cest in čistilna naprava s kanalizacijo, v naslednjih dveh letih pa bodo vodovodi," je poudaril na tiskovni konferenci minul teden župan Anton Kovač.

Investicije še niso zaključene. Predvsem pa se bo zavlekla gradnja glavne cestne povezave Osilnice s Slovenijo, se pravi cesta Osilnica-Kočevska Reka, saj bodo vsa zahtevana opravila za začetek del najbolj zahtevnega odseka dokončana po sedanjih načrtih šele do avgusta 1988, kar pomeni, da bo ta cesta dokončana šele okoli leta 2000.

Nova biološka čistilna naprava (pri LIV) je zgrajena in obratuje, dograjena pa je tudi potrebna kanalizacija za naselje Osilnica in Sela. Urejena je nova šolska

učilnica. Obe učilnici sta dobili novo, sodobno opremo, saj imata tudi računalnik. Nad Osilnico postavljajo novi TV-pretvornik, ki bo dokončan te dni, njegova svečana otvoritev pa je tudi predvidena za 1. maj, praznik občine, ko pričakujejo, da se bo prazničnih svečanosti in otvoritev udeležil tudi predsednik Milan Kučan.

Vsa ta dela so bila financirana iz državnega proračuna, iz sredstev za demografsko ogrožena območja in iz občinskega proračuna. Vse investicije so bile opravljene predvsem zato, da bi omo-

Lepovčani so proti hišam za Rome

Na občino naslovili peticijo - Nasprotujejo naselitvi novih Romov in grozijo z izselitvijo - Proti skupni lokaciji tudi Romi - Protest naj ne bi bil upravičen

RIBNICA - Krajan Lepovč so prejšnji teden na ribniško občino naslovili peticijo, v kateri izražajo svoje nezadovoljstvo nad odločitvijo ribniškega občinskega sveta, da bodo še letos v Lepovčah zgradili šest vrstih hiš za Rome. S tem naj bi, kot so si zamislili v občini, trajno rešili stanovanjske probleme in izboljšali bivalne razmere vseh v ribniški občini stalno prijavljenih Romov, ob tem pa so, kot kaže, "pozabili" tako na krajan Lepovč kot tudi na same Rome, ki odločno nasprotujejo temu, da bi Romi iz Lepovč in Romi iz Goriče vasi, živeli skupaj, v isti lokaciji.

Krajan Lepovč nasprotujejo gradnji hiš za Rome in naseljevanju novih Romov, ki naj bi po izgradnji hiš prišli v Lepovče tudi iz Goriče vasi, češ da imajo že sedaj s "svojimi" Romi dovolj težav. Če bo kljub njihovem nasprotovanju prišlo do tega, pravijo, bodo prodali svoje hiše in se izselili. Še ostrejši pa so v izjavah sami Romi, tako tisti iz Lepovč kot iz Goriče vasi, ki drugi za druge pravijo, da so "pravi cigani" ter da ne bodo nikoli živeli skupaj, saj bi se sicer pobili med seboj. Tako so denimo Romi v Lepovčah pripravljani medse sprejeti le romskega predsednika Hudorovca z družino, za vse ostale Rome pa pravijo, "da jih raje pobijejo, kot da bi z njimi živeli".

Takšne grožnje Romov niso nič novega, saj so se s podobnimi srečevali in se še vedno srečujejo tudi drugod, kjer skušajo Rome spraviti na samo eno, skupno lokacijo (npr. tudi v sosednji kočevski občini), neupravičeno pa

je po mnenju Brede Oražem z ribniške občine nasprotovanje krajanov Lepovč. Lokacija pri bivši stari veterinarski postaji, ki je sedaj tudi edini stanovanjski objekt, vrednen človeka - v njej živita dve romski družini, ostali Romi pa živijo brez vode in elek-

trike v razpadajočih, s polivinilom prekritih barakah pod daljnovidom, v katerega je že lani udarila strela, ki je opozorila, da so Romi tu tudi v življenjski nevarnosti. Je namreč dovolj velika, da brez nevarnosti za neposredno motenje krajanov sprejme vse v ribniški občini stalno prijavljene Rome (blizu 50). Poleg tega pa, kot pravi Oražemova, so bili Romi v Lepovčah prej kot ostali, saj so v Lepovčah že okoli 30 let, medtem ko je stanovanjsko naselje raslo skupaj z razvojem Rika in je razmeroma še novo. Krajan so tako vedeli "v kaj se spuščajo", zato njihov protest sedaj, ko skuša občina "enkrat za vselej" rešiti stanovanjsko in širšo problematiko Romov, naj ne bi bil pošten, če ne že tudi neupravičen.

M. LESKOVŠEK-SVETE

ŽUPAN BO PROFESIONALEC

KOČEVJE - Po spremembi in dopolnitvi 12. člena statuta občine Kočevje, ki so jo sprejeli svetniki prejšnji četrtek, bo po prvih naslednjih volitvah za župana, novi župan kočevske občine svoje delo moral opravljati poklicno. Spremembo statuta so predlagali Zeleni Kočevja, podprli pa so jo vsi svetniki razen štirih iz vrst ZLSD, ki so se pri glasovanju vzdržali.

REFERENDUM ŽE KMALU

KOČEVJE - Kočevska občina bô v kratkem razpisala referendum za uvedbo samoprispevka za investicije v šolstvo in šport. Tako so sklenili občinski svetniki na zadnji seji sveta minuli četrtek, na kateri so na podlagi opravljene ankete (rezultati 1320 anketiranih so pokazali, da bi 53 odst. glasovalo za uvedbo samoprispevka, 10 proti, 36 odst. pa je še vedno neopredeljenih) sprejeli sklep o razpisu referenduma.

Kočevske KS končno pravne osebe

Po 2 letih dobili veljaven statut - Prispevek predsednika

KOČEVJE - Na zadnji seji kočevskega občinskega sveta minuli četrtek so svetniki s sprejemom predlaganih sprememb in dopolnitev statuta občine Kočevje krajevnim skupnostim ponovno povrnil status pravnih oseb, kakršnega so imele pred sprejemom zakona o lokalni samoupravi. S tem je tudi statut kočevske občine končno postal zakonit.

bo statuta tako, da je s svojim glasom "za" odločil v prid pravnega statusa krajevnih skupnosti. Za spremembo statuta je glasovalo 17 svetnikov, 1 je bil proti, 2 pa sta se vzdržala.

M. L.-S.

PREDSEDNIKOV PRISPEVEK - Predsednik kočevskega občinskega sveta Alojz Košir (na posnetku) je s svojim glasom prispeval k uspešnemu izidu glasovanja

Čistijo okolje

Osilnica povabila k delu tudi prebivalce obmejnih krajev Hrvaške

VELIKE LAŠČE - Očiščevalna akcija se je začela 4. in bo trajala do 14. aprila. Udeležujejo se je člani vseh društev. Čistijo naselja, potoke, črna odlagališča itd. Zbirajo tudi kosovne odpadke, ki jih odvažajo podjetnik Franc Purkart. **DOBREPOLJE** - Letos splošne očiščevalne akcije pred turistično sezono v dobrepoljski občini ne bo. Glavni in pravzaprav edini vzrok je, da je odlagališče komunalnih odpadkov za območje občin Dobrepolje, Ivančna Gorica in Grosuplje polno in iščejo novo lokacijo zanj.

OSILNICA - Čistilna akcija bo v nedeljo, 20. aprila, od 8. do 14. ure. Čistili bodo po vaseh in po bregovih Kolpe, Čabranke in njenih pritokov. Vabljeni vsi krajan, akcijo pa bodo zaključili z družabnim srečanjem pri lovskem domu v Ribjeku. Poskrbeli bodo tudi za sortiranje in odvoz odpadkov. Občina Osilnica je k akciji povabila še sosedo Hrvate in sicer mesto Čabar, krajevno skupnost Plešče, občino Delnice in krajevno skupnost Turke, ki naj bi hkrati čistili po svojem območju.

J. PRIMC

M. LESKOVŠEK-SVETE

VROČE DEBATE - V kulturnem domu Josipa Jurčiča na Muljavi je zbrane na letnem zboru M-KZ Stična pozdravil predsednik zadruga Cveto Zupančič, zapel je muljavske moške zbor, prizadete razprave kmetov, ki so opozarjali na se težji položaj kmetijstva (na posnetku), pa je ivanski župan Jernej Lampret v pozdravnem nagovoru komentiral, da bi bil ob letu bolj vesel, ako bi slišal, da zadruga živi predsem od kmetijstva, ne pa od trgovine in gostinstva. (Foto: P. P.)

Semenskega krompirja ne bo več?

Z rednega letnega občnega zbora M-Kmetijske zadruge Stična na Muljavi - Poslovanje rešujeta trgovina in gostinstvo - Zmajšuje se odkup živine in mleka

MULJAVA - "Razmere so še zadovoljive, le odkup živine še močno šepa, saj je realizacija le 70-odstotna. Ob dejstvu, da je okrog 1000 govejih koz odkupila le postaja Kotekestobusa Stična, pove dovolj. Na zadržno nepripravnost kaže 12 članov (od 140), ki niso nič oddali. Za letošnje leto je sklenilo pogodbe 100 članov, to je 70 odstotkov vseh članov. Da smo lansko leto končali brez izgube, imata zasluge predvsem naša trgovina in gostinstvo, kljub temu pa moram poudariti, da smo zmanjšali stroške za 18 odstotkov," je med drugim povedala direktorica M-Kmetijske zadruge Stična Milena Vrhovec, ko je preteklo nedeljo na rednem letnem občnem zboru poročala o poslovanju zadruge v letu 1996.

noviti objekta zadruga enote v Radohovi vasi, zato bodo to poskusii storiti letos. Od nekaj dokaj močnih pridelovalcev semenskega krompirja so letos ostali le še trije. Škoda bi bilo, če ne bi mogli obdržati več niti te trojice.

Letos pričakujejo glavino pridelka iz trgovskega in gostinskega poslovanja. "Kljub kritičnim letom upam, da se bomo le rešili. O velikih načrtih pač ne moremo razmišljati," je resignirano komentirala letošnje načrte stiške zadruge direktorica Milena Vrhovec.

P. PERC

Vrhovec je povedala, da so po 13 letih v zadrugi vendarle speljali tudi malo večjo naložbo: razširili so samopostrežno trgovino na Muljavi in obnovili tukajšnji zadrugi dom. V Zadrugi hr-

mu, v gostinskem lokalu v centru Ivančne Gorice, že od 2. aprila obratuje kuhinja ves dan, v obnovi te kuhinje pa bodo še vlagali, da bodo popestrili kulinarčno ponudbo. Lani jim ni uspelo ob-

MOČNA PODPORA - Alojzija Metelka, ki je bil dva mandata zapovrstjo poslanec v državnem zboru, so močno podprli ne le njegovi strankarski kolegi, ki so ostali na vidnih položajih v Ljubljani, od predsednika SLS in podpredsednika slovenske vlade Marjana Podobnika pa do prvaka krščanskih prvakov Lojzeta Peterleja. Na sobotni okrogli mizi v Trebnjem, ki jo je sklical Metelka, sta oba prvaka strank pa tudi ministra Anton Bergauer (za promet) in Božo Grafenauer (za lokalno samoupravo) poudarili, da je Metelko pravi človek za župana, za Slovenijo in da lahko tudi v prihodnje računa na njihovo podporo. Eden izmed mlajših razpravljalcev na tribuni je dejal, da tako močne vladne delegacije v Trebnjem še ne pomni. Na posnetku (od leve): Bergauer, Peterle, Metelko, Podobnik, Grafenauer.

Katera dvojica gre v drugi krog?

Skoraj nihče izmed političnih analitikov v trebanjski občini ne dvomi, da na nadomestnih volitvah 13. aprila trebanjska občina še ne bo dobila novega župana

TREBNJE - Trebanjske nadomestne volitve za župana se nezadržno približujejo, to pa je v tej občini opaziti, zlasti po vse večjem številu plakatov štirih kandidatov za župana: Bogdana Beznika (DeSUS), Franca Jevnikarja (LDS in ZLSD), Alojzija Metelka (SLS in SKD) in nestranskarskega kandidata Jožeta Vencelja (s podporo lokalne SDS). Tudi nekaj transparentov vabi volilce na volitve, ki bodo v nedeljo, 13. aprila, kandidati pa se seveda skušajo predstaviti v najlepši luči.

Nedvomno ima najmočnejšo predvolilno kampanjo skupni kandidat SLS in SKD Lojze Metelko, saj so v Otisku poleg 500 plakatov natisnili še lične zloženko, ki so jih ali jih še bodo prejela vsa gospodinjstva. Metelko je na ponedeljkovi novinarski konferenci znova poudaril, da bi kot župan skušal z dialogom doseči sodelovanje vseh političnih dejavnikov ne glede na strankarsko pripadnost in da je kandidaturu sprejel, ker je prepričan, da lahko veliko stori v korist občine. Bil bi zelo neprijetno presenečen, če se ne bi uvrstil niti v morebitni drugi krog volitev 27. aprila, kajti številni napovedujejo, da je kandidat z največjimi možnostmi.

gradnje objekta, tudi za potrebe glasbene šole in občinskega pihalnega orkestra. Jevnikar in Metelko bi skušala v Trebnje pripeljati kakšno srednjo šolo, Jevnikar pa bi zgradil tudi večji nakupovalni center, je za povečanje športne dvorane itd. Jevnikarjevo kandidaturu podpira tudi ZLSD Trebnje, ker je izkušen gospodarstvenik. Predsednik LDS dr. Janez Drnovšek v zloženki LDS, ki jo bodo tudi dobila sa gospodinjstva v trebanjski občini, poudarja, da so v LDS prepričani, da je Jevnikar vreden zaupanja LDS in da so dolžni zagotoviti kandidata, ki bo nadaljeval Pungartnikovo uspešno pot.

Nestranskarski kandidat, s podpisanimi 600 volilcev, ekonomist Jože Vencelj, je sicer ostal brez podpore svoje centrale v Ljubljani, zato pa ga bo podprla SDS v občini. Podjetnik Vencelj financira predvolilno kampanjo sam. Preteklo soboto je bil edini izmed kandidatov, ki se je odločil nabirati predvolilne točke tudi s spremljavo dela olimpijskega teka prijateljstva Ljubljana - Zagreb; 48-letni Vencelj, med nežnejšim spolom in mladim verjetno najbolj priljubljen, pa je s to potezo gotovo hotel znova dokazati svojo vitalnost in športnost. V petek ob 17. uri se bo na valovih trebanjskega radia Max spustil v nov izziv v odaji v živo. Sicer pa je Venceljevo geslo, da bo kaj naredil za nova delovna mesta ter za čisto in zdravo občino.

PAVEL PERC

Franc Jevnikar Jože Vencelj

BEŽNA SREČANJA - Na šentrupeški osnovni šoli dr. Pavla Lunačka je ob dnevu šole založba Karantanija, njen urednik David Tasič in seveda med drugim tudi pisateljica dr. Kristina Brenkova (na posnetku stoji), predstavila svoje najnovejšo delo - Bežna srečanja. Kitajska slikarka Huiqun Wang je šentrupeške učence seznanila z batikom, poslikani robčki pa bodo na ogled tudi na razstavi. Ravnatelj šole Jože Zupan je občuteno spregovoril o liku dr. Pavla Lunačka in se zahvalil vsem gostom, tudi pevki Ireni Vrčkovnik za zaključni zabavni vložek v šolski telovadnici. Več prihodnjije!

I. FINALE SLOVENSkih SALAMIAD

SEVNICA - Društvo salammarjev Sevnica in gostilna Vrtovec prireditva v tej gostilni z najstarejšo tradicijo na Slovenskem ocenjevanja domačih salam in klobas v soboto, 12. aprila, prvo finalno vseslovensko ocenjevanje domačih salam. Ocenjevanje bo potekalo dopoldne, razglasitev rezultatov pa bo predvidoma ob 14. uri. Tekmovanja se bo udeležilo najboljših pet salammarjev iz regijskih salamiad, ki so bila v gostilnah Badovinac Jugorje, Berger Celje, Panovec Mengeš, Repovž Šentjanž in Vrtovec Sevnica.

Tudi Šentjanci za krajevni samoprispevek

59,87 odst. glasov za

ŠENTJANŽ - Potem ko so nedavno v Mirnski dolini krajanje že izglasovali krajevne samoprispevke v Tržišču, Mokronogu in na Mirni, so se jim preteklo nedeljo na referendumu pridružili še prebivalci krajevne skupnosti Šentjanž. Od 1104 volilnih upravičencev jih je prišlo na 3 volišča 496 (49,96 odstotka), izmed teh jih je za uvedbo samoprispevka glasovalo 297 (59,87 odst.), proti 195 (39,31), le 4 (0,8 odst.) glasovnice pa so bile neveljavne. Največ volilcev je glasovalo za samoprispevek na volišču v Šentjanžu (61 odstotkov). V petih letih naj bi z 2-odstotnim samoprispevkom Šentjanžani zbrali okrog 15 milijonov tolarjev, ta denar pa močno oplemenitili in ga porabili zvečine za posodobitev cestnih povezav.

Predsednik sveta KS Šentjanž Milan Jamšek nam je povedal, da razumejo uspešen izid nedeljskega referenduma kot izraz podpore krajanov politiki in usmeritvi novega sveta KS. Jamšek se je krajanom zahvalil za to podporo in dodal, da so v nedeljo prišli do tega rezultata brez posebnih stroškov za propagando, saj niso natisnili niti enega plakata, za pomoč pri informiranju krajanov pa se je zahvalil Dolenjskemu listu in sevniskemu radiu.

P. P.

DRAŽJI TREBANJSKI VRTCI

TREBNJE - Od 1. marca je za 30,6 odstotka dražji program dnevnega varstva otrok od enega do treh let, program varstva otrok od 3. do 7. leta starosti pa 26 odstotkov. Tako so sklenili svetniki trebanjskega občinskega sveta na zadnji seji. Trebanjci so podražili vrtec v zadnjih dveh letih samo dvakrat skupaj za 15 odstotkov. Vrtci v trebanjski občini so bili že za 11 do 52 odstotkov cenejši kot vrtci v sosesčini. Nova cena programa za otroke prvega starostnega obdobja je 35.583 tolarjev, za drugo starostno obdobje pa 28.298 tolarjev. V najvišjem plačilnem razredu so odslej le starši 3 otrok (od 465 otrok v vrtcih), plačila pa bodo tudi poslej oproščeni starši 5 otrok.

OBČINSKA PEVSKA REVILJA V SEVNICI

SEVNICA - Tukajšnja zveza kulturnih organizacij vabi v petek, 11. aprila, ob 20. uri v kulturno dvorano PGD v Sevnici, na občinsko pevsko revijo. Predstavili se bodo: moška vokalna skupina Lira iz Krmelja, vokalna skupina Corona iz Boštanj, oktet Jurij Dalmatin ter mešani pevski zbori Lise, Jutrjanke in Primož Trubar iz Loke. Revijo bo strokovno ocenil prof. Edvard Goršič. Prodaja vstopnic bo uro pred revijo na blagajni dvorane.

Trebanjske iveri

TURBULENCE - Na sobotni okrogli mizi v trebanjskem kulturnem domu je gostitelj Lojze Metelko kar precej "na kratko" potipal goste iz vlade, češ naj kar malo pazijo, kaj bodo obljubili, saj jih bo potem držal za besedo, če bo izvoljen za trebanjskega župana. Ministra in državni sekretar Zare Pregelj so upoštevali grožnjo, a so bili še vseeno medeni, kot se nastopu na predvolilnem shodu političnih istomišljenikov pritiče. Lojze Peterle se je le zaskrbljeno oziral po dvorani in naposled pravilno ugotovil, da vidi le enega poslanca. Seveda je mislil nase. Bolj diplomatsko pa se je izognil našemu vprašanju ob kozarčku cvička v predverju dvorane, kako vidi zadnje zahteve uglednih članov SKD, naj bi vodstvo stranke odstopilo. Peterle je kot ljubiteljski (jadralni) letalec začel govoriti o turbulencah, ki da jih je vujen in ga niti ne preseščajo, da pa je prav, da so nekateri odvrgli krinke, nekaj pa da je tudi zavedenih podpisovalno izjavo...

PLAKATNA VOJNA - Pred vodom v trebanjski kulturni dom, smo opazili, da je Jevnikarjev plakat v petek prekrilo vabilo na sobotno okroglo mizo, v soboto pa je vsa reč končala v košu, pojavila pa sta se - na isti deski - dva Metelkova plakata. Na drevesu pred Dolenjko smo v soboto ponoči posneli, kako Vencelj tlači Jevnikarja. Na Catežu so razbili pano SKD s plakati.

Sevniški paberki

FLORJAN - Sevniški gasilci kot dobri gospodarji skušajo kakšen tolar iztržiti z dopolnilnimi dejavnostmi, kot je že v Posavju in tudi na Dolenjskem lepo uveljavljeni gasilski servis, pa tudi z najemninami od prostorov, ki jih ne potrebujejo sami. Tako se je ob govoricah, da odhaja sedanjega podnajemnik priljubljenega gasilskega bifeja Florjan v Krško, pričelo ugibanje, kdo naj bi kot gostinec nadomestil Praznikove. Neuradno kaže, da je v rahli prednosti kandidat, ki ga gasilci poznajo kot rednega plačnika svojih storitev, tudi dovolov pitne vode s cisterno, zatrjujejo pa, da so še odprte vse opcije. Prednost naj bi imel pač tisti, ki bo znal izdatneje politni presušeno gasilsko blagajno, in ne le poskrbeti za suha grla gostov.

PIROVA ŽMAGA? Rokometiša Lise so v sobotni tekmi play outa, v 1. državni ligi proti Slovanu, ki so ga močno stiskali za vrat že v Ljubljani, vendarle zabeležili prvo zmago v boju za obstanek. Tisti, ki so pred tekmo z izolskim Delmarjem na dvignjen koš, namestili transparent "Medo in Ernestel go home" je bili zelo spretni, saj hišnik Vili Rems sploh ni vedel, kdo bi to storil. Vili tudi ni vedel, zakaj je med tekmo z Delmarjem, ki so jo domačini prepričljivo izgubljali, na vsčm lepem za kakšne četrte ure v dvorani zmanjkalo elektrike...

Azbestne cevi zlagoma zamenjujejo

Sevniška Komunala s takso ne more pokriti obnove vodovoda in kanalizacije na Prvomajski ulici - Globinska voda za mestni vodovod? - Razširitev pokopališča

SEVNICA - Poslovno leto 1996 je bilo za sevniško Komunalo uspešno. Po besedah njenega direktorja, Bojana Lipovška pa postaja vse bolj pereče vprašanje, ne le za Komunalo, ampak tudi za šentrupeško Terco, neplačevanje socialno ogroženih uporabnikov.

Občinski svetniki so ob obravnavi letnega poročila in plana Komunale za letošnje leto, naj Komunala pripravi poročilo o neplačanih terjatvah. Svetnik dr. vet. Blaž Jene (SKD) je podobno kot lani vprašal, če je v ceni odvoza smeti vključeno tudi čiščenje posod, ki so vir okužbe. Direktor Lipovšek je pojasnil, da v občinskem odloku sicer piše, naj bi komunalci delali tudi to, ni pa to vključeno v ceno smeti. Povedal je, da bi bila cena za takšno storitev okrog 2,5 milijona, če bi naje-

in niso nkjer ugotovili najedanja teh cevi.

Komunala naj bi nadaljevala in letos tudi zaključila lani novembra pričeto obnovo vodovoda v starem mestnem jedru na Glavnem trgu. Obnovili naj bi tudi vodovod in kanalizacijo na Prvomajski ulici ter za zanesljivo vodooskrbo mesta Sevnica poiskali nove vodne vire s pomočjo globinske bodne vrtnice. Potrebno bo izdelati tudi hidravlični izračun obremenitve mestnega kanalizacijskega sistema z meteornimi in odpadnimi vodami. Letos predvidevajo nakup novega kanalizacijskega smetarskega vozila, ki bo nadomestilo 9 let staro iztrošeno vozilo.

P. P.

JO PALČEK BOLI - Stanka Macur je imela med jubilejnim koncertom Ženskega okteta Brestanica zavezan prst na roki. Mogoče se je predtem vrezala. Vsekakor je tako obvezan oktet bolj prepričljivo nastopil s pesmijo o mladi predici, ki jo palček boli.

VENDAR JE TU - Potem ko so se med Krčani, zlasti med udeleženci sej občinskega sveta, raznesli glasovi, da krškega župana ni več tu, so se meščani pomirili. Župan je namreč pred nedavnim poročal za Naš glas, kar nekaterim oznanja, da je še tu, samo novinar je postal. Vendar je kot poročevalec daleč za svojim kolegom iz Novega mesta, ki je svoj čas malo manj kot igral vodilno dopisniško vlogo na novomeški televiziji.

NEKAJ KOT CESTA - Cesta na Raki v krški smeri je jako zdelana. Človek, ki je to povedal, je mogoče zamudil in so dozdejame že zadelali. Vendar ga je potrebno razumeti. Tako je bil pretresen, da ni prišel prej do sape.

OBČINA SENOVO - Krajevna skupnost Senovo bo postala občina. Ta bo iz opučenih rudniških objektov in površin naredila zanimive nove stvari. Vendar si Senovčani mislijo, da na Senovem ne bi mogli narediti tako zanimivih stvari, da bi si jih prišel ogledat župan občine Krško, češ da se ta na daleč ogiba rdeče knapovske trdnjave.

Novo v Brežicah

LE KAKO? - Okrepčevalnica Dea, nekdanja kavarna Brežice, slovi v zadnjem času po tem, da je dobila nedolgo tega novega imenitnega lastnika. Govori se, da jo je kupil eden od glavnih poslovnikov moč Agravie Brežice. Kakor koli, zadeva se vendar zdi neverjetna. V Agrarii delavci namreč niti za plače niso imeli, pa bi si kdo iz kolektiva lahko kupil krčmo?! Mogoče pa prav zato.

GA ŠE ČAKA - V nekaterih slovenskih občinah se je že razvnel politični boj za odstavev županov, ki so se dali izvoliti za poslance. Vse to Brežice še čaka. In župana tudi. Ali bo prišlo iz kranske ali iz štajerske strani, bo najbolje vedel sam.

TOPLICE - Tudi ljudstvo z leve strani Save se hodi namakati v znamenite Terme na desni strani reke. Bazenov s toplo vodo se v zadnjem času vse bolj veselijo tudi delavci Agravie. Prepričani so, da se bodo kmalu lahko hodili kopat zastoj ali vsaj s popustom. Trdijo, da oni nimajo zadržkov, saj so na borzi dela in imajo za tako rekreacijo čas. Vprašanje pa je, kako bi njihovo pobudo o brezplačnem kopanju sprejele Terme. Goto-vo bi želji ustregle, če bi bil direktor bazenov v Termah nekdanji direktor Agravie. Ali tudi bo, bo treba še počakati.

TEMELJNI KAMEN ZA TEOLOVADNICO

VELIKA DOLINA - Jutri ob 13. uri bo v prostorih osnovne šole na Veliki Dolini slovesnost, ki jo bodo zaključili s postavitvijo temeljnega kamna za teolovadnico in prizidek k šoli. Zidavo teolovadnice in širitev šole bodo sofinancirali tudi z denarjem, zbranim s samoprispevkom v krajevnih skupnostih Jesenice na Dolenjskem in Velika Dolina.

V času od 19. do 27. marca so v brežiški porodnišnici rodile: Staša Šerbec iz Krškega - Bruna, Brigita Seliškar iz Vel. Malenc - Jana, Melita Krpan iz Senkoveca - Marto, Mihaela Tanodi iz Sobenje vasi - Natalijo, Bernarda Blažič iz Rigonc - Blaža, Marjetka Podpadec iz Leskovca pri Krškem - Klemna, Jožica Ferlin s Senovega - Suzano, Marija Kiderič iz Vrenske Gorce - Klemna, Jožica Smukovič iz Brežice - Pijo, Tamara Molan iz Curnovca - Anžeta. Čestitamo!

Viva in ženski zbor na Pesem Posavja

Revija brežiških zborov

DOBOVA - V petek in soboto je bila v farni cerkvi v Dobovi revija odraslih pevskih zborov iz občine Brežice, ki sta jo organizirala Zveza kulturnih organizacij Brežice in KD Franc Bogovič Dobova. Prireditelj je pomenila izbirno tekmovanje na zaključni prireditvi Pesem Posavja, ki bo letos v krški občini, potem ko so jo lani pripravili v brežiški. Z revije, ki je bila konec tedna v Dobovi, kot rečeno, sta se na Pesem Posavja uvrstila mešani pevski zbor Viva Brežice in ženski pevski zbor KUD Brežice. Tak izbor so naredili ob strokovni presoji povabljenega prof. Edvarda Goršiča iz Celja. Ta bo izbral po dva zbora še na podobnih občinskih prireditvah v krški in sevniški občini, k tako izbranim šestim pevskim sestavam pa bo za nastop na Pesmi Posavja predlagal skupno še tri pevske zборе iz vseh treh posavskih občin, dveh ali samo ene.

NOVA ARHEOLOŠKA NAJDIŠČA

ČATEŽ - Pri izkopu trase za vodovod Čatež-Prilipe so delavci našli na rimski grobove, zato je Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine **NOVO MESTO** začel z varovalnim arheološkim izkopavanjem, traso vodovoda pa so preusmerili. Arheološka ekipa, ki jo vodi arheolog Uroš Bavec, je doslej izkopala že več značilnih hišastih žar. Zavarovalna izkopavanja pa tečejo tudi na prostoru brežiškega sejmišča, kjer je ekipa pod vodstvom arheologinje Alenke Jovanovič iz Posavskega muzeja izkopala keltske grobove.

HMELJIŠČE VENDARLE BODO OBDELALI - Tudi letos so za orodje pripeljali zvečine sezonski delavci iz Hrvaške. Če bi z obdelavo hmeljišča še malo odlašali, bi sezonci odšli raje v Savinjsko dolino, a tudi čas za opravila na hmeljiščih v Brežicah bi minil. (Foto: L. M.)

Uspeh plesnega kluba Lukec

Vesna Vučajnik 6. v Evropi - Par Vodlan-Klakočar zmagoval doma in v Avstriji

KRŠKO - V soboto, 5. aprila, je bil v Litiji državni rating turnir v standardnih in latinskoameriških plesih v organizaciji Plesnega kluba Kazina, ki se ga je udeležilo tudi devet parov PPK Lukec iz Krškega. Nekaj krških parov je doseglo svoje najboljše rezultate na tako pomembnem tekmovanju. Med mlajšimi pionirji sta Luka Vodlan in Maja Bromš zasedla 2. mesto v ST in 3. mesto v LA plesih. Med mlajšimi mladinci sta Mitja Puntar in Jasmina Zakšek dosegla 8. mesto v ST in 13. v LA plesih. V mladinski konkurenci sta se Sebastijan Vodlan in Urška Klakočar uvrstila na 1. mesto v LA in na 2. mesto v ST plesih. David Kozmus in Maša Pikel sta bila 5. v ST in za eno mesto slabša v LA, Jernej Prme in Maja Lesjak sta dosegla 4. mesto v LA in na 10. v ST plesih. Klemen Škoberne in Staša Puntar sta se na koncu uvrstila na 9. mesto v ST in 17. mesto v LA plesih.

V Zagrebu je bilo 22. marca evropsko prvenstvo v stopu za člane. Med tremi posamezniki iz Slovenije je nastopila članica PPK Lukec Vesna Vučajnik in v močni konkurenci plesalcev iz Italije, Švice, Madžarske, Slovaške, Hrvaške, Francije, Irske in Češke dosegla 6. mesto, kar je po mnenju poznavalcev vrhunski dosežek za tako mlado plesalko.

Sebastijan Vodlan in Urška Klakočar sta pred časom nastopila na Dunaju na plesnem tekmovanju Avstrija concours in v dveh dneh petkrat zmagala in bila dvakrat druga.

Navdušenje za dobro desetletje

Jubilejni koncert Ženskega okteta Brestanica ob desetletnici delovanja - Župan Danilo Siter: koncert je tudi praznik občine Krško - Gallusove značke

BRESTANICA - V petek, 4. aprila 1997, ob 18. uri je na gradu Rajhenburg in predtem v desetih letih na številnih posavskih odrih, v več krajih v Sloveniji in v nekaj primerih pred evropskim občinstvom onstran Karavank pel Ženski oktet iz Brestanice.

Omenjeni koncert letošnjega 4. aprila na brestaniškem gradu bi lokalna brestaniška kronika lahko vpisala kot odmeven kulturni dogodek. Jubilejni koncert je vibriral med smehom in solzo. Segel je ljudem v uho in v srca. Izzival je, prav po žensko. Izmed obiskovalcev v dvorani jih je koncert dvignil več kot desetino, ki so Ženskemu oktetu izrazili vse svoje navdušenje. Tudi Danilo Siter, župan občine Krško kulturnik, jim je čestital, rekoč: "Pijeten je občutek, ko poslušamo ta oktet. Današnji kon-

cert ni le praznik Brestanice, ampak je praznik občine Krško."

Ženski oktet je jubilejni koncert preživel v sestavi Sonja Avsenak, Irena H. Simončič, Marjetka Jordan, Stanka Macur, Bernarda Mešiček, Sonja Orožen, Ema Medvešek in Mihaela Suvajčević. Za nepoznavalce je skupino predstavila Vida Kuselj. V živo, kar je dobro, saj bi bilo ob dobrem petju okteta škoda zamuditi dobro Vidino povezovanje. Izmed osmerice je Stanka Macur ta večer pela enkrat čisto sama in se je tako videlo, da pri petju ni od včeraj. Potem so tudi nadvse prijazno povedali, da je pred desetletjem prav ona sklicala skupaj pevke in da je v Ženskem oktetu Brestanica umetniški vodja za danes in za jutri z najboljšim občutkom za delo s pojočo skupino.

Kot so hvaležno priznali na jubilejnim koncertu, se do okteta

zelo prijazno vede osnovna šola Adam Bohoriča iz Brestanice. Očitno se šola tako odziva tudi zato, ker so članice okteta, ki so na jubilejnim koncertu za svoje kulturniško dejstvo prejele iz rok predsednika krške Zveze kulturnih organizacij Janka Avsenaka tudi Gallusove značke, povečini njene učiteljice.

M. LUZAR

VABILO NA REKREATIVNI TEK

VELIKE LAŠČE - V Velikih Laščah pripravljajo vseslovenski tek rekreativcev in že zbirajo zanj prijave, čeprav bo tek šele 8. junija. Start bo ob 10.30 pred Levstikovim domom, proga bo dolga 16 km, cilj pa pred osnovno šolo Primoža Trubarja v Laščah. To bo prvi tak vseslovenski tek, ki ga organizirajo Laščani, in zanj pričakujejo prijave iz vse Slovenije, največ pa iz Dolenjske.

Slovenski frizerji o zdravju in videzu las

Seminar brežiškega Akorda

ČATEŽ OB SAVI - Brežiška zasebna družba Akord, uvoznik in že 4 leta ekskluzivni zastopnik in distributer proizvodov italijanskega proizvajalca lasne kozmetike in opreme za prizerske in kozmetične salone Muster & Dikson, je v sodelovanju s proizvajalcem organizirala dvodnevni seminar negovalne linije Orising. Na dvodnevem seminarju, kjer so najprej delali teoretično in zatem praktično, so se posvetili vprašanju, kako poskrbeti za lepoto in zdravje las in lasišča ter nekaterim vprašanjem v zvezi z izpadanjem las, prhljajem, mastnimi, presuhimi in poškodovanimi lasmi.

Seminar, ki se ga je udeležilo več kot 40 zasebnih frizerjev iz vse Slovenije ter družbi Česalnice Ljubljana in Frizerstvo Maribor - vsaka od teh zaposluje okrog 120 frizerjev - je pripravil Akord v sklopu rednega vsakoletnega izobraževanja za slovenske frizerje. Delovna srečanja, kakršno je bilo že tretjič v Termah Čatež in predtem v širšem obsegu ob Gardskem jezeru v Italiji, so po mnenju udeležencev letošnjega Akordovega seminarja potrebna in koristna.

• Ko bo narava obupala, bo začela posnemati ljudi. (Sršen)

• Frizerji radi pripovedujejo kosmate vice. (Jurčič)

KOMPASOVO POLETJE VAS PRIČAKUJE

PRAVKAR IZŠEL TUDI CENIK — NOVE NIŽJE CENE! Katalog POČITNICE 97 IN NJEGOVA BOGATA PONUDBA LETOVANJ VAM BOSTA POMAGALA PRI ODLOČITVI KAM, KAKO IN ZA KOLIKO.

DA BOSTE RES LETOVALI V IZBRANEM KRAJU IN ZELENEM OBJEKTU, POHITITE S PRIJAVO, SAJ JE POVPRŠEVANJE, POSEBEJ ZA SLOVENIJO IN HRVAŠKO, ZELO VELIKO. POLEG TEGA VAM HITRA PRIJAVA OMOGOČA PLAČILO LETOVANJA NA VEČ OBROKOV (5 obrokov).

Še vedno je na voljo bogata ponudba izletov in dopustov za 1. MAJ.

Opozarjamo na dva prvomajska izleta iz Novega mesta: v Dubrovnik (30. 4. — 4. maja) in po gradovih Bavarske (1. — 3. maja) — na voljo še nekaj mest, pohitite! V zlato Prago pa gremo iz Novega mesta 14. maja.

Opozarjamo še na katalog tečajev tujih jezikov.

KOMPAS, Novo mesto, Novi trg, tel. 068/322-444, 321-338
Vsak dan od 8.00 do 18.00 ure.

INŠPEKCIJSKE SLUŽBE NA NOVI LOKACIJI

Inšpekcijske službe Republike Slovenije s sedežem v Novem mestu so se 1. aprila 1997 preselile na novo lokacijo, in sicer v Kočevarjevo ulico št. 1, t.j. bivši novi del objekta PIONIR. Razporeditev prostorov inšpektoratov je navedena v avli objekta. Nove telefonske številke se dobijo na informacijah Telekom, objavljene bodo naknadno.

Mercator

Mercator Dolenjska, d.d.
8000 Novo mesto, Livada 8

objavlja prosti delovni mesti

1. VODJA ODDELKA MESNICE

v prodajalni Prehrana 2, Trebnje, za nedoločen čas.

Pogoji:

- končana IV. stopnja srednje šole za mesarja-sekača
- opravljen izpit iz higienskega minimuma
- vozniški izpit B
- devet mesecev delovnih izkušenj
- 2-mesečno poskusno delo

2. MESARJA

v prodajalni Prehrana 2, Trebnje, za nedoločen čas.

Pogoji:

- končana IV. stopnja srednje šole za mesarja-sekača
- opravljen izpit iz higienskega minimuma
- vozniški izpit B
- 2-mesečno poskusno delo

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: **MERCATOR DOLENJSKA, d.d., Livada 8, 8000 NOVO MESTO.**

Vse prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili v 8 dneh po izbiri.

Vino Brežice najelo Agrario

Kljub nejasnim lastninskim postopkom v Agrarii v stečaju skrb za hmeljišča - Kaj bo s posevki pšenice? - Delavci, ki delajo zastoj, so v skrbeh za Agrario

BREŽICE - Medtem ko je Agraria Brežice dokončno zašla v stečaj in ji v teh okoliščinah iščejo najboljšega novega lastnika, se dejavnost bankrotiranega podjetja nadaljuje bolj ali manj nemoteno.

Tako bodo tudi poskrbeli za več kot 40 ha hmeljišč posestva Trnje. V teh dneh z okrog 40 najemnimi delavci po 12 ur dnevno uspešno opravljajo spomladanska dela, za katera je po mnenju nekaterih ljudi iz nekdanje Agravie že zadnji čas. Lahko bi se zgodilo, da se hmeljišč letos zaradi stečaja nihče ne bi dotaknil, a so delavci Agravie tudi tokrat, kot vsakič dozdaj, prišli v nasade. "Delamo tako, kot bi delali svoje, v resnici pa ne vemo, čigavi smo, kdo nas bo najel ali kupil. Delali smo celo življenje v Agrarii in na teh posevkih, zato se nam hmeljišča preveč smilijo, da bi jih pustili propasti. Verjamemo, da bi se drugo leto nasad rušil, če bi ga letos pustili pri miru. Zato poskušamo rešiti, kar se dá rešiti." Tako so v teh dneh velikokrat povedali

delavci propadle Agravie.

V kmetijski del nekdanjega brežiškega blestečega proizvodno trgovskega podjetja spadajo poleg farme in ostalega med drugim tudi posevki pšenice na okrog 60 ha. Žita do prejšnjega tedna ni še nihče dognojeval, kar se bo verjetno poznalo na manjši žetvi. Dolgotrajno pomanjkanje denarja za nakup umetnih gnojil je normalna posledica predstečajnih trenj v kolektivu in poznejšega stečaja, verjetno pa tudi najnovejših brežiških političnih kombinacij.

Delavce Agravie so za opisano pripadnost svoji nekdanji firmi nagradili že pred časom z napotitvijo na zavod za brezposelne. Tako prepuščeni sivemu trgu delovne sile čakajo tudi vsak s vojo terjatvijo do nekdanjega delodajalca.

Delavci ki so delali vsaj deset let v Agrarii, imajo verjetno vsak več kot za poldrugi milijon tolarjev terjatev, s tem da je več kot 150 upnikov prijavi skupno prek 720 milijonov tolarjev terjatev.

Delavci Agravie v letu 1996 niso dobili regresa, letos niso prejeli plač za januar, februar in za del

• Potem ko so v Brežicah ugibali o najboljšem najemniku nekdanje Agravie, so povedali v Vinu Brežice, da je to vinarstvo podjetje najelo celotno Agrario. To podjetje je tako že kupilo rezervne dele za stroje, najelo sezonske delavce in nabavilo umetna gnojila. Vino Brežice je pripravljeno Agrario tudi odkupiti.

marca, ko je podjetje še bilo na spisku delujočih. Potnih stroškov niti za prihajanje na hmeljišča v letošnjem letu jim ne plačuje nihče.

M. LUZAR

Uspeh temelji na dveh velikanih

Gospodarstvo dolensko-belokranjske regije je lani v poprečju poslovalo uspešno - Če odmislimo Krko in Revoz, je slika precej drugačna - Nad slovenskim povprečjem

NOVO MESTO - Dolenjsko in belokranjsko gospodarstvo oziroma gospodarske družbe na področju sedmih občin, ki jih pokriva novomeška podružnica Agencije za plačilni promet, je lani poslovalo pozitivno. Da je čisti dobiček večji od izgub, gre zasluga dvema največjima gospodarskima družbama na tem področju, to je Krki in Revozu, ki sta kljub predvsem v prvi polovici leta še vedno neugodnim pogojem za izvoz poslovali izjemno uspešno. Če odmislimo Krko in Revoz, je slika uspešnosti precej bolj klavna, še slabša pa bi bila, če bi upoštevali poslovanje sedmih družb, ki so šle lani v stečaj.

Poročilo o poslovanju dolenskega in belokranjskega gospodarstva - na novinarski konferenci novomeške podružnice Agencije za plačilni promet ga je predstavil Lojze Padovan - so pripravili na osnovi podatkov iz bilanc uspeha in bilanc stanja 1218 gospodarskih družb. Če je šlo v začetku devetdesetih let za zamiranje gospodarske dejavnosti, sedaj že drugo leto zapored opažajo znake oživljanja tako proizvodnje kot tudi naložb.

Kar se tiče razmer poslovanja, se te tudi lani niso občutno izboljšale, kar velja tudi za gibanje

deviznih tečajev, od katerih je stimuliral izvoz le tečaj italijanske lire, tečaj ameriškega dolarja in nemške marke pa ne. Kljub temu so se prihodki gospodarskih družb, doseženi z izvozom, v regiji povečali za 28,6 odst. in so znašali 180 milijard tolarjev. Delež Krke in Revoza v izvozu regije je 76,2 odstoten.

Podatki o rasti industrijske proizvodnje v regiji so še bolj vz-

• Lani je gospodarstvo dolenske regije pridelalo čistega dobička za 7,2 milijarde tolarjev in čiste izgube za 3,7 milijarde tolarjev. Dobiček je prikazalo 770 družb, izgubo pa 377 gospodarskih družb. Tako čisti dobiček kot čiste izgube sta zgoščena na majhno število družb.

podbudni kot na državni ravni. Dno je bilo doseženo leta 1992, ko je industrijska proizvodnja v regiji padla za 15,7 odstotka, že naslednje leto pa je v regiji že narasla, na državni ravni pa še vedno rahlo padala. Lani je bila gospodarska

PРАВНА SVETOVALNICA
Svetuje odvetnica
Marta Jelačin

Uvedba postopka za denacionalizacijo

VPRAŠANJE pod šifro: "Denacionalizirano posestvo"

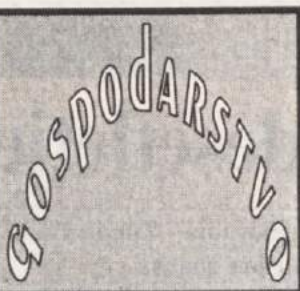
V pismu opisujete okoliščine v zvezi s podzavljajem premoženja in vas zanima, kako bi prišli do vračila tega podržavljenega premoženja.

ODGOVOR: Žal prošnje za vračilo podržavljenega premoženja ni več možno vložiti, ker je za to že pretekel z zakonom predpisani rok. Če bi vlogo vložili, bi jo pristojni organ zavrgel kot nepozno.

Pravice starejših delavcev

VPRAŠANJE: Stara sem 53 let in vse tako kaže, da bom v kratkem presežna delavka. Kako naj zavarujem svoje pravice, da se ne bom znašla brez nič na cesti? Imam 32 let delovne dobe. Šifra: "ANICA".

ODGOVOR: Pred prenehanjem delovnega razmerja je v postopku razreševanja presežnih delavcev pred ostalimi presežnimi delavci varovan tisti delavec, ki dopolni določeno starost (moški 55 let, ženska 50 let) in kateremu manjka do izpolnitve pogoja za upokojev do pet let zavarovalne delovne dobe. Če delavec izpolnjuje oba navedena pogoja, mu lahko delovno razmerje preneha le, če se mu zagotovi ena izmed zakonsko določenih pravic: dokup zavarovalne dobe, denarno nadomestilo iz naslova zavarovanja za primer brezposelnosti do izpolnitve pogojev za upokojev ali z njegovim soglasjem pravica do odpravnine. Pri tem je potrebno opozoriti, da zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju določa za leto 1997 kot minimalno starost ženske 53 let, ta pogoj pa tako izpolnjujete.

PREVLADUJEJO PREDELOVALNE DEJAVNOSTI IN TRGOVINA

ČRNOMELJ - Na podlagi analize malega gospodarstva na območju občin Črnomelj in Semič je bilo ugotovljeno, da med dejavnostmi, ki jih opravljajo samostojni podjetniki, prevladujejo predelevalne dejavnosti, sledita jim trgovina in gradbeništvo. Med dejavnostmi v okviru družb pa ima največji delež trgovina, sledijo predelevalne dejavnosti in intelektualne storitve.

• Dmrovska zgodba o uspehu postaja vse bolj upehana zgodba.

IBM IN INFOTEHNA NA OTOČČU - Podjetje IBM Slovenija in novomeško podjetje Infotehna, ki je pred kratkim postalo IBM-ov pooblaščen partner za področje Dolenjske sta v sredo, 2. aprila, na Otočcu predstavila IBM-ovo informacijsko tehnologijo in možnosti sodelovanja z gospodarskimi organizacijami. Uvodni predavatelj sta imela generalni direktor IBM Slovenija Janez Benčina (desno), ki je spregovoril o trendih informacijske tehnologije, in direktor Infotehne Čedo Jakovljevič (v sredini). Njihovi gostje so si na Otočcu lahko ogledali tudi nekatere novosti iz IBM-ovega programa, kot je na primer model IBM RS/6000 (na sliki delo z njim demonstrira IBM-ov strokovnjak). (Foto: I. Vidmar)

BORZNI KOMENTAR

Dobro zamorili trgovanje

Skoraj dva meseca po uvedbi skrbniških računov za tujce le-ti še vedno niso zaživeli, kar se najbolj kaže v zdesetkanem borznem prometu. Čeprav je na borzi skorajda vsak teden na voljo več vrst vrednostnih papirjev, so omejevalni ukrepi finančno-monetarnih in tudi davčnih oblasti do dobra zamorili trgovanje. Nič bolj spodbudna pa ni tudi množica se administracija, ki sprememba vsako transakcijo z vrednostnimi papirji.

Kako močna je želja po oživitvi trgovanja, se je pokazalo v preteklem tednu, ko je samo na podlagi govoric, da so nekatere banke že sklenile pogodbe s tujci, večina delnic v četrtletju zaznala strmo rast tečajev. Tako so med bolj prometnimi delnicami borznega trga največji porast zabeležile delnice Leka (+ 7,3%), SKB banke (+ 6,3%) in Probanke (+ 5,7%), še uspešnejša pa je bila na odprtem trgu C delnica Krke, saj je njen tečaj zrasel kar za 8,3 odstotka in se je spet povzpел preko 18.000 tolarjev. Na žalost veselje ni trajalo dolgo, saj se je iz-

kazalo, da je šlo le za govorice brez realne podlage, zato so se v naslednjih dneh delniški tečaji z nekajodstotnimi dnevnimi padci spet vračali na staro raven.

Na borznem trgu je precej pozornosti v teh dneh pritegnila delnica Radenske, ki je dokaj uspešno prestala borzni krst. Obseg sklenjenih poslov je prvi dan trgovanja preselil ostale najbolj prometne delnice, cene pa so se v prvih nekaj dneh gibale med 1.870 in 2.190 tolarji. Precej je zraslo tudi zanimanje za delnice slovenske nafne družbe Petrol, ki jih že konec tega meseca ali vsaj v začetku prihodnjega pričakujemo na borzi. Družbi je le uspelo spraviti pod streho prvo skupščino delničarjev, in čeprav je bilo veliko protipredlogov na predloge sklepov, ki jih je oblikovala uprava družbe, sprejeti tudi za mnoge delničarje pomemben sklep o višini dividende v bruto znesku 700 tolarjev za delnico.

MARIJKA ČIČ
Dolenjska borznoposredniška družba
Glavni trg 10, Novo mesto
Tel. 068/323-553, 323-554

Z agencijo kar po internetu

V novomeški podružnici Agencije za plačilni promet z novim računalniškim sistemom - Manj papirja

NOVO MESTO - Bistvene novosti, ki jih ta čas uvajajo v novomeški podružnici Agencije za plačilni promet, prinaša uvedba HP računalniškega sistema, ki deluje že nekaj časa skupaj s starim sistemom, ki pa ga nameravajo izključiti jutri. Novi računalniški sistem omogoča vrsto prednosti, ki jih bodo občutili predvsem uporabniki storitev agencije.

Tako je sedaj tudi v novomeški podružnici možen popoln telekomunikacijski prenos podatkov, kar je bilo do sedaj možno le v nekaterih največjih podružnicah v državi. Za uporabnike to pomeni, da k izpisom ne bodo več priloženi papirni dokumenti, informacija o vplačniku pa bo v obliki alfanumeričnih znakov. Da bi omenjeni sistem deloval, je zelo potrebno, da so nalogi izpolnjeni pravilno, česar pa, po besedah direktorice novomeške podružnice Agencije za plačilni promet na nedavni novinarski konferenci, nekatere manjše družbe še ne obvladajo, zato vse, ki še niso seznanjeni z navodili, vabi, da se zglasijo kar na podružnici, kjer bodo dobili vse potrebno znanje.

Prednost novega sistema je prenos podatkov tudi na disketah, zaradi česar odpade ponovno knjiženje istih podatkov. Druga novost je večja hitrost poslovanja, ki ga omogoča novi sistem. Če so bili podatki na žiro računih do sedaj revidirani le trikrat na dan, ob 10. in 12. uri ter popoldne, je sedaj stanje na žiro računih revidirano le

nekaj sekund potem, ko je dokument vnesen. Tretja zanimiva novost so čakalne vrste, kar pomeni, da lahko stranka predloži več plačilnih nalogov, kot ima denarja na računu, in določi vrstni red, po katerem naj agencija račune poravnava.

Za vse tiste, ki so računalniško dovolj dobro opremljeni, je dobrodošla novost, da lahko vse storitve opravljajo preko elektronske pošte, od predlaganja nalogov do povratnih informacij agencije o opravljenem delu. S tem odpade vsa papirna dokumentacija, manjše so provizije, pa tudi nadležnega iskanja parkirnega prostora v okolici stavbe podružnice za tiste, ki se bodo odločili za tak način poslovanja, ne bo več. Varnost oziroma zaščita tovrstnega poslovanja je zagotovljena po sistemu privatnega in javnega ključa, kar velja tudi za spremljanje prometa preko interneta, česar se ena izmed gospodarskih družb na območju novomeške podružnice že poslužuje.

• Direktorica novomeške podružnice Agencije za plačilni promet Jelka Lugarič je poudarila, da je želja agencije čim zgodnejši predlog plačilnih nalogov, saj se s tem denar v obojestransko korist hitreje obrača. Druga želja je, da bi bilo čimveč dokumentov v nepapirni obliki, s čimer odpade podvajanje dela.

I. V.

MOSTOVI TERJAJO POPRAVILO

LOŠKI POTOK - Svet občine kar veliko skrbi posveča območju občine ob Čabranci, čeprav tam živi le okoli 100 ljudi. Gotovo je velik problem del republiške ceste, ki še dodatno greni in ovira razvoj teh vasi. Velik problem so plazovi, tudi tisti, ki groze reki Čabranci in obstoječim že tako slabim cestam. Medtem ko Hrvatje reko s pridom izkoriščajo, se na slovenski strani kopijo problemi. Tako so Črni Potok in še nekateri zaselki še vedno odrezani od matične države in morajo preko mostov; teh je kar pet in vsi so potrebni obnove.

I. V.

A. K.

O novi delovnopравни zakonodaji

Novoustanovljeno društvo kadrovskih delavcev se bo lotilo napovedanih sprememb delovnopravne zakonodaje - O predlogih zakonov Nataša Belopavlovič

NOVO MESTO - Pred kratkim ustanovljeno Društvo za kadrovske dejavnosti Dolenjske in Bele krajine je že krepko poprijelo za delo, saj je interes ljudi, ki se v podjetjih in drugih ustanovah ukvarjajo s tovrstno dejavnostjo, za članstvo veliko, društvo pa bi jim rado ponudilo kar največ pomoči. V vodstvu društva, ki mu predseduje Marjeta Potrč, direktorica kadrovske-pravnega sektorja v Krki, so se odločili, da si bodo za prednostno nalogo društva v letošnjem letu zastavili seznaniti članstvo s spremembami, ki se ta čas pripravljajo na področju delovnopravne zakonodaje.

Prav delovnopravna zakonodaja namreč že dolgo ne ustreza ne potrebam delodajalcev niti potrebam delojemalcev. Napovedane spremembe se tičejo predvsem reforme pokojninskega sistema in tudi vključevanja Slovenije v evropska združenja. Prav slednje bo v marsičem temeljito poseglo v sedanja razmerja na trgu delovne sile. Takega posega se mora vsaka oblast lotiti zelo previdno in tudi slovenska vlada se teh zadev ni upala lotiti pred volitvami, čeprav so osnovne usmeritve že znane in so nekateri predlogi celo pripravljeni in dalj časa čakajo v predalih posameznih ministrstev.

Društvo za kadrovske dejavnosti Dolenjske in Bele krajine bo, da bi svoje člane in ostale delavce s kadrovskega področja bolje seznanilo z napovedanimi spremembami, pripravilo seminar. Medse so povabili Natašo Belopavlovič, državno sekretarko na ministrstvu za delo, družino in socialne za-

deve, ki lahko pove največ o napovedanih zakonskih spremembah,

• Seminar Društva kadrovskih delavcev Dolenjske in Bele krajine bo v četrtek, 24. aprila, ob 10. uri v pritličju upravne stavbe tovarne zdravil Krka. Kotizacija za seminar je 5000 tolarjev za člane in 7000 za ostale. Prijavite se lahko do 18. aprila, vsa pojasnila v zvezi s seminarjem in s včlanitvijo v društvo, ki bo možna tudi v času seminarja, daje Dragica Ferbežar v Revozu po telefonu 315 000.

odgovarjala pa bo tudi na druga vprašanja s svojega področja.

I. V.

ZARJA

stanovanjsko podjetje d.d. Novo mesto
Prešernov trg 5, 68000 Novo mesto

Stanovanjsko podjetje ZARJA, d.d., Novo mesto odda v najem najugodnejšemu ponudniku:

- poslovne prostore v Ljubljani, v objektu Partizanska 19
- poslovni prostor v Sentjernej in Šmarjeti
- poslovne prostore v Novem mestu, Prešernov trg 5
- poslovni prostor v Novem mestu, Detelova 4 in
- poslovni prostor v Novem mestu, Mestne njive 4a

Podrobnejše informacije dobijo zainteresenti na sedežu podjetja ZARJA, d.d., Novo mesto, Prešernov trg 5, ali na telefonskih številkah: 068/323-171, 068/322-970.

KOVINOTEHNA

prodajne enote po Sloveniji glede na asortiman

nemo o oče je mo o oče

Dan se začne v kopalnici **AKCIJA**

- baterija za nizko tlačni bojler 14.790 SIT
- tuš kad Estap 80 x 80, bela 6.790 SIT
- keramične ploščice Breda 33 x 33 1.138 SIT/m²
- keramične ploščice Kupa 20 x 20 1.369 SIT/m²

Krajsanje parkljev vse bolj nujno

Nenaraven način reje povečuje problem in večja škoda - Parklje je treba obrezovati vsaj dvakrat na leto, po potrebi pa še večkrat

Nasplošno posvečamo oskrbi parkljev premalo pozornosti. V naravi bi si govedo normalno obrabljalo parklje. Naše govedo se v okolju, kjer živi, premalo giblje in si parklje premalo obrabi. Pogoste pa so tudi poškodbe zaradi stoji na neustreznih stojiščih ali hoje na pašo po neprimernih poteh. Tudi pri prosti reji krav, kjer je veliko blatnih površin, so pogoste bolezn parkljev. Neurejene parklje ima do 40 % krav in 5 % govejih pitancev.

Na parklje vplivata tako dednost kot okolje. Pri dednostnih vplivih ločimo vpliv pasme, vpliv genetskih zasnov za obliko parkljev, stoji nog in nagnjenost k boleznim, med najpomembnejšimi vplivi okolja so prehrana, okolje, v katerem žival živi, in bolezni, ki ogrožajo. Močan negativen vpliv na parklje imajo prekratka stojišča, zastajanje gnojnice na stojišču, premalo gibanja, trda tla, globok nastil s premalo stelje in drugo.

Govedu rastejo parklji 5 - 8 mm na mesec. Če si jih žival ne obrabi, jih moramo redno obrezovati. Pri kravah z bolečimi parklji opažamo tesnino manj mleka in izgubo telesne teže. Krave, ki imajo težave s parklji, bodo imele povečano število somatskih celic v mleku, kar se seveda pozna pri plačilu mleka. Pri pitancih s problematičnimi parklji imajo nižji prirast. Pri rejah, ker živali pogosto stojijo v blatu, prihaja do kužnih obolenj parkljev, zato se priporoča uporaba kopeli za park-

lje z razkužilom (3 - 5 % raztopina 33 % formalina ali 10 % bakrov sulfat ali 10 % cinkov sulfat). Bariere naj bodo globoke 15 do 20 cm in jih pripravljamo predvsem rejcem, ki imajo hleve s prosto rejo krav.

Na čvrstost parkljev ugodno vpliva pašnja živine ali izpust oz. spehjanje živali. Obrezovanje parkljev je precej zahtevno opravilo in zahteva od izvajalca precej strokovnega znanja in izkušenj. Potrebno je imeti primerno orodje. Zadnje čase se uporabljajo kotne brusilke, ki nam olajšajo delo. Uporabljamo lahko brusilne plošče iz karborunda ali kovinske plošče. Plošče iz karborunda uporabljamo pri kotnih brusilkah z veliko vrtljaji (10.000 v minuti), kovinske pa pri brusilkah z malo obrati (1500 v minuti). Uporabljamo še kopitne klešče in kopitne nože.

Najpomembnejši pripomoček pri obrezovanju parkljev je hidravlična miza, ki nam močno olajša delo in je v primerjavi z dosedanjimi stojnicami neprimerljivo boljše tako za obrezovalca kot za žival. Taka miza omogoča, da lahko žival obreže parklje en sam človek, in to zelo varno in brez pretiranega napora. Hidravlična miza je draga, zato se uporablja preko strojnega krožka, kar omogoča boljše izkoriščenost njene kapacitete.

Parklje obrezujemo običajno spomladi pred pašo in jeseni. Zelo dolge parklje prikrajšamo raje večkrat tako, da pridemo postopno do pravilne stoji nog. Velike spremembe pri obrezovanju parkljev povzročajo živalim bolečine.

Inž. STANE BEVC
Kmetijska svetovalna služba

OTVORITEV CENTRA ZA VRTNARSTVO V ŠMARJETI

ŠMARJETA - Učenci in učitelj Šmarješke osnovne šole ter otroci iz vrtca Sonček vabijo na svečano otvoritev vzgojno-izobraževalnega centra za vrtinarstvo v Šmarjeti, ki bo v torek, 22. aprila, ob 18. uri v šoli. Ze pred tem bo popoldan potekalo delo v različnih vrtnarskih delavnicah, po proslavi pa si bodo obiskovalci lahko ogledali dejavnosti centra in razstavo.

SPET DVE PRIREDITVI V ČRNOMLJU

ČRNOMLJ - Mladinski kulturni klub vabi na dve prireditvi: 12. aprila bo predstavil gledališki projekt Aleksandre Schuller in Romane Ercegovič, teden dni kasneje pa bo prav tako ob 22. uri tam nastopila posavska skupina Spiritual pyrotechnics.

Z NOVOMESKE TRŽNICE

V ponedeljek je na tržnico kljub hladnemu in vetrovnemu vremenu prišlo veliko branjev, ki so bile bogato založene predvsem s semeni. Merica fižola za seme je stala od 100 do 150 tolarjev, liter čebulčka od 300 do 500, kilogram česna 700, zgodnji semenski krompir pa od 100 do 150 tolarjev. Naprodaj so imele še korenje, koleraba in redkev po 150 do 200 tolarjev kilogram, rdečo peso po 200, fižol po 500, kislno repo po 200, merica berivke, radiča in regrata je bila po 200, liter in pol jabolčnega kisa po 200, žganje po 700, med od 600 do 700, kozarec ocvirkov 400, jajčka po 25 do 30, kilo sirčka 400, lonček smetane 600 in orehi po 800 tolarjev kilogram. Jabolka so bila po 60 do 100 tolarjev, hruške pa po 130.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 250 prašičev, starih do 3 mesece, 60 v starosti od 3 do 5 mesecev in 40 starejših. Prvih so prodali 175 po 400 do 450, drugih 25 po 350 do 380, tretjih pa 10 po 200 do 230 tolarjev kilogram žive teže.

kmetijski nasveti

Brez herbicida ni koruze

Koruzo je v začetku rasti šibka, ogrožena rastlina, najbolj občutljiva, ko ima tri do osem listov. Plevelne rastline bi jo zlahka zadušile, če ji ne bi prišel na pomoč poljedelec, ki ima v učinkovitih herbicidih zanesljivega pomočnika. Prav v posevkih koruze se pri nas herbicidi najprej uveljavljali, žal celo do enostranske in pretirane rabe, ki že postaja škodljiva za okolje.

Na nesrečo so najbolj učinkoviti atrazini ekološko najmanj primerni, zato je slovensko kmetijsko ministrstvo lani izdalo prepoved uvoza fitofarmaceutskih sredstev, ki vsebujejo čisti atrazin, njihovo rabo omejilo le na koruzo, pa še to le v odmerku do 1,5 kg čiste snovi na hektar. Odločba, ki naj bi začela veljati 15. junija letos, naj bi vsebovala popolno prepoved uporabe atrazina, vendar še ni gotovo, ali se bo to v resnici tudi zgodilo, saj obstajajo pobude, da bi jo omilili, češ da je nastala v pretirani narovarstveni vnemi.

Kakorkoli, uporaba herbicidov v koruzi je pri nas dosegla že tolikšen obseg, da ga je treba omejiti. Ker se z okopavanjem, to je po mehanski poti, koruze ne da uspešno pridelovati, je treba izločiti najbolj strupene herbicide, njihovo porabo pa omejiti na najnujnejše. V vsakem primeru je treba o njih več znati in jih strokovno pravilno uporabljati.

Izbira je zelo velika. V Sloveniji ima zdaj dovoljenje za uporabo v posevkih koruze kar 40 različnih herbicidov, če štejemo tudi tiste, ki kot aktivno kemično snov vsebujejo atrazin (amepin, primextra 500, atrapin, gesaprim, herbopin, radazin - pridelovalcem koruze sama znana imena), katerega prihodnost je še negotova. Vseh teh 40 pripravkov je razdeljenih v herbicide, ki jih uporabljamo pred setvijo ali po njej, vendar pred vznikom koruze, v herbicide, ki jih uporabljamo po setvi, toda pred vznikom koruze, in tiste herbicide, ki dajejo najboljše učinke, če so uporabljeni šele po vzniku koruznega semena. Na embalaži vse natančno piše in je treba to dosledno upoštevati, prav tako tudi priporočilo, proti kateri vrsti plevela je posamezen herbicid najbolj učinkovit. Naj ponovimo: največji naravni sovražniki koruze so bela omela, srhkodlakci ščir, breskolistna dresen, navadna kostreba, krvavordeča srakonja, muhviči, pircica, divji sirek in njivski slak.

Inž. M. L.

Nova bolezen

Za BSE še BLAD

V senci razpivate bolezni norih krav (BSE) se je pojavila še ena, resda ne tako strašljiva goveja bolezen, po imenu BLAD, kar je angleška kratica za njeno strokovno oznako. Odkrili so jo pred desetletjem in pomeni prirojeno neodpornost organizma do različnih mikroorganizmov, nekaj podobnega kot aids pri človeku. Prenaša se z dedno zasnovo po Mendlovih zakonih dedovanja prikritih lastnosti, in če (mlada) žival zbolí, zanjo ni zdravila. Pogina teleta ni mogoče preprečiti. Človeku in drugim živalim bolezen ni nevarna.

Značilno za to novo bolezen je, da bolj ogroža le nekatere pasme. Nevarna je zlasti črno-belemu (holštajnske) govedu, ki se odlikuje po veliki mlečnosti in ki se širi tudi pri nas. V preteklosti smo v Slovenijo uvozili precej semena holštajnskih bikov, za katere se je kasneje ugotovilo, da imajo gensko zasnovano za bolezen BLAD. To seveda še ne pomeni, da bodo potomci zboleli, saj morajo dobiti gensko zasnovano za bolezen od obeh staršev, pa še v tem primeru tri četrtine potomcev ostane zdravih, čeprav dve od njih postaneta nosilki bolezenskih dednih zasnov.

K sreči so strokovnjaki že odkrili metodo, s pomočjo katere lahko ugotovijo prisotnost dedne zasnove in nevarne živali izločijo iz črede. Bolezen je torej mogoče zatreti, če pri reji in prometu z živino upoštevamo izsledke stroke. (Kmetovalec) - n

ISKRIVI ŽREBEC - Škocjan je ime iskrivemu žrebcu, ki ga ima Tone Miler v svoji pripustni postaji na Mrtvicah pri Krškem. Plemenski žrebec je slovenske hladnokrvne pasme - križanec med posavsko in noriško pasmo. Pri Milerjevih imajo žrebce že 12 let, sedanega pa so dobili iz žrebčarne v Kočevski Reki. Na leto opravijo od 35 do 40 pripustov. Sicer pa je Tone Miler velik ljubitelj konj, saj ima v hlevu še 6 žrebčnih kobil noriške pasme pod B. Tudi dva ljubka ponija ima v oskrbi. (Foto: M. Vesel)

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanic

Kletarstvo - tehnika ali umetnost?

Zanimivo je, kako smo kot pivci v zadnjih nekaj desetletjih spremljali odnos do rdečega vina. V sedemdesetih je bila pomembna samo močna obarvanost vina (češnjevo rdeče, krvavo rdeče, ognjeno rdeče, rubinasto rdeče, bordo rdeče, modro rdeče in še bi lahko naštevali). Predstave o kakovosti in merila za merjenje kakovosti vina so danes bolj dorečena. Vemo, da cviček ne sme biti močno obarvan, ker to ni njegova značilnost ali razpoznavni znak. Cviček mora biti svetlordeče barve, živahen, s svežo nianso. Za metliško črnilo že ime samo pove, da se ponaša z močnejšo barvo, zato nas presvetlo rdeča rahlo razočara. Tudi od modre frankinje pričakujemo bogato rubinasto rdečo barvo. Modri pinot, včasih imenovan modri burgundec, nima veliko barvil v jagodni kožici, zato ne pričakujemo močne obarvanosti tega vina. Videz vina je njegov obraz iz tako, kot se nekateri ljudje izneverijo svojemu imenu ali poreklu, če niso bili deležni prave vzgoje, se lahko izneveri tudi vino, če ni bilo v pravih rokah.

Čas raztapljanja jagodnih kožic med alkoholom vrenjem mošta je obdobje, ki daje pečat rdečemu vinu. Občutek imam, da smo že prešli obdobje, ko smo se bolj ukvarjali z vprašanjem, ali bo mošt zavrel ali ne bo. Sedaj naj bi bila naša pozornost usmerjena bolj v to, kako usmerjati izluževanje dragocenih snovi iz jagodnih kožic, da bi bil karakter vina čim bolj izrazit. Nekateri vinogradniki

že kar obvladajo maceracijo "klobuka".

V posavskem vinorodnem raju pridelujemo grozdje rdečih sort, ki omogočajo pridelavo "mladih" vin za takojšnjo porabo, kakor tudi vin za večletno zorenje v steklenicah. Vina, ki jih namenimo za čimprejšnjo prodajo, ne smejo biti dolgo časa, na jagodnih kožicah. Krajše obdobje namakanja jagodnih kožic znaša dva do pet dni. Zametovko, ki je namenjena za cviček, bomo včasih namakali le dva dni, modro frankinjo, iz katere želimo dobiti svežo mlado črnilo, pa je potrebno namakati do pet dni. V odličnih letnikih je grozdje modre frankinje, šentlovenke ali modrega pinota, ki je doseglo sladkorno stopnjo do 90° Oe (približno 20 %), sposobno za pridelavo vina za večletno zorenje v steklenicah. Jagodne kožice tako zrelega in zdravega grozda z daljšim namakanjem, to je od 7 do 20 dni, zelo obogatijo vino z barvnimi in okusnimi taninskimi snovmi. Takšno vino je sposobno, da se z večletnim zorenjem v steklenici razvije v izjemno dobro vrhunsko vino.

Pojavlja se vprašanje, kdaj prenehati z namakanjem jagodnih kožic in preštati tropine. Znano je, da v mladem vinu bearva narašča približno prve štiri dni namakanja jagodnih kožic, kasneje se ne povečuje, približno po 8. dnevu pa se že zmanjšuje. Taninske snovi naraščajo enakomerno od 1. do 8. dne in še dalje. Samo barvila brez taninov niso stabilna, zato mlada rdeča vina hitro izgubljajo barvo, če vino nima dovolj taninov. Taninske snovi so prvi pogoj za uspešno zorenje vina. Ni pa priporočljivo preštati tropine med 11. in 15. dnem, saj takrat postanejo rdeča vina že pregroba. (Konec) dr. JULIJ NEMANIC

OBVESTILO

Vsi vinogradniki Bele krajine, ki želite oddati vino letnik 1996 na ocenjevanje za Vinsko vrgred, se prijavite do 18. aprila rednim vsakoletnim pobiralcem kot običajno. Pobiranje vzorcev bo 20. aprila. Cena za vzorec znaša 2.000 tolarjev. Starejše letnike vin pa lahko oddajo v oceno le izven konkurence. Prireditveni odbor Vigredi

IZ LJUTOMERSKE KLETI TRETJIČ VINO MESECA

PTUJ - Veritasov vinski nakupovalni vodnik, ki ga je tudi tokrat vodil dr. Dušan Terčelj, je za vino meseca, ki ima najugodnejše razmerje med kakovostjo in ceno, izbral ljutomerski laški rizling 1994. To je že tretji zmagovalec iz ljutomerske kleti, kar kaže njeno izjemno strokovno in poslovno uspešnost.

NAJBOLJŠI CVIČEK Z VINJEGA VRHA

ŠKOCJAN - Društvo vinogradnikov Škocjan je pred kratkim organiziralo ocenjevanje vin. Degustacijska komisija je pod vodstvom enologa inž. Darka Marjetiča ocenila 65 vzorcev vin. Najvišjo oceno (16.19) so dodelili cvičku Janeza Kralja, ki ga je pridelal na Vinjem vrhu. Sledili so mu: Marko Kirar (16.03), Ivan Povšič (15.93) in Viljam Lavrič (15.87). Franci Smrekar je prejel najvišjo oceno (16.57) za dolejnjsko belo vino z vinske gorice Hrib. Sledili so mu: Janez Kralj (16.40), Franc Povše (16.40) in Marjan Kirar (16.31). Dober laški rizling je na Vinjem vrhu pridelal Janez Vide (ocena 16.19). Ludvik Bambič je za beli pinot prejel oceno 16.59, prav tako pridelan na Vinjem vrhu. Sivi pinot Franca Peršeta je bil ocenjen z 16.57, zeleni silvanec pa s 15.49. Ivan Selak je za modro frankinjo, pridelano na Vinjem vrhu, dobil oceno 15.46.

DRUŠTVO REJCEV DROBNICE - Ustanovili so ga pretekli petek rejci drobnice v trebanjski občini na kmetiji Milana Kastelca v Gorenjih Selcah. Za predsednika društva so na ustanovnem zboru izvolili Jožeta Grmovška iz Šentlovenca. Pred zborom je trebanjska kmetijska svetovalna služba pripravila demonstracijo striženja ovac in obrezovanja parkljev (na posnetku), Kastelčevi, ki se pripravljajo na kmečki turizem, pa so kakšnih 30 gostov lepo pogostili. (Foto: P. Perc)

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotiček

Zelišča v različnih jedeh

Zelišča v vrtu nam dajejo lepoto in uporabnost s svojimi dišečimi cvetovi, sočnimi stebli in semeni s pikantnim okusom. Večini zelišč prija sončna in zavetna lega. Pri sajenju moramo upoštevati možnost razraščenja, zato posadimo največ deset zelišč na kvadratni meter. Čeprav gospodinje lahko kupijo mnoga posušena zelišča, ki v večini primerov obdržijo svojo značilno aromo, kot so lovor, žajbelj, timijan in rožmarin, je le lasten zeliščni vrt pravo zagotovilo, da bodo sveže zeli vedno pri roki za različne jedi.

Pri uporabi je potrebno dobro poznati lastnosti zelišč, saj se bodo le tako znašla v pravi jedi in zmerni količini. Ena čajna žlička posušenih zelišč je enakovredna jedilni žlici svežih zelišč. Če nam ostanejo sveže natrgana zelišča, jih vedno shranimo v plastični vrečki v hladilniku med zelenjavo, in nikoli v kozarcu z vodo. Lahko pa jih tudi posuši-

mo in shranimo v neprodušno zaprte kozarčke.

Najbolj razširjena zelišča za juhe so česen, brinove jagode, melisa, lovor, majaron, čebula, rožmarin, peteršilj, zelena, šetraj in timijan. Raznim mineštram se najbolj poda timijan, rožmarin in šetraj in v okusni krompirjevi juhi morajo biti lovor, kumina in peteršilj. Glede na svojo aromo so zelišča točno določena za ribje jedi, vse vrste mesa, pikantne prilive, zelenjavne priloge idr.

Nezahtevna je priprava ZELIŠČNEGA MASLA ali STOP-LJENEGA SIRA, ki ga namažemo na sendviče in popečene kruhke. Uporabimo 2 žlici sesekljane peteršilja, 1 žlico sesekljane drobnjaka, 1 žličko sesekljane česna, 230 g zmehčane masla, 1 žlico limoninega soka, sol in poper pa po okusu. V zmehčano maso vmešamo zelišča in začimimo. Če nam namaz ostane, ga lahko za krajši čas zamrzujemo.

Cvetje - njena stalnica

V novomeški splošni bolnišnici prvič samostojno razstavlja akad. slikarka Ana H. Guštin - Letošnja prva razstava

NOVO MESTO - Splošna bolnišnica Novo mesto je ob 7. aprilu, svetovnem dnevu zdravja, v četrtek, 3. aprila, z odprtjem razstave slik akademske slikarke Ane Hladnik Guštin poskrbela za prijeten kulturni večer. Dela prof. Guštinove vrsto let je poučevala likovno

PRVA LETOŠNJA RAZSTAVA - Slikarsko razstavo Ane H. Guštin, ki jo je umetnica pripravila s pomočjo Marte Račič iz firme Arhitekton, je odprl direktor Splošne bolnišnice Novo mesto Tone Starc, ki je spregovoril o pomenu letošnjega svetovnega dneva zdravja, umetnico pa je presenetil s knjižnim darilom in šopkom rož. Ta je bolnišnici v zahvalo za gostoljubje poklonila "svoje rože" - sliko s sončnicami. (Foto: L. M.)

vzgojo na novomeški Gimnaziji - smo do sedaj na podobnih prireditvah le redko videvali, tokrat pa se je kljub svoji skromnosti odzvala povabilu in prvič razstavlja samostojno.

Predstavlja se z izborom slik, kot jih dopušča razstavni prostor restavracije. Kustos Dolenjskega muzeja Jožef Matijević, ki je govoril o slikarčinem likovnem ustvarjanju, je dejal, da razstava spodbuja gledalca k sodelovanju, da vzpostavi odnos do dela, saj gre za izredno sugestivno in slikarsko prepričljivo ustvarjalni opus. Guštinova se najraje izraža v pastelni in akvarelni tehniki, prav v slednji pa je dosegla presenetljivo kakovost. "Njen verski značaj in njena neustavljiva želja po harmoničnem komuniciranju s svetom sta poglavitna razloga, da ji je v tem slikarskem mediju uspelo najti lasten življenjski nazor," je dejal Matijević.

Kot motivno izhodišče si je slikarka izbrala cvetlična tihožitja, mediteransko občuteno krajino in obrobne izreze iz narave. Jasno je, da se je slikarka zavestno odločila, da bo izražala to, kar ima rada in kar ji je duhovno blizu. S preprostostjo, ki ji gledalec verjame, ga Guštinova popelje v pravilni svet bogatih barvnih odtenkov.

L. MURN

Krčani ne morejo brez knjig

V Valvasorjevi knjižnici Krško porast izposoje v letu dni za tretjino - Prostorska stiska, pomanjkanje bibliotekarjev - Eni redkih s sistemom za zaščito gradiva

KRŠKO - Ravnateljica Valvasorjeve knjižnice Krško Ida Merhar, ki dela v tej ustanovi že 17 let, je pripovedovala o delovanju knjižnice, ki je v občini vse bolj nepogrešljiva. To je lahko sklepiti tudi iz podatka, da se je v lanskem letu izposoja bistveno povečala, kar za 34,15 odstotka. Zato pa je vse očitnejše tudi to, da bo treba čimprej reševati prostorsko stisko in težave s kadri. Manjka predvsem bibliotekarjev.

Čeprav se krška knjižnica že 9 leto nahaja v obnovljenem samostanu, se že ubada s problemom pomanjkanja prostora. Eno izposojevališče je odprto na Vidmu, že dlje časa pa se trudijo za optje še enega, Na griču. "Nimamo se kam širiti, ker je naša ustanova spomeniško zaščitena, zato je edina rešitev graditev nove knjižnice, kar je vsaj kratkoročno malo verjetno, boljše rešitev pa je odpiranje novih izposojevališč," je dejala Merharjeva. Kaže se tudi potreba, da se poveča izposojevališčni čas na več ur na dan. Ob pripravljanju statistike za lani so bili namreč veselo presenečeni ob porastu izposoje. Natančnejša analiza je pokazala, da se to ni zgodilo na račun zastojne izposoje zgoščenk in videokaset (od lanskega avgusta) ali leposlovnih del, saj daleč prednjači zanimanje za neleposlovno gradivo - 110.494 kosov. Danes šteje temeljna zaloga knjižnice skoraj 70 tisoč enot. Pri nabavi novih knjig so razočarani predvsem nad državo, ki svojih 35 odstotkov nakupa pozno ali pa sploh ne zagotavlja.

Drugi večji problem krške knjižnice so delavci, primanjkuje pa predvsem bibliotekarjev. Sedaj

je zaposlenih 9 ljudi. To je tudi razlog, da ne pripravijo več kulturnih prireditev, čeprav bi si jih ljudje želeli, saj jih radi obiskujejo. Lani so eno prireditev zaradi prostorske stiske organizirali kar v parku pred knjižnico in to mislijo ponoviti tudi letos. Sicer pa tedensko pripravljajo ure pravljic, pogosti so ogledi knjižnice, skrbijo pa tudi za ostale kulturne prireditve. Julija lani so prešli na računalniški sistem COBIS, bral-

ci imajo na voljo tri računalnike, enega za internet, nameravajo pa ponuditi še enega za uporabo CD-romov in z urejavalnikom besedil. Valvasorjeva knjižnica Krško je ena prvih na dolenjskem območju, ki je lani nabavila poseben sistem za zaščito gradiva. Odtujenje knjig je namreč velik problem povsod, tu so ga že rešili.

L. MURN

"PRIHAJA ČAS ČUDEŽEV"

NOVO MESTO - V knjižnici Mirana Jarca bo danes, v četrtek, 10. aprila, ob 19. uri v veliki čitalnici študijskega oddelka predstavitev knjige Barbare Škobrne Prihaja čas čudežev.

LOVCI NA VISOKO DIVJAD - V gostišču Badovinac na Jugorju pri Metliki so v petek, 4. aprila, predstavili knjigo novinarja Iva Kuljaja (na sliki drugi z leve) Lovci na visoko divjad. Knjiga je nastala izredno hitro na osnovi zapiskov, ki si jih je Kuljaj delal med 14-dnevnim bivanjem v Kenji, kamor je februarja letos odpotoval s skupino novomeških lovcev. Predstavitve, kije bila zelo dobro obiskana, je vodil inscenator Matjaž Berger. Več o knjigi v prihodnji Prilogi. (Foto: MiM)

REVIJA ODRASLIH PEVSKIH ZBOROV

NOVO MESTO - ZKO Novo mesto vabi v četrtek in petek, 10. in 11. aprila, ob 19.30 v avlo KC Janeza Trdine na revijo odraslih pevskih zborov.

Mavrična ribica 230 malošolarjem

Družinska priznanja

NOVO MESTO - Ob 2. aprilu, mednarodnem dnevu knjige za otroke, je tako kot že nekaj let sodelovala tudi Knjižnica Mirana Jarca, oZR. Oddelek za mladino, ki ga vodi Slavka Kristan. Tudi po zaslugi njenih prizadevanj se projekt t.i. mavrične ribice, v katerem malošolarji skupaj s starši pridejo v knjižnico pripovedovat pravljice in otroške pesmi, ki so jih prej skupaj brali doma, širi in vsako leto sodeluje več otrok. Letos si je priponko mavrične ribice prislužilo kar 230 otrok iz novomeške in šentjernejske občine, skupaj s starši pa so prejeli še priznanje. Oboje sta finančno omogočili omenjeni občini.

O pomenu razvijanja bralne kulture je v uvodnem pozdravu govorila Slavka Kristan in pohvalila vse starše, še posebej pa sodelujoče družine iz dokaj oddaljenih krajev. Poudarila je pomen letošnjega 2. aprila še posebej zato, ker je letos poslanico mednarodnega dneva knjig za otroke prispevala Slovenija, in sicer je sporočilo "Otroštvo je poezija življenja. Poezija je otroštvo sveta," napisal pesnik Boris A. Novak, ilustracija pa je delo akademskega slikarja Matjaža Schmidta.

L. MURN

Ida Merhar

VEČER OKTETA ADORAMUS V LJUBLJANI

NOVO MESTO - Oktet Adoramus iz Novega mesta odhaja v torek, 15. aprila, v Ljubljano na povabilo tamkajšnjih študentov in bo ob 18.30 prepeval v cerkvi Srca Jezusovega. Izvajal bo sakralne skladbe ter ob koncu večera še izbor slovenskih ljudskih pesmi.

DOLENJSKI LIST vaša četrtkov prijatelj

"Ščuke pa ni"

Jutri premiera dramske skupine Šentjernej

ŠENTJERNEJ - Več desetletij je, odkar je Šentjernej imel svojo amatersko gledališko skupino. Sedaj pa je to dejavnost obudil Ciril Progar, ki je svoje igralsko veselje več let uresničeval v KUD Mirna Peč. Na njegovo pobudo in s pomočjo Melite Vide je zbral 7-člansko igralsko skupino in skupaj z ostalimi so se zagnano lotili predstave. Odločili so se za komedijo Toneta Partljiča "Ščuke pa ni", ker menijo, da je v teh časih smeh nepogrešljiv.

Z vajami v prostorih OŠ Šentjernej - za kar se lepo zahvaljujejo ravnatelj Pavletu Turku - so začeli konec lanskega leta. V glavnem so to mladi igralci, ki so v šoli že sodelovali pri dramski skupini, ki jo vodi Mateja Petric. Prav ona tudi pomaga Cirilu Progarju pri režiji predstave, ki se je lotil poleg glavne vloge. Kot večina amaterskih dramskih skupin so tudi Šentjernejčani sami poskrbeli za kostume, sceno; tu jim je priskočila na pomoč domača umetnica Jožica Medle. "Za finančno podporo se zahvaljujemo občini Šentjernej, nanjo pa računamo še naprej, kajti želimo, da bi se gledališka dejavnost tu razvila in bi vsako leto pripravili predstavo," je povedal Progar.

Premiera "Ščuke pa ni" bo jutri, v petek, 11. aprila, ob 20. uri v večnamenski dvorani OŠ Šentjernej; ali bodo s predstavo še kje gostovali, pa ne vedo. Prav gotovo bi bilo škoda, če bi z njo poskrbeli za smeh samo doma.

L. MURN

Pomladna Rast

Prva letošnja številka

Prva letošnja številka Rasti, revije za literaturo, kulturo in družbena vprašanja, je izšla v dvojnem obsegu in prinaša precej zanimivega in pestrega branja, ki ga je prispevalo kar 35 avtorjev. Likovni pečat ji je vtisnil tokratni likovni gost revije, slikar, grafik in ilustrator Jože Kumer, čigar življenje in delo predstavlja Jožef Matijević, na platnicah in strah revije pa je natisnjenih osem barvnih in več črno-belih reprodukcij Kumarjevih stvaritev.

Ljubiteljem literature je ponujeno v branje 22 še neobjavljenih pesmi, ki so jih ustvarili Jurij Kovič, Jadranka Matić-Zupančič, Katja Plut, Irma Plajšek, Katja Režun, Peter Vovk, Rudi Robič, Ivan Škofljanec in Cveto Preželj, Kolenčev prevod Baudelairovih Stark in prozni prispevki Anice Zidar, Jožeta Seljaka in Katje Režun. Razdelek, namenjen kulturi, so napolnili: dr. Franc Bučar z zanimivim pregledom zgodovine osnovnega šolanja v Kostanjevici na Krki, Franc Jakopin z zapisom o slovenskem filologu Rajku Nahtigalu, Tomaž Koncilija z razpravo o posebnosti govora Črneče vasi pod Gorjanci in Rozina Švent s spominskim zapisom o pred kratkim umrlem izseljenskem pisatelju Tonetu Brulcu iz Argetine, domačinu iz Hrušice pri Stopičah. O izseljenskih literarnih ustvarjalcih teče beseda tudi v rubriki Omizje Rasti v štirih prispevkih, ki so jih pripravili Cvetka Kocjančič, dr. Mirko Jurak, dr. Nada Šabec in Franci Šali za lansko omizje o slovenski književnosti v Kanadi in Ameriki na srečanju slovenskih izseljencev.

Naš gost je tokrat umetnostni zgodovinar in direktor Narodne galerije v Ljubljani dr. Andrej Smrekar, doma iz Kostanjevice, ki je v obsežnem razgovoru z Milanom Markljem spregovoril o svojih življenjskih potih, odločilno zaznamovanih z likovno umetnostjo, in o naši osrednji umetnostno-muzejski ustanovi. Kako živimo zadnjih trideset let življenja in kaj se da v tem zadnjem obdobju narediti, da je življenje polno, piše dr. Ana Krajnc v rubriki Družbena vprašanja, dr. Janez Gabrijelčič pa v prispevku Še 1000 dni do leta 2000 razmišlja o možnostih za razvoj Slovenije in

vsakega njenega državljanja v stremeljenju k odličnosti.

V Odmevih in odzvih je vrsta krajših prispevkov. Slavnostni govor Alojza Zupančiča za slovenski kulturni praznik, o katerem razmišlja tudi Rudi Stopar v prispevku Prešeren naš vsakdanji, medtem ko v zapisu Veliki Pariz - malo Trebnje poroča o lepem odzivu na razstavo del iz trebanjske Galerije likovnih samorastnikov v Parizu. Ivan Gregorčič pojasnjuje, kako se pravilno piše Mirnska dolina, Iztok Hotko poroča o Ciuhovi razstavi v Dolenjskem muzeju, Zdenko Picelj pa podaja pregled dogajanja v tej ustanovi v lanskem letu. O novih knjigah pišejo: dr. Aleš Gabrič o Novomeškem zborniku, Ivan Gregorčič o Šalijejih Romarkah, Alenka Glazer o zbirki kratke proze Gitice Jakopin, Milan Markelj o Jakštovi knjigi Dolenjski obrabi in o publikaciji 110 let Kmetijske šole Grm - Novo mesto, Franci Šali pa o knjigi Prvi dolenjski partizanski bataljon in o tretji knjigi antologije Slovensko pesništvo upora. Rubriko zaključuje poročilo o dnevu slovenske knjige v Karlovcu, ki ga je zapisala Jadranka Matić-Zupančič.

Karel Bačer nadaljuje z objavljanjem gradiva za dolenjski bigrafski leksikon, Peter Štefančič pa je v Kroniki pripravil pregled kulturnega dogajanja od lanskega novembra do letošnjega januarja.

MiM

PODELITEV "PREDŠOLSKE BRALNE ZNAČKE" - Kot nagrado za pridno delo so si malošolarji pred podelitvijo (na sliki) v sredo, 2. aprila, popoldne v Domu kulture ogledali lutkovno predstavo "Tobi", ki je navdušila tudi starše. (Foto: L. M.)

• Vsa resnična umetnost temelji na osebnih svobodi in veselem sprejemanju življenja. (Momsen)

RADI PREPEVAJO - MePZ "Ajda" iz Orehovice in Šentjerneja je v soboto navdušil polno dvorano, vmesni program pa je pripravil Lojze Bожanc. (Foto: L. M.)

"Ajda" razveseljuje 15 let

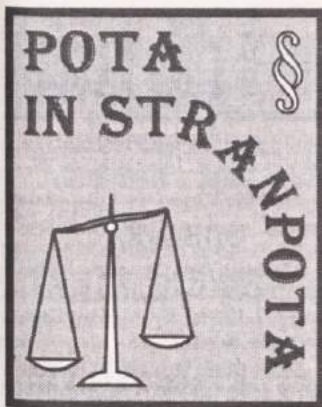
Ob jubileju MePZ "Ajda" iz Orehovice in Šentjerneja podelitev priznanj - Izdali svojo prvo kaseto

OREHOVICA - Petje je lep način povezovanja ljudi, ki ne razveseljuje samo sodelujočih, pač pa tudi vse ostale, ki jim je glasba blizu. To je eden izmed razlogov za nastanek MePZ "Ajda" iz Orehovice in Šentjerneja, ki je v soboto, 5. aprila, svoj 15. rojstni dan proslavil s koncertom v orehoviškem kulturnem domu. Ob tej priložnosti pa je izdala tudi svojo prvo kaseto z 11 pesmimi, ki so jih posneli v novomeškem studiu Luča. Kot gostje so nastopili pevci Šentjernejskega okteta in Komornega zbora Otočec.

Včasih je v Orehovici že obstajal pevski zbor, toda iz različnih razlogov je pesem utihnila. Veliko zaslug za nov začetek ima domačin Milan Pavlenič, ki "Ajdo" vodi vsa leta. Sedaj v zboru združuje veselo do petja 32 pevcev, dvakrat na teden pa vadijo v OŠ Orehovica ali v OŠ Šentjernej.

PRIDNO VADILI - Takole so zaigrali na eni zadnjih vaj: Ciril Progar, Eli Kušljan, Mojca Krhin, Gregor Recelj, Ines Jerele Medle, Franc Rukše, Rezka Suštaršič in Marko Gorenc. (Foto: L. M.)

dežurni poročajo

SUMLJIVA POTNIKA - Na mejno železniško postajo Dobova sta 2. aprila nekaj po eni ponoči pripotovala dva moška, stara 27 in 22 let. Pri sebi sta imela madžarska potna lista. Ker sta zelo slabo govorila madžarski jezik, sta bila policistu sumljiva. V nadaljevanju postopka so ugotovili, da sta moška Romuna, ki sta na Madžarskem kupila potne liste te države.

ROMOM ZASEGLI UKRADENE PREDMETE - Na parkirnem prostoru pred blokom v Šegovi ulici v Novem mestu je ženska iz bližnjega stanovanja opazila 3. aprila nekaj minut čez polnoč sumljive osebe. O tem je obvestila policijo. Na podlagi dobljenemu natančnemu opisu dogodka je več policijskih patrolj v dobre pol ure izsledilo nočne goste. Tako so blizu romskega naselja Graben pri Novem mestu policisti prijeli 17-letnega D. H. iz Stranske vasi in njegovega dve leti mlajšega sokrajana M. H. Kot je ugotovila policija, sta prijeli osebi na Šegovi ukradla avtoradio in kasete. Predmete, ki sta jih poiskala v avtu, ki je last M. I., sta med potjo odvrгла. Policisti so jih našli in zasegli.

OB HRASTE - Med 1. in 4. aprilom je neznan storilec v gozdu nad železniško postajo v Črnomlju posekal in odpeljal v neznan 26 hrastov, s čimer je lastnika A. J. iz Ozlja oškodoval za 750 tisočakov. V istem času je v gozdu nad železniško postajo v Črnomlju nekdo posekal 72 hrastov. D. Š. iz Črnomlja, lastnik hrastov, je bil tako ob 1.350.000 tolarjev. V gozdu, ki je last A. J. iz Črnomlja, je neznanec posekal 11 hrastov in s tem povzročil lastniku za 234.000 tolarjev škodo.

PROMETNO NEUREJENI LOŠKI POTOK

LOŠKI POTOK - Kot kažejo občinski načrti in načrti krajevne skupnosti, bo letos končano asfaltiranje in preureditev skoraj vseh pomembnejših cest in vaških ulic, ki so v pristojnosti občine. Tako so že sedaj nekatere, nekoč skoraj steze, postale prava dirkališča. Ti problemi pa so od vasi do vasi različni. Po nekaterih teh cestah, ki komaj premorejo 2 m širine, so pota ubrali tudi vozniki tovornjakov in drugih dostavnih vozil, zato se dela velika škoda. O tem je že večkrat razpravljal svet občine in vaške skupnosti. Komisija za promet pa je dokaj nemočna. Gre predvsem za omejitve hitrosti, prepoved vožnje za težka vozila idr. Za prvo silo bi morali postaviti vsaj 200 prometnih znakov, to pa je že številno, ki bi s stroški močno poseglo v občinski proračun. A. K.

Sporno je orožje, avti in denar

Semiški svetniki o varnostnih razmerah v občini - Največjo pozornost namenili Romom, čeprav bi po mnenju policistov romsko problematiko morali reševati bolj celoviteje

SEMIČ - Na zadnji seji semiškega občinskega sveta je tekla beseda tudi o varnostnih razmerah v občini. Po zagotovilih komandirja policijske postaje Črnomelj Petra Šajniča so razmere na območju te občine zadovoljive in obvladljive. Tudi eden od svetnikov je menil, da splošni varnostni položaj ni slab, težave pa so z Romi.

Šajnič je potrdil, da represivno ukrepajo povsod, kjer imajo pooblastila, da pa se delež Romov kot storilcev kaznivih dejanj in prekrškov bistveno ne zmanjšuje. Menil je, da so vzroki za njihove odklonske pojave globlji, zato bi jih morali reševati celovito, pri tem pa bi morale sodelovati tudi druge strokovne službe in strokovnjaki. Na področju kriminalitete pri Romih sta bila lani odmevna predvsem dva poskusa umorov s strelnim orožjem, več je bilo tudi tatvin, druge oblike kriminalnih ravnanj med Romi pa so bile manj pogoste. Medtem ko so v 66 prometnih nesrečah, ki so se zgodile lani, bili Romi udeleženci ali povzročitelji nesreč samo v štirih primerih; so bili kar v tretjini od 600 kršitev kršitelji cestnoprometnih predpisov, največkrat zaradi vožnje brez vozniškega dovoljenja in z neregistriranim vozilom. Res pa je, da semiški Romi največ tehnično oporečnih vozil kupijo ravno v domači občini.

Sodnik za prekrške mag. Janez Kramarič je dejal, da je najbolj učinkovit boj proti odklonskim ravnanjem čim krajši postopek. Tega pa sedaj pri sodniku za prekrške ni, saj za celo Belo krajino dela sam, morali pa bi biti vsaj trije ali štirje. Po njegovem je strašna ugotovitev, da je na koncu leta rešenih le 27 odst. zadev, vsako leto pa je zadev več. To je

• **Struktura kaznivih dejanj, ki jih storijo Romi in ki jih obravnava okrajno sodišče v Črnomlju, je že vrsto let približno enaka. Romi storijo največ kaznivih dejanj zoper premoženje, predvsem tatvin in oškodovanj tuje stvari in kaznivih dejanj zoper življenje in telo, lahkih telesnih poškodb in ogrožanja z nevarnim orodjem pri pretepu ali prepiru. V zadnjem času je sodišče obravnavalo tudi nekaj kaznivih dejanj goljufije ter proizvodnje in prometa orožja ali raztretilnih snovi, ki so jih izvršili Romi. V težkem položaju pa so oškodovanci, ki ne dobijo povrnjene škode, saj so Romi praviloma brez denarja in drugega premoženja.**

storilec v dobro, ne pa tudi oškodovancem.

Svetnik Matija Skala je opozoril, da bi morali dati policistom večja pooblastila, saj se po njegovem sedaj policisti izogibajo Romov, ker pri njih nimajo uspeha. Predvsem je opozoril na ogroženost ljudi v vaseh ob cesti od Štirih rok do Metlike, saj je na cesti vse več neregistriranih vozil, vozijo pa celo že romski otroci. Predsednik semiške SNS Sergej Čas pa je menil, da so pri Romih glavni problem avtomobili, orožje in denar. Dejal je, da bi že veliko naredili, če bi jim zaplenili orožje in avtomobile, medtem ko naj bi jim namesto denarne pomoči dajali naročilnice.

M. BEZEK-JAKŠE

DOLENJSKI LIST

“Vsi dobro vemo, kdo požiga!”

Zaradi nemoči gasilcev, inšpekcijskih služb in policije požigalci travnišč ob kočevskem jezeru še naprej namerno netijo požare - Gasilci zahtevajo, da se ukrepa

KOČEVJE - Na pobudo Gasilske zveze Kočevje so se v petek v Kočevju sestali predstavniki občine, štaba za CZ, krajevnih skupnosti, domačih gasilskih društev, policije, lovcev, ornitologov in gozdarjev. Namen sestanka je bil, da bi se dogovorili o preprečevanju požarov na sipinah bivšega rudnika rjavega premoga, zato so bili na sestanek vabljeni tudi lastniki zemljišč okoli jezera, udeležil pa se ga je tudi republiški požarni inšpektor Jernej Kavčič.

Tajnik KS Kočevje-mesto Borut Hočvar je povedal, da so samovžigi na sipinah bivšega rudnika rjavega premoga le eden od vzrokov za požare; drugi, ki jim povzročajo še precej več težav, pa so namerno požigi; ti so v zadnjih dvajsetih letih, še posebno pa po letu 1991, ko so sanirali dva podtalna požara, tako da je gasilcem trenutno znana le ena lokacija, kjer gori premogov prah, botrovali večini požarov. Poudaril je, da ne gre zgolj za požare iz malomarnosti, ampak za namenske požare. “Vsi dobro vemo, kdo požiga. Vemo, da so to Romi, ki požigajo, da lahko potem tam pasejo svoje konje. Nihče pa zoper to ničesar ne ukrene,” je dejal Hočvar in dodal, da bi zato poleg preventivnega dela za preprečevanje požarov, kakršno je predvsem delo z mladimi v šolah ter osveščanje ljudi preko medijev, morali izvajati tudi represivne ukrepe zoper kršitelje.

Razlog, da policisti povzročiteljev teh požarov ne preganjajo je, kot je poudaril predstavnik kočevske PP, da ne gre za klasične požige. Obravnavali bi jih sicer lahko kot “povzročanje splošne nevarnosti”, vendar pa bi morali, če bi hoteli na podlagi tega napisati ovadbo, ugotoviti škodo, ki presega 50 povprečnih plač v Sloveniji. Za to pa policisti strokovno niso dovolj usposobljeni. Po njihovem mnenju bi zato morali poenostaviti postopke za ugotavljanje

Smrt kosila med motoristi

V Selih pri Dobovi in pri Prečni blizu Novega mesta nesreči s tragičnim koncem - Neprimerna hitrost

DOBOVA, NOVO MESTO - V naselju Sela pri Dobovi na lokalni cesti Bukošek-Dobova se je 2. aprila zgodila prometna nesreča, v kateri je umrl 25-letni voznik motornega kolesa P. A. iz Sel pri Dobovi. P. A. je peljal z neregistriranim motornim kolesom znamke Suzuki 1100 po lokalni cesti iz smeri Bukoška proti Dobovi. Ko je v Selih pripeljal v bližino gasilskega doma, v levem preglednem ovinku hitrosti ni zmanjšal dovolj. Ko je začel v ovinku zavirati, ga je zaneslo na neutrjeno travnato bankino. Po sedmih metrih vožnje in bočnega drsenja po bankini, je treščil v betonski robnik ob poti. Pri tem je motorno kolo odbilo, tako da je po več kot 12 metrih padlo na vrt bližnje stanovanjske hiše. Voznik je umrl na kraju nesreče. Minuli ponedeljek je bil tra-

gičen za 18-letnega B. R. iz Novega mesta, ki je tega dne nekaj pred osmo zvečer vozil kolo z motorjem iz Bršljina v Novem mestu proti Prečni. Ko je pripeljal iz desnega nepreglednega ovinka po klancu navzdol, ga je zaradi prehitre vožnje zaneslo na nasprotni pas, kjer sta s sopotnikom padla po vozišču in nato drsela po levem delu ceste. Takrat je iz nasprotne smeri pripeljal z osebnim avtomobilom 19-letni D. G. iz Dolenje vasi. Kljub zaviranju je trčil v motorista in njegovega sopotnika, 17-letnega M. D. z Dolnjih Kamenc, ter ju potiskal skupaj z motorjem nekaj metrov po klancu navzgor. V nesreči sta se motorist in sopotnik hudo poškodovala. Odpeljali so ju v novomeško bolnišnico, kjer je voznik motorja zaradi hudih poškodb v terek umrl.

Prednost prednostnim zadevam

Število zadev presegljo pričakovano - Prijetno presenetilo zmanjšanje delovanja klap

KOČEVJE - Sodnik za prekrške v Kočevju je imel lani v reševanju 5150 zadev, kar je za 22 odstotkov več kot leto pred tem in več, kot so pričakovali. K tolikšnemu številu zadev, ki mu v odsotnosti predstojnice organa zaradi porodniškega dopusta samo ena sodnica za prekrške ob pomoči pripravnic ni bila kos, tako da je ob koncu leta ostalo nerešenih 1870 zadev, sta pripomogla tako povečanje pripada novih zadev za skoraj 16 odstotkov, kot 1641 iz leta 1995 prenesenih zadev.

Od skupnega števila 3280 rešenih zadev je sodnik za prekrške v Kočevju lani rešil v rednem postopku 1274 zadev in 857 zadev v skrajšanem postopku. “Na drug način je bilo rešenih 849 zadev, pri čemer gre velik del na račun pridruženih zadev, predvsem pri mladoletnikih in povratnikih, v

katerih pa je bil tudi izpeljan redni postopek,” pojasnjuje namestnica predstojnice sodnika za prekrške Ines Skebe. Prav prekrškom mladoletnikov, ki se sicer že tako obravnavajo prednostno, pa so zaradi kadrovskih težav lani posvetili še posebno pozornost. Zato tudi ne preseneča, da je bilo lani pravnomočno kaznovanih za prekrške 435 mladoletnikov in s tem kar dvakrat več kot leto poprej.

Med prekrški prevladujejo cestnoprometni prekrški, prekrški po zakonu o javnem redu in miru, ki jih predlaga policija, prekrški na področju trgovinske zakonodaje in standardizacije predlagatelja tržne inšpekcije, predlogi davčne inšpekcije, RUJPA in DURSA. Največ prelogov sodniku za prekrške so dali organi za notranje zadeve, in sicer 3220. “Lani smo prejeli 624 zadev v zvezi z mladoletniki, kar je za 11 odstotkov več

PROSTORSKA STISKA - Po normativih bi sodniku za prekrške v Kočevju pripadala še ena administratorka, vendar pa je pisarna, ki je obenem tudi sprejemna soba za zaslišance, premajhna že za sedaj zaposlene tri administratorka. Zal pa zaenkrat še ne vidi pravih možnosti za rešitev prostorskih težav. (Foto: M. L.-S.)

škode, prav tako pa tudi doreči zadeve glede ukrepanja policistov na podlagi uredbe o varstvu pred požari, saj policisti sedaj nimajo ustreznih lističev za pisanje tovrstnih kazni.

Da bi se morali zato še bolj posvetiti preventivnemu delu, je menil tudi požarni inšpektor Jernej Kavčič. Dejal je, da je rešitev za požare, do katerih prihaja zaradi samovžigov, v izdelavi strokovne ekspertize, ki bo omogočila izvedbo ustreznih sanacij, glede namernih požigov pa je gasilec predlagal, naj ob jezeru postavijo straže. Gasilci so ob tem izrazili potrebo, da bi imeli določena pooblastila, saj sedaj zoper kršitelje ne morejo storiti ničesar.

• Da sestanek ne bi izzvenel zgolj kot razgovor podobno mislečih, so ga sklenili z nekaj sprejetimi sklepi, od katerih pa sta pravzaprav le dva: da se v pozni jeseni oziroma sušnem obdobju preventivno organizira požarna straža in da se ne čaka na strokovno ekspertizo, marveč da se takoj oblikuje posebna skupina, v katero bodo vključeni vsi, ki jih požari zadevajo, in ki bo med drugim odločala tudi o tem, kdaj in kdo naj gasi. Preostali sklepi se nanašajo na lastnike oz. upravljalce zemljišč.

Odločno so menili, da skrb za preprečevanje požarov ne more biti prepuščena samo gasilcem, in poudarili, da tudi gasilci ne bodo več tvegali svojih življenj, zdravja in opreme za gašenje požarov na sipinah, če tisti, ki so po zakonu dolžni poskrbeti za določene ukrepe za varstvo pred požarom, tega ne bodo storili. M. LESKOVŠEK-SVETE

NE VEČ, KOT ZAHTEVA DRŽAVA - Republiški požarni inšpektor Jernej Kavčič (zadnji na posnetku) je ob izraženem nezadovoljstvu, češ, da ne ve, zakaj je bil na sestanek o problematiki požarov na sipinah sploh vabljen, med drugim tudi dokaj “ostro razložil”, da občinski odlok o razglasitvi Rudniškega jezera z okolico za naravni spomenik, ki ga v občini pripravljajo, od inšpekcijskih služb ne more in ne sme zahtevati več, kot to od njih zahtevajo zakon in predpisi. (Foto: M. L.-S.)

POMURSKI SEJEM

10. mednarodni sejem gradbeništva in gradbenih materialov
15. - 19. APRIL '97
GORNJA RADGONA

500 RAZSTAVLJALCEV IZ 27 DRŽAV

Gradbena mehanizacija • Gradbeni materiali
Zaključna dela • Instalacije • Notranja oprema
Obnova in sanacije • Komunalna oprema
Nizke in visoke gradnje • Krajinska arhitektura
Projektiranje • Gradbeno šolstvo • Strokovni program

SEJEM MEGRA

KRONIKA NESREČ

NA NASPROTNI VOZNI PAS - Na regionalni cesti na Dolnji Prekopi se je v ponedeljek zgodila prometna nesreča, v kateri se je eden od udeležencev hudo poškodoval. 41-letni V. S. iz Krškega je z volkswagenom passatom peljal ob 13. uri iz šentjernejske smeri proti Kostanjevici na Krki. Na Dolnji Prekopi je na ravnem delu ceste zapeljal na levi prometni pas. Prav takrat je tja pripeljal z osebnim avtomobilom 19-letni L. B. iz Novega mesta. Čeprav je slednji zaviral in se umikal, ni mogel preprečiti trčenja. L. B. se je v nesreči hudo poškodoval. Policisti, ki so prišli na kraj nezgode,

so ugotovili, da je S. V. vozil pod vplivom alkohola.

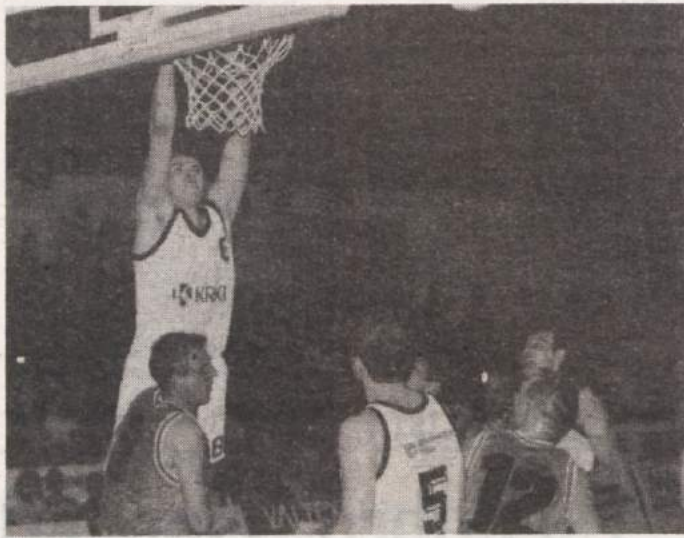
PO LEVI V OVINEK - V sredo, 2. aprila, nekaj pred 14. uro je 28-letni Novomeščan M. B. vozil osebni avto z Otočca proti Novemu mestu. Pri Mačkovicu je pripeljal v nepregledni levi ovinek po levi strani ceste in silovito trčil v vozilo 56-letnega J. K. iz Ljubljane, ki je prav tedaj pripeljal nasproti po svojem delu ceste. V nesreči se je hudo poškodoval J. K. Njegova sopotnika, 49-letni J. K. in 21-letni P. K., oba iz Ljubljane, ter voznik M. B. so se lažje poškodovali. Vse so odpeljali v novomeško bolnišnico. M. LESKOVŠEK-SVETE

kot leta 1995, vendar je bilo pri tem zadovoljivo, da leto poprej opaženega aktivnega delovanja tako imenovanih klap lani, predvsem pa proti koncu leta, skorajda ni bilo več občutiti. Razlog za to je po našem mnenju v tem, da so posamezni člani takšnih skupin postali zrejši in so s kršitvami, med katerimi so bili predvsem nedostojno obnašanje, prenehali. Nekateri pa so tudi že postali polnoletni in se zavedeli, da jim s polnoletnostjo za prekrške grozijo tudi denarne kazni in ne le vzgojni ukrepi,” pojasnjuje Skebetova, ki pravi, da bodo prihodnje leto tudi ostale zadeve reševali bolj tekoče, saj bosta tedaj delali dve sodnici.

S sinočno zmagavo med najboljše?

Krčani so sinoči na Kodeljevem v neposrednem dvoboju s Prulami 67 odločili o drugem mestu v skupini - Po porazu v Trebnjem so v krizi - Krške navijače Trebanjci nagnali s tribune

Potem ko so Krčani imenitno začeli končnico državnega prvenstva in jim je edinim od moštvev z našega konca kazalo dobro, so minuli teden tako kot že večkrat v istekajoči se sezoni precej popustili, a kljub porazoma zanje vse le še ni bilo izgubljeno. O tem, ali se bodo potovali za tretje mesto v državi oziroma za uvrstitve med najboljše štiri, je odločala sinočnja tekma z neposrednim tekmečem za drugo mesto v skupini B Prulami 67. Krčanom bi zadoščal že neodločen izid, saj so pred zadnjim kolom za točko pred ljubljanskim moštvom.

SMODIŠ ZABIJA - Komaj 17-letni novomeški krilni center Matjaž Smodiš se je iztekaajočo sezono dodobra uveljavil in vlogo ključnega moža svoje ekipe uspešno igra tudi v končnici. Številne navijače najbolj navduši, kadar takole kot na tekmi z Ilirijo doseže točki z zabijanjem koša, ob katerem se tudi sam iskreno veseli.

Željko Vešligaj je bil tisti mož v vrsti trebanjskega Akripola, ki je prejšnjo sredo s kar 13 zadetki pristrigel peruti Krčanom, pri katerih ne odlični vratar Mirko Bašič, ne Iskra in Privšek s po sedmimi zadetki niso mogli svojemu moštvu pomagati do zmage. Poleg tega so imeli na tej tekmi kar precej dela tudi trebanjski redarji, ki so morali pet minut pred koncem srečanja s tribune odstraniti nekulturne navijače iz Krškega, imenovane "Nuclear power boys".

Za Krčane bi se še vse dobro izteklo, če bi se po porazu v Trebnjem pobrali in v petem kolu končnice še enkrat premagali Prevent ali pa če bi vsaj Trebanjci doma ugnali Prule, ki tekme končnice nadaljujejo bolje, kot so jih začele. Krčani so spet

TABORNIKI V CERKNICI

NOVO MESTO - Nočnega orientacijskega tekmovanja NÖT 97, ki so ga v noči s sobote na nedeljo pripravili cerkniški taborniki, sta se udeležili tudi dve petčlanski vrsti Rodu gorjanskih tabornikov iz Novega mesta, ki sta se med 70 ekipami iz Slovenije in eno iz Hrvaške potovali za čim boljše uvrstitve. Tekmovalci so morali v temi v določenem času na terenu najti več točk in tam reševati različne teste. V kategoriji najstarejših so bili Novomeščani enajsti, vrsta, ki je nastopila med mlajšimi, pa je bila zaradi časovne prekoračitve diskvalificirana. (M. G.)

SEMIČANI IN ŽUPANCI

NOVO MESTO - Na regijskem prvenstvu v streljanju z standardno značno puško je v Novem mestu nastopilo 5 strelskih družin iz Dolenjske, Bele krajine in Posavja. Med ekipami je s 1678 krogi (tako kot lani) zmagala semiška Iskra, druga je bila Krka s 1658 krogi, tretje pa Trebnje s 1598 krogi. Med posamezniki so se bolj izkazali posavski strelci. Zmagal je član leskoveške Kanje Dejan Županc, ki je zadel 583 krogov, drugi je bil Danilo Petrin (SD heroja Maroka, Sevnica) s 578 krogi, tretji pa Gorazd Zorič (Kanja) s 577 krogi.

PRVI THAI BOXING

NOVO MESTO - Člani Kick thai boxing kluba Scorpion iz Novega mesta so na Ptuj nastopili na mednarodnem turnirju v prikazu kat in form. Mirko Vorkapič, Mare Kušar, Alina Fink, Mehmet Džunet, Simon Vovko, Sašo Hajnšek in Gasper Cajner so osvojili četrto mesto. Na Ptuj so predstavili različne veščine - kick box, judo, aikido, kendo, karate ka-te-do, thai chi, Novomeščani pa so prvič v Sloveniji predstavili thai boxing.

ODPRTA IGRISČA

DOLENJSKE TOPLICE - Zdravilišče Dolenjske Toplice je že uredilo vsa štiri teniška igrišča na jasi, ki so odprta vsak dan od 8. ure naprej. Rezervacije sprejemajo po telefonu 65 230.

slabo zaigrali in gostom ni bilo težko premagati jih, pomagale niso niti odlične obrambe Mirka Bašiča. Morda je še najbolj pošteno, da so se sinoči v zadnjem kolu končnice prvenstva za drugo mesto v skupini pomerili kar neposredni tekmeči. Glede na vse boljšo formo rokometišev Prul 67 in krizo Krčanov, ki

KRŠKO-NOVOMEŠKI TURNIR DOBIL BAŠAGIČ

NOVO MESTO - Turnirja šahovskih klubov Novo mesto in Triglava iz Krškega se je udeležilo 37 igralcev iz več slovenskih klubov, zmagal pa je šahist z drugim največjim ratingom, mednarodni mojster Zlatko Bašagič iz ljubljanskega kluba Milan Vidmar, drugi je bil mojstrski kandidat Toni Kos (Triglav Krško), tretji mojstrski kandidat Novomešan Marjan Kastelic (Triglav Krško) in šele četrty igralec z najboljšim ratingom na prireditvi mednarodni Mojster Duško Pavasovič (Triglav Krško). Najvišje uvrščeni igralec novomeškega kluba je bil mojstrski kandidat Vinko Istenič, ki je zasedel deveto mesto.

Kadetski finale v Žužemberku

Lanski državni prvaki med starejšimi dečki letos doma za naslov pri kadetih - Teško bi presenetili Mariborčane

ŽUŽEMBERK - Po končanem članskem prvenstvu nadaljujejo s tekmovanji mladi odbojkarji, pri katerih bo prva odločitev o naslovu državnega prvaka padla v nedeljo, 13. aprila, ko se bodo v Žužemberku na finalnem turnirju zbrala najboljša slovenska kadetska moštva: Maribor Branik, Brezovica iz Ljubljane, Granit Preskrba iz Slovenske Bistrice in seveda vrsta domačega odbojcarskega kluba Žužemberk. Lani so naslov prvakov osvojili Mariborčani, ki so tudi letos prvi favoriti za prvo mesto, z Žužemberčani, ki so bili lani prvaki pri starejših dečkih, pa se bodo pomerili že na prvi tekmi. Nadobudni Suhokranjci imajo še nekoliko premalo moči, znanja in izkušenj, da bi presenetili Mariborčane, na svojo veliko priljubljenost pa bodo morali najbrž počakati do naslednjega leta, ko bo večina teh fantov še vedno nastopala v kadetski kategoriji.

Bolj izenačeno kot na tekmi med Žužemberkom in Branikom bo na drugi tekmi, ko se bosta pomerili vrsti Brezovice in Granita Preskrbe, kjer si ljubljanci želijo z zmago preseči lansko tretje mesto. Čeprav je pred tekami mlajših kategorij zelo nevarno kaj napovedovati, je zelo verjetno, da se bodo Žužemberčani na koncu na tekmi z Bistričani potovali za tretje mesto, ki pa ne bi smelo biti preveliko presenečenje, saj nekaj prednosti prinese tudi domači teren pa prijatelji in starši ob robu igrišča. S tretjim mestom kadetov na državnem prvenstvu bi Žužemberčani res lepo zaokrožili uspešno sezono, v kateri se niso izkazali le po tekmovalni plati, saj za enakovredni uspeh

znajo v takih trenutkih tudi prijatelji presenetiti, je izid skoraj nemoogo napovedati.

Dobovčani so se od predzadnjega mesta v A skupini že zdavnaj poslovili, k boljši uvrstitvi pa jim ne more pomagati niti zmaga nad Andorjem v petem kolu, saj sinoči v Celju proti letošnjo sezono neporaženi Pivovarni Laško niso imeli prav veliko možnosti za zmago.

Je pa zato presenetila Lisca, pri kateri je ponudil odstop trener Tone Medved, kar je sevnška rokometna javnost že dolgo časa zahtevala, a je tekmo s Slovanom vseeno vodil. Sevnčani so v 4. kolu končnice za obstanek po izenačeni tekmi presenetljivo, a zaslužno premagali ljubljanskega Slovana, kar pa jim ni prineslo pomika na lestvici navzgor. I. V.

ČRNOMALJCI PRVAKI C-LIGE

ČRNOMELJ - Le zmaga nad Mascomom iz Lenarta je Črnomaljcem zagotavljala prvo mesto v košarkarski C-ligi in s tem nastop v tretji ligi v naslednji sezoni. Kljub temu da so Črnomaljci igrali pred domačim občestvom, naloga ni bila lahka, saj so se jim gostje pošteno postavili po robu, in po prvem polčasu je bil izid neodločen 35:35. Ko so Belokranjci v drugem polčasu zaustavili najbolj razpoložena strelca gostov Lovšeta in Rožiča, jim je le uspelo stretni njihov odpor in si priigrati željeno zmago. Največ zadetkov za Črnomelj so dosegli: Žunič 29, Bošnjak 16 in Majerle 13.

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

ROKOMET

Moški, 1. liga, 4. kolo končnice - AFP DOBOVA GORENJE 19:25 (12:10); AFP DOBOVA: Stojakovič 4, Mijačinovič 4, Ocvirk 4, Begovič 4 itd. AKRIPOL: KRŠKO 28:25 (14:12); AKRIPOL: Vešligaj 13, Šavrič 4, Počervina 3 itd.; KRŠKO: Iskra 7, Privšek 7, Urbanč 4, Čurak 3 itd. 5. kolo končnice - AFP DOBOVA: ANDOR 34:32 (16:18); AFP DOBOVA: Begovič 10, Ocvirk 6, Džapo 5, Voglar 5, Levec 5 itd. KRŠKO: PREVENT 22:28 (9:12); KRŠKO: Urbanč 6, Iskra 4, Kukavica 4 itd. AKRIPOL: PRULE 19:21 (9:10); AKRIPOL: Vešligaj 8, Hribar 3 itd. LESTVICA, SKUPINA A: 1. Pivovarna Laško 17, Gorenje 9, Andor 6, AFP Dobova 2; SKUPINA B: 1. Prevent 12, Krško 8, Prule 7, Akripol 5.

Sinoči so igrali tekme zadnjega kola. V skupini A je AFP Dobova igrala v gosteh s Pivovarno Laško, v skupini B pa je igral Akripol v gosteh s Preventom, Krško pa prav tako v gosteh s Prulami 67.

Skupina za obstanek, 3. kolo - ELEKTROPROM RUDAR: LISCA 30:24 (14:9); LISCA: Sečki 12, Rantah 3, Lupše 3 itd.; 4. kolo - LISCA: SLOVAN 23:22 (11:10); LISCA: Sečki 8, Blagojevič 6, Plazar 3 itd. LESTVICA: 1. Delmar Izola 9, 2. Slovan 8, 3. Elektroprom Rudar 3, Lisca 2.

1. B liga, 21. kolo - INLES RIBNICA: CHIO BESNICA

31:28 (11:14) LESTVICA: 1. Škofljica 32, 2. Inles Ribnica 29, 3. Šešir 28 itd.

ODBOJKA

Moški, 2. liga, 21. kolo - KAN KOVINAR: MARIBOR INTES 3:0 (7:9, 12); LESTVICA: 1. Kan Kovinar 32 itd.

3. liga, zahod, 21. kolo - PLAMEN: MOKRONOG 3:1; KAN KOVINAR II: LOGATEC 2:3; KRKA NOVO MESTO II: BOVEC 0:3; LESTVICA: 1. Bovec 34... 6. Kan Kovinar II 16... 8. Mokronog 14... 10. Krka II 10 itd.

KOŠARKA

Končnica od 9. do 16. mesta, 1. kolo - LOKA KAVA: KRŠKO 82:74 (39:45); KRŠKO: Jeklin 26, Bošnjak 18, Nakič 18, Ademi 12; KRAŠKI ZIDAR: KRKA 75:90 (40:41); KRKA: Bordelius 3, Samar 6, Stipančič 22, S. Petrov 18, Smodiš 30, Bajc 4, Lučev 7.

2. kolo - KRŠKO: KEMO-PLASTŠENTJUR 95:74 (50:36); KRŠKO: Jeklin 44, Murovec 2, Bošnjak 7, Nakič 24, Ademi 12, Krajcar 2, Vukič 4; KRKA: ILIRIJA 80:67 (40:29); KRKA: Bordelius 2, Samar 24, Stipančič 16, S. Petrov 5, Smodiš 27, Bajc 4, Lučev 2.

LESTVICA: 1. Krka 4, 2. Lito stroj Slovan 4, 3. Loka kava 4, 4. Krško 3 itd. Sinoči je Krško igralo v gosteh z Ilirijo, Krka pa prav tako v gosteh z Lito strojem Slovanom. V soboto se bosta Krka in Krško pomerila med seboj. Tekma bo v novomeški športni dvorani ob 20. uri, posnela jo bo novomeška televizija, ki bo posnetek predvajala v nedeljo popoldan.

Dirke na vseh koncih in krajih

Pester kolesarki konec tedna - Novomeški profesionalci za odmor dirkali v Avstriji, mladinci pa na Hrvaškem in v Italiji - Martin Derganc s pobegom hotel doseči prvo zmago

NOVO MESTO, KRŠKO - Člansko moštvo Krke Telekom je premor med pomembnimi tekmovanji poklicnih kolesarjev izkoristilo za nastop na krožni dirki v St. Petru v Avstriji, kjer je na 160 km dolgi progi, na kateri je kolesarje ves čas motil izredno močan veter, zmagovalca odločil ciljni sprint. V gneči je bilo precej odvisno tudi od sreče in iznajdljivosti. Zmagal je Čeh Regec, za njim sta ciljno črto prevozila domačina Wrolich in Kaspert, od kolesarjev Krke Telekom pa sta se najboljše znašla Uroš Murn, ki je bil četrty, in Gorazd Štangelj, ki si je prikollel deseto mesto. Bogdan Ravbar je bil osemnajsti.

Novomešan v dresu italijanskega Fiora Martin Derganc je nastopil na dirki za veliko nagrado Loiga, kjer se je na 140 km dolgi krožni progi pomerilo 195 kolesarjev v kategoriji do 23. leta. Pred zadnjim od 14 krogov je v vodilni skupini ostalo le 30 kolesarjev. Mar-

tin si je skušal s samostojnim pobegom prikollelari prvo zmago za Fior, a so ga zasledovalci 5 km pred ciljem ujeli. Kljub temu je imel še toliko moči, da je v ciljnem šprintu osvojil peto mesto, na zmago pa bo moral še počakati.

Mlajši mladinci so minulo soboto nastopili na memorialu Zambelli v Opatiji, na 60 km dolgi progi med Opatijo in Moščenicko Drago. Medtem ko je zmaga pripadla domačim kolesarjem, je bil drugi Mugerli iz Nove Gorice, tretji pa član Krke Telekom Gregor Zagorc, medtem ko je bil njegov nekdanji

klubski kolega Primož Četrty iz krškega Savaprojekta sedmi. Starejši mladinci so imeli progo dolgo 100 km, zmagal je Mervar iz Roga, Gnezda iz Nove Gorice je bil drugi, Novomešan Peter Ribič pa tokrat tretji. V Opatiji so nastopili tudi člani, med katerimi je bil Senovčan v dresu Savaprojekta Damjan Četrty dvanajsti, kar je za mladega tekmovalca spodbudna napoved.

V nedeljo so mlajši mladinci nastopili v Italiji na dirki za nagrado mesta San Daniele del Friuli. Od treh letičnih ciljev je dva osvojil Jure Zrimšek, tretjega pa Gregor Zagorc.

V ciljnem šprintu glavnine je bil Davor Logar tretji, Zagorc četrty in Zrimšek dvanajsti, medtem ko je zmagal član Radenske Roga Miha Koncilija. Krka Telekom je osvojila ekipno zmago. Na dirki za dečke v Zgoniku v Italiji je bil član krškega Savaprojekta Gregor Kodrič osmi.

ZLATO SEVNIČANOM

SEVNICA - Na spomladanskem krosu v Radečah so nastopili tekači iz Radeč, Trbovelj in Sevnice, po pričakovanju pa so prav slednji osvojili največ prvih mest. Izmed Sevnčanov so prva mesta v posameznih kategorijah osvojili Maja Bregar, Branka Vrtič, Marko Bregar, Mario Droždan, Aleš Kozole, Tjaša Hribar, Domen Kralj, Janja Pungerčar in Zvonka Bregar. Poleg devetih prvi mest pa so Sevnčani osvojili še štiri druga in eno tretje.

SPET MED NAJBOLJŠIMI

VELIKE LAŠČE - Na prvenstvu ljubljane v športni gimnastiki so spet blestele mlade tekmovalke iz Velikih Lašč. V skupini starejših deklic (tekmovalo jih je 43) so tekmovalke iz Lašč zasedle ekipno 1. mesto, med posameznicami pa je bila prva Sabina Virant, peta Lidija Pečnik, 11. Maja Škulj itd., vseh 7 tekmovalk iz Lašč pa se je uvrstilo med prvih 20. V skupini mlajših deklic je tekmovalo 62 telovadk; ekipa iz Lašč je zasedla 2. mesto. Med posameznicami pa je Mateja Sivec zasedla 1. mesto, Tanja Papež drugo mesto, Mateja Jaklič je bila osma, laške tekmovalke pa so zasedle še 14. mesto (Anamarija Deterding) in kar dve sta se znašli na 24. mestu.

KOLESARSKI MARATON

NOVO MESTO - Kolesarsko društvo Krka Telekom oziroma njena rekreativna sekcija že vrsto let pred začetkom dirke Po Sloveniji pripravi kolesarski maraton ob krki, dolg 86 oziroma 36 km. Kot vsako leto bo tudi tokrat štart in cilj pred novomeško športno dvorano, in to 3. maja ob 9. uri. Maraton bo potekal po že uveljavljenih progah in ob normalnem prometu in upoštevanju cestnoprometnih predpisov. Prijave bodo organizatorji zbirali na dan prireditve od 7. do 9. ure, poskrbeli bodo za tekoča okrepčila ob progi in malico na cilju, vsem, ki bodo uspešno opravili maraton, pa bodo okoli vratu obesili spominske medalje.

Šport iz Kočevja in Ribnice

RIBNICA - Rokometiši Inlesa so z zmago nad Chiom Besnico (31:28) sicer zaslužno osvojili točko, ki pa ne bosta dovolj za drugo mesto, saj je Šešir premagal vodilno Škofljico. Do 50. minute so Gorenjci vseskozi vodili z zadetkom razlike, do preobrata pa je prišlo v zadnjih desetih minutah, ko je ribniški vratar ubranil nekaj nevarnih strelcev, njegovi soigralci pa so s protinapadi povedli s štirimi zadetki razlike. Natan Hojč je bil z 10 zadetki najboljši strelca tekme. V drugi ligi je v Kočevju Predvor z 22:20 premagal domače Kočevje. Gostje so s tem zagotovili prvo mesto pred končnico prvenstva. Kočevci so bili boljši v prvem polčasu, čeprav so od 15. minute igrali brez poškodovanega Malnarja. V začetku drugega polčasa so povedli s 13:10. Takrat jim je zmanjkalo moči, saj so gostje z delnim izidom 7:1 srečanje že dobili. V končnici bi lahko Kočevci iztržili celo točko, a niso izkoristili ponujene priložnosti. Rokometiši Prizme Dobrepolje so v Novi Gorici izgubili z 28:29.

RIBNICA - Med pripravami na svetovno prvenstvo na Japonskem je rokometna reprezentanca Saudske Arabije v Ribnici premagala Kočevje s 27:21 in Inles s 27:25. Ribničani so pokazali

eno boljših iger.

KOČEVJE - V zaostali tekmi 11. kroga v prvi B ligi so odbojkarice Lik Tilie izgubile tekmo proti Taboru iz Ljubljane s 3:0. V prvem in drugem nizu sta bili ekipi izenačeni, v končnici so Kočevke naredile preveč napak. Poraz ni spremenil razmerja na prvenstveni lestvici, saj bodo Kočevke, čeprav so zadnje, vseeno ostale v ligi. Novi člani prve B ekipe so postali odbojkarji Kan Kovinarja, ki so v zadnjem kolu pred domačimi gledalci premagali mariborski Inset s 3:0.

KOČEVJE - Nogometiši Kočevja so tudi drugič izgubili in tako zmanjšali možnost za osvojitve prvega mesta v ljubljanski medobčinski ligi. Igralci Dopolitov so jih z boljšo igro v drugem polčasu premagali z 2:0.

VIPAVA - Kočevski tekači so se ob koncu tedna udeležili dveh rekreativnih tekem. V Vipavi je na 10 kilometrov v skupini do 40 let je Srečo Majetič osvojil tretje mesto, Igor Martič pa peto. V skupini do 50 let je bil Polde Lavrič peti, veteran Franc Kocijančič pa je bil drugi. V nedeljo je na teku Belinke pri Dolu na 10 km Majetič zasedel 3. mesto, Igor Martič 10., Franc Kocijančič pa spet drugo.

M. GLAVONJIČ

POSLOVILA STA SE - Na tekmi med Inlesom in Saudsko Arabijo sta se od aktivnega sojenja poslovila Ribničana Ivan Kersnič in Franc Tanko, med rokometiši bolj poznan kot Civo in Gunti. Kersnič je bil nekdanji med najboljšimi vratarji Inlesa, saj je uspešno pot začel davnega leta 1966, ribniška vrata pa branil kar 16 sezon in odigral 263 tekem. Tanko je v 30 letih odigral 120 prvenstvenih tekem, kot krožni napadalec pa je dosegel 80 zadetkov. Sodniško pot sta začela leta 1975. Ob slovesu jim je predsednik kluba Pavle Hočevar izročil spominski fotu. (Foto: M. Glavonjič)

Igor Primc - znanost in šport z roko v roki

Časi, ko so športniki vadili po občutku, so zgodovina - Trenerjevo oko ne more videti, kar lahko posnamejo kamere in izračuna računalnik - Sodelavci Inštituta za šport obdelujejo tehniko meta pri najboljšem našem metalcu diska Igorju Primcu.

Sodobni atletski oziroma športni trening nasploh je z znanostjo tesno povezan. Že zdavnaj so minili časi, ko so športniki vadili po navdihu in ko je bil uspeh odvisen pretežno od talenta in količine dela. Danes sama nardarjenost še zdaleč ni dovolj, pa čeprav športnik opravi še toliko ur treninga. Znanost je že zdavnaj krepko posegla v šport in brez njenega vmešavanja v športno vadbo vrhunskega izida ni.

Pri tem ne gre le za različne znanstveno dognane metode vadbe in za znanost o uporabi raznih medicinskih oziroma farmacevtskih pripomočkov. Natančnost gibov, ki jih izvaja športnik pri tehničnih disciplinah, je tako pomembna, da trenerjevo oko, pa naj bo še tako občutljivo, ne more zaznati vsega. Tudi s pomočjo same video kamere se vidi premalo. Tega se dobro zaveda tudi najboljši dolenski športnik, novomeški metalec diska Igor Primc, saj je kot diplomant fakultete za šport tudi sam dobro strokovno podkovan.

V okviru ljubljanske Fakultete za

šport deluje Inštitut za šport, kjer se skupina strokovnjakov ukvarja tudi z biomehničnimi raziskavami, kjer jim zelo veliko pomagajo tudi sodobni pripomočki od videokamer pa do računalnikov. Posnetke športnikovega gibanja, narejene istočasno z več kamerami pod natanko določenimi koti, obdelajo z računalnikom tako, da dobijo tako imenovani tridimenzionalni model gibanja in z njim kinematiko gibanja. S pomočjo računalnika lahko s posebnimi programi izmerijo vsa gibanja, ki jih športnik izvaja med metom. Na osnovi dobljenih podatkov o hitrostih, kotnih hitrostih, pospe-

ških, kotih med posameznimi deli telesa in podobnim, se dajo odkriti še tako skrite napake v tehniki, ki jih s prostim očesu niti s pomočjo kamer ni mogoče opaziti.

Sodelavci inštituta za šport so prejšnji teden pod vodstvom inž. Iztoka Colje, ki se na inštitutu ukvarja z biomehniko, svoje aparature pripeljali na novomeški stadion, kjer so po večurnih pripravah posneli petnajst Igorjevih metov - večina jih je bila precej daljša od 60 m in blizu državnemu rekordu, ki ga

• Potem ko je Igor Primc na začetku zimske sezone v Splitu popravil državni rekord, se je povsem posvetil pripravam na poletno sezono, pred mrazom in snegom pa sta se s trenerjem Karlom Gačnikom umaknila na Kanarske otoke. Da so bile priprave v toplih krajih tudi tokrat učinkovite, dokazuje Igorjeva forma, ki se od povratka s priprav stalno dviga.

je postavil letos. Posneli so ga s štirimi kamerami, od katerih je bila ena pritrjena na posebnem dvigalu, ki ga je posodil Bine Bajc.

Posnetke bodo obdelali z računalnikom in rezultate obdelave po-

KADETI LISCE ŽE V FINALU

SEVNICA - Z zmago v 13. kolu državnega prvenstva za kadete polfinalne skupine B proti RK Pyramidi iz Moškanjcev z 29:21 (16:10) so se kadeti sevniške Lisce že pred zadnjo tekmo v Slovenj Gradcu skupaj z rokometiški RK Celje Pivovarna Laško uvrstili v finale, saj imajo že tri točke prednosti pred trboveljskim Rudarjem.

KAMERA NA DVIGALU - Eno izmed štirih kamer, s katerimi so snemali Igorja Primca, je bila pritrjena na posebnem dvigalu, ki ga je posodil Bine Bajc. (Foto: I. V.)

sredovali Igorju in njegovemu trenerju. Tako bosta lahko ugotovila, kje se da v tehniki meta še kaj pridobiti. Tokratno snemanje je bilo za Igorja že drugo. Prvič so njegovo tehniko takole obdelali na njegovem prvem treningu za novo sezono lani oktobra v Ljubljani. Snemanje in računalniško obdelavo posnetkov plača atletska zveza, ki od ministrstva za šolstvo in šport vsako leto dobi denar za testiranja vrhunskih športnikov, med katere spadajo seveda tudi olimpijci, med njimi je Igor edini Dolenc.

I. VIDMAR

PREGLED POSNETKOV - Potem ko so sodelavci inštituta za šport posneli vseh 15 Igorjevih metov, so si že kar na stadionu skupaj z njim ogledali še neobdelane posnetke. Ko bodo posnetki doživeli temeljito računalniško obdelavo, bodo o njegovih napakah govorile le številke. (Foto: I. V.)

Strel bo napadel kar Rokavski preliv

Mokronoški plavalni ultramaratonec Martin Strel se bo letos z Jadrana preselil v Rokavski preliv, ki ga hoče kot četrti zemljan preplavati trikrat - Jeseni bi rad povezal še Afriko in Evropo od Tunisa do Sicilije

Rokavski preliv, po ravni črti le 33 km dolg kos morja med Anglijo in Francijo, je že 122 let verjetno največji izziv za maratonskega plavalca. Natanko toliko let je namreč minilo, odkar je valove, hladno vodo, močne tokove pa izredno močno plimo in oseko premagal angleški kapitan Mathey Webb. Od takrat pa do danes je uspelo Rokavski preliv premagati le 485 plavalcem in plavalkam iz 47 držav, tistih, ki so poskušali, a je bilo morje močnejše od njihove vesolje in mišice, pa je veliko več. Katerim se bo pridružil Mokronoščan Martin Strel, bo jasno že letos konec julija, ko bodo tudi njemu dovolili poskusiti.

Martin Strel sanja o Rokavskem prelivu že dolgo časa. Vsi podvigi, ki so mu uspeli do sedaj, so kot mačji kašelj v primerjavi s prelivom. Lanskih 100 mučnih kilometrov med Benetkami in Portorožem pa hitrih 56 km med Caorlami in Umagom, ko je predlani potolkel rekord Veljka Rogošiča, ter predlanski dolžinski rekord, 162,5 km med Lignanom in Ravenna, so sicer dobra priprava in preizkus sposobnosti plavalca za skrajne napore, ki jih zahteva Rokavski preliv. Vendar je morje med Anglijo in Francijo precej bolj neprijazno kot topli in v poletnih mesecih ponavadi mirni Jadran.

A Martina Strela ni strah. Kje pa! Kljub velikim valovom, mrzli vodi,

tokovom pa tudi izredno gostemu ladijskemu prometu, s čimer ga strašijo poznavalci, je prepričan v svoj uspeh. Še več. V Rokavski preliv bo zaplaval z angleške strani, in ko bo pod nogami začutil pesek plaže francoskega Le Chateleta, se ne misli predati zmagovalcu. Francozom namerava obrniti hrbet in se vrniti v Anglijo po izti poti, po kateri, upa, da bo dosegel Francijo. Francoze bi rad pozdravil, šele ko bo Rokavski preliv kot četrti zemljan do sedaj premagal tretjič zapored.

Angleška ustanova, ki bdi nad plavalnimi poskusi v Rokavskem prelivu, Channel Swimming Association, je Martinu že lansko pomlad

TUDI ZA REKLAMO JE SAM - Podvigi, ki se jih loteva Martin Strel, kar precej stanejo, saj je treba za nekaj dni najeti spremljevalno barko in čolne, okoli njega pa se zbere tudi kar številčno spremljevalno moštvo, ki ga je treba nahraniti. Največ mu pri tem pomaga Toni Grahek, a Martin potrební denar zbere predvsem z reklamo, za katero pa nima kot nekateri vrhunski športniki menedžerjev, ampak se vsega najraje loti sam. Ker so njegove dogodivščine zanimive tako za bralce časopisov kot za poslušalce radijskih in televizijskih postaj, je tam pogost gost. Kot novinarja pa mu veliko pomagata in ga tudi redno spremljata na njegovih podvigih Marjan Jerman in Aleš Kirn, ki se je pred kratkim takole pomenil z njim med športno oddajo na Studiu D. (Foto: I. Vidmar)

izdala vsa potrebna dovoljenja za poskus. Brez dosedanjih uspešnih podvigov 42-letnega na videz malo debelušnega, sicer pa mišičastega in izredno vzdržljivega učitelja kitare, ne bi pustili v preliv, v katerem so omagali tudi olimpijski zmagovalci. Če mu bo uspelo ali pa tudi če mu ne bo, Martin ne namerava prav

• Kljub vsemu je najpomembnejši podvig le Rokavski preliv. Prav tu se bo videlo, koliko je Martina Strela res v hlačah. Če mu bo uspelo, kar si je zastavil, bo lahko enkrat končno zaprl usta vsem, ki dvomi o njegovih podvigih. Rokavski preliv je dobro merilo sposobnosti plavalnih ultramaratoncev. Tam ne bo ne prvi ne edini, saj poleti skoraj ne mine dan, da se z moko potjo med Anglijo in Francijo ne bi spopadel vsaj en plavec. Večini ne uspe, Rokavski preliv premagajo le najmočnejši. Bo Martin med njimi?

veliko počivati. Že proti koncu septembra ali v začetku oktobra se namerava lotiti še enega velikega podviga, ki pa ni uspel še nikomur, čeprav nikomur ni uspelo dela opraviti kaj več od polovice. Martina so Italijani izzvali, naj poskusi preplavati Sredozemsko morje in povezati Afriko in Evropo. Pa ne v

Gibraltarju, ampak premagati 140 km morske poti med od Rta Bon s Tunisa do Sicilije ali po mirnejšem morju, a daljši poti preplavati pot od Tunisa do Sicilije s postankom na otoku Pantelleria, kar bi skupaj zneslo kar 180 km. Tudi za naslednje leto ima velike načrte. Slišal je, da še nihče ni preplaval 186 km morja med Kubo in Florido, pa bi žele biti prvi prav on.

I. VIDMAR

ŠKEDLJEVA IN MIŠURA

NOVO MESTO - Dušana Škedelj, članica trebanjskega Mercatorja, je nastopila na državnem kegljaškem prvenstvu za posameznice. Z izidom 807 (407+400) podrtih kegljev je dosegla lep uspeh. Gojko Mišura (KD Novo mesto) se z nastopi v Slovenj Gradcu in Slovenskih Konjicah ni uvrstil se v finalni del. (N. G.)

PRVENSTVO DVOJIC

ČRNOMELJ, NOVO MESTO - V soboto in nedeljo bodo na prvenstvu OK Novo mesto v dvojicah nastopili: v Kanižarici ženske dvojice, moške dvojice bodo merile moči v Kanižarici in pri Vodnjaku. Zmagoviti pari pridobijo pravico nastopa na državnem prvenstvu. (N. G.)

Na podlagi dogovora o oblikovanju namenskega finančnega potenciala za pospeševanje razvoja malega gospodarstva med mestno občino Novo mesto, občino Šentjernej in občino Škocjan in bankami, na osnovi Zakona o gospodarskih družbah (Uradni list RS št. 30/93), Odloka o proračunu Mestne občine Novo mesto za leto 1997 (Ur. l. RS 16/97) in Odloka o proračunu občine Škocjan za leto 1997 (Ur. l. RS 13/97) objavljajo

Mestna občina Novo mesto, občina Šentjernej in občina Škocjan v sodelovanju z

**Dolenjsko banko, d.d., Novo mesto
SKB banko, d.d., Ljubljana, PE Novo mesto
Krekovo banko, d.d., Maribor, PE Novo mesto
JAVNI RAZPIS**

posojil za pospeševanje razvoja malega gospodarstva v Mestni občini Novo mesto, občini Šentjernej in občini Škocjan

1. PREDMET RAZPISA

Mestna občina Novo mesto, občina Šentjernej in občina Škocjan bodo v sodelovanju z bankami odobrile **dolgoročne kredite** v naslednji višini:

- za družbe in samostojne podjetnike s sedežem v Mestni občini Novo mesto 125 mio SIT
- za družbe in samostojne podjetnike s sedežem v občini Šentjernej 18 mio SIT
- za družbe in samostojne podjetnike s sedežem v občini Škocjan 11 mio SIT

2. MERILA IN POGOJI

2.1. Splošni pogoji

Na razpis se lahko prijavi:

- družbe z do 50 zaposlenimi
 - samostojni podjetniki in
 - občani, ki so pri pristojnem upravnem organu vložili zahtevo za izdajo dovoljenja o izpolnjevanju pogojev za samostojne podjetnike oziroma vložili prijavo za vpis družbe v sodni register, pod pogojem, da bodo dokazila za pridobljen status samostojnega podjetnika ali družbe dostavili pred podpisom kreditne pogodbe.
- Prednost pri dodelitvi posojil bodo imeli prosilci, ki izvajajo:

- dejavnosti, ki zagotavljajo nova delovna mesta
- izvozno usmerjene dejavnosti
- dejavnosti, ki dopolnjujejo proizvodne programe ostalega gospodarstva
- dejavnosti, ki uvajajo sodoben tehnološki delovni proces
- dejavnosti z visoko stopnjo inovativnosti
- ekološko čiste dejavnosti
- dejavnosti, ki omogočajo prestrukturiranje velikih sistemov
- dejavnosti na demografsko ogroženih območjih
- dejavnosti, ki omogočajo razvoj turizma (celovita ponudba — posteljne zmogljivosti)
- dejavnosti, ki omogočajo razvoj športa in kulture
- dejavnosti, ki so deficitarne

Poleg zgornjih ciljev se bo pri dodeljevanju posojil upoštevala boniteta družbe oz. samostojnega podjetnika in sposobnost nuditi ustrezne oblike zavarovanja vračila kredita.

Program mora biti donosen, likviden v celotnem ekonomskem obdobju, z zaprto finančno konstrukcijo.

Maksimalna višina kredita je 20% predračunske vrednosti investicije. Prosilec, ki so v preteklih letih za isti ali drugi projekt že prejeli posojilo iz občinskih sredstev za pospeševanje razvoja malega gospodarstva, bo znesek odobrenega posojila zmanjšan za tolarško protivrednost DEM že prejetega posojila.

Prosilec mora imeti med viri financiranja zagotovljenih najmanj 30% lastnih sredstev.

2.2. Kreditni pogoji

- a) Odplačilna doba: 5 let (od tega 1. leto moratorij)
- b) Obrestna mera: TOM + 6% letno
- c) Stroški kredita: 1,2% od zneska odobrenega posojila (najmanj 20.000,00 SIT)
- d) Zavarovanje kredita: v skladu s pogoji banke

3. VSEBINA VLOGE

- 3.1. Obrazec — vloga za dodelitev posojila
- 3.2. Investicijski program po Metodologiji Inštituta za ekonomiko investicij pri LB, z navedbo izdelovalca in njegovih referenc
- 3.3. Dokazilo o poravnanih davkih in prispevkih, in sicer:
 - za samostojne podjetnike — potrdilo o plačanih davkih od Davčnega urada Novo mesto
 - za gospodarske družbe — BON 3 od Agencije za plačilni promet Novo mesto
- 3.4. Za gospodarske družbe bilanco uspeha in bilanco stanja za leti 1995 in 1996, za samostojne podjetnike pa davčno napoved za leti 1995 in 1996
- 3.5. Za gospodarske družbe fotokopija sklepa o vpisu družbe v sodni register
- 3.6. Za samostojne podjetnike fotokopija priglasitvenega lista
- 3.7. Za prosilce, ki opravljajo obrtno dejavnost, kopija obrtnega dovoljenja
- 3.8. Za vse prosilce fotokopija odločbe pristojnega organa o izpolnjevanju pogojev za opravljanje dejavnosti
- 3.9. Za vse prosilce navedba števila zaposlenih s priloženimi fotokopijami obrazcev prijav delavcev v zavarovanju (M 1/2)
- 3.10. Dokazila glede na namen posojila: pri gradnji ali adaptaciji poslovnih prostorov: gradbeno dovoljenje oz. potrdilo o priglasitvi del s predračunom, pri nakupu opreme: račun ali predračun, pri nakupu poslovnih prostorov: kupoprodajna pogodba in predpogodba o sklenitvi kupoprodajne pogodbe.

4. ROK ZA PRIJAVO

Rok za prijavo teče od objave in traja do 22. 5. 1997 oziroma do porabe sredstev.

Vloge za dodelitev posojila pošljite glede na sedež dejavnosti na NASLOV:

- Mestna občina Novo mesto, Sekretariat za finance in podjetništvo, Seidlova cesta 1, 8000 Novo mesto
 - Občina Šentjernej, Trubarjeva c. 5, 8310 Šentjernej
 - Občina Škocjan, Škocjan 67, 8275 Škocjan
- Vloge morajo biti v zaprti kuverti in označene z napisom »Prijava na javni razpis za posojila — ne odpiraj!«
- 6. Nepopolnih vlog ne bomo obravnavali.
 - 7. OBRAZCE in vse potreben INFORMACIJE dobite:
 - na Mestni občini Novo mesto (Jožica Povše — tel. št. 317-248)
 - na občini Šentjernej (Darja Kovačič — tel. št. 81-407)
 - na občini Škocjan (Martina Hočevar — tel. št. 76-310)

Z VOZIČKOM PO AVTOCESTI - Mirko Lebar (v sredi) na invalidskem vozičku in Željko Ivnik (desno) peš sta v soboto in nedeljo premagala za invalida brez nog kar precej dolgo pot od stavbe slovenskega parlamenta v Ljubljani do hrvaškega v Zagrebu. Najbolj naporna je bila pot od Ljubljane do Otočca na klancu čez Polževo, kjer so Mirku na makadamu spodrsavala kolesa, pot od Otočca, kjer sta prespala, proti Zagrebu pa je bila precej lažja, en del pa sta jo premagala kar po stari avtocesti. Svoj podvig sta poimenovala Olimpijski plamen za plamen prijateljstva med Slovenijo in Hrvaško. Oba sta namreč nosilca olimpijskega ognja za igre v Atlanti, Mirko pa namerava to nalogo opravljati tudi v Avstraliji, kjer bo letos novembra z vozičkom opravil tisočkilometrsko razdaljo od Sydneyja do Melbournea. Na poti se jima je tokrat pridružil Novomeščan Dušan Erhovnic (levo), ki se letos loteva zanimivega rekreativnega dolenskega ultratriatlona. (Foto: I. V.)

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 210. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka...

Velikonočni običaji

Dol. list št. 12, 27. marca

Pri nas so bili velikonočni običaji predvsem predpustni. Ga. Lamutova pravi, da v 10 letih, kar živi tukaj, še ni slišala, da bi še kdo izdeloval tako papirnato cvetje...

MARIJA ŠERCELJ Novo mesto

V čigavi denarnici so Judeževi groši?

Dol. list št. 11, 20. marca

Gospod Frane Mervar je v svojem prispevku poskušal omalovaževati oceno zgodovinarja Antona Štampoharja Brulčeve knjige Judeževi groši...

Kot grobi tak primer navaja neke Džilasove navedbe, "da so se jugoslovanski partizani obvezali, da se bodo borili proti Angležem, in da so nekateri poveljniki v Sloveniji (Daki) to upoštevali do septembra 1944..."

Danes se lahko govori in piše: kaj bi bilo, če bi bilo - bilo je, kar je bilo, to so dejstva, da je Partija popeljala narod v boj proti okupatorju...

Nadalje piše: "Štajerski bataljon so ustanovile legalne stranke oblasti, zato je gotovo šla organizacija preko župana Brulca..."

partizane in njihove simpatizerje. Kje je tu morala g. Mervarja? In če on ve, da je zločinska dejavnost potekala preko Brulca...

Nadalje citira dr. Bučarja, "da partija ne more izpodbijati enake pravice svojim nasprotnikom, da se borijo proti komunizmu za tako družbeno ureditev, ki se jim zdi primerna..."

Ker izhajam iz iste vasi kakor pisec knjige Brulc in razmere dobro poznam, sem se odločil osvetliti nekatera dejstva. Bil sem zelo vreden kmečki fant...

pozneje pripovedoval soborec. Zato dvomim, da so ga mučili tako, kakor sedaj nekateri razpihujejo. Poškodbe, ki jih navaja g. Mervar so lahko posledica strelnega orožja...

Nato se je pregnani štajerski bataljon premaknil na mirnopeško območje, ter spetoma pobijal partizane in terence. Tam se je tesno povezal z Italijani...

To je resnica o tistih dogodkih, ki sem jo sodoživljal jaz. Svojeva prispevka nisem napisal, da bi razpihoval mržnjo ali odobral likvidacijo Brulca...

Knjige Judeževi groši ne mislim ocenjevati (oglasil sem se le zaradi Mervarjevega tendencioznega, zavajajočega prispevka)...

MARTIN RUKŠE Brusnice

Bomo spet hlapci na svoji zemlji?

Dol. list št. 13, 3. aprila

V časopisih vsak dan zasledimo razne krivične napade na Cerkev. Tako je v Dolenjskem listu 3. aprila Janko Maver našel več podtikanih in laži...

Naj kratko predstavim samo župnijo Škočjan pri Novem mestu. Razen ene parcele je ves ostali gozd postal državen...

Imamo enajst cerkva, veliko goplic ter drugih znamenj. Mnoge imajo veliko umetniško vrednost. Vse to je potrebno vzdrževati in ohranjati, npr.: na podružnici Drušče bi se nam cerkev podrla...

Cerkev s svojim imetjem ohranja kulturo slovenskega naroda. Zato je tisti, kdor je proti vračanju imetja Cerkvi, proti slovenski kulturi...

Vsi glasni zaščitniki slovenskega naroda, ki obenem nastopajo proti Cerkvi, so zakrknani uničevalci slovenskega naroda...

slovenskega naroda. Najbolj zavzet je Zmago Jelinčič. Njegov brat je ropal po slovenskih cerkvah. Zmago pa je bil vohun v prejšnjem režimu...

Pisec omenja, da je prejšnji režim nudil socialno skrb duhovnikom in faroškim kuharicam. Duhovniki smo veljali in še veljamo kot socialni reveži...

Pisec tudi zelo grobo napade novega nadškofa dr. Franca Rode. Novi nadškof bo samo nadaljeval delo dosedanjega dr. Alojzija Šuštarja...

FRANC BREČKO Škočjan

Od glavne tajnice do notranje sovražnice

Dol. list št. 12, 27. marca

Stališča novomeškega občinskega odbora SKD ob intervjuju dr. Vide Čadonič Špelič pod zgornjim naslovom, ki je bil objavljen v Dolenjskem listu...

Novomeški občinski odbor SKD ne more sprejeti takšnega načina reševanja problemov, kot ga je izbrala dr. Vida Čadonič Špelič, ko v intervjuju, ki je bil objavljen v Dolenjskem listu...

Na podlagi teh gradiv in zapisnika s sestanka z vodstvom SKD pa je, kot je razbrati iz intervjuja, vložila tudi tožbo na sodišču zaradi blatenja dobrega imena in širjenja neresnic...

Prav zaradi takšnega odvijanja dogodkov in nekonstruktivnega ter omalovažujočega obnašanja dr. Vide Čadonič Špelič na sejah občinskega odbora SKD Novo mesto, ko smo se na sejah ukvarjali le z njo in njenimi problemi...

3. Nedvomno tak način reševanja problemov mimo regularnih organov stranke, mimo sprejetih smernic in konceptov, preko časopisov in drugih javnih medijev meče slabo luč na vodstvo in stranko SKD kot celoto...

V občinskem odboru SKD Novo mesto želimo delovati združevalno in povezovalno navznoter in navzven, predvsem pa urejati probleme po demokratični poti z medsebojnim dogovarjanjem in usklajevanjem v splošno dobro...

1. Reakcija dr. Vide Čadonič Špelič, ko po izteku porodniške ni takoj ponovno prevzela tajniških poslov v stranki, je bila predvsem čustvena narave in posledica užaljenosti. To je bil napad tudi na vodstvo in predsednika SKD, poizkus discreditiranja in nabiranja promocijskih točk...

in pozitivne vrednote, ki temeljijo na krščanskem etosu.

Če dr. Vida Čadonič Špelič zaradi objektivnih in tehtnih razlogov za določen čas ni mogla opravljati tajniških poslov, s tem ni ostala brez službe. Po izjavah vodstva stranke je imela več možnosti in, ne nazadnje, je dobila delo, ki ga opravlja še danes kot direktorica Urada za varstvo potrošnikov pri ministru za ekonomske odnose...

2. Sključnimi informacijami, ki so potrebne za odločanje, sta razpolagala le g. Marjan Dvornik in dr. Vida Čadonič Špelič, ki sta do kongresa v Škofji Loki vodila novomeški odbor SKD. Člani odbora so na sejah razpravljali le o obrobnihih stvareh. Ob zapletu in sporu okrog tajništva in kasneje okrog Dramila pa je prišlo do različnih pogledov. Ko so nekateri člani izrazili pomisleke, da je to škodljivo ne samo za novomeški odbor SKD in stranko, ampak tudi za novomeško občino...

Sedanji odbor je bil izvoljen dne 13.9.1996, tik pred kongresom SKD v Škofji Loki. Predsedstvo je prevzel g. Turk, dr. Čadoničeva pa ponovno tajniške posle. Tudi sedanji odbor ne podpira dr. Čadoničeve, njenih reakcij in pranja perila v javnosti. V Novo mesto smo povabili predsednika SKD g. Lojzeta Peterleta, podpredsednika g. dr. Janeza Zajca in glavno tajnico gospo Hildo Tovšak, da bi skupaj z dr. Čadoničevu zagladili nesoglasja in vzpostavili minimalno mero zaupanja in sodelovanja. Kljub temu da je dr. Čadonič Špelič obljubila, da bo sodelovala, se tega sestanka ni udeležila in s tem pokazala, da ni pripravljena na konstruktiven razgovor in reševanje problemov...

Po volitvah, ko je odbor pripravil politično oceno volitev v novomeških volilnih okrajih, se je za tak izid, v gradivu in ne v zaključni oceni, dotaknil tudi politične odgovornosti dr. Vide Čadonič Špelič. To gradivo pa je v članku pod naslovom "Razkriti eskadrevski jastrebi" v Večeru dne 29.1.1997 objavil novinar g. Bojan Budja.

Na podlagi teh gradiv in zapisnika s sestanka z vodstvom SKD pa je, kot je razbrati iz intervjuja, vložila tudi tožbo na sodišču zaradi blatenja dobrega imena in širjenja neresnic proti predsedniku g. Lojzetu Peterletu in predsedniku novomeškega odbora SKD g. Alojzu Turku.

Prav zaradi takšnega odvijanja dogodkov in nekonstruktivnega ter omalovažujočega obnašanja dr. Vide Čadonič Špelič na sejah občinskega odbora SKD Novo mesto, ko smo se na sejah ukvarjali le z njo in njenimi problemi, smo sprejeli sklep, da je do nadaljnjega ne vabimo na seje in ne dostavljamo gradiva.

3. Nedvomno tak način reševanja problemov mimo regularnih organov stranke, mimo sprejetih smernic in konceptov, preko časopisov in drugih javnih medijev meče slabo luč na vodstvo in stranko SKD kot celoto. Ljudje, ki to počnejo, vnašajo v stranko negotovost, nemir in slabijo njeno moč. Pri političnih nasprotnikih pa so navadno deležni odobravanja, vzpodbud in pohval. Čustvena razpoloženja ljudi so navadno objekt manipulacij nasprotnikov.

V občinskem odboru SKD Novo mesto želimo delovati združevalno in povezovalno navznoter in navzven, predvsem pa urejati probleme po demokratični poti z medsebojnim dogovarjanjem in usklajevanjem v splošno dobro.

Zadnji dogodki, ki so skupina podpisnikov tako imenovane "alternativne SKD" javnosti posredovala "Deklaracijo za oživitve SKD", med katerimi so tudi Marjan Dvornik, Vida Čadonič in novomeški župan Franci Koncilija, pa kažejo, da nekateri nikakor ne morejo reševati notranjih problemov preko legalnih in demokratično izvoljenih organov stranke. Obračajo se na javnost, kar kaže njihovo nemoč in ozkost. Zato pozivajo vse ljudi dobre volje, tudi nečlane SKD, ker v sami stranki nimajo podpore. Ob vsem tem pa se lahko upravičeno sprašujemo: ali je tem podpisnikom resnično za stranko SKD in njene volilce ali pa samo za njihov oseben interes - priti na oblast?

Občinski odbor SKD Novo mesto predsednik: ALOJZ TURK

Še en spomin na Javorovico in cankarjevce

Dol. list št. 10, 13. marca

Oglašam se na pisanje ge. Angele Skalar, ker ne drži pričevanje partizanke Mimi Šeme-Lipar.

Tistega nesrečnega 16. marca 1944 so korakali mimo hiše, kjer sem se učila, okrog poldneva Nemci in domobranci. Ker sem med njimi prepoznala Janeza Škedlja, senstekla za njim in ga vprašala, od kod je bilo toliko streljanja. Samo to je rekel: "Ne veš, kaj se je zgodilo na Javorovici? Boš že izvedela!" Ker imamo na Javorovici sorodnike, sem naslednje jutro, to je 17. marca, nagovorila Tončko B. (je še živa priča), da sva šli na Javorovico, ona sedemnajstletna, jaz dve leti starejša. Kar hitro sva, čeravno je bila pot snežena, prišli do prvih hiš. Srečali nisva nikogar, bilo je kot izumrlo. Sredi vasi je ležal v jarku mrtev partizan. Šli sva naprej iz vasi proti pobočju, kjer je bilo v kotanjah kar nekaj trupel, med njimi tudi pobite mule. V grapi blizu ruševin bivše cerkvice sv. Ožbolta pa so ležali v dveh vrstah postreljeni: bili jih je okrog štirideset. Povzpeli sva se še do razvalin. Tudi tam so bili mrtvi, med njimi ena ženska. Na obzidju je stalo nekaj odraslih, največje pa vaških otrok, ki so radovedno zijali in se posmihali, ker je imela partizanka močne razgaljene prsi. Ni pa imela izrezanih, kakor piše ga. Skalarjeva, pa tudi glave ne razbite. Starejši moški je skočil z obzidja in to partizanko pokril preko prsi pred radovednimi otroki. Resnica je, bili so postreljeni, nisva pa videli, čeprav sva jih našli preko sto, nobenega brez glave, rok, porezanih spolovil, nobeden ni bil tisti dopoldan slečen do nagega. Bili so pretežno boski in po videzu nekaj zelo mladih. Napisala sem to, kar sva s kolegico videli z lastnimi očmi, brez mržnje do kogarkoli. Jaz nisem bila na nobeni strani in moja mama je partizanom dostikrat skuhalo večerjo.

Ga. Skalarjeva, ne poznam Vas. Ste mogoče zgodovinarka? Če ste, zakaj ne preverite resnice in zakaj ne napišete tudi, kje in kako so bili pobiti vojni ujetniki, ki so imeli vsvo pravico, da stopijo pred sodnike? Leta 1944 je bila pa vojna! Ne vem, kako je potekal spopad, zagotovo pa vem, da ni bilo nobenega masakra. To je resnica o Javorovici, ki si jo upam pod prisego ponoviti pred vsakim sodiščem.

KRISTINA ŠTEBLAJ Ljubljana Mencingerjeva 95

DOLENJSKI LIST

V čigavi denarnici so Judeževi groši?

Dol. list št. 11, 20. marca

V pričakovanju odziva - naše vprašanje!

V uredništvu in samozaložbi Andreja Rota v Ljubljani je izšla knjiga zelo plodovitega pisca, političnega emigranta iz Argentine, Toneta Brulca Judeževi groši. O vsebini omenjene knjige je Anton Štampohar objavil daljšo kritično razpravo v nadaljevanjih z naslovom "V čigavi denarnici so Judeževi groši", ki je bila objavljena nedavno v Dolenjskem listu.

Med dvomljivimi navedbami, jih kritično ocenjuje Anton Štampohar, je tudi "ugotovitev", da so ob kapitulaciji Italije l. 1943 (po Brulcu) polovico belogardistov, ki so se zatekli v Kočevsko Reko skupaj z italijansko vojsko, razorožili esesovci in jih poslali v KZ Dachau (str. 140 - Nach Dachau).

Zelo bi bili hvaležni avtorju (ki je žal umrl), založniku, zlasti pa drugim udeležencem, ki kaj vedo, če nam sporočijo nekaj imen prizadetih belogardistov, ki so bili domnevno internirani v Dachau, kdaj so bili tja poslani, s katerim transportom in odkod in ali so se vrnili.

Že daljša raziskujemo usode dahavevc. Razpolagamo z bogatimi podatki in kartoteko in smo v stalnih stikih z dahavskim muzejem, kakor tudi z mednarodnim komitejem v Parizu, zato pričakujemo ustrezen odziv.

Raziskovalna skupina pri Skupnosti internancev Dachaua za Slovenijo Celje, Gledališka 2

Ženske niso pozabljene

V Dobrnič se lahko pohvalijo z mnogimi zanimivimi predavanji ter s prireditvami osnovnošolskih otrok

DOBRNIČ - Ob uvedbi novih praznikov, kot so valentinovo in drugi, ženske marsikdaj potožijo, da je kljub tolikim pomladnim praznikom čedalje manj praznovanj in da so kar nekako pozabljene. In kako je v Dobrniču, v majhnem kraju na robu Suhe krajine?

Tu se ženske ne moremo pritoževati, da smo pozabljene. Če odmislimo predavanja o mleku in raznih kmečkih opravilih, ki imajo tudi izobrazbeni značaj, smo imele v februarju poučno in zanimivo predavanje ginekologa dr. Pavlina o ženskih boleznih. Mlade in starejše gospodinjice je obogatilo s svojim znanjem in izkušnjami o cvetju na oknih in balkonih priznani strokovnjak Slavko Zgonc. Ob 8. marcu je KORK Dobrnič v sodelovanju z RK Trebnje v dobrniški šoli organiziral predavanje o raku. Ženske smo se seznanile ne le z boleznijo, pač pa tudi, kako s prehrano in zdravim načinom življenja zmanjšati možnost obole-

vanja. Za 25. marec so nam učiteljice in učenci podružnične šole Dobrnič v kulturnem domu pripravili skoraj dve uri prisrčnega programa. Učenci so pripravili tudi kviz za starše, ki so ga še kar zadovoljivo opravili. Ker vemo, da so v naši šoli le učenci do 4. razreda, zaslužijo učiteljice in njihovi malčki še toliko večje priznanje. Sicer pa smo jim to pokazali s pogostimi aplavzi že kar med nastopanjem.

Takih prireditev si še želimo in naj jim bo iskrena hvala spodbuda za še nadaljnje uspešno delo.
FRANCKA KUŽNIK
Železno

OČIŠČEVALNA AKCIJA V KS DOLŽ

DOLŽ - Zadnjo soboto in nedeljo so v krajevni skupnosti Dolž pripravili spomladno očiščevalno akcijo. Krajanje so na tri zbirna mesta pripeljali veliko odpadkov, očistili precej gmajin, dvorišč in drugih odlagališč. Odpadke so zbirali na treh lokacijah. Pri pokopališču so jih zbrali poln zabojnik in še za 5 kamionov kosovnih; na Zajčjem vrhu so z odpadki tudi napolnili zabojnik, kolikor so mogli, pa so očistili tudi črno odlagališče nad Malim Orehkom v sosednji KS Stopiče.

AVTO ZA NA ODPAD - "Kamera odkriva" bi lahko rekli ob tejli sliki. Tule avto, ki smo ga odkrili na poti od Birčne vasi proti Novemu mestu, verjetno sodi kar drugam. (Vida Derganc, Črnomelj)

ŠE IMAMO LJUDI

V petek, 28. marca, sem se ob 10.30 peljal z osebnim avtomobilom mimo moške bolnišnice v Novem mestu. Iz nasprotne strani se je navzdol pomikala kolona vozil in enemu izmed njih je odletela okrasna kapa kolesa ter udarila v prednji odbijač mojega avtomobila, razbila plastični okvir številke, tako da je tablica padla po cesti. Po pločniku je nasproti prišla mlada ženska, pobrala tablico in mi jo prinesla na mesto, kjer sem zasilno parkiral. Bil sem tako prijetno presenečen nad nepričakovano prijaznostjo, da se niti nisem mogel dovolj zahvaliti za njeno vljudnost do starejših ljudi. Naj bodo te vrstice izraz priznanja mladi ženski, ki je lahko zgled vsem ljudem dobre volje. Želim ji veliko sreče v življenju!

JANÉZ KRALJ
Brusnice

APLAVZ NI OBVEZEN Pravilo, ne izjema

Otročje navdušeni smo bili nad dejstvom, da so pri turistični promociji Dolenjske in Bele krajine nastopili dolenjski in belokranjski župani kot eden, se pravi enotno. Ploskali smo temu, kar bi moral biti vsakdanjik, če seveda nečemo, da bo ta del podalpske dežele postal slovensko slepo črevo. Saj ne gre nadaljevati s praksami rogov v torbi. Povedano drugače: Dolenjska in Bela krajina ne bosta prišli daleč, če bo metliški župan gledal v lonc črnomaljskemu, črnomaljski semiškememu, semiški novomeškemu.

Konkurenca drugih slovenskih dežel je prehuda, da bi si na sončni in senčni strani Gorjancev drug drugemu metali polena pod noge, bodisi na turističnem, gospodarskem ali katerem koli drugem področju. Sodelovanje Dolenjske in Bele krajine bi moralo biti pravilo, in ne izjema. Tako kot bi morala biti samoumevna prijaznost avtobusnih šoferjev ali medicinskih sester, ne pa da se porabniki uslug po časopisih in radijskih postajah vsakic znova zahvaljujejo, če nalletijo na prijaznega človeka tam, kjer bi takšni ljudje morali biti. To kaže, da je nekaj hudo narobe z našo moralno in preko nje z nami samimi, ter priča, da smo pozabili, zakaj smo plačani in zakaj smo se zaobljubili poklicu, ki ga opravljamo.
TONI GAŠPERIČ

PREDAVANJE "PESEM IN BESEDA"

NOVO MESTO - Zaradi velikonočnih praznikov je redna tribuna Hrvaškega kulturnega združenja preložena na tretjo sredo v mesecu, to je 16. aprila. Tudi tokrat bo v Dolenjskem muzeju ob 18. uri. Predavanje z naslovom "Pesem in beseda" bo imel akademik Slavko Mihalič, vodilni sodobni hrvaški pesnik.

UKINILI ZDRAVSTVENO POSTAJO V DRAGI

DRAGA - Zdravstveni dom dr. Janeza Oražma iz Ribnice je obvestil občino Loški Potok, da je ministrstvo za zdravstvo ukinilo zdravstveno postajo v Dragi. Ta namreč že kar dolgo buri razne duhove in že dve leti v njej ne opravljajo zdravstvenih storitev: trenutno je v najemu župnije Draga. O tem sklepu je svet občine obvestil tudi svet KS Draga. Ta ima nalogo ugotoviti lastništvo stavbe. Pri tem ne gre prezreti, da so Dragarci veliko prispevali za gradnjo še v času, ko so spadali pod občino Kočevje. Preteklo leto pa je znatna sredstva vanj vložila tudi sedanja občina, saj je dom zapuščen propadal. Svet občine meni, naj KS Draga odloča o nadaljnji usodi stavbe, če je ta resnično last občine.
A. K.

Obletnica zmage v Jelenovem Žlebu

Italijanska okupacijska vojska je svoj največji poraz pri nas doživela 26. marca 1943

Podpolkovnik Genovese Michaelo je v hlastanju po slavi na lastno željo prevzel poveljstvo nad elitnim bataljonom prostovoljcev divizije Macerata s 480 odlično oboroženimi vojaki in oficirji. Možnost se mu je kmalu ponudila, ko je bil poslan v rejon Velike gore, vendar je doživel hud poraz, ki so mu ga zadali trije oslabei partizanski bataljoni, izčrpani in utrujeni od daljših bojev okrog Ribnice z okrog 360 borci.

Ob zaključku protiofenzive prvih 4 slovenskih brigad NOV Slovenije, ki je uspešno potekala cele 4 mesece, sta brigadi Matije Gubca in Ivana Cankarja z večjim številom ranjencev nepričakovano naleteli v Jelenovem Žlebu na večjo sovražno formacijo. Ko je bilo dano povelje za počitek v bližini Male bele stene, je na predhodnico močno zaropotalo. Presenečenje je bilo obojestransko. Izvedeni so bili hitri in energični ukrepi, čeprav se ni ničesar vedelo o moči, cilju, smeri in obojizvitvi nasprotnika.

Prvi bataljon Cankarjeve brigade zavzame položaje ob cesti in nad cesto, drugi pa podaljša njegovo levo krilo. V tem že prihrumi drugi bataljon Gubčeve brigade in se požene proti koti 1080. S težkimi napori se prebija preko skal in vejevja proti vrhu, zavedajoč se, da bo tisti, ki bo prvi na vrhu, imel dobljeno prvo fazo boja. Tudi Genovese se je zavedal te prednosti in je poslal proti vrhu močno skupino, vendar so jo požrtvovalni in borbeni gubci ustavili tik pred vrhom. Italijane so imeli pod sabo in tako se je formirala obkolitvena podkev, vrzel je ostala na južni strani bojišča. Po krajšem posvetu in bojni razporeditvi čet gubci preidejo v napad. Že prvi poizkusi so uspešni. Likvidirane so prve odporne točke in v naše roke preidejo prva avtomatska orožja. To še bolj podžge gubce. Uspehi stopnjujejo bojno moralo in vsakemu borcu je že jasno, da je boj za Malo belo steno dobljen, vprašanje je le, za kakšno ceno. Bojna morala Italijanov splahneva. Gubci se odločijo za juriš in poženejo Lahe v paničen beg proti cesti, kajti vsak odpor je lahko samo še smrt. V tem pride na položaje

prvega Cankarjevega bataljona, ki ima pregled nad cesto, do koncentracije avtomatskega orožja, med drugim tudi brzostrelk poveljniškega kadra. Smrt je neizprosna, na cesti so kupi trupel, neugotovljeno število pa v paničnem begu pada v prepad kraške jame tik pod cesto, za katero mi in ne Italijani nismo vedeli. Kar more panično beži proti Glažuti in z njimi tudi Genovese. Mnogi ranjenci se na begu zavlečejo in poskrijejo po grmovju in skalovju. Precej jih tam tudi ostane. Vsi hočejo doseči Grčarice. Po dveh urah intenzivnih in hudih bojih elitnega bataljona divizije Macerata ni več.

Prvi Genovesijev raport ugotavlja, da je okrog 260 mrtvih, pogrešanih in ranjenih. Od oficirjev je 8 mrtvih in 5 ranjenih. Bojni plen je za partizanske razmere ogromen: okrog 190 pušk, 12 puškomitraljezov, 8 težkih mitra-

ljevov, 3 teži minometi, mnogo bomb in streliva, 2 radijski postaji in druga oprema. Med nami je 5 mrtvih (2 komandirja, 1 komisar in 2 borca) in okrog 20 ranjenih.

Postavi se lahko vprašanje, zakaj ni prišlo do popolne obkolitve in uničenja Genovesijevga bataljona in do gonjenja ostanka bataljona? Brigadi sta dva bataljona angažirali za nošenje ranjencev iz bojev okoli Ribnice. Tretji bataljon Gubčeve brigade pa je za zaščito teh ranjencev in celotnega boja moral postaviti močno zasedo v smeri prihoda brigad, tudi tu bi lahko prišlo do presenečenja. Torej sil, da se zapre južna stran bojišča, ni bilo. Dve uri intenzivnega nepretrganega boja je borca tako izčrpalo, da niti fizično ne psihično niso bili v stanju zasledovati sovražnika.
LOJZE LENIČ-MILE

MOBILIZACIJA? - Prejšnji teden je občinska stavba na Novem trgu spominjala na mobilizacijsko zbirališče. Na obvezen pregled so številni lovci in drugi lastniki morali prinesiti svoje strelno orožje. Neprekinjena vrsta oboroženih ljudi se je vila od pisarne, v kateri so orožje pregledovali, do vhodnih vrat in še ven. Ljudje so se pritoževali, češ da tako po nepotrebnem izgubljajo čas, ko bi, kot včasih, pregled lahko opravili v krajevnih središčih ali v lovskih domovih. "Po sto nas čaka, izgubimo cel dan, prišli smo od daleč, na avto-bus ne moreš z orožjem, v mestu ne dobiš parkirnega prostora. Kaj ne bi bilo smotnejše, če bi trije ljudje, preglednik in dva uradnika, to opravili na terenu?" so se spraševali nezadovoljni lovci. (Foto: A. B.)

PRED USESLOVENSKIM PARTIZANSKIM TABOROM '97

Sto Italijanov na enega partizana

O prvem in drugem rojstvu Gorjanskega bataljona in njegovi bojni poti

Prva večja akcija Gorjanskega bataljona je bil spopad z Italijani 29. marca 1942 pri Miklavžu na Gorjancih. Italijani so zvedeli za zbiranje "upornikov" in so se odločili, da jih obkolijo in uničijo. Na Gorjance so poslali 2400 vojakov iz sestava novomeške divizije Isonzo, kar je pomenilo 100 Italijanov na enega partizana. Naši fantje s komandirjem Pirkovičem pa so odločno ukrepali: drzno so napadli Italijane, jih 7 ubili (med njimi enega majorja) in 5 ranili, nato pa so se umaknili brez lastnih izgub. To je pognalo Italijanom strah v kosti in grozo, ki jim je pretlala iz dolenjskih gozdov. Brezglavo so se pognali v dolino.

Karabinerji so nato iz Šentjerneja pobegnili v Kostanjevico, iz Orehovice v varnejše Brusnice, posadka obmejne straže pa je izpraznila grad Vrhovo. V ta čas sodi tudi prepoved sečnje lesa v gorjanskih gozdovih, ki so jih začeli Italijani izkoriščati. Borci Gorjanskega bataljona so začeli načrtno oblegati Kostanjevico in Šentjerneje. Okupator je zato v besu bombardiral vasi Groblje, Prekopo in Ostrog. Šentjernej ni imel miru pred partizani. V nedeljo, 14. junija 1942, se je domača celotni Gorjanski bataljon predstavil na velikem ljudskem zborovanju na Tolstem Vrh nad Brusnicami. Sledili so teroristični italijanski napadi na hribovske vasi Oštrc, Črnečo vas, Vrhpolje in Gabrje ter še nekatere druge vasi in partizanske položaje.

A vse to nasilje je pri ljudeh v Podgorju budilo samozavest in ponos: osvojeni okupator ni nepremagljiv! Partizani so napadli še Brusnice in Ratež, kjer so se "štajerski partizani" ponudili, da bodo pripravili zasedo proti Novemu mestu, a so vpadli partizanom v hrbet in pokazali, da so tajni sodelavci fašistov.

Po napadu na italijansko obmejno milico pri Zajcu na Gorjancih je bila 3. četa bataljona 30. junija 1942 vključena v Belokranjski odred, kar je močno okrepilo narodnoosvobodilno gibanje v Beli krajini. Konec julija 1942 je panično zbežalo iz postojanke na Hrastu, ki so jo napadli borci 2. čete Gorjanskega bataljona in Belokranjskega odreda, 80 italijanskih vojakov. V oficirski restavraciji so borci bivše 3. čete Gorjanskega bataljona kar z golimi rokami lovili presenečene Italijane.

Svobodno ozemlje se je razširilo še v zadnje vasi pod Gorjanci in se združilo s takim ozemljem v Beli krajini.

Take zmage in hkratna krepitev partizanske vojske je poleg ustanavljanja enot Narodne zaščite pripeljala tudi do volitev narodnoosvobodilnih odborov (NOO) od konca junija do konca avgusta 1942. V podokrožju Gorjancev so ljudje izvolili 37 NOO. Volilno pravico so takrat prvič dobile vse ženske in nad 18 let stara mladina. Razvila se je razgibana dejavnost bataljona in gospodarskih komisij. Zbirali so žito in moko za vojsko, pekli kruh in prepečenec za partizanske bolnišnice in bataljon. Postavili so več sušilnic za sadje, lastno klavnico, topilnico maščob, sušilnico mesnih izdelkov in celo usnjarno za stroje in kož. Avgusta 1942 je bataljon v Pendičevki zgradil skrivno partizansko bolnišnico, ki je delovala do spomladi 1944.

Znana je bila velika pomoč, ki jo je NOB nudila Kartuzija Pleterje. Zdravstvu sta učinkovito pomagali tudi lekarna Andrijač v Novem mestu in kostanjeviška Fonova lekarna. Partizanska vojska je bila poleg NOO edina oblast v deželi pod Gorjanci, ki jo je ljudstvo priznavalo in spoštovalo. Napad na lažnivi "Štajerski bata-

ljon" je avgusta 1942 odkril, da so se za njim skrivali belogardisti. Pred uničenjem ob napadu Tomšičeve brigade ga je rešila italijanska vojska, "štajerski", se pravi domači belogardisti, pa so se prekrstili v Legijo smrti.

Sledili so težki meseci. Italijani so začeli vzpostavljati obrambno črto pod Gorjanci. Partizani so zažgali več gradov in drugih objektov, s čimer so preprečili ustanovitev vrste novih belogardističnih postojank. Konec septembra 1942 so hrvaški partizani in borci Gorjanskega bataljona napadli ustaše v Sošicah, prestali pa so tudi oktobrsko ofenzivo Italijanov, ki je trajala do 4.11.1942. Druga in tretja četa Gorjanskega bataljona sta se 11. decembra 1942 priključili Cankarjevi brigadi, v Gorjancih pa je ostalo nekaj nad 40 borcev, ki so bili jedro nove Gorjanske terenske čete. Spomladi 1943 je ta četa po pritoku prostovoljcev prerasla v bataljon, ki se je tako "dvakrat rodil".

Konec septembra 1943 je novi Gorjanski bataljon odšel v Belo krajino, kjer so iz Vzhodno-dolenjskega odreda in Gorjanskega bataljona ustanovili zadnjo, to je 15. Belokranjsko-brigado 15. divizije NOV Slovenije.

V 16 mesecih je Gorjanski bataljon, ki je imel v poprečju 180 borcev in bork, kar s 530 partizani okrepil druge enote NOV v Sloveniji. Na domačem območju mu pripada častno mesto med prvimi entotami organiziranega vojaškega upora proti Italijanom. V bojih za svobodo je padla tretjina njegovih borcev in bork, nekaj več kot četrtnina pa je bila ranjenih. Mnogi med njimi so ostali trajni invalidi.

Gorjanski bataljon je bil kadrovska enota, saj je s številnimi borci in poveljniškim kadrom močno krepil druge operativne enote NOV Slovenije.

Res potrebujemo vojaške pakte?

Je vključitev Slovenije v Nato pakt v resnici tako zveličavna in brez nevarnosti?

Vključim radio, televizor, preletim časopis: NATO pakt tu, NATO pakt tam. Kaj res ni na tem svetu pomembnejši in nujnejši zadev, ki bi jih bilo potrebno rešiti v dobro človeštva? Sprašujem se, kdo sploh potrebuje kakršnokoli vojaško zvezo, ko pa se vendar ves svet z veliko naglico demokratizira? Toda stvari so veliko bolj zapletene, kot se morda zdijo na prvi pogled. Domnevam, da je že vsakomur jasno, kdo v resnici vodi in nadzoruje ta svet. Zdi se, kot da so ti oblastniki, vojaški vodje, vodje obveščevalnih služb in podobni več ali manj na mentalni stopnji odrasčajočih dečkov, kar pomeni, da se obnašajo neodgovorno in nezrelo do človeštva in planeta, ki je nam vsem skupen dom. Trpijo za kroničnim pomanjkanjem pozitivne ustvarjalne domišljije in so nesposobni ponuditi

človeštvu možnosti za boljšo in pravičnejšo prihodnost.

NATO pakt je na nezadržnem pohodu, da osvoji (okupira) vso Zemljo in je odraz ameriškega militarizma in ekspanzivnosti. Amerika je bila prva, ki je morila z atomsko bombo. Amerika je nameravala pokoriti Vietnam in tam počenjala grozodejstva. Amerika je okupirala celino, ki jo ima sedaj za svojo. Skorajda povsem je iztrebila avtohtone prebivalce Indijance, preostale pa kot neljudi zaprla v rezervate, kar pomeni, da je nad njimi izvršila genocid. Amerika je množično lovila črnce v Afriki, da so kot sužnji garali za bele plantažnike. Amerika je izkoriščala (to še vedno počne) gospodarsko nerazvite predele sveta za lasten gospodarski napredek. O medčloveškem napredku seveda ni govora, ta kvečjemu

vedno bolj nazaduje. Amerika se "ponaša" z okoli 30 milijoni ljudi, ki životarijo na robu preživetja. Prav v Ameriki na veliko kršijo človekove pravice. Zato se sprašujem, zakaj ravno Amerike ni nihče nikoli postavil pred mednarodno sodišče zaradi zločinov, ki jih je zagrešila nad človeštvom! Tudi zato, ker se pod krinko demokracije države in prebivalci delijo na tiste, ki si dovolijo tako rekoč vse, in tiste, katerih pravice do normalnega življenja so samo mrtve črke na papirju. Ta tako opevana Amerika je že od nekdaj preporna protislovij in neverjetno dvolična. In to naj bi bil sveta zgled!

Vse to sem napisala zato, ker me je strah za ta svet in za njegovo prihodnost.

DARINKA TRATAR
Šmarjeta

Novomeški Breg propada, oblast pa spi

Ljudje kova sekretarja za okolje in prostor Miloša Dularja naj v dobro Novega mesta raje odstopijo

Novomeški Breg je del starega Novega mesta, ki se vije pod kapiteljsko cerkvijo skupaj s smaragdno Krko, a vendar nad njo, jo gleda in se v njej zrcali. Pogled na mesto z južne strani nam podarja verjetno eno najlepših slik mesta, katere konstitutivni člen so nedvomno hišice na vrhu kamnitih sten v okljuku Krke, ki se cel dan sončijo nad vodo. Pod njimi so nekoč počivale čolnarne, nekoč so perice spodaj ožemale oprano perilo, nekoč je pač bilo vse bolj idilično, vse bolj smiselno.

Na tem mestu je v preteklosti potekalo mestno obzidje (zanimive so skice Marjana Mušiča, kjer prikazuje podobo Novega mesta okoli leta 1600), ki je varovalo prebivalce pred nevarnostmi, prihajajočimi izza meja, vendar so ga od leta 1786 naprej odstranjevali in ščasoma so tu zrasle skromne, simpatične hiške, ki so imele nekaj malega kleti, nad

kletjo pa bivalno etažo. Kdor je že imel priliko stopiti v notranjost teh hišk, se mu zagotovo niso mogle zdeti drugačne kot prijetne. Velja si pogledati ta niz hišk z lesenimi ganki (nekoč so imele celo skodlaste stehe), na katerega zahodnem koncu so ostale nekdanjega obrambnega stolpa, ki je sedaj predelan.

Kaj je pri vseh stvari zanimivo? Vidimo lahko, da si nekateri pridno prenavljajo svoje hišice, delajo iz njih hiše, menjajo kritino, oblikujejo takšne in drugačne strošne odprtine, spreminjajo zasnovane strešne konstrukcije, višajo... Lahko bi se komu zdelo, da se Breg razvija, lahko bi to razumeli kot napredek. Vendar, se kdo vpraša o upravičenosti tega početja? Seveda počno lastniki to zato, da si lahko uredijo bivalne pogoje, ki pritičejo koncu tega stoletja, da si izoblikujejo svoj privilegij pogleda na reko. Njihovo željo lahko nekako razumemo, ne smemo pa jih podpreti. Si lahko predstavljate, da si kupite kos zemlje v starem mestnem jedru in na njem zgradite nebotičnik? Verjetno bi se usul plaz pripomb na vaše neodgovorno početje.

Ce torej niso vsi ljudje tako zelo tenkočutni, bi vsaj od oblasti pričakovali izoblikovan estetski

čut, čut za ohranjanje identitete mesta in posledično naroda, skrb za umetnostnozgodovinske spomenike! Tudi zato smo volili, da ne bi bilo pogreba naše dediščine, zato, da bi imela prihodnost smisel. Poklicani za to so tudi ljudje na novomeški mestni občini! Vendar od mrtvoudnega sekretarja za okolje in prostor Miloša Dularja, jeznega mladeniča, ki je nekoč polnih ust kritiziral urbanistično politiko mesta, očitno ne moremo pričakovati kaj več kot takšno besedno publico, četudi je sedaj na položaju, kjer je potrebno kaj več kot besedičenje. Na Zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine pravijo, da so zvezanih rok, da je njihov vpliv nikakršen... Kdo, zlomka, pa bo skrbel za podobo mesta, kdo bo preprečil prihod trenutka, ko bomo breg pisali samo še z malo začetnico?

Pokojni arhitekt Marjan Mušič je leta 1952 dejal, da "moramo mi vsi čutiti polno odgovornost pred sedanostjo in prihodnostjo, kateri smo dolžni ohraniti lepote in vrednote, ki smo jih iz preteklosti prevzeli, in ji posredovati nove, ki jih podedovanim smiselno in z razumevanjem priključujemo". Ob tem je potrebno povedati, da Marjan Mušič ni bil zadrž ohranjevalec obstoječega, zavedal se je, da je mesto "živ urbanistični spomenik", ki bi bila še danes marsikomu preveč smela. Žal pa je čas potrdil njegovo bojazen in sedaj lahko rečemo, da se "stari-na" res uničuje "in nadomešča z žalostnimi tvorbami spekulacije".

Breg ni to, kar je bil, bil bi zgolj zaradi tega, ker je bil tam, kjer je, pomen in lepoto je dobival tudi zaradi specifične socialne strukture prebivalcev, ki so bili nasprotje tistim na velikem, bogatem Glavnem trgu, zaradi svoje majhnosti, skromnosti, dobre vpetosti v naravne danosti. Čudovito se je spuščati po strmih stopnicah od Brega proti Krki, lepo je z ganka gledati reko pod seboj in race, ki plujejo in letajo, nagibajoče se žalostne vrbe in živahne ribe pod njimi. Mesto so tudi taka naspotja, ga dinamizirajo in seveda osmišljajo, so pa hkrati usedlina preteklosti in stvar družbene reprodukcije.

Kdo pravi, da je moč v gradu in le tam in samo stanoviti? Nihče! Zakaj pa je potrebno potem zidati gradove na Bregu, da se lahko v njih stanje! Problem Brega je nedvomno tudi v opredelitvi funkcije

tega prostora in teh objektov, seveda z ozirom na celoto, kajti kolikor jih opredelimo kot objekte stanovanja, so nedvomno takšni, kakršni so, preskormni, da bi zadovoljili standard bivanja sodobnega človeka. Seveda ni nujno, da bi bili namenjeni samo temu. V njih bi lahko ugledali tudi prijetne majhne gostinske lokale, umetniške ateljeje, glasbene učilnice, delavnice umetne obrti, bu-tike...

Vse to se torej navezuje tudi na siceršnjo revitalizacijo starega mestnega jedra, na ponujanje vsebin meščanom, ustvarjanje funkcijsko specifičnih mestnih centrov.

Nič od tega ne skrbi te oblasti. Ljudje, kot je Miloš Dular, naj v dobro Novega mesta raje odstopijo od tako odgovornih funkcij, če so nesposobni varovati sliko mesta pred pokvarjenimi malarji. Politika ni piedestal za razkazovanje lastne nesposobnosti, prostor samovšečnosti in zarzrosti vase, temveč nekaj povsem drugega. Pustite vendar mladim Jakcem in Lamutom, da si tudi oni ogledujejo Novo mesto v njegovi lepoti, odkrivajo njegove skrite vedute in ga povečujejo s svojim delom!

Mi pač ne bomo dopustili, da bi nam bilo Novo mesto lepo samo še na slikah velih pokojnih novomeških slikarjev.

TOMAŽ LEVIČAR
Mladi liberalni demokrati in demokratke
Novo mesto

• Precej je treba vedeti, preden opaziš, kako malo veš. (Waggerl)

• Človek, ki je postal velika živina, le težko ostane človek. (Jurijč)

• Neizobražen človek je kakor nespodirano ogledalo. (Pregovor)

PO KOSTELSKI GRAJSKI POTI

KOSTEL - Prvi pohod po "Kostelski grajski poti", ki pa bo postal tradicionalen, bo v soboto, 12. aprila. Zbor pohodnikov bo na Žagi pod kostelskim gradom od 9. do 10. ure. Pohodniki bodo krenili na okoli 15 km dolgo pot ob 10. uri. Grajska pot poteka po gozdnih in vaških poteh od Žage in nato mimo Podsten, Suhorja, Kaptola, Ajblja, Slovenske Brige, Banjaloke, Vimolja in Rajšol do gradu Kostel, cilj pa je spet na Žagi, kjer bodo pohodniki dobili okrepčilo in spominek.

Boš videl, kaj dela Dolenjč med lovci

NOVO MESTO - Že šesta tradicionalna prireditev Boš videl kaj dela Dolenjč, ki bo v soboto, 12. aprila, ob 20. uri v dvorani Teniškega centra na Otočcu, bo nosila naslov Med lovci. V dobrih treh dneh so prodali vse vstopnice, nekaj jih je še na voljo za povsem enako prireditev, ki bo istega dne, da se bo odvijala prej, s pričetkom ob 16.30. Tokrat bo na Otočec prišlo rekordno število nastopajočih: ansambel Lojzeta Slaka, Primorski fantje, Ptujskih 5, Šukar, Gamsi, Zasavci, Gorenjski muzikantje, ansambel Mira Klinca, Fraj Klincari, Duet M 4 M, Tone Fornezzi - Tof, Simona Vodopivec in ansambel Rubin iz Novega mesta. Od Dolenjcev bodo zaigrali Rogisti Zveze lovskih družin Novo mesto, lovski pevski zbor Bele krajine. Lovski krst bodo uprizorili amaterski gledališčniki iz Prečne, nastopili bodo še člani Modre kronike, dolenjski polharji, pri pripravi oddaje in scene pa bodo sodelovali tudi člani lovške družine Otočec. Gosta prireditve bosta tudi podpredsednik vlade Marjan Podobnik in predsednik zveze lovskih družin Slovenije Jože Strle. Posnetek dela prireditve bo predvajan že naslednji dan v oddaji Po domače ponovitev v terek ob 14. uri, drugi del pa naslednjo nedeljo in s ponovitvijo naslednji terek.

RAZSTAVA NEMŠKIH OVČARJEV NA OTOČCU - Minulo soboto je na jasi na Otočcu potekala 3. specialna razstava nemških ovčarjev pasemske organizacije Kluba ljubiteljev nemških ovčarjev Slovenije, ki jo je organizirala 16. območna skupina iz Novega mesta. Na razstavi so sodelovali 104 psi iz Slovenije, Hrvaške, Avstrije, Italije, Nemčije, Slovaške in Madžarske. Sodniki so pse ocenjevali po spolu in po starostnih skupinah glede na njihovo zgradbo telesa in kondicijo. Podeljena so bila štiri prvašva CAC, najboljši pes razstave pa je bil Brahms V. Bad Boll priznanega vzreditelja iz Nemčije Hansa Petra Riekerja. Na fotografiji desno je Janez Žekš, priznani vzredivel iz Murske Sobotice, ki je s svojimi 12 psi na razstavi pobral največ prvih mest, imel pa je tudi najboljši vzrejni par in vzrejno skupino. Organizatorji se za pomoč pri organizaciji še posebej zahvaljujejo novomeški mestni občini, Hobby programu in Krki Zdraviliščem. (Foto: J. Dornič)

PREDAVANJE UVELJAVLJENEGA BIOENERGETIKA - V sejni sobi zavarovalnice Tilie je v četrtek, 3. aprila, predaval svetovno znani bioenergetik in izumitelj bioenergetskih pripravkov dr. Ljubisa Stojanović iz Novega Sada. Zanimanje za predavanje je bilo zelo veliko, kljub temu da tovrstnih predavanj nikakor ni malo, a znano ime je pač znano ime. Sejna soba je bila kljub vstopnini 500 tolarjev nabito polna, poslušalci pa kar potrpežljivo, saj so brez večjega nerganja čakali tri četrt ure na začetek predavanja. Dr. Stojanović se je namreč tak dolgo zadržal na svetovnih pogovorih s posamezniki. (Foto: MiM)

LETNI KLAVIRSKI KONCERT - V prostorih mirnoperške osnovne šole že nekaj let Štefan Balažič (na sliki prejema čestitke) mlade poučuje klavir, svoj napredek v letu dni pa je 9 navdušenih pianistov pokazalo v petek, 4. aprila, v domačem kulturnem domu na letnem klavirskem koncertu. Predstavili so se predvsem z deli J. S. Bacha, W. A. Mozarta, G. F. Handla in L. v. Beethovna ter navdušili svoje starše in ostale ljubitelje tovrstne glasbe. K prijatelju večeru pa sta prispevali tudi Sonja Žagar in Saša Murn, ki sta z lepimi recitacijami o pomladi in ljubezni povezovali program. (Foto: L. Murn)

Koristno za novomeške upokojujence

Od 6000 upokojujencev z območja novomeškega društva jih je zdaj včlanjenih 3514 - Namesto "univerze za tretje življenjsko obdobje" 14 interesnih dejavnosti

NOVO MESTO - Med 422 upokojenskimi društvi, ki imajo v Sloveniji nekaj nad 228.000 članov, je novomeško med tistimi, ki z izredno razgibano in vsestransko dejavnostjo močno koristijo svojim članom. Kdor je član društva, ta se ne vprašuje več: kaj in kdo sem, kako bom živel in kako preživljal prosti čas? Vidnemu propadanju mnogih ljudi po upokojitvi se člani društva zlahka izognejo. Sodelovanje v društvu jim nenadoma omogoči razvijati osebnost, uspešno pa spodbija tudi predsodke o starejših, ki jih v naši družbi sploh ne manjka.

O vsem tem je tekla beseda na letni konferenci Društva upokojujencev (DU) za območje Novega mesta 5. aprila v dvorani osnovne šole na Grmu. Gostom in članom društva je najprej ubrano zapel mešani pevski zbor društva, ki ima med podobnimi zbori v Sloveniji največ članov. Zgoščen pregled obsežne lanske dejavnosti društva je podal njegov predsednik Ivan Somrak. Poudaril je prostovoljni, humani in nestranski značaj društva, v katerem je sprično postene strpnosti prostor za upokojujence ne glede na njihovo politično in versko prepričanje.

V društvu so se lani začeli ukvarjati s spremembami, ki jih prinaša reforma pokojninskega sistema. Slednjih bo precej, zadele pa bodo seveda predvsem mlajšo generacijo, ki zdaj še dela.

Zdaj ima DU Novo mesto, ki je imelo konec lanskega decembra 3514 članov, 6 poverjeništev: v Bučni vasi, na Otočcu, v Brusnicah, Podgradu, na Uršnih selih in v Birčni vasi; v Šmarjeti so lani

ustanovili samostojno društvo upokojujencev. Vse pohvale je vredno dela pevskega zbora društva, veliko članov DU pa je aktivnih tudi v 5 športnih panogah. Še več je zanimanja za sodelovanje v 14 interesnih skupinah, ki so lani pritegnile 335 članov. Korektivne telovadbe, rekreacijskih pohodov in izletov, kovanja v Šmarjeških Toplicah in obiskov še drugih slovenskih zdravilišč, planinarjenja, plesnih vaj, pletenja s šibjem, tečaja nemščine, obiskov gledaliških in baletnih predstav ter dolge vrste predavanj, predvsem o zdravem življenju v poznih letih, se je lani udeležilo 3823 članov.

Veliko pove podatek, da je društvo lani pripravilo 41 izletov, ki se jih je skupno udeležilo nad 5700 članov in njihovih ožjih družinskih članov. Ljudje, ki sami nikoli nikamor ne bi zavili, s hvaležnostjo sprejemajo take pobude društva.

Zato ni čudno, da je bila razprava na konferenci razgibana in

plodna. Od tajnika Zveze društev upokojujencev v Sloveniji J. Sotlerja so izvedeli, da je od 228.000 članov društev kar 106.905 včlanjenih tudi v Vzajemni samopomoči pri društvu, ki ob smrti članov nudi pomoč svojcem. Ivan Tovšak je omenil možnosti za povečanje števila interesnih skupin, ki naj bi se pojavile tudi v zunanjih poverjeništvih. Mijo Kurpes je govoril o snovanju območne zveze DU za 3 občine in o dejavnosti upokojujencev po Dolenjskem in Beli krajini. Rajko Gerdovič je predstavil enoletno delo in program DESUS, Ludvik Golob pa skupne interese upokojujencev in borčevske organizacije. Spomnil je na priljubljeno prvomajsko srečanje na Javorovici ter na junjski vseslovenski partizanski tabor v Prečni.

O deležu starostnikov v družbi, ki jih je čedalje več, je govorila Ana Bevc. Poudarila je pomen osmišljanja v preživljanju ljudi v njihovih tretji življenjski dobi, pri čemer je tudi vloga občine in strokovnih služb čedalje pomembnejša.

S sklepi in podelitvijo priznanj občinske zveze upokojujencev so konferenco zaokrožili. Po njej je bilo v telovadnici šole še prijetno družabno srečanje.

T. GOŠNIK

Danica Vrh, tajnica Društva upokojujencev Velike Lašče

Vsak mesec nekaj

VELIKE LAŠČE - Pred občinim zborom so upokojujenci dobili kavico, sok ali jabolko, po zboru pa priljubljeni dolenjski cviček. "In kaj je bilo vmes?" smo vprašali tajnico društva upokojujencev Velike Lašče Danico Vrh.

"Za začetek in konec zboru so nam zapeli pevci turjaškega okteta nekaj narodnih pesmi, predsednik društva Jože Gačnik je podal poročilo, razprave pa skoraj ni bilo," je povedala tajnica Vrhova in dodala, da se je z občinsko denarno pomočjo društvo toliko opomoglo, da letos ne bo potrebno zvišati članarine. Obiskovali so bolne člane, čestitali za rojstni dan pa so tudi vsem 54 članom, ki so dopolnili 80 let. Organizirali so več izletov in drugih prireditev, kar so posneli tudi na filmski trak. Tudi letošnji program enajstih izletov in prireditev je bil sprejet z dopolnitvijo, naj bi organizirali še izlet v Škofjo Loko.

Lanskih 11 strečan in izletov se je udeležilo 643 upokojujencev, prevozili pa so preko 3.600 km. Društvo šteje preko 400 članov in je najštevilnejše društvo v občini; obsežnega zbora se jih je udeležilo 81.

J. PRIMC

LOVCI UREJAJO LOVIŠČA - Prišla je pomlad in lovške družine so, ne oziraje se na zadnje peripetije z vračanjem gozdov, pričele z biotehničnimi deli v loviščih. Širok po Dolenjski, Posavju in Beli krajini gradijo in obnavljajo visoke preže, obdelujejo krmne njive, čistijo pasišča in krčijo lovške poto. Lovci brez pušk so mnogo dejavnost, zavedajo se svojega poslanstva, zato si prizadevajo za ohranitev narave in divjadi kot narodnega bogastva. Še posebej dejavni so člani lovške družine Novo mesto, ki gospodarji z okoli 5200 hektarov velikim loviščem na levem bregu reke Krke od Mačkoveca do Soteske. Na zadnjem običnem zboru so za staršino lovške bratovščine izvolili Bojana Finka in si zadali številne naloge, ki so tesno povezane z varstvom in gojitvijo prosto živčih živali. Lovska družina Novo mesto ima pri Skladu gozdnih zemljišč republike Slovenije v najemu več deset arjev gozdnih košenic, ki jih bodo v letošnjem letu očistili kamenja. Na fotografiji: prizadevni člani LD Novo mesto so na delovni akciji v nedeljo uredili košenico na Avpič vrtu (Brezova Reber), prihodnjo nedeljo pa bodo počistili kamenje s košenic v 17. oddelku in na Kulovih selih, kjer je bila nekoč tako kot na Avpič vrtu kočevska naselbina. (Besedilo in slika: B. Avbar)

Orleki v Piceriji

V petek, 4. aprila, je po dveh letih v Piceriji Tratinik na Glavnem trgu v Novem mestu spet kraljevala zasavska skupina Orlek. S svojo glasbo že več let navdušujejo staro in mlado, zato je bil tudi petkov koncert, ki ga je organiziralo Društvo novomeških študentov, po oceni obiskovalcev in izvajalcev zelo uspešen.

Ze zgodaj se je v Piceriji nagnetlo precej privrženecv knapovske glasbe. Ob tem vedno znova vidimo, da tudi Slovenci še kako dobro poznamo težavni položaj rudarjev - knap namreč pomeni rudar - in malih ljudi nasploh. V svojih pesmih poudarjajo tematiko o slabem položaju malih ljudi, kar je v zadnjem času vse bolj privlačna tema. S tem se še bolj približajo poslušalcem, ki v današnjem življenju vse bolj iščejo tolažbe in sprostitve ob dobri glasbi. Kakor je njihova glasba primerna za več generacij, tako smo tudi na koncertu lahko srečali obiskovalce različnih starosti. Da znajo Orleki narediti pravi žur, pa se je lahko opazilo ob navdušenju, ki so ga ti poželi. Zelo dobro so bile sprejete tudi rokovsko prirjene narodne pesmi, med njimi tudi nekaj dolenskih. Koncert je prisotne izredno navdušil, tako da je bend ob koncu po gromkem skandiranju zaigral še nekaj dodatnih pesmi.

Orleki imajo že dalj časa turnejo po Sloveniji, v avgustu pa bodo odšli tudi v tujino. V načrtu imajo, da bi igrali tudi v Nemčiji, kjer je doma podobna skupina, ki prav tako igra knapovsko glasbo. Na tej turneji promovirajo zadnjo zgoščenko Adijo knapi, ki je požela izjemne uspehe. V prvi seriji so naredili le okoli 300 primerkov, ki so bili takoj razprodani, zato so že pripravili ponatis. Kdor torej hoče njihov zadnji izdelek, se mora podvzati in si ga še pravočasno priskrbeti. S to ploščo se nekako poslavljajo od obdobja knapovske glasbe, kar pa ne pomeni, da je ne bodo več igrali.

Koncert je napravil globok vtis na vse prisotne in možno je, da bomo Orleke ponovno srečali v začetku julija na festivalu Rock Otočec '97, ki bo po dolgem času spet oživel.

MARKO RUDOLF

MODNI KOTIČEK

Aprilski dež

Vsako leto se ob istem času spopadamo z vremenskimi neviščinami in nenehnim spreminjanjem vremena, vendar ne pustimo, da bi nam to kvarilo prijetni vsakdan. Pripravite dežnike, anorake, vetrovke, nepremočljivo obutev in dež vam ne more do živga. To vse pa združite z znanjem o izvirnosti in obliki teh pripomočkov in podoba bo popolna.

ANORAK je bil prvotno krznen jopič Eskimov, danes pa ga poznamo kot podloženo, do bokov segajočo športno vetrovko s kapuco. Beseda naj bi izvirala z Aleutskih otokov. Prvotno je bil anorak narejen iz tujenke kože, v drugi polovici 20. stoletja pa so ga začeli izdelovati iz najlona ali iz drugih umetnih vlaken. Največkrat je narejen z vodoodbojne poliamidne tkanine in nabuhlo vatiran s sintetičnimi vlakni ter prešit.

Pripravo z ročajem in zložljivo streho za zaščito pred dežjem, ki ga imenujemo DEŽNIK, so prvotno uporabljali tudi za varovanje pred soncem. V 16. stoletju so bili dežniki iz usnja, nato iz vedno lažjih materialov, v 19. st. pa so jih izdelovali iz čipk in tila. Takrat so tudi začeli razlikovati med dežnikom in sončnikom.

PARKA je anoraku podobno oblačilo s kapuco, ki pa je daljše in ohlapnejše.

JERCA LEGAN

SEVNIŠKI TEKSTILCI ODLIČNI NA TEKMOVANJU

SEVNICA - Dijakinje in dijaki Srednje tekstilne šole Sevnica so se v petek, 21. marca, udeležili 1. srečanja in tekmovanja dijakov slovenskih srednjih tekstilnih šol, obutvene in usnjarske šole, ki je bilo na srednji šoli Muta. Tekmovali so v znanju iz teorije stroke in praktičnih znanj, v netekmovalnem delu pa so se predstavili z modno revijo. Predstavnice naše šole so se odlično odrezale, saj so med 12 ekipami osvojile 2. mesto v poznavanju tehnologije stroke in 5. mesto v praktičnih znanjih. Naše dijakinje so zablestele tudi na modni reviji. V veliko veselje nam je bilo, da je bila v zmagovalni ekipi ljubljanske tekstilne šole iz praktičnih znanj tudi dijakinja Darinka Kerin, ki je lani pri nas zaključila poklicno šolanje, med manekenkami mariborske šole pa je nastopila bivša dijakinja Karmen Abram. Zahvaljujemo se tudi mentoricam, ki so dijake pripravljale na tekmovanje in modno revijo. V čast si štejejo, da bo v naslednjem šolskem letu organizatorica tovrstnega srečanja naša šola.

prof. ALENKA ŽURAJ
Ravnateljica Srednje tekstilne šole Sevnica

Drugačno romsko dekle

Jelenka Kovačič iz Novega mesta pomaga v šmihelski šoli

NOVO MESTO - "Če bi bili Romi izobraženi, bi jim bilo v življenju lažje, marsikaj bi lahko dosegli, česar sedaj ne morejo," razmišlja 22-letna Jelenka Kovačič, mlada Romka iz Novega mesta, ki je pred leti končala tekstilno šolo v Metliki, sedaj pa preko javnih del že drugo leto pomaga malim Romčkom pri dodatnem pouku na šmihelski osnovni šoli. Zjutraj jih pospremi do razreda, pri dodatnem pouku, ki ga vodi učiteljica Fanika Povše, pa jim pomaga v romščini razložiti snov, ki je pri pouku niso razumeli. "Zgodilo se je že, da nekateri prvošolčki niso ničesar razumeli po slovensko," pravi Jelenka, prepričana, da Romi dopolnilni pouk nujno potrebujejo, še posebej, ker ne prihajajo redno v šolo. Tisti Romi, ki so v šoli redno, teh težav skoraj nimajo. Jelenka pa ima poleg tega za Rome tudi šiviljski, pevski in pravljnični krožek. Romčki so jo zelo dobro sprejeli, zato ji radi zaupajo tudi svoje težave.

Jelenka je ena redkih Romk na Dolenskem, ki živi drugače kot večina njih. Njeni starši živijo v bloku, oče je že 33 let zaposlen, ima še dva brata in sestro, skratka, so urejena družina, ki sama skrbi za svoje preživetje.

Jelenka Kovačič

Jelenka sodeluje tudi v društvu Rom, kjer je tajnica, pred leti pa je nastopala tudi v njihovi folklorni skupini. Ker bo javnih del v jeseni konec, so ji na novomeški občini že omenili, če bi potem delala kot varuhinja v vrtcu za romske otroke v Jedinščici. "Ker zelo rada delam z otroki, bi bila tudi tega dela zelo vesela, in če bo potrebno dodatno izobraževanje, sem tudi to pripravljena opraviti," je še dodala zagnana in vedoželjna Jelenka.

J. D.

Najstarejši človek z drugim srcem

V 65-letnem Aleksandru Jezeršku bije 19 let staro, ta čas najmlajše presajeno srce pri nas

Aleksander Jezeršek iz Ljubljane je 9. človek, ki so mu v Sloveniji presadili srce. Medtem je ljubljanski Klinični center že zapustil tudi deseti. Jezeršek je s 65 leti daleč najstarejši med njimi, zanimivo pa je, da ima prav on najmlajše srce. "Menda so mi presadili srce 19-letnega fanta, ki je življenje izgubil v prometni nesreči," je povedal inž. Jezeršek v Šmarjeških Toplicah, kjer je bil po presaditvi na okrevanju.

Aleksander Jezeršek je Ljubljčan, ki je skoraj celo delovno dobo preživel kot metalurški inženir v železarni na Jesenicah. "Težave s srcem so me začele pestiti kmalu po 50. letu starosti," je začel svojo pripoved. "Nikoli sicer nisem bil debel, sem pa zelo veliko delal, služba je bila močno stresna in pri delu sem se zelo gnal; tudi kadil sem. Bil sem vodja nove hladne valjarne, ki smo jo zasnovali, gradili in pogнали ob velikem nerazumevanju tovarne in nasprotovanju soseske. Pri 51 letih sem doživel prvi infarkt." Angina pectoris je napredovala in devet let po infarktu so ga operirali in mu naredili 5 bypassov. "Zdravje se mi je lepo vračalo in kmalu naj bi šel nazaj v službo. Potem pa sem med rehabilitacijskimi vajami doživel drugi infarkt in naslednje leto so me, starega 61 let, invalidsko upokojili." Drugi infarkt je bil zelo hud

in je imel težke posledice. "Bil sem povsem onemogel, srce je izgubilo veliko svoje zmogljivosti, le životaril sem še. Tri leta po operaciji so ugotovili, da sta od petih bypassov samo še dva prehodna in tudi zanju je bila velika verjetnost, da se bosta začela mašiti." Ponovno operacijo je zdravniški konzilij odsvetoval, saj je bilo tveganje preveliko.

"Zdravstveno stanje se mi je še naprej slabšalo, v glavnem sem bil v bolnici. Dr. Tone Gabrijelčič, ki me je operiral in naredil bypass, ki mi je dejal, da res ne morejo nič narediti in da je edina rešitev presaditev srca. To me je močno zadelo, saj kljub vsemu nisem mislil, da je tako kritično. Povedali so mi, da je sama presaditev srca v bistvu bolj enostavna kot kakšna druga težka operacija na srcu. Problem pa da je dobiti ustrezno srce, zame še posebej, ker imam krvno skupino 0. Čež dva ali tri tedne sem se odločil in pristal na presaditev srca. To je bilo februarja 1995. Ker je bilo pred mano še nekaj bolj nujnih ljudi za presaditev, se je moje čakanje vlečlo."

Potem pa je prišlo kot strela z jasnega. V ponedeljek, 23. decembra, lani, ko se na telefonski poziv ni takoj javil, so ga iskali celo s policijo. A medtem je bil že sam na poti v klinični center. "Takoj so me pripravili na operacijo, saj smo 3 ure ure

Aleksander Jezeršek ima srce mladeniča, ki je življenje izgubil v prometni nesreči.

zaradi zapletov že izgubili, darovalčev srce pa lahko čaka približno 4 ure." Ko je šel Jezeršek na operacijo, je iz Kliničnega centra s presajenim srcem ravno odhajala mlada pacientka. "Nič se ne bojte! Jaz sem tako srečna, kot ptiček se počutim. Tudi z vami bo vse v redu," ga je potolažila 27-letna mamica dveh otrok. Tudi tokrat je Jezerška operiral znani srčni kirurg dr. Tone Gabrijelčič, operacija pa je trajala od treh popoldne do desetih zvečer.

Drugi dan po operaciji je bil Jezeršek že na nogah, naslednji dan pa je ob postelji že naredil nekaj korakov. Bival je v strogi karanteni v "salonu", kot pravijo nekdanji bolniški sobi

predsednika Tita. "Za novo leto, 8 dni po operaciji, sva z dežurnim zdravnikom dr. Pircem nazdravila s šampanjcem," se spominja. Po 18-ih dneh je Jezeršek odšel iz bolnišnice. "Doma sem se pa že spravil na sobno kolo. Zdravnik mi je rekel, naj vadim, kolikor morem, češ srce je mlado in bo vse presleslo," se nasmeje.

Aleksander Jezeršek sodi med vse številnejše ljudi, ki žele po smrti darovati svoje organe in tako drugim pomagati ozdraviti ali celo preživeti. "Da sem danes živ in da je moje življenje polno in lepo, moram biti hvaležen neznanemu darovalcu oziroma njegovim staršem, ki so dovolili, da srce ponesrečeneega srca presadijo hudemu bolniku. Če se meni kaj zgodi, bi želel, da to srce reši življenje še komu."

Za okrevanje je inž. Jezeršek izbral Šmarješke Toplice. In zakaj? "V Šmarjeških Toplicah in tamkajšnji prelepi okolici mi je bilo zmeraj zelo všeč. Tu res skrbijo za bolnika in gosta. Takega odnosa zlepa ne boste našli. Kar je res, je res - zdravstveno in hotelsko osebje je izvrstno. Jeseni bom spet prišel za dva tedna. Vesel sem, zadovoljen in srečen. Nikoli se nisem bolje počutil," odgovarja gospod Jezeršek.

A.B.

MLADI DOPISNIK

KONCERT MLADIH

V zadnjem času je Slovenija polna spektakularnih dogodkov. So koncerti, na katerih so vsi objokani zaradi svojih idolov, nihče pa ne opazi in ne vzklika ob malih pianistih, flavtistih itd., ki se vse leto trudijo, da bi pokazali najboljšo. Na naši šoli smo prisluhnili mladim umetnikom iz glasbene šole Brežice. Kitaristi, violončelisti in violinisti so pokazali, kaj znajo. In to je zelo dobro. Nastop je bil zanje pomemben, saj so preizkusili svoje znanje pred državnim tekmovanjem. Mi smo jim bili hvaležni, ker so nam skrajšali šolski dan in ga celo polepsali. Lepo je bilo prisluhniti majhnemu spektaklu, ki pa je bil velik v srcu vsakega, ki ga zna ceniti.

KARIN ROŽMAN, 6.b
Novinarski krožek OŠ Artiče

začel 6. marca, končal pa 19. marca. Za opazovanje sem uporabljal domači balkon, kjer sem si postavil majhno meteorološko postajo. Podatke sem izmeril vsak dan točno ob 14. uri, poročila na TV pa sem spremljal ob 18. uri na novomeškem kanalu. Izpisal sem podatke in risal grafe. Podatke o vplivu vremena na človeka sem izvedel pri stari mami. Preden sem projekt oddal, sem mapo opremil še s svojimi podatki in slikami. Dobil sem oceno prav dobro, odlične ne, zato ker je naš učitelj pri vseh treh grafih našel napako.

JERNEJ BALANT, 7.a
OŠ Šmihel Novo mesto

Ljubezen

Vso ljubezen, ki jo imam, svojemu fantu z veseljem dam. On pa svojo ljubezen drugi da, ker bolj jo rad ima. Jaz pa žalostna sem, ker fant zapustil je moje srce. A kmalu pride fant, ki mi pove, da rad me ima. Izkaže mi ljubezen svojo, ker dolgo iskal je punco svojo. Jaz pa zelo rada ga imam, ker za valetinovo prinesel prelepo vrtinico. NATAŠA DRENK, 5.b
OŠ Mirna Peč

MOJE DELO PRI FIZIKI

Pri fiziki sem pri projektu Mesto pod mestom na OŠ Šmihel imel nalogo, da 14 dni merim temperaturo, pritisk v zraku in podatke o vremenu - oblačno, jasno ipd. Napisati sem moral tudi vse, kar vem o vremenu, o vplivu vremena na človeka ter narisati grafe za temperaturo in pritisk v zraku. Z zapisovanjem sem

JASMINA PREDSTAVILA SVOJO PRVO KASETO - Ob izidu svoje prve samostojne kasete je mlada pevka Jasmina Movrin iz Kočevja minuli petek zvečer v hotelu Valentin predstavila kaseto kočeskemu občinstvu. Kaseto nosi preprosto ime "Jasmina", saj so ji, kot pravi 12-letna pevka, ki se sedaj že dober mesec uči solo petje pri opernem pevcu Nacetu Junkarju, vse pesmi tako pri srcu, da bi le težko katero izdvojila. Izdajo kasete so omogočili Jasminini starši ob pomoči domačih sponzorjev ter otroške glasbene agencije Bimi, na njej pa je 10 pesmi, med katerimi za pesem Valentinovo glasbeni poznavalci menijo, da bo postala hit. Pesmi, med katerimi so tri priredbe, so bile posnete v Recording studiu "M" s Ptuja, naslovnico za kaseto pa je izdelal Foto "S", studio expres iz Kočevja. (Foto: M. L.-S.)

NARAVOSLOVNI DAN Z JAMARJI

KOČEVJE - Na naravoslovnem dnevu, posvečenemu spoznavanju dinarsko-kraškega sveta, so si učenci obeh 4. razredov OŠ Stara Cerkev pod vodstvom učiteljice Neve Oberstar in Marije Robida prejšnjo sredo ogledali Želznske jame in Koblarsko jamo. Jame in njihovo zgodovino je učencem predstavil dolgoletni jamar, član kočevskega društva za raziskovanje jam Matija Kobola, opremo jamarjev, njihovo delo in pomen pa so ob prikazu plezanja predstavili člani komaj leto in pol delujočega, mladega jamarskega društva Netopir iz Kočevja.

"HVALA, PRIJATELJI!" - Tako se imenuje nova, druga kasetna in prva zgoščenka vokalno-instrumentalne skupine Zarja in Sonce iz Šmihela, ki so jo mladi glasbeniki v petek, 4. aprila, zvečer predstavili v veliki dvorani KC Janeza Trdine. Obema skupina se je na odru pridružila še pred kratkim ustanovljena skupina Zvezdice, v kateri so najmlajši pevci, vse tri pa vodi zborovodkinja Irena Rešeta. Tudi na svojem novem glasbenem izdelku, ki so ga posneli v novomeškem studiu Metulj, so skladbe najrazličnejših vrst: od ljudskih do modernih priredb. Takšno "glasbeno" združevanja mladih Šmihelčanov se je začelo pred leti, ko je župnijo prevzel g. Ciril Plešec, ki je uvodoma dejal, da podpira vsa kulturna dogajanja in je vesel delovanja leto dni starega KUD Nove arkade, ki je tudi organizator te prireditve. Program sta povezovala Jani Muhič in Darja Zupančič, s petjem pa sta navdušila dva priznana glasbena gosta: Damjana Golavšek in Nace Junkar. (Foto: L. Murn)

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridržuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 10. IV.

SLOVENIJA 1

7.15 - 1.45 TELETEKST
7.30 VREMENSKA PANORAMA
10.10 VIDEOIRING
10.40 TEDENSKI IZBOR
MOESHA, amer. naniz., 1/14
10.05 PLATINASTA BLONDINKA, amer. film
12.30 SVET DIVJIH ŽIVALI, angl. poljudnoznan. serija, 6/13
13.00 POROČILA
13.05 KOLO SREČE, ponov. tv igrice
14.50 NOVICE IZ SVETA RAZVEDRILA
15.10 V VRTINCU
15.45 POLITIKOVA ŽENA, angl. drama, 2/2
17.00 OBZORNİK
17.10 SPREHODI V NARAVO
17.25 SANTA ŽUŽKITO, amer. risana naniz.
18.00 PO SLOVENIJI
18.35 KOLO SREČE, tv igrice
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
20.05 TEDNIK
21.05 FORUM
21.25 FRASIER, amer. naniz., 7/24
22.00 ODMEVI, VREME, ŠPORT
22.40 OMIZJE

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 11.35 Tedenski izbor: Domače obrti na Slovenskem; 12.05 Koncert simfonikov SF; 13.35 Posadka, amer. naniz., 8/20 - 14.00 Nogomet - 15.45 Evrogol - 16.30 Nedelja na vasi, ponov. - 17.00 Echo Point, avstral. naniz., 5/165 - 17.30 Podeljski utrip, angl. naniz., 10/10 - 18.20 Zgodbe iz školske - Oddaja o računalništvu - 19.25 Echo Point, avstral. naniz., 5/265 - 20.00 Trije dnevi v aprilu, nem. film - 21.55 Zapik - 22.25 Quincy Jones gala night, 1. del

KANAL A

10.15 Risana serija - 10.35 Rajska obala (ponov.) - 11.05 Oprah show (ponov.) - 11.50 Smith in Jones (ponov.) - 12.20 Očka major (ponov.) - 12.45 Nora hiša (ponov.) - 13.10 Cooperjeva družina (ponov.) - 13.35 Princ z Bel Aira (ponov.) - 14.00 Vojak naj bo (ponov.) - 15.00 Dannyjeve zvezde - 16.00 Oprah show (ponov.) - 16.50 Drzni in lepi (ponov.) - 17.15 Drzni in lepi (105. del) - 17.45 Rajska obala (104. del) - 18.10 Očka major (10. del) - 18.40 Nora hiša (104. del) - 19.05 Družinske zadeve (105. del) - 19.35 Cooperjeva družina (22. del) - 20.00 Princ z Bel Aira (105. del) - 20.30 Nujni primeri (9. del) - 21.20 Nenavadna doživetja (20. del dok. oddaje) - 22.10 Odklop (7. del) - 22.40 Smith in Jones (8. del) - 23.15 Vitez za volanom (41. del) - 0.05 Dannyjeve zvezde

HTV 1

7.40 Tv spored - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 12.00 Poročila - 12.25 Marisol (serija, 63/145) - 13.10 Santa Barbara (serija) - 14.10 Izobraževalni program - 16.45 Hugo, tv igrice - 17.15 Hrvaška danes - 18.05 Kolo sreče - 18.40 Obnova Hrvaške - 19.10 Hrvaška spominška knjiga - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Hrvaška policija - 21.15 In to sem jaz (show program) - 22.15 Opazovanja - 22.45 Klub d.d. - 23.05 "Edvard škarjeroki (film) - 0.45 Poročila

HTV 2

13.30 Tv kolekar - 13.40 Dok. serija - 14.20 Na svidenje Rim (film) - 16.15 Glasbena oddaja - 16.45 Volitve '97 - 19.00 Županijska panorama - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Dosje X (serija, 25/49) - 21.10 Ključ (hrv. film) - 22.55 Filmska gibanja - 23.35 Seinfeld (hum. serija)

PETEK, 11. IV.

SLOVENIJA 1

7.15 - 1.55 TELETEKST
7.30 VREMENSKA PANORAMA
9.00 VIDEOIRING
9.30 AEROBIKA
9.45 OTROŠKI PROGRAM
UČIMO SE ROČNIH USTVARJALNOSTI
10.00 DENVER, POSLEDNJI DINOZAVER, amer. naniz., 10/20
10.25 TEDENSKI IZBOR
PODEŽELSKI UTRIP, angl. naniz., 10/10
11.15 TRIJE DNEVI V APRILU, nem. film
13.00 POROČILA
13.05 KOLO SREČE, ponov.
13.55 OMIZJE
15.15 RASTI, RASTI
15.25 MLADI VIRTUOZI
16.00 PORTRET
17.00 OBZORNİK
17.10 OTROŠKI PROGRAM
18.00 PO SLOVENIJI
18.40 HUGO, tv igrice
19.15 RISANKA
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
20.05 PLANET IN
21.30 CLIVE JAMES, angl. dok. serija, 2/6
22.30 ODMEVI, VREME, ŠPORT
23.10 MURPHY BROWN, amer. naniz.
23.35 NA ROBU BLAZNOSTI, angl. film

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 10.35 Tedenski izbor: Mostovi; 11.05 Slovenski utrinki; 11.35 Oddaja o računalništvu; 12.05 Quincy Jones gala night, 1. del;

13.35 Zapik; 14.05 Forum - 14.15 Zgodbe iz školjke - 14.45 Sami, amer. film - 16.15 Frasier, amer. naniz., 7/24 - 16.40 Echo Point, avstral. naniz., 5/265 - 17.10 Saga o McGregorjevih, avstral. nadalj., 6/26 - 18.00 Sonce ne sije vsak dan, češka nadalj., 2/6 - 18.50 Dediščina Beduinov, nem. dok. oddaja - 19.25 Echo Point, avstral. naniz., 5/365 - 20.00 Moč enega, amer. film - 22.10 Parada plesa - 23.10 Peklenska jaga, dok. oddaja - 23.45 Big band

KANAL A

10.15 Risana serija - 10.35 Rajska obala (ponov.) - 11.05 Oprah show (ponov.) - 11.50 Smith in Jones (ponov.) - 12.20 Očka major (ponov.) - 12.45 Nora hiša (ponov.) - 13.10 Cooperjeva družina (ponov.) - 13.35 Princ z Bel Aira (ponov.) - 14.00 Vitez za volanom (ponov.) - 14.50 Karma - 16.00 Oprah show (ponov.) - 16.50 Drzni in lepi (ponov.) - 17.15 Drzni in lepi (106. del) - 17.40 Kuharska oddaja - 17.50 Rajska obala (105. del) - 18.15 Očka major (11. del) - 18.40 Nora hiša (105. del) - 19.05 Družinske zadeve (106. del) - 19.35 Cooperjeva družina (23. del) - 20.00 Princ z Bel Aira (106. del) - 20.30 Ned in Stacey (21. del) - 21.00 Duh in gospod Chicken (film) - 23.30 Karma - 23.40 Ulica ljubezni (21. del)

HTV 1

7.40 Tv spored - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 12.00 Poročila - 12.25 Marisol (serija, 64/145) - 13.10 Santa Barbara (serija) - 14.10 Izobraževalni program - 16.45 Hugo, tv igrice - 17.15 Hrvaška danes - 18.05 Kolo sreče - 18.40 Govorimo o zdravju - 19.10 Hrvaška spominška knjiga - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Lepa naša (show program) - 21.40 Pol ure kulturne - 22.15 Opazovanja - 23.45 Potovanja (dok. serija, 3/6) - 23.40 Glasbena oddaja - 0.30 Poročila

HTV 2

13.00 Tv kolekar - 13.15 Seinfeld, (hum. serija) - 13.35 Papež Janez Pavel II. (amer. film) - 16.00 Nove prilikožnosti - 16.45 Glasbeni portret - 17.45 Zvezdne steze (serija) - 18.30 Svet zabave - 19.00 Županijska panorama - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Zakon v L.A. (serija, 25/44) - 21.05 Kdo je moj šef? (serija, 14/22) - 21.35 Sladki umor (amer. film) - 23.10 Prihaja dr. Beeching (hum. serija, 4/9) - 23.35 Muha (amer. film) - 1.10 Film - 2.45 Košarka

SOBOTA, 12. IV.

SLOVENIJA 1

7.15 - 23.20 TELETEKST
7.30 VREMENSKA PANORAMA
7.40 OTROŠKI PROGRAM
RADOVEDNI TAČEK
8.00 POD KLOBUKOM
8.45 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
9.15 MARIBOR '96
9.45 TEDENSKI IZBOR
SAGA O MCGREGORJEVIH, avstral. naniz., 6/26
10.35 HUGO, tv igrice
11.05 TEDNIK
12.00 PARADA PLESA
13.00 POROČILA
13.05 KARAOKE
14.05 POLICISTI S SRCEM, avstral. naniz., 22/26
14.55 SPREHODI V NARAVO
15.10 NUKIE, amer. film
17.00 OBZORNİK
17.10 KRONIKA DIVJE NARAVE, franc. poljudnoznan. serija, 7/12
18.00 4 x 4
18.25 OZARE
18.35 HUGO - TV IGRICA
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
19.50 UTRIP
20.10 TEATER PARADIŽNIK
21.10 ZA TV KAMERO
21.25 NOVICE IZ SVETA RAZVEDRILA
22.00 ODMEVI, VREME ŠPORT
22.30 TRD OREH, angl. nadalj., 5/7

SLOVENIJA 2

8.00 Euronews - 10.45 Tedenski izbor: Taborniki in skavti; 11.00 Sonce ne sije vsak dan, češka nadalj., 2/6; 11.50 Moč enega, amer. film; 13.55 Roka rocka - 14.55 Echo Point, avstral. naniz., 5/365 - 15.20 Košarka - 16.50 Waterpolo - 17.55 Rokomet - 19.30 Echo Point, avstral. naniz., 5/465 - 20.00 Blame it on Rio, amer. film - 21.35 Življenje na zemlji, jap. dok. serija, 4/9 - 22.25 Zlata šestdeseta sloven. popevke - 23.25 V vrtincu - 23.55 Sobotna noč

KANAL A

8.40 Risana serija - 9.00 Kaličopko - 10.00 Risana serija - 10.30 Nora hiša (ponov.) - 10.55 Očka major (ponov.) - 11.20 Cooperjeva družina (ponov.) - 11.45 Ned in Stacey (ponov.) - 12.10 Potovanje v središče časa - 13.30 Kako je bil osvojen divji zahod (14. del) - 15.10 Princ z Bel Aira - 15.35 Ta čudna znanost (20. del) - 16.00 Alf (41. del) - 16.30 Mupet show - 17.00 Aladin; Račje zgodbe - 17.50 Miza za pet (21. del) - 18.40 Atlantis - 19.25 Fawly Towers (2. del naniz.) - 20.00 83 ur do zore (film) - 21.35 Maks in Helen (film) - 23.15 Vroč pogovori (3. del) - 23.50 Zgodbe s kraljičnega dvora (crotični film)

HTV 1

8.05 Tv kolekar - 8.15 Poročila - 8.20 Srečni Luke (risana serija, 26/26) - 9.00 Dobro jutro, Hrvaška - 11.00 Dok. oddaja - 12.00 Poročila - 12.25 Mladi pustolovci (kan. film) - 14.00 Dok. oddaja - 14.40 Brijantni - 15.25 Filipovi otroci - 15.55 Skupaj v vojni, skupaj v miru (dok. oddaja) - 16.25 Televizijska o televizijski - 16.55 Poročila - 17.00 Mačka za mizo

(mad. film) - 18.00 Sinovi Nevihne - 19.03 V začetku je bila Beseda - 19.10 Hrvaška spominška knjiga - 19.30 Dnevnik, sport, vreme - 20.25 Veliki (amer. film) - 22.20 Opazovanja - 22.55 Svet zabave - 23.25 Mafija Marriage (film)

HTV 2

10.55 Tv kolekar - 11.05 Obalna straža (serija) - 14.05 S knjigo v glavo - 14.50 "Acapuco cuervo y alma" (serija) - 16.40 Zakon v L. A. (serija, 25/44) - 17.30 Skrita kamera - 17.55 Alpe-Donava-Jadran - 18.25 Zanja predstava na svetu (dok. serija, 21/2) - 19.15 Risanka - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Glasbeni biennale - 21.15 Vesoljski obdobje - 22.20 Nove prilikožnosti (serija, 15/16) - 23.05 Glasbena oddaja

NEDELJA, 13. IV.

SLOVENIJA 1

7.15 - 0.15 TELETEKST
7.30 VREMENSKA PANORAMA
8.10 OZARE
8.15 OTROŠKI PROGRAM
ŽELJKO, avstral. naniz., 5/13
8.45 ŽIVŽAV
9.35 DODOJEVE DOGODIVŠČINE
9.40 4 X 4
10.05 KONCERTI ZA MLADE
11.00 SVET DIVJIH ŽIVALI, amer. dok. serija, 7/13
11.30 OBZORJE DUHA
12.00 DLAN V DLANI
12.30 NEDELJSKA REPORTAŽA
13.00 POROČILA
13.05 LJUDJE IN ZEMLJA
13.35 PLANET IN, ponov.
14.55 NOTREDAMSKI ZVONAR, franc. film
17.00 OBZORNİK
17.10 POPOLNA TUJCA, amer. naniz., 14/22
17.35 BOŠ VIDEL KAJ DELA DOLENC, 1. del
18.45 SPOZNAVANJE NARAVE IN DRUŽBE
19.05 RISANKA
19.15 LOTO
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
19.50 ZRCALO TEDNA
20.10 ZOOM
21.15 RONDO KVIZ
21.40 INTERVJU
22.30 ODMEVI, VREME, ŠPORT
22.40 ŽRTEV VOJNE, ang. film

SLOVENIJA 2

8.00 Euronews - 9.25 Mali oglasi - 10.15 Tedenski izbor: Zgodbe iz školjke; 10.45 Echo Point, avstral. naniz., 5/465; 11.10 Ave v Atenah; 12.15 Letni koncert; 12.55 Zlata šestdeseta sloven. popevke; 13.55 Nibelunski prstan, 1. del - 14.55 Športni plesi - 15.55 Motociklizem - 16.55 Grand prix v SRG - 18.25 Waterpolo - 19.30 Echo Point, avstral. naniz., 5/565 - 20.00 Starinarina, angl. nadalj., 4/4 - 20.55 Alpe Jadran - 21.25 Zlati petelin '97 - 21.55 Soška fronta, 2/3 - 22.30 Šport - 23.15 Koncert

KANAL A

8.40 Risana serija - 9.00 Kaličopko - 10.00 Risana serija - 10.30 Atlantis (ponov.) - 11.15 Dediščina sončnih bogov (3. del dok. oddaje) - 11.50 Zvonovi San Angela (nedeljska matineja) - 13.10 Kuharska oddaja - 13.20 Daktari (32. del) - 14.10 Miza za pet (ponov.) - 15.00 Ta čudna znanost (ponov.) - 15.25 Najstniki proti vesoljcem (21. del) - 15.50 Super samuraj (21. del) - 16.15 Alf (42. del) - 16.45 Mupet show - 17.15 Junak v družini (mlad. film, 1. del) - 18.05 Korak za korakom (17. del) - 18.30 O'harova žena (film) - 20.00 Mantis (3. del naniz.) - 20.50 Kung Fu (1. del) - 22.25 Avtovizija (ponov.) - 22.55 Vitez za volanom (42. del) - 23.45 Vročica noči (21. del) - 0.35 Odkop (ponov.) - 1.05 Nenavadna doživetja

PONEDELJEK, 14. IV.

SLOVENIJA 1

7.15 - 1.55 TELETEKST
7.30 VREMENSKA PANORAMA
9.30 VIDEOIRING
10.00 TEDENSKI IZBOR
POPOLNA TUJCA, amer. naniz., 14/22
10.25 ŽRTEV VOJNE, amer. film
11.55 ZA TV KAMERO
12.05 UTRIP
12.20 ZRCALO TEDNA
12.35 RONDO KVIZ
13.00 POROČILA
13.05 HUGO, ponov.
14.05 TEDENSKI IZBOR
ZOOM
15.05 LJUDJE IN ZEMLJA
15.35 INTERVJU
16.20 DOBER DAN, KOROŠKA
17.00 OBZORNİK
17.10 OTROŠKI PROGRAM
18.00 PO SLOVENIJI
18.30 O NARAVI IN OKOLJU
18.40 LINGO, tv igrice
19.10 RISANKA
19.15 ŽREBANJE 3 X 3
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
20.05 TV KONFERENCA
21.00 ODDAJA O TURIZMU
21.20 OSMI DAN
22.00 ODMEVI, VREME, ŠPORT
22.40 HUDSON STREET, amer. naniz., 2/22
23.05 ŽIVLJENJE PO AGFI, izraelski film

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 10.30 Na potep po spominu - 11.35 Tedenski izbor: Dediščina Beduinov, nem. dok. oddaja; 12.05 Šport; 12.50 Maribor '96; 13.20 Clive James, angl. dok. serija, 2/6; 14.10 Obzorje duha; 14.40 Koncert z Jamesom Levinom, 1. del

- 15.55 Starinarina, angl. nadalj., 4/4 - 16.45 Echo Point, avstral. naniz., 5/565 - 17.15 Jake in debluh, amer. naniz., 2/23 - 18.05 Sedma steza - 18.50 Oddaja o zdravju - 19.25 Simpsonovi, 75/92 - 20.00 Komisar Rex, nem. naniz., 7/15 - 20.50 Divja Sibirija, šved. dok. serija, 2/4 - 21.50 Roka rocka - 22.50 Brane Rončel izza odra

KANAL A

10.15 Risana serija - 10.35 Rajska obala (ponov.) - 11.05 Oprah show (ponov.) - 11.50 Vitez za volanom (ponov.) - 12.40 Kung Fu (ponov.) - 14.10 Mantis (ponov.) - 15.00 Dannyjeve zvezde (ponov.) - 16.00 Oprah show - 16.50 Drzni in lepi (ponov.) - 17.15 Drzni in lepi (107. del) - 17.45 Rajska obala (106. del) - 18.10 Očka major (12. del) - 18.40 Nora hiša (106. del) - 19.05 Družinske zadeve (107. del) - 19.35 Cooperjeva družina (24. del) - 20.00 Princ z Bel Aira (107. del) - 20.30 Sam svoj mojster (22. del) - 21.00 Filmska uspešnica: The commitments - 23.00 Smith in Jones (9. del) - 23.30 Tihotapci (2. del) - 0.25 Dannyjeve zvezde

TOREK, 15. IV.

SLOVENIJA 1

7.15 - 1.35 TELETEKST
7.30 VREMENSKA PANORAMA
9.40 VIDEOIRING
10.10 TEDENSKI IZBOR
JAKE IN DEBELUH, amer. naniz., 2/23
11.00 SAMA V TEMI, amer. film
12.40 SPOZNAVANJE NARAVE IN DRUŽBE
13.00 POROČILA
13.05 LINGO, TV IGRICA
14.05 TEDENSKI IZBOR
BOŠ VIDEL KAJ DELA DOLENC, 1. del
15.15 TV KONFERENCA
16.05 ODDAJA O TURIZMU
16.20 MOSTOVI
17.00 OBZORNİK
17.10 OTROŠKI PROGRAM
TABORNIKI IN SKAVTI
17.25 ŽELJKO, avstral. naniz., 6/13
17.50 DODOJEVE DOGODIVŠČINE
18.00 PO SLOVENIJI
18.40 KOLO SREČE, tv igrice
19.20 RISANKA
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
20.05 GORE IN ZEMLJA
21.00 STUDIO CITY
22.00 ODMEVI, VREME, ŠPORT
22.40 BERLIN ALEXANDERPLATZ, nem. nadalj., 3/14
23.40 SVET POROČA

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 11.05 Tedenski izbor: Sobotna noč; 13.05 Dlan v dlani; 13.35 Oddaja o zdravju; 14.05 Nedeljska reportaža; 14.35 Murphy Brown, amer. naniz.; 15.00 Osmi dan; 15.30 Divja Sibirija, šved. dok. serija; 16.20 Alpe Jadran - 16.50 Komisar Rex, nem. naniz., 7/15 - 17.35 Simpsonovi, amer. naniz., 75/92 - 18.05 Vesoljska policija, amer. naniz., 15/24 - 18.50 Volja najde pot - 19.25 Echo Point, avstral. naniz., 5/665 - 20.00 Lepotica dneva, fran. italij. film - 21.45 Irwini, dok. oddaja - 22.25 Šepet iz naslonjača - 22.55 Zlati petelin

KANAL A

10.15 Risana serija - 10.35 Rajska obala (ponov.) - 11.05 Oprah show (ponov.) - 11.50 Smith in Jones (ponov.) - 12.20 Očka major (ponov.) - 12.45 Nora hiša (ponov.) - 13.10 Cooperjeva družina (ponov.) - 13.35 Princ z Bel Aira (ponov.) - 14.00 Tihotapci (ponov.) - 15.00 Ziveti danes - 16.00 Oprah show (ponov.) - 16.50 Drzni in lepi (ponov.) - 17.15 Drzni in lepi (108. del) - 17.45 Rajska obala (107. del) - 18.10 Očka major (13. del) - 18.40 Nora hiša (107. del) - 19.05 Družinske zadeve (108. del) - 19.35 Cooperjeva družina (25. del) - 20.00 Princ z Bel Aira (108. del) - 20.30 Ellen (22. del) - 21.00 Nema priča (film) - 22.35 Smith in Jones (10. del) - 23.05 Bergerac (21. del) - 0.00 Ziveti danes - 0.30 Dim srca (dok. film)

SREDA, 16. IV.

SLOVENIJA 1

7.15 - 1.45 TELETEKST
7.30 VREMENSKA PANORAMA
9.35 VIDEOIRING
10.05 TEDENSKI IZBOR
VESOLJSKA POLICIJA, amer. naniz., 15/24
10.50 LEPTICA DNEVA, franc.-italij. film
12.25 BITKA ZA REKO, dok. film, 2/3
13.00 POROČILA
13.05 KOLO SREČE, ponov.
15.00 TEDENSKI IZBOR
TEATER PARADIŽNIK
16.00 KRONIKA AFRIŠKIH ŽIVALI, franc. oddaja, 7/12
17.00 OBZORNİK
17.10 OTROŠKI PROGRAM
18.00 PO SLOVENIJI
18.40 KOLO SREČE, tv igrice
19.15 RISANKA
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
20.05 POLITIKOVA ŽENA, angl. drama, 3/3
21.15 MADE IN SLOVENIA
22.00 ODMEVI, VREME, ŠPORT
22.45 POSADKA, amer. naniz., 9/25
23.05 SAMO ENKRAT SE ŽIVI, amer. film (čb)

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 10.50 Tedenski izbor: Svet poroča; 12.20 Volja najde pot; 12.50 Irwini, dok. oddaja; 13.30 Šepet iz naslonjača; 14.00 Hudson Street, amer. naniz., 2/22 - 14.25 Življenje na zemlji, jap. dok. serija, 4/9; 15.15 Studio City - 16.00 Berlin Alexanderplatz, nem. nadalj., 3/14 - 17.00 Echo Point, avstral. naniz., 5/665 - 17.00 Moesha, amer. naniz., 2/14 - 17.50 Karaoke - 18.30 Domače obrti - 19.25 Echo Point, avstral. naniz., 5/765 - 20.00 Rokomet

LE V KLUB, UBOGA GMAJNA!

Imena, priimki, utrinki

Po dvodnevem video in filmskem seminarju, ki sem ga opravil za šest nadobudnih slušateljev v okviru projekta Polhjeni april v Krškem, sedim in tolčem po pisalnem stroju znamenje Olivetti, nedelja pa se že preveša v ponedeljek. Zadnjih nekaj tednov se v Lublani-bulani ustvarjalno udejstvujem v projektih na področju, ki me zanima, dolensko klubovje nemarno zapostavljam. Kljub temu poskušam obdržati rubriko, ki utrinja o mladinski kulturi, seveda pod pogojem, ki ga je postavil urednik: če boš ostal zanimiv!

Najverjetneje je pri tem mislil, naj zanimivo pišem oz. pišem o zanimivih dogodkih na še bolj zanimiv način. To vseskozi poskušam, saj je početje ustvarjalno in me notranje izpolnjuje. Vendar me samo življenje odteguje od matične Dolenske in postavlja med dogodka, o katerih pa bi tudi rad spregovoril. Recimo o petkovem večeru v KUD-u France Prešeren, ko je petnajst osebkov moškega spola med koncertom Ksenije Jus in projekcijo mojih kratkih filmov teroriziralo celotno poslušalstvo, eno deklo pa je celo zakravelo po padcu steklenice na njen obraz.

Varuhi javnega reda in miru so prispeli uro po dogodku, sicer zelo profesionalno umirili in odpeljali kulture nežejne subjekte, vendar z enourno zamudo vtisnili neizbrisni pečat v srca artistov in obiskovalcev, ki so tik-takanje ure spremljali s strahom. Me prav zanima, koliko časa bi potrebovali do Cankarjevega doma.

Vedrejši stvari se skrivajo v napovednik za ta teden. V Krškem, v Domu Milke Kerin, začnejo že danes, 10.4., ob 20. uri, in sicer z dvema gledališkima predstavama: Don Huan International Hard Fuckler in Roka roko ubije. Nastopata Matjaž Javšnik, nenadkriljivi mojster improvizacije, in Drago Milinović, sicer stalni član Ane Monro. Dan kasneje se bo "zgodil" literarni večer posavskih pesnikov, v soboto, 12.4. pa bodo v gostinji Komočar (v primeru dežja v Domu XIV. divizije) nastopili estonski Rusi Ne Ždali. Na isti dan, v soboto, 12.4., udriha tudi MKK Črnomelj, in sicer z avtorskim gledališkim projektom Aleksandre Schuller in Romane Ercegović Tkanje, žamet in samota. Kdor si upa, naj ostane doma.

BORIS PETKOVIČ

POSTAVLJAJO PRETVORNIK - Na Kostrevcu, hribu nad Osilnico, postavljajo te dni stolp za televizijski pretvornik, da bodo Konečno vsi prebivalci osilniške občine lahko gledali prvi in drugi program slovenske televizije. Pri postavljanju pa je prišlo do manjše nevarnosti, saj žerjav ni mogel dvigniti dovolj visoko najvišjega dela stolpa. Dela bodo kljub temu končana do 1. maja, ko bodo za občinski praznik uadno odprli pretvornik, pri katerem bodo tudi druge potrebne naprave za potrebe sprejemanja radijskih programov in delovanje mobitela. (Foto: J. Prime)

IZŠLA GOSPODIČNA - Narodnozabavni ansambel Tonija Verderberja iz Starega trga nad Kolpo je izdal pred dnevi pri založbi Sraka iz Novega mesta kaseto z naslovom Gospodična. Na njej je deset skladb, ki pojejo o Beli krajini, ljubezni, vinu in prijateljstvu. Nekatere med njimi so se pri poslušalcih že dobro "prijele", naslovna "Gospodična" kraljuje na več slovenskih lokalnih radijskih postajah že nekaj tednov kot nova uspešnica. Konec aprila bodo staroški fantje odleteli čez veliko lužo. V Kanadi in Ameriki bodo štiri tedne zabavali tamkajšnje izseljence na koncertih in veseljah. (T. G.)

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenskega lista dodelil nagrado Slavki Bramor s Krsinjega Vrha. Nagrajenki čestitamo! Lestvica, ki je na sporedu vsak ponedeljek od 1

VOLVO DNEVI

ZVEZDI PROGRAMA: VOLVO S70 & VOLVO V70!

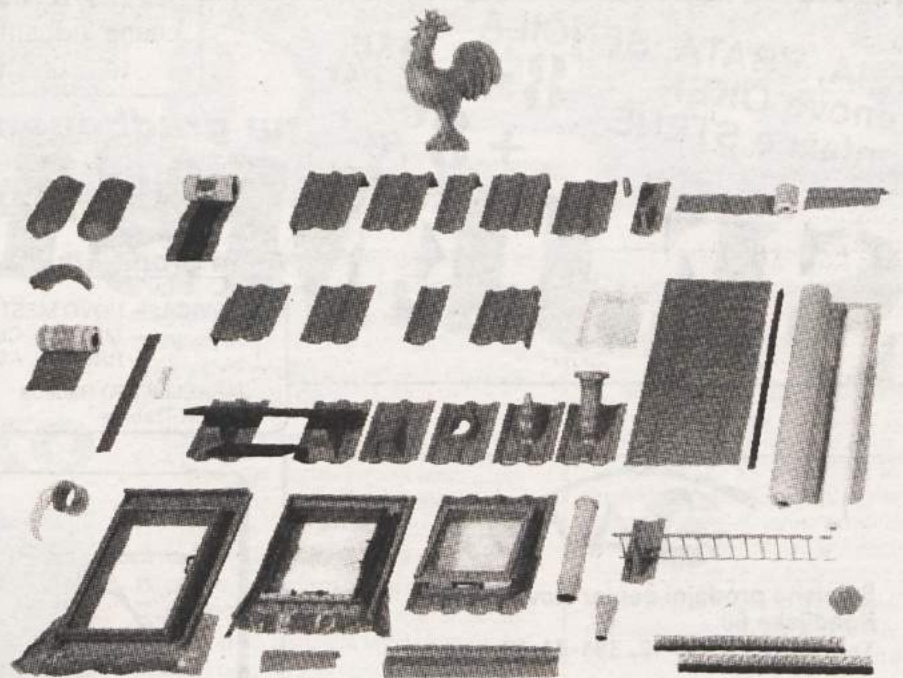
OD 10. DO 12. APRILA 1997 V SALONIH PRODAJNE MREŽE VOLVO:

- Koper:** MERCATOR TRGOAVTO, Ljubljanska 3
Kranj: ALPETOUR REMONT, Ljubljanska 22
Ljubljana: TRGOVINA IN SERVIS LEKŠE, Ul. Lovra Klemenčiča 1
Maribor: ŠTAJERSKI AVTO DOM, Tržaška 38
Murska Sobota: AVTOCENTER LEPOŠA, Ivanocijevo naselje 2
Nova Gorica: A.B.C., V. Vodopivca 2
Novo mesto: AVTO CENTER LUZAR, Ivana Roba 27
Petrovče: RSL, Levec 54

Vsak dan pester program s predstavitvami Volva S70 in V70, informacijami in nasveti ter testnimi vožnjami; seveda pa si boste lahko ogledali tudi ostala vozila znamke Volvo!

Vljudno vabljeni!

VOLVO

Bramacov program originalnih dodatnih delov

Kdo Vam lahko ponudi več?

V Bramacu se zavedamo, da je vsaka streha tako dobra, kot je dober njen najmanjši del. Zato varna streha za vse življenje poleg kakovostnih in z okoljem skladnih strešnikov zahteva tudi dodatne visoko kakovostne strešne elemente.

Nastavki zračnikov, dimniške obrobe in antenski prehodi so najpogostejše točke, kjer se v skrajnih vremenskih razmerah najprej pokažejo kritična mesta. V Bramacu smo prav za vsak del strehe razvili natančno dimenzionirano rešitev - sistem originalnih dodatnih delov. Z njim boste hitro in enostavno rešili vse strešne detajle od kapa do slemena. Tako boste strehi zagotovili dodatno varnost pred poškodbami, ki jih navadno opazimo prepozno ...

Celoten program Bramacovih originalnih dodatnih delov je na voljo v enakih barvnih tonih kot vsi trije modeli naših strešnikov. Njihovo nameščanje in vzdrževanje je hitro in preprosto.

Naravne sestavine, ekološka neoporečnost, trajnost, gospodarnost, estetski videz in celovitost sistema so zmagovite odlike, zaradi katerih Vam lahko Bramac za kakovost svojih strešnikov (in dodatno za poškodbe zaradi zmrzali) jamči s 30-letno pisno garancijo.

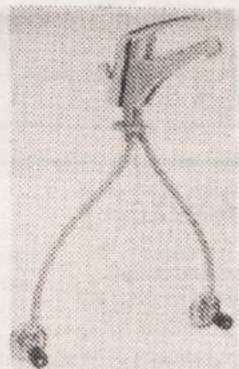
BRAMAC
Varna streha za vse življenje

Bramac d.o.o., Dobruška vas 45, 8275 Škocjan
 tel.: (068) 322 007, faks: (068) 76 290
 Bramac d.o.o., Otiški vrh - Dravograd, 2373 Sentjanž
 tel.: (0602) 85 074, faks: (0602) 85 206
 internet: http://www.infotehna.si/bramac e-mail: bramac@eunet.si

Kupon
 Priloge, da mi praviš in neobvezno polni prošnjo
 in podatke o prodajni poti na izloki Bramac.
 ime in priimek
 Naslov

AKCIJSKA PRODAJA

BOJLERJI GORENJE - TIKI

MEŠALNE BATERIJE

AKCIJSKI POPUSTI

15 %

TRGOVSKO IN PROIZVODNO PODJETJE d.o.o.
 Bršljin 37, N. mesto, tel: 068/324-442

kobra
 Pooblaščen zastopnik za
 svetovalje, montažo in
 servis mobilov.
 ŠMARJE 13, 68310 ŠENTJERNEJ
 tel.: 068/91-118, fax: 068/91-119

PE, Novo mesto
 Ljubljanska 27 - BTC
 tel.: 068/323-000

TELEVIZIJA NOVO MESTO
vaš kanal
 s Trdinovega vrha
 na kanalu 41

Vse, kar želite
 izvedeti o sebi in
 svoji prihodnosti.
 Zaupajte najboljšim!
090/41-29
090/42-38
 PREROK

Sredstvo proti voluharju.
 Komplet vsebuje 7 vložkov.
 Cena 790 SIT + poštnina.
 Tel. 068/52-888

Ford PSC Paič
 PSC Paič, Krška vas 28 e, Krška vas - Brežice
 Tel.: 0608/59 059, 59 269
 PSC Paič, Šmarješka cesta 50, Novo mesto
 Tel.: 068/21 123

Fiesta
 Posebna ponudba Avtosalon '97
 (Velja do 27. aprila 1997)

Fiesta že od 16.250 DEM

TREBNJE: SERVIS GROZNIK 068/44 701

DOLENJSKI LIST

MAK

AKCIJA OD 20.3.1997 - 10.5.1997
 POMLADNA AKCIJSKA PRODAJA PREMAZOV ZA VAŠ DOM:
 BELTON 4/1 2.799,00 SADOLIN EXTRA 5/1 5.295,00
 BELTOP 4/1 4.089,00 SADOLIN CLASIC 5/1 4.195,00
 JUPOL 25/1 2.599,00

NOVO
 RELIEFNE TAPETE "ALLIGATOR" - uvoz iz NEMČIJE
 DEKORATIVNI PREMAZ ZA ZID "ALLIGATOR" - uvoz iz NEMČIJE
 Poleg novosti pa so vam na voljo barve in laki iz naših mešalnic:
 STANDOX, COLOMIN UNI, CAP in MOBIHEL

NAŠA PREDNOST: VELIKA IZBIRA
 DOBER NASVET
 KVALITETA

VESELIMO SE VAŠEGA OBISKA!
 M A K - TRGOVINA Z BARVAMI, v sodelovanju s podjetjem
 CHEMO LJUBLJANA
 Nad mlino 70, 8000 NOVO MESTO
 Tel. 068/342-044

Naročilnica za brezplačni mali oglas v Dolenjskem listu
 (za naročnike, samo enkrat na mesec)

v s e b i n a o g l a s a (do 15 besed)

.....

Ime in priimek:

Ulica in kraj:

Pošta:

Naročniška številka: Podpis:

Datum:

OKNA, VRATA, SENČILA
Prenova OKEN
Montažne STENE

8-14%
+ 3%

JELOVICA

Lesna industrija, d.o.o., ŠKOFJA LOKA
tel.: (064)61-30, FAX: 634-261

na gradbenem sejmu **MEGRA 97**
od 15. do 19. aprila
GORNJI RADGONI (HALA E1)
in na prodajnih mestih **JELOVICE** v Sloveniji:

JELOVICA: — NOVO MESTO, Ulica talcev 2, tel. fax: 068/323-444
— MELTIKA, Cesta XV. brigade, tel./fax 068/58-716
— BREŽICE, Aškerčeva 1, tel./fax: 0608/62-926
JAKAELEKTRO Radeče KERA TRADE Zagorje ob Savi
BAVEX Trebnje MK TRGOIMPEX Kočevje

SEJEMSKI POPUST

POPUST
STANOVANJSKE
HIŠE
5+3%

Servisno prodajni center Novo mesto
Kandijska 60
Tel.: 068/391-81-12, 391-81-19

RENAULT — KREDIT OD T + 3%

STARO ZA NOVO — STARO ZA STARO
— LEASING — TESTNA VOZILA

PODJETNIKI POZOR!

TWINGO SERVISER, CLIO SERVISER, EXPRESS, TRAFIC
DOBAVA TAKOJ — MOŽNOST TESTNIH VOZENJ IN
NAKUPA TESTNIH VOZIL

RABLJENA VOZILA

Tip vozila	Letnik	Km	Barva	Cena v DEM
1. R-5 CAMPUS 3V	1990	80.000	Rdeča	5.300
2. R-5 CAMPUS PLUS 3V	1993	26.000	Bela	7.800
3. R-5 FIVE 5V	1995	30.000	Rdeča	10.700
4. LAGUNA RT 1,8	1995	80.000	Bela	23.100
5. SAFRANE RT 2,2 SI	1993	74.000	T. modra	27.500
6. ESPACE QUADRA 2,2	1995	60.000	Siva	43.000
7. HYUNDAI 1,5 GLS	1990/91	76.000	Siva	6.600
8. FORD ESCORD 1,8 CLX DIESEL	1991	75.000	Modra	12.500
9. FORD PROBE GT 2,5	1993	50.000	Bela	26.000

RENAULT
AVTO ŽIVLJENJA

ŠOLSKI CENTER
NOVO MESTO

Šegova ulica 112, 8000 Novo mesto, tel. (068)326-263, 326-207

Objavlja
JAVNO DRAŽBO

za prodajo rabljenih osnovnih sredstev:

1. Osební avto RENAULT R-5, letnik 1990 400.000 SIT
2. Osební avto RENAULT CLIO 1,2 RN, letnik 1993 900.000 SIT
3. Tovornjak TAM 130 T11, letnik 1992, opremljen za avto šolo 1.800.000 SIT

Pogoji javne dražbe:

1. Javna dražba bo v ponedeljek, 14. 4. 1997, ob 13. uri v avtomobilski delavnici ŠC, Šegova 112, Novo mesto.
2. Na javni dražbi lahko sodelujejo fizične in pravne osebe.
3. Vsak udeleženec mora pred pričetkom dražbe vplačati varščino v višini 10% izključne cene.
4. Vplačana varščina se uspešnemu kupcu vračuna v kupnino, drugim pa vrne v 5 dneh brez obresti.
5. Uspešen kupec mora kupoprodajno pogodbo skleniti v 5 dneh in kupnino plačati v 15 dneh po javni dražbi.
6. Prometni davek in stroške prepisa plača kupec.
7. Kupec prevzame kupljeno blago na lokaciji ŠC, ko dokaže, da je v celoti poravnal kupnino.
8. Prodali bomo po načelu videno-kupljeno in kasnejših reklamacij ne bomo upoštevali.
9. Ogled osnovnih sredstev bo mogoč 11. 4. 1997 od 8. do 15. ure na ŠC Novo mesto.

Vse dodatne informacije so na voljo po telefonu št. 326-263 ali na sedežu centra.

AVTOSERVIS MURN, s.p.

Resslova 4, 8000 Novo mesto
tel./fax: 068/24-791

CENTER SUZUKI

- prodaja vozil
- rezer. deli in dodatna oprema
- servis
- ugodni krediti T + 8,5%
- ugodni leasing polog od 20% do 50%

PONUDBA MESECA:

- ALTO 1.0 GL/3 V že za ~~13.690~~ 12.990 DEM
 - BALENO 1.3 GL/4 V že za ~~21.990~~ 20.990 DEM
 - BALENO 1.6 GLX ABS/4 V že za ~~27.990~~ 24.990 DEM
 - BALENO 1.6 GLX ABS KLIMA/4 V ~~30.990~~ 27.990 DEM
- pri nakupu vozila vam podarimo ABS zavore
pri nakupu vozila vam podarimo KLIMA napravo

• BREZPLAČEN SERVIS DO 30.000 km

• Brezplačna menjava olja
MOBIL, VALVOLINE, CASTROL, PROTON

HONDA MITSUBISHI FIAT ŠKODA RENAULT

HYUNDAI MAZDA VW LADA TOYOTA

Zarja d.d., Prešernov trg 5, 8000 Novo mesto

PRENAVLAJAMO STANOVANJSKI OBJEKT
KOČEVARJEVA 10 v Bršljinu v Novem mestu.

NAPRODAJ SO:

- garsonjere (19m²)
- enosobna stanovanja (40m²)
- dvosobna stanovanja (60,50m² in 54,50m²)

Dodatne informacije

so kupcem na voljo na sedežu podjetja ali po
tel. 068/323-171, 322-970

KRKA ZDRAVILIŠČA
HOTELI OTOČEC
TENIŠKI CENTER OTOČEC

ZAHVALA

*V naših srcih ti živiš,
čepav v grobu mirno spiš,
tam lučka ljubezni večno gori,
tvoj nasmeš med nami živi.*

V 71. letu starosti nas je zapustila draga

**VIDA
DRAB**
roj. Vidmar

iz Jakčeve ul. 19 v Novem mestu

Hvala vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste jo pospremili na zadnji poti, ji darovali toliko cvetja in sveče ter nam izrazili sožalje. Posebej se zahvaljujemo tovarni zdravil Krka, sostanovalcem njenega bloka, g. Gregorju za lepo opravljen obred, šmihelskim pevcem za zapete pesmi in izvajalcu Tišine. Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala!
Vsi njeni

ZAHVALA

V 56. letu starosti je prenehalo biti srce naše drage žene in mame

**ANICE
BOLTEZ**

iz Gabrja, Šumeči potok 2

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste jo pospremili na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo zdravnikom in osebju Internega in Kirurškega oddelka bolnišnice v Novem mestu, ki so se trudili preprečiti nemogoče. Prisrčna hvala tudi patru Luki, prostu Lapu za opravljen obred in sosedu Kuljaju za poslovilne besede.

Vsi njeni

ZAHVALA

Za vedno smo se poslovili od naše ljube žene, mame, babice in sestre

**ALOJZIJE
ZOREC**

roj. Strmole

s Ceste pri Velikem Gabru

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste jo spremili na zadnji poti in ji darovali cvetje in sveče. Ohranite jo v lepem spominu.

Za njo žalujejo: mož Jože, hči Majda in sin Stane z družinama

ZAHVALA

V 41. letu starosti nas je nenadoma zapustil brat

**FRANC
ERPE**

z Uršnih sel

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste mu darovali cvetje in sveče, družini Plut, GD Uršna sela in Dobindol, delavcem DEKOP-a, pevcem iz Šmihela, Društvu copatarjev in g. kaplanu ter vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti.

Žalujoči: brat Jože z družino

ZAHVALA

V 69. letu starosti nas je nenadoma zapustil

**FRANC
ŽVAN**

iz Dolenjskih Toplic

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in sveče. Posebno zahvalo izrekamo dr. Kapšu in zdravstveni ekipi ter lovcem, gasilcem in organizaciji ZB.

Vsi njegovi

Dolenjsko šolstvo spotikaje v devetletko

FOTO: L. MURN

Mnogi označujejo spremembe v šolstvu, ki nas čakajo v naslednjih nekaj letih, za revolucionarne in morda si ta pridevnik zaslužijo, saj bodo v prenovljeno devetletno osnovno šolo že v šolskem letu 2002/2003 hodili vsi slovenski šestletniki - mnogi poskusno že ob koncu tisočletja - pa tudi vsebinskih sprememb ni ravno malo. Da je prenova potrebna, menijo tako učitelji, starši kot otroci, kljub temu pa ta že devetletki bolje informirani in vanjo vključeni starši, učitelji ter vsi ostali, ki jih sprememba zadeva, ministrstvo za šolstvo in šport RS letos po vsej Sloveniji pripravlja 16 celodnevni posvetovanj. Eno takšnih, tretje po vrsti, je bilo pred kratkim na OŠ Bršljin.

Uvedba devetletne osnovne šole je osrednja novost Zakona o osnovni šoli, ki ga je lani sprejel Državni zbor RS. Čeprav se mnogim zdi, da je do obvezne devetletke leta 2002 še mnogo časa, to ne bo čisto res. Prenova zahteva namreč tako materialne, prostorske, kadrovske in druge pogoje kot tudi prenovljene učne načrte. Vsebinsko prenavo vodi nacionalni kurikularni svet s 23 strokovnjaki s področja humanistike, družboslovja in naravoslovja, ta pa je imenoval področne in predmetne komisije (v njih je več kot 400 strokovnjakov iz vrstev, osnovnih in srednjih šol, z Univerze, zavoda RS za šolstvo in inštitutov), ki na podlagi analiz sedanjih učnih načrtov in v primerjavi z evropskimi državami pripravljajo predloge novih predmetnikov in učnih načrtov. Te bodo obravnavali tudi učitelji v učiteljskih skupinah, saj mnenja praktikov ne gre zanemarjati.

S 6 leti že Marija Terezija

Najvidnejša sprememba prenovljene osnovne šole je, da bo iz osemletke postala devetletka, otroci pa jo bodo začeli obiskovati s šestimi leti, tako kot je to praviloma v vseh evropskih državah. Ta začetek za nas ni ravno novost, saj je vsot šestletnik otrok v obvezno šolo predpisoval že zakon Marije Terezije iz leta 1774, pa tudi rešitev, ki jo imamo pri nas od leta 1980, to je obvezna priprava na šolo za vse prvošolčke, uvaja obvezno devetletno šolanje. Devetletko torej že imamo, le da teče prvo leto v vrtcu, naslednjih osem pa v šoli.

Po mnenju prenoviteljev je odveč strah mnogih staršev, da šestletni šolarji ne bodo kos vsemu, čemur danes niti vsi sedemletni šolarji niso. Program bo v prvih (in ostalih razredih) drugačen od zdajšnjega, prilagojen starosti šestih let, za "mehkejši" prehod iz sveta igre v svet učenja pa bo poleg razredne učiteljice, ki bo ostala z učenci do konca prve triade, poskrbela še učiteljica ali vzgojiteljica.

Devetletka iz treh triletij

Ker je v sedanjih šoli prehod z razredne na predmetno stopnjo za mnoge učence zahteven, saj se poveča število predmetov, vsakega poučuje drug učitelj, usklajenost učnih načrtov pa je včasih precej težavna, skuša nova šola ta problem rešiti z uvedbo devetletke, razdeljene na triletja, ki bodo omogočila postopnejše in s tem lažje prehajanje v višje razrede. Prvo obdobje traja od 1. do 3. razreda, drugo od 4. do 6. in tretje od 7. do 9. razreda.

V prvem triletju bo potekalo opisno ocenjevanje, v drugem opisno in številčno ter v tretjem številčno. Ob koncu vsakega triletnega obdobja bo potekal nacionalni preizkus preverjanja znanja iz določenih predmetov (njihovo število se bo večalo), služil pa bo le kot povratna informacija o doseženem znanju za učenca, starše in učitelje ter ne bo vplival na šolski uspeh, razen ob koncu zadnje triletke.

Pomembna novost, ki jo že sedaj uspešno izvajajo na nekaterih šolah, je nivojski pouk. Začel se bo v drugem triletju in bo kombiniran s temeljnimi poukom, kar pomeni, da bodo učenci pri matematiki, slovenskem in tujem jeziku večino časa predelovali temeljno učno snov, pri največ četrtini pa bodo ločeni v skupine različnih zahtevnostnih ravni. Učenci bodo med letom lahko prehajali z ene v drugo. V 8. in 9. razredu pa bo potekal le nivojski pouk. Učenci bodo pri slovenščini, angleščini in matematiki vse ure pouka ločeni praviloma v tri skupine, prehajanje pa bo v zadnjem razredu mogoče le na osnovi ocen. Sprememba je tudi v znižanem normativu za oblikovanje oddelka od 28 na 25 učencev ter vključevanju učencev s posebnimi potrebami.

Učenci bodo lahko izbirali

Devetletka bo vsebovala obvezni in prostovoljni program. Poleg obveznih predmetov, med katerimi so v sprejetem predlogu predmetnika v nižjih razredih nekateri združeni v predmetna področja,

na primer spoznavanje okolja, naravoslovje in tehnika, družba, je del obveznega programa osnovne šole v 7., 8. in 9. razredu ponudba izbirnih predmetov. Šola mora ponuditi pouk najmanj treh izbirnih predmetov iz družboslovno-humanističnega sklopa (tuj jezik, nekongresionalni pouk o verstvih in etiki ter retorika) in naravoslovno-tehničnega sklopa (tehnologija, logika, računalništvo itd.). Vprašanje je, kaj bodo ponudili na šolah z malo učenci, kot so na primer Prevole. Učenec bo izbral tri, največ dva iz enega sklopa. Ti predmeti bodo trajali najmanj eno in največ tri leta, učenec pa si bo lahko vsako leto premislil. V obvezni program osnovne šole bo spadala tudi oddelčna skupnost.

Razširjeni program šole bo ponujal podaljšano bivanje, jutranje varstvo, dodatni in dopolnilni pouk, interesne dejavnosti in šolo v naravi, učenec pa se bo za to odločil prostovoljno.

Likovnikom in glasbenikom po eno uro

V dosedanjih javnih razpravah na predlog predmetnika je prav gotovo največ razburjenja povzročila umestitev likovne in glasbene vzgoje v predmet umetnosti v zadnjem triletju med izbirne predmete. Odgovor področne komisije za osnovno šolo je predlog, da likovna in glasbena vzgoja pridobita uro v vsakem od razredov zadnjega triletja, kar zagotavlja kontinuiteto do konca osnovne šole, predmeti umetnosti pa bodo ponujeni tudi kot obvezni izbirni. Prenovitelji so izračunali, da je v prvem triletju glasbeni vzgoji namenjenih več ur pouka kot v sedanjem predmetniku. Pa vendar zadovoljstvo likovnikov in glasbenikov ni doseženo. Učitelji likovne vzgoje si namreč ne predstavljajo, kako naj bi v 45 minutah njeni učenci na primer slikali s temperami. "Preden se pripravijo in kaj naredijo, je že potrebno pospravljati," menijo, podobne težave pa so tudi pri poučevanju glasbe. Nujno bo torej združevanje ur.

Tehnika in tehnologija po novem dobi v 7. razredu eno uro, naravoslovje ima tri ure, odločitev za uro gospodinjstva v 5. razredu pa se za zdaj prepusti predmetni kurikularni komisiji.

Med pomembne in razveseljive novosti spada tudi povečanje števila ur slovenskega jezika v prvem triletju. Primerjave s predmetniki tujih držav so namreč pokazale, da drugje vsaj v prvih letih materinemu jeziku namenjajo večji delež ur kot v Sloveniji. Prenovitelji učnih

načrtov za slovenski jezik obljublajo, da bo pouk bolj sodoben, v primerjavi s sedanjim bolj razbremenjen in prilagojen otrokovi starosti. Tudi pri nas bodo tuj jezik začeli poučevati prej, v 4. razredu, to je pri starosti 9 let.

Učenci (pre)obremenjeni?

Vprašanje preobremenjenosti učencev je glede na pripombe učiteljev in staršev na posvetu v bršljinški osnovni šoli aktualno tudi v pripravah na devetletko. Po predlogu predmetnika naj bi učenci v šolah preživeli celo več ur kot do sedaj, čeprav zakon postavlja limit ur za vsako triletje posebej. V prvem je to največ 22 ur na teden, v drugem triletju največ 26 ur, v zadnjem pa 30 ur.

Prenovitelji opozarjajo, da vprašanje obremenjenosti ne gre zoževati na število ur, ampak se je treba vprašati, kaj narediti znotraj teh ur v šoli. Novi učni načrti bodo s posodobitvijo, prenavo in povezavo med predmeti razbremenjeni odvečnih vsebin, več bo časa za razlago vsebin, ponavljanje, utrjevanje, preverjanje in ocenjevanje znanja. Če bo to res, potem bodo imeli učenci manj dela doma. K njihovi razbremenitvi pa bo pripomogla tudi obvezna izbirnost predmetov v zadnjem triletju.

Kaj pa učitelji?

Preobremenjenost pa je (bo) tudi problem učiteljev. V razpravah dolenjskih učiteljev in ravnateljev ni bilo težko opaziti, da za vse novosti niso ravno najbolj navdušeni, svoje skrbi in strahove pa so glasno izrazili in dejali, da morajo teoretiki v prvi vrsti prisluhniti praktikom. Najbolj so zaskrbljeni z (do)izobraževanjem, kajti v predlogu predmetnika nove devetletke se pojavljajo novi predmeti, za katere šole praviloma ne bodo zaposlovali novih kadrov. Že tako jih skorajda povsod primanjkuje, največ za tuje jezike. Doizobraževanje za učitelje 1. razreda že poteka na Pedagoški fakulteti v Ljubljani, dodatna znanja pa bodo učitelji potrebovali tudi pri izbirnih predmetih.

Minister dr. Slavko Gaber je dejal, da bodo razpisani izobraževalni programi in seminarji, znajti pa se bo treba na primer tako, da bodo retoriko verjetno poučevali slavisti, verstva in etiko zgodovinarji ali sociologi ipd. Učitelji se zavedajo, da je izobraževanje potrebno, moti pa jih, da ta so (in verjetno bodo) ob petkih popoldne in ob koncu tedna. "In to za isto, slabo plačo!" pravijo.

Poskusno izvajanje v šolskem letu 1999/2000

Ministrstvo za šolstvo in šport RS predvideva, da se bo prenovljeni program začel poskusno izvajati v šolskem letu 1999/2000, in sicer na največ 10 odstotkih slovenskih osnovnih šol, kar je približno 40 šol, vanj pa se bodo vključili učenci 1. in 6. razreda. Te šole bodo morale imeti posebno dovoljenje ministrstva, za to pa treba izpolnjevati pogoje, kot so: zadostno število prijavljenih učencev in soglasje staršev, ustrezno usposobljeni kadri in ne nazadnje ustreznih prostorskih pogoji. Šola mora namreč imeti matično učilnico za vsak oddelek, pet specializiranih (fizika, kemija, biologija; likovni, glasbeni pouk; tehnični pouk; gospodinjstvo; računalništvo) in še prostore za delo v manjših skupinah.

Dolenjske osnovne šole bodo težko med tistimi prvimi, ki bodo začele z devetletko. Ravnatelji so poudarjali prav prostorsko stisko, slabo opremljenost učilnic, marsikje so brez telovadnice, pa tudi dvoizmenski pouk še ni preteklost. Predvsem v Novem mestu si šole z vrsti, ki v glavnem niso v njihovi bližini, ne bodo mogle pomagati. Poseben problem so podružnične šole pa na primer romski otroci v OŠ Bršljin.

Kakorkoli že, vsaka šola bo morala sama oceniti pogoje za začetek izvajanja devetletke in do manjkajočih čimprej priti. Najkasneje do leta 2002, ko se bo program prenovljene osnovne šole izvajal po vsej Sloveniji.

LIDIJA MURN

Strah, imenovan devetletka

Strah hodi po slovenskih šolah. Strah, ki se imenuje devetletka.

Čutijo ga starši otrok, ki bodo čez nekaj let hodili v "novo" šolo, in pa predvsem vzgojitelji, učitelji ter ravnatelji osnovnih šol, pa ne samo zato, ker večina nima zadovoljivih prostorskih, materialnih in kadrovskih pogojev. To je bilo zelo razvidno tudi na dolenjski predstavitvi devetletke, na kateri so predstavniki Ministrstva za šolstvo in šport RS dejali, da so prav na srečanju med dolenjskimi pedagogi doživeli največ pripomb, kritik in vprašani.

Strah pred devetletko je prav gotovo upravičen, saj gre za korenite spremembe v šolstvu, vsaka novost pa je že od vsega začetka povezana z določeno negotovostjo in dvomi, kar ni nič narobe, saj so dokaz, da nam ni vseeno, kakšne bodo njene posledice. In če gre za šolstvo, še toliko bolj. Žal je prav to področje v zadnjih desetletjih doživljalo veliko sprememb, ki pa se niso vedno izkazale za dobre. Zato je lahko razumeti enega izmed učiteljev, ki je dejal: "In kdo mi zagotavlja, da se tudi ta poskus ne bo izjalovil, kot se je na primer usmerjeno izobraževanje?"

tudi tako

Prav gotovo drži, da sta bila izobraževanje in vzgoja vedno zelo privlačna in mnogokrat tudi uspešna načina usmerjanja razmišljanja državljanov. Tudi pri nas. Država je to počela bolj ali manj prikrito in prav zato, ker so politični interesi prevladali nad strokovnimi, se neštete novosti niso izkazale za dobre. Če razmišljamo tako, potem je strah pred uvedbo devetletke še toliko bolj upravičen, saj imamo danes v Sloveniji strank kot še nikoli od sedaj, in vsaka ima svoje ambicije tudi na področju šolstva.

Da pa prenoviteljem vendarle gre verjeti, da jim ni vseeno, kakšna bo devetletna osnovna šola, dokazuje dejstvo, da v pripravi sodeluje okrog 400 strokovnjakov z najrazličnejših področij, da so k snovanju novega predmetnika poleg teoretikov povabili tudi učitelje in vzgojitelje, torej tiste, ki delajo z otroki v razredu in ki še kako vedo, kaj se da narediti in kaj ne. Mnogokrat namreč kaj v teoriji izgleda kot odlična rešitev, a praksa pokaže drugače. Pohvalno je, da lahko mnenja sporočajo tudi starši, da priprave potekajo dokaj zgodaj, kajti tudi tu velja rek, da se počasi daleč pride, pa da se prenovitelji trudijo o vsem ljudih kar najbolje obveščati, tako preko medijev in brošur kot z različnimi srečanji po vsej Sloveniji. Vprašanje je sicer, koliko bodo pripombe pripravljene upoštevati, pa vendarle.

Strah tistih, ki bodo v novi devetletki delali, pa gre razumemo tudi drugače. Vsebinske spremembe bodo prav gotovo nov izziv ne samo za učenca, pač pa tudi za učitelja, ki se bo moral v novi šoli (bolj) truditi. Vsaj na začetku gotovo ne bo šlo brez doizobraževanja, zahtevam nove šole pa se bo moral prilagoditi tudi z drugačnim načinom dela - pri izbiri vsebin, metod in oblik dela bo na primer bolj samostojen. Saj nekateri učitelji so se že zdaj trudili zmanjšati monotonost pouka, povečati ustvarjalnost otrok ipd., so pa tudi taki, ki leta in leta učijo skorajda enako in nimajo želja po kakšnih novostih in popestritvah.

Strah pred novo šolo torej je in v tem ni nič narobe. Naj pa pripomore k temu, da bo pri prenovi utež strokovne tehtnice prevagala politično in da bo devetletka uspešna in prijazna šola. Tako za učence kot za učitelje.

LIDIJA MURN

Vse starejši, pa tudi vse mlajši

Že od nekdaj velja, da si star toliko, kolikor se počutiš. Danes, ko se življenjska doba podaljšuje, se je močno podaljšalo tudi obdobje, ko so ljudje vitalni in krepki vse tja do 80. leta. Lahko bi rekli, da se prebivalstvo stara, starost pa pomlaja.

Tudi umetno določene meje, kdaj ljudje sodijo med starejše, se spreminjajo. Še desetletja nazaj je bila ta meja 55 let, v zadnjih tridesetih letih pa se je premaknila na 65 let, to je tudi najpogosteje uporabljena meja drugje po svetu. In v tem obdobju so ljudje sposobni delati še marsikaj ustvarjalnega, tudi take stvari, ki se jih prej zaradi različnih okoliščin niso mogli lotiti. Na Zahodu postajajo stari vedno bolj pomembna kategorija, saj zelo veliko potujejo in so dobri potrošniki, ker imajo mnogi med njimi veliko denarja. Pri nas se o starih ljudeh pogosto govori kot o socialni kategoriji, kot da so vsi revni, onemogli in osamljeni. Stare ljudi tlačijo v isti koš tudi enotni izrazi, kot npr.: upokojenec, upokojenka, čeprav je poklic, ki so ga opravljali, pomemben del njihove identitete. Francozinja Simone Beauvoir je v svoji monografiji O starosti zapisala, da si stari ljudje svojega položaja nikoli ne priborijo, temveč jim je vedno vnaprej dodeljen. Stari ljudje nimajo prave družbene moči, da bi vplivali na življenjske razmere svoje populacije, saj ima moč odločanja generacija produktivnih ljudi.

Vendar imajo tudi stari ljudje še veliko energije, ki jo lahko produktivno usmerijo. Včasih, ko so ljudje živeli pretežno od kmetovanja, se niso upokojevali, delali so, dokler so mogli, danes v razvitem industrijskem svetu pa z upokojitvijo človeku čez noč vzamejo vse, kar je znal in delal celo življenje. Nekateri strokovnjaki so prepričani, da bo v prihodnje za razvoj družbe pomembno, da bo znala poiskati model sožitja med mladimi, srednjo generacijo in starimi in da bo pri razvoju izkoristila tudi modrost in izkušnost starih ljudi.

Univerza za tretje življenjsko obdobje

Starost prinaša s sabo tudi veliko teob, osamljenosti in težav z zdravjem. Z reševanjem starostniške problematike se ukvarjajo tudi centri za socialno delo, kjer socialni delavci ljudem svetujejo, kadar so v stiski, dodeljujejo denarne pomoči, organizirajo namestitve v domu, dajejo pomoč odraslim duševno prizadetim osebam in še bi lahko naštevali. Ljiljana Butara in Vinka Urbanija delata na področju varstva odraslih na novomeškem centru za socialno delo že skoraj 20 let. Pri svojem delu sta srečevali stare, ki so se nanju obrnili, ker so bili v stiski. Pogosto pa sta ugotovili, da jim je največ pomenil pogovor. Starejši so bili že veseli, da jim je kdo prisluhnil.

V diplomski nalogi, ki sta ju lani naredili skupaj, sta želeli poudariti tudi pozitivne strani staranja. Vse prepogosto sta namreč ugotavljali, da so stari ljudje osamljeni in odmaknjeni na rob, pogosto tudi zato, ker sami ničesar ne naredijo, da bi bilo drugače. Čakajo na svojo prislužen pravicno, namesto da bi si življenje obogatili z novimi dejavnostmi ali pa z uresničevanjem vsega, za kar prej ni bilo časa. V nalogi sta dali prednost izobraževanju v tretjem življenjskem obdobju. "Zakaj bi staranje bila čakalnica za smrt resigniranih, razočaranih oseb, ki se niso pripravile za novo - tretje življenjsko obdobje," sta razmišljali.

Naredili sta anketo med upokojenci, in sicer sta anketirali 60 upokojencev, ki obiskujejo univerzo za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani, in skupino 60-tih upokojencev iz Novega mesta. Predvidevali sta, da so ljudje, ki obiskujejo univerzo za tretje življenjsko obdobje, manj osamljeni kot tisti, ki niso vključeni, in da so si z vključitvijo v izobraževanje osmislili jesen življenja in si postavili nove cilje. Spraševali sta se, koliko to pripomore h kvalitetnejšemu življenju. "Najina predvidevanja so se skoraj v celoti potrdila. Ljubljancani, ki so vključeni v univerzo za tretje življenjsko obdobje so maj osamljeni, se več družijo, predvsem pa se ukvarjajo s stvarmi, za katere prej niso imeli časa, npr. kiparijo, se učijo tuj jezik ipd.," pravi Vinka Urbanija. V izobra-

ževanje so vključene predvsem ženske, ker so bile kot matere v zrelem obdobju za marsikaj prikrajšane, in pa izobraženi upokojenci. "Novomeški upokojenci so sicer povedali, da niso zadovoljni s svojim sedanjim načinom življenja, hkrati pa ne razmišljajo o tem, da bi ga spremenili. V glavnem čakajo, da jim bo kdo drug kaj ponudil," pove Ljiljana Butara. Pokazalo se je tudi, da se naši upokojenci zelo veliko ukvarjajo z vrtičkarstvom in vinogradništvom, zato tudi kakšne notranje izpolnitve niso iskali.

Skupine starih za samopomoč

V Sloveniji deluje že kar nekaj univerz za tretje življenjsko obdobje, vendar je v Novem mestu oz. na Dolenjskem zaenkrat še nimamo. To pa je le ena od možnosti za kvalitetnejše življenje starih ljudi. Za veliko dogajanj poskrbijo tudi društva upokojencev, zadnja leta pa je tudi pri nas vse več skupin starih za samopomoč, kjer se združujejo stari pod vodstvom socialnih delavcev, medicinskih sester in prostovoljcev, se pogovarjajo, rešujejo težave in si krepijo socialno klenost. Jože Ramovš je v knjigi Skupine starih za samopomoč zapisal, da kadar je človek v stiski, se že tako in tako počuti

majhnega, odrinjenega in potegjenega vase, zato je lahko pomoč učinkovita le, če je čim bolj neposredna in človeška.

V novomeškem domu starejših občanov delujejo že štiri takšne skupine, eno takšnih pa bi radi ustanovili tudi izven doma, za upokojence, ki živijo doma. V Sloveniji deluje že več kot 200 skupin z več kot 2600 člani. Samopomoč je že od nekdaj temeljna človeška oblika spoprijemanja s potrebami, težavami in stiskami ljudi.

Slaba kvaliteta življenja starih

Položaj starega človeka se je skozi zgodovino spreminjal, predvsem je bil

FOTO: J. DORNIŽ

DR. JANE BLUESTEIN NA DOLENJSKEM

Američanka gradi zdrave odnose

Mednarodno priznana strovnjakinja na področju vzgoje otrok in mladostnikov dr. Jane Bluestein, ki sicer živi v Albuquerqueu v Novi Mehiki (ZDA), kjer vodi podjetje za svetovanje in pomoč v kriznih primerih, je nedavno na povabilo ravnateljice krmeljske osnovne šole Berte Logar predavala 45 učiteljem oziroma pedagogom pretežno iz sevniške občine o svojih spoznanjih, kako učence navajamo na samonadzor in prevzemanje odgovornosti, ki jih je dr. Bluesteinova zapisala v svoji knjigi "Disciplina 21. stoletja". Pred kratkim je to delo v prevodu in priredbi Elvire Medved izdal Zavod republike Slovenije za šolstvo.

Poleg omenjene knjige je dr. Bluesteinova napisala še 4 dela ter številne strokovne članke. Celodnevno predavanje je bilo tako zanimivo, poučno in sproščujoče zabavno hkrati, da so bili slušatelji navdušeni. Dr. Bluesteinova je natrosila cel kup uporabnih življenjskih modrosti, dobrodošlih ne le učiteljem, temveč tudi staršem pri razvijanju občutka osebne vrednosti, odgovornosti in samospoštovanja pri otrocih. Pretežno svoje delo posveča gradnji zdravih, pozitivnih odnosov med odraslimi in otroki. Svoja znanja in izkušnje je pridobila kot razredna učiteljica in pozneje kot svetovalka pri usposabljanju učiteljev. Kot zabavna in duhovita (so)govornica se je izkazala že na številnih predvanjih po svetu in kot gostja televizijskih oddaj v ZDA, med drugim v priljubljeni oddaji Oprah Winfrey Show. Dr. Bluesteinova nam je po končanem napornem 8-urnem predavanju prijazno odgovorila na nekaj vprašanj.

• Doktorirali ste leta 1980 iz pedagoških znanosti na Univerzi v Pittsburgu (ZDA). Kaj je bila tema vašega doktorata?

"To je bil kurikulum in nadzor, kombinacija menedžmenta in dajanje nekega opernega okvir kurikulumu. Raziskovala sem, kako lahko otroci sami pomagajo drugim otrokom in kako lahko tiste učence, ki se jih da najtežje motivirati, najšibkejše otroke, ki so povzročali največje disciplinske, vedenjske probleme, spodbuditi, da bodo imeli boljše uspehe, da bodo več delali in da se bodo več naučili. S tem ko so pomagali tistim otrokom, ki so še manj vedeli kot oni, ali so imeli še večje probleme kot oni sami."

• Nič pa ne kaže, da bi bili po vseh teh letih tega težkega dela zagrenjeni, izčrpani, ampak nasprotno... Vam to delo daje novih moči?

"Imam preveč stvari, katerim se lahko zahvalim, da so se zgodile. Še vedno

odvisen od tega, kako so ljudje živeli. Če je rod živel v pomanjkanju, so stari živeli v še večjem pomanjkanju. Pri večini ljudstev pa so stari ljudje uživali spoštovanje in so jih mlajši zelo cenili zaradi izkušenj in spoznanj. Skrb za stare ljudi je bila tudi del naše tradicije. Po vojni pa se je osebna skrb za svojce prenesla na javno skrb. Država naj bi poskrbela tudi za ostarele, po več desetletjih se je izkazalo, da to ni dovolj in da marginalizacija starih ljudi družbi ne prinaša nič dobrega.

"Današnji stari ljudje so materialno dobro preskrbljeni, saj imajo skoraj vsi pokojnine, kvaliteta njihovega življenja pa je slaba. Veliko je osamljenih ljudi, ki se telesno in duševno zapustijo," pove Ljiljana, ki zagovarja, da bi morali bodoči upokojenci pred upokojitvijo obiskovati tečaj priprave na upokojitev. Tako pa se dogaja, da iz nenadne aktivnosti padejo v osamo in odrinjenost in s tem doživijo hud šok. Z upokojitvijo bi si morali na novo osmisliti življenje, si postaviti cilje, kaj bodo sedaj počeli. "In na tem področju je še veliko premalo narejenega. Če bi ustanovili posebne servise, kjer bi lahko upokojenci posredovali svoje izkušnje in znanje, bi obogatili ponudbo na trgu, predvsem pa bi poskrbeli za kvalitetnejše življenje upokojencev," razmišlja Ljiljana. Socialni delavci tudi zagovarjajo, naj stari ljudje čim dlje živijo doma. Danes namreč že obstaja pomoč na domu, ki pomaga svojcem, da so stari

hovi cilji pa tudi problemi, ki jih imajo s svojimi otroki, enaki po celem svetu."

• Ali to drži tudi za vas? Danes ste nekaj povedali o svojem možu. Kakšna je vaša osebna izkušnja? Ali so vaši otroci pridni, bolj zahtevni?

"Nimam svojih otrok. Drugačne vrednote, drugačna prepričanja, drugačne izkušnje in drugačne navade so vedno na potu tudi med odraslimi osebami. Z izjemo, ki se tičejo samega kurikuluma v šolah. Skoraj vse te ideje lahko prenesemo na vse odnose. Take stvari so za vsakogar!"

• V Sloveniji ste verjetno prvič?

"Ne, že tretjič. Bila sem že v Kranju, na Prevaljah, v Lukovici, Ljubljani, Kopru, tudi v Novem mestu..."

• Gre za zasebni aranžma ali skozi ministrstvo za šolstvo?

"To je bilo organizirano privatno, preko Zavoda za šolstvo. O tem vam bo Greta Bratovš, direktorica podjetja Pleroma, lahko povedala več podrobnosti, kajti ona je vse to pripravila, jaz sem samo stopila iz letala."

• Kako ste sploh začeli delati, se specializirati na tem področju? Ste imeli kakšnega mentorja?

"Dobro vprašanje! Kajti enostavno sem prenehala s tem, pa se spet vračala. To je kombinacija, ko sem sama usposabljalna za vzgojo, delala tudi na področju

ljudje preskrbljeni tudi takrat, ko so sami v službi. Ljiljana in Vinka poudarjata, da se mora za kvalitetno življenje potruditi vsak sam, vsak posameznik se sam zase odloča, kaj bo počel in kako si bo osmislil življenje, pa ne le na starost.

Prebivalstvo se vse bolj stara

Za zahodnoevropske države pa tudi za Slovenijo je značilen trend rasti starega prebivalstva. Visok delež starih ljudi pa je za vsako družbo velik strošek. Na to, kakšen bo odnos do starih ljudi, bo v prihodnje prav gotovo vplival tudi vse večji delež ostarelih, zmanjševal pa se bo delež aktivnih. Po klasifikaciji OZN sodi med mlado prebivalstvo tisto, ki ima delež starih manjši od 4 odst., med zrelo tisto, ki ima delež starih manjši od 7 odst., za staro prebivalstvo pa šteje, če ima delež starih do 10 odst.; zelo staro prebivalstvo pa je tisto, ki ima delež starih nad 10 odst. Delež starih nad 65 let in več je v Sloveniji že presežek 11 odst. Čez 20 let bo ta delež znašal že 15 odst., medtem ko po letu 2000 v zahodni Evropi pričakujejo že 20-odst. delež starejših od 65 let.

"Za današnjo srednjo generacijo je zdaj pravi čas, da začne pripravljati sebe in družbene razmere na svojo starost v spremenjenem številčnem razmerju med generacijami, saj bo sicer to pretežak družbeni problem," pravi Jože Ramovš. Kako se lotiti problema staranja prebivalstva, je velik izziv za družbe, ki se starajo, tudi za našo, predvsem pa za srednjo generacijo. Star slovenski pregovor namreč pravi, da kakor si boš postlal, tako boš ležal.

JOŽICA DORNIŽ

živim, no, in zdaj v nadaljnjem življenju samo še plačujem za tiste stvari za nazaj, za ta privilegij, da še sploh obstajam!"

• Imate sploh kaj časa za kakšnega konjička, saj veliko potujete?

"S seboj nosim pletenje, ročna dela, predem na kolovratu, igram na kakšen inštrument, doma včasih celo telovadim, čeprav slednjemu ne bi mogla reči, da je to moj konjiček."

• Koliko časa že delate na tem projektu? Ves čas v Novi Mehiki ali v celotnih Združenih državah Amerike?

"Približno 25 let, odkar sem začela poučevati. Začela sem poučevati v Pittsburgu, v državi Pennsylvania, in v nekaterih šolah, kjer so bili bolj razgrajški in težavni otroci. Ko sem se preselila v Novo Mehiko, sem delala na univerzi, tam sem pa usposabljalna učitelj. Zadnjih 15 let sem usposabljalna učitelj po celem svetu. Spoznala sem, da so želje učiteljev in nji-

biznisa in pa tudi delala z zasvojenici in raznovrstimi odvisneži. Kajti s tem sem sama sebi pomagala, ko je šlo za zdravljenje odnosov."

V Sloveniji kot drugod po svetu

Poslovno sodelovanje s Centrom za razvijanje osebne kakovosti, Pleroma, d.o.o., Ljubljana, in njeno direktorico, Greto Bratovš se je razvilo tudi v prijateljstvo. Dr. Jane Bluestein je pred prvo službeno potjo v Slovenijo septembra 1985 skrbelo, saj se ji je zdelo, da se odpravlja v drug sončni sistem. Spraševala se je: "Kaj, če moje informacije niso primerne za njihovo kulturno okolje, kaj, če so moji primeri in zgodbe smiselno primerni samo za ameriško okolje? Kaj, če so njihovi otroci drugačni od tistih, ki sem jih poučevala? Kaj, če ne razumejo mojih šal?" Američanko je najbolj ganila odprtost udeležencev predavanj "za železno zaveso", njihova pripravljenost, da preučijo svoje lastno vedenje... Prepričala se je, da učitelji, svetovalci, ravnatelji, starši in drugi vzgojitelji v Sloveniji želijo pri otrocih doseči isto kot njihovi kolegi drugod po svetu - to je ljubeč in spoštljiv odnos z največjo stopnjo sodelovanja in z najmanjšo stopnjo konfliktov.

V razredu "zmagam-zmagaš" je učitelj na isti strani kot učenci in slednji se tega tudi zavedajo... Pričnite na doseženi stopnji in na uspehu gradite uspeh... Besede in dejanja, ki jih izberemo, nam bodisi pomagajo ali preprečujejo doseči cilje... Vsi učenci nimajo enakih osebnosti, okusa in delovnih navad; vsem pa je všeč, če priznavamo njihovo individualnost... Pojem posledica vsebuje vrednote "zmagam, zmagaš", pojem kazni pa ne... Učence bodo naučile posledice neprimerne vedenja, ne pa učiteljevo nadvladovanje... Zavedajte se, da je pogosto najboljša pomoč, če drugim osebam dovolimo, da same rešujejo svoje probleme!

To so nekateri poudarki iz knjige dr. Jane Bluestein "Disciplina 21. stoletja." S strokovnostjo in pristržno komunikativnostjo je v Sloveniji, tudi na Dolenjskem, pridobila več razredov prijateljev, zato se bo vedno znova rada vračala, ker se na tem koščku zemeljske oble, bodisi ob pomoči nadarjene prevajalke Elvire Medved ali v neposrednem stiku z angleško govorečimi Slovenci, počuti prijetno, domače.

PAVEL PERC

FOTO: P. PERC

Dr. Jane Bluestein in prevajalki Elviri Medved se zahvaljuje ravnateljica krmeljske osnovne šole Berta Logar.

Dobro podpreti, slabemu nasprotovati

privatizacijo rešujejo sodišča, politika pa naj o tem molči. Politika piše zakone. Politika mora napisati take zakone, da jih bo mogoče uresničevati in da bo mogoče zelo jasno kaznovati tiste, ki se jih ne bodo držali. Občutek izgube se povečuje pri ljudeh, ki so poštene in ki nočejo izkoristiti lukenj v sistemu, medtem ko njihov sosed, ki ga pravila ne zanimajo, ostane nekaznovan. Njegovi otroci imajo perspektivo, se bodo lahko šolali, bodo hodili po svetu in bodo dobili vse, kar si želijo, medtem ko bodo otroci človeka, ki je celo življenje pošteno delal, pobirali le drobtinice. Zame se tu stvar neha. Prav te poštene ljudi, ki živijo od svojega dela, želimo nagovoriti. Ne živim v iluzijah, da bo to moji stranki uspelo jutri. V ljudeh ni moč vzbuditi zaupanja čez noč, si pa bomo za to prizadevali vsak dan posebej."

• Nekateri Sloveniji očitajo počasnost družbenih sprememb, nekatere posledice pa kažejo celo na prehitre spremembe, kar se odraža tako v divji privatizaciji in v preveliki liberalnosti. Kot da bi si politika prizadevala, da bi se družba čimprej razdelila na sloj ljudi, ki imajo vse, in na sloj tistih, ki ne bodo imeli ničesar in bodo lahko le služili tistim, ki imajo.

"To je eno ključnih vprašanj. Ne mislim, da gredo spremembe prepočasi. Mislim le, da so preslabo organizirane in zaradi tega so kaotične in ne zagotavljajo zadostne pravne ali kakšne druge varnosti. Spremembe ne bi smeli upočasniti, ampak bi jih morali pametno organizirati. Slovenija si mora prizadevati, da bi dohitela najbolj razvite države, ki imajo najvišje razvito blaginjo za večino ljudi in edine lahko razmišljajo o socialni državi, česar si revni ne morejo privoščiti. Moramo pohiteti v ta krog, a reforme morajo biti organizirane preudarno. katero prepričanje je bilo napačno? Da je potrebno odpreti vrata najbolj iznajdljivim. Ne

najbolj sposobnim, ampak najbolj iznajdljivim. Oni naj bi pognali lokomotivo, ki bo povlekla za sabo vse ostalo. Po moje je to prepričanje tudi globoko vsajeno v politični filozofiji vladajoče liberalne demokracije in se čas njene politike zaradi tega počasi izteka. Taka politična fantazija je kratkega daha. Ljudje ne bodo več podpirali takih reform. Narediti moramo korak naprej. Ne le odpreti možnosti, ampak tudi določiti pravila, ki jih mora človek spoštovati, da bo uspel. Sedaj smo samo odprli vrata, in kdor je imel takšne ali drugačne privilegije, in je bil o pravem času na pravem mestu, je to lahko izkoristil. Ostali niso imeli enakih možnosti."

• Uspevali so torej tisti, ki so si upali in ki so bili pri svojem početju tudi dovolj nesramni?

"Tu moram opozoriti tudi na napako naše stranke, da ne bi govoril o drugih. Veljalo je prepričanje, da kdor opozarja na te probleme, se gre lov na čarovnice. Mogoče Marjan Podobnik nima prav, ko pravi, da gre za 84 milijard oškodovanja družbenega premoženja. Mogoče je za 20 milijard manj, a je zaradi tega problem še vedno enak. Mogoče nima prav, ko pravi, da je toliko in toliko ljudi brez perspektive. Morda jih je manj in niso popolnoma brez perspektive, a ti ljudje vseeno so. Kdor tega ne vidi, je politično slep. Ti problemi so in ljudje brez perspektive obstajajo. Tega ni moč rešiti z demagogijo niti s pišmeuharstvom, ki je značilno za oblast zadnjih pet let, češ da ne bomo preganjali čarovnic in da kljub nekaterim malverzacijam ne moremo ogroziti svetega projekta privatizacije. To je zmeta. Projekt privatizacije bo svet le, če bo dobro organiziran in dobro izpeljan in če bomo preprečili nepravilnosti."

• V opoziciji sta dve stranki, ki se deklarirata za socialdemokratski - ena je leva druga desna. Je glede na socialdemokratsko usmeritev možno njuno sodelovanje?

"Mi nimamo ne naravnih nasprotnikov ne naravnih zaveznikov. Sodelovali bomo z vsemi, s katerimi bomo imeli enake ali podobne poglede na določen problem. Če bo pri reformi socialne države naš zaveznik lahko Janša, ne vidim razloga, zakaj ne bi sodelovali. Predsodki obstajajo, a jih je treba počasi odpraviti, saj so povečini nestvarni. Če bomo lahko s sodelovanjem dosegli kaj, kar je v interesu obeh strank, bomo želeli sodelovati. Jaz nimam predsodkov. Isto velja tudi za druge stranke, vladne na primer. Dobro je treba podpreti, slabemu nasprotovati. Bedno je biti proti nečemu zato, ker je to predlagal nekdo, ki ti ni všeč."

• V politiko ste zašli v študentskih letih. Kaj pravzaprav tako mladega fanta pritegne v politiko? Kakšen izziv je ta za človeka, ki se mu odpirajo vrata tudi drugje?

"To je želja, da bi vplival na spremembe. To je tudi ključna priložnost in odgovornost politike na splošno. V politiki bom toliko časa, dokler bom lahko odgovarjal na politična vprašanja z odgovori, ki so v dobro večine ljudi in dokler bodo ti odgovori dobri, sodobni in splošno koristni. Ko bom začutil, da postajam pri tem zakrnel, da postajam ovira za spremembe, bo moja naloga, da se umaknem. IGOR VIDMAR

Borut Pahor je novi predsednik Združene liste socialnih demokratov, stranke ki je na zadnjih volitvah prišla do svoje najnižje točke. Zaradi svoje mladosti je neobremenjen s preteklostjo stranke oziroma z drugimi časi, je strpen in ima svojo vizijo razvoja. Prav zaradi tega od mladega politika, ki je bil med drugim tudi slovenski predstavnik v svetu Evrope, v stranki pričakujejo veliko, veliko pa pričakujejo od njega tudi njegovi morebitni politični zavezniki.

• Združena lista se je začela prenavljati še kot komunistična stranka v nekem drugem sistemu v osemdesetih letih in se od takrat ves čas prenavlja. Ponavadi se je prenavljala pred volitvami, sedaj pa se odloča za prenovo šele po volitvah. Je to morda ena od mnogih prenov ali pa je to tista ključna prenova, ko naj bi stranka našla nekakšno svojo končno podobo?

"Čas, ki ga živimo, je čas velikih sprememb. Ne samo da gre za čas, ko smo dobili demokracijo in svojo državo, ampak gre tudi za velike spremembe v mednarodnem okolju. Kakovost in obseg sprememb je taka, da si nobena politična sila ne more privoščiti iluzornega prepričanja, da je našla odgovor na vsa vprašanja. To, da je ZLSD doživela neuspeh na zadnjih volitvah, je po moje predvsem odraz dejstva, da smo še manj od drugih političnih strank imeli sveže odgovore za nova vprašanja novega časa. Določiti moramo ključna vprašanja družbe in dati nanja strokovno utemeljen odgovor oziroma rešitev, ki bo Sloveniji omogočala, da se bo razvila in bo hkrati socialno stabilna država."

• Ali ni morda prav to, da so vaši odgovori na aktualna politična vprašanja za slovensko javnost preveč premišljeni, utemeljeni in z njimi ne prihajate do izraza kot nekatere druge stranke, ki zadeve rešujejo mnogo bolj na čustveni bazi, včasih prav razbijaško?

"Temu moram vsaj delno pritruditi. Združena lista ima med članstvom in v samem vodstvu globoko vsajen občutek odgovornosti do države in mislim, da je to dobro in po moje ključno v politiki. To je zame motiv, ki me vleče v politiko. Ves čas moram biti prepričan, da delam za splošno dobro in ne, da delam le za neke ozke strankarske interese ali celo interese ozke privilegirane skupine ljudi. Včasih smo bili tiho ali pa nismo na demagoški način opozarjali na probleme, kot so to počeli drugi, ampak smo skušali zadeve reševati z drobnimi koraki, s strategijami, nerazvidnimi ljudem. V prihodnje bomo morali delati tako, da nas bodo ljudje bolje razumeli. Poskušal bom našo javno govorico približati ljudem, vendar nikoli ne smemo iti tako daleč, da bi se ulovili v demagogijo. Če lahko prideš v oblast samo z demagogijo, se znajdeš v situaciji, ko oblasti ne znaš odgovorno voditi, in narediš ljudem številne krivice. Tega ne bi hotel izkusiti."

• Korenine vaše stranke so v komunistični partiji. V času demokratičnih sprememb naše družbe ste se usmerili v socialdemokracijo, čeprav so nekateri pričakovali, da se boste preoblikovali po zgledu komunističnih strank, kakršne so delovale v zahodnoevropskih demokracijah. Kako to, da ste se oddaljili od komunističnih osnov?

"Dejstvo je, da Slovenija nima komunistične stranke, čeprav je formalno re-

gistrirana tudi stranka, ki se proglašala tako, a to ni neka resna politična sila. Naša stranka vidi bodočnost Slovenije kot razvite evropske države. Če hočemo priti v krog držav, ki zagotavljajo ne le gospodarsko in politično, ampak tudi narodno perspektivo, moramo deliti vrednote ljudi in narodov v teh državah. Te vrednote pa so seveda povezane z demokracijo, pravno državo, socialno državo, zasebno lastnino kot prevladujočo obliko lastnine. V tem smislu naša stranka postaja sodobna, napredna in ji želimo dati značaj socialnodemokratske stranke. Prizadevam si, da ne bi zavirali tokov socialne demokracije na levi in desni, ampak da bi odpirali širšo napredno fronto. Za Slovenijo so, kot že rečeno, značilne velike, hitre in dinamične spremembe, ki pri ljudeh povzročajo zmešnjavo identitet. Stalno znova razmišljajo, kdo je njihov politični reprezentant, kdo pravzaprav zastopa njihove interese. Zato se mi zdi pomembno, da čim bolj nazorno pokažemo, katera politična sila smo mi. Smo tista politična sila, ki ponuja tak razvoj Slovenije, da bomo imeli v tem razvoju vsi enake možnosti za ustvarjanje osebne in družinske blaginje. Da bomo po eni strani dali impulz gospodarski uspešnosti, po drugi strani pa s socialnimi strategijami dosegli pravičnost in socialno stabilnost sistema."

• Ali ni v slovenskem političnem prostoru luknja, ki bi jo lahko zapolnila stranka, ki bi se izrazito zavzemala za pravice delavcev in najnižjih družbenih slojev? Razlike med posameznimi družbenimi sloji se namreč ta čas izredno hitro povečujejo, množi pa se prav najnižji sloj, ki je, pogosto označen z brezposelnostjo in življenjem, na robu preživetja.

"Imate povsem prav. Ena od neizogibnih posledic reform je proces razslojevanja. Potrebno je doseči, da bo to socialno razlikovanje temeljilo glede na posameznikov vložek znanja, sposobnosti in pridnosti. Kdor zna, dela in ustvarja, seveda zasluži več kot tisti, ki zna manj, je manj sposoben in tudi manj dela. Vendar te razlike nikoli ne smejo biti tako velike, da bi prišli v situacijo s širokim družbenim obrobjem, v katerem ljudje ne bodo videli več nobene bodočnosti. Poskušamo ustvarjati možnosti, da bi imeli vsi enake možnosti za poklicno ali izobrazbeno napredovanje in da bo vladal tak pravni red, da bo moč s poštenim delo in znanjem doseči človeka dostojno življenje, ne pa da bo obveljal tak pravni nered, da bodo lahko tisti, ki so predvsem iznajdljivi in ne sposobni, kršili ali obšli zakone, izkoristili pravne luknje in živeli neupravičeno dobro na račun drugih. To je zame ključno vprašanje. Tu lahko poiščemo tudi odgovor, zakaj je naša stranka v zadnjih letih toliko izgubila. Recimo divja privatizacija. V času, ko je privatizacija eden najbolj pomembnih družbenih procesov, se ne moreš postaviti na stališče, da naj divjo

POTI DO ZDRAVJA

Watsu tudi pri nas

"Masaža je verjetno najstarejši terapevtski postopek na svetu in je razumljivo, da ima vsaka kultura in vsaka medicinska šola svojo lastno metodo. Vendar so mnogi tipi masaže kot veje istega drevesa: dejansko uporabne in preverjene tehnike imajo veliko skupnega." To naj bi bil rekel dr. Felicioantonio Di Domenica, primarij rehabilitacijskega oddelka v Inštitutu za ortopedijo Gaetano Pini v Milanu.

Med masažami štejejo nekateri za najbolj razširjeno metodo terapevtsko masažo. Dotikanje in pomiki rok po telesu na ustreznih mestih na ustrezen način pospešujejo krvni obtok. Ob masaži popuščajajo mišične napetosti, po mnenju nekaterih se dogajajo tudi kemične reakcije v tkivih. Poleg terapevtskih masaž razvijajo tudi športne. Poznajo tudi shiatsu.

Stanje notranjega ravnovesja

Na pohodu pa je očitno še ena oblika. V Termah Čatež so namreč nedavno predstavili watsu, sprostitveno masažo v vodi. Ko govorijo o koristnih učinkih tega postopka, navajajo, da watsu blaži bolečine ter pospešuje gibljivost sklepov in hrbtenice. Metodo uporabljajo zlasti pri lajšanju bolečin vratu in hrbtenice, ki nastanejo npr. zaradi razbolelega živca, ki pritiska na kost, zaradi motenega krvnega obtoka, stisnjene mišice, prenategnjene sklepne ovojnice med medvretenčnimi sklepi. Watsu, ko ga uporabljajo v takih povezavah, človeka popolnoma umiri in sprosti, kot zagotavljajo njegovi izumitelji in zagovorniki. Nastali občutek miru in topline človeka privede v stanje notranjega ravnovesja in normalnega delovanja telesa. Kot zatrjujejo pristaši watsuja, je ta masaža celo tako učinkovita, da z njo prekinejo krog stalnih, kroničnih bolečin.

Prisluhneš sebi, razumeš druge

Zdravilni postopek watsu so predstavili njegovi oblikovalci nedavno v Termah Čatež. Za to so imeli priložnost ob zaključku izobraževanja in podelitvi di-

V Termah Čatež izvajajo Watsu v bazenih s termalno vodo.

plom skupini šestih fizioterapevtov Term Čatež, ki se je usposabljala dve leti pod vodstvom profesorja Miguela Angela Betrana in profesorice Sare Ruiz iz Španije ter Harollda Dulla iz ZDA, kreatorja obravnave terapevtske metode. Tvorci metode so skupaj z gostitelji iz kroga zdravnikov Term Čatež z veseljem povedali, da je watsu pomembna pridobitev za zdravstveno dejavnost Čateških toplic. Metoda je novost v Sloveniji, medtem ko v Evropi že deluje več središč, kjer uporabljajo tovrstno masažo v vodi.

Zdravilni način, ki ga priporočajo in izvajajo t.i. Waba-centri v Italiji, Španiji,

Nemčiji in Franciji - po nekaterih pričakanjih nastaja tudi tak slovenski center v Termah Čatež - je nastal v Kaliforniji. Od tam je glas o novi masaži prišel na ušesa tudi prof. Miguelu Angelu Betranu v Španijo. Prof. Betran je sprva dvomil, kot se spodobi za filozofa, kar je po poklicu. O vsem, kar je pozneje v stikih s Harolldom Dullom spoznal kot sprostitveno postopek watsu, je v začetku mislil, da je le stvar človekove glave. Danes je prepričan, da Američanov vodni shiatsu res deluje in da ni le stvar domišljije. "Če prisluhnemo sebi in svojemu telesu, lahko razumemo tudi druge. Zelo pomembno je biti skoncentriran. In moramo se posvetiti procesom v nas samih. Če se osredotočimo na to, se lahko zgodi drugim, kar se je nam. Vendar je pomembno, da smo umirjeni v samem sebi, tako kot otroci, ki se lahko uspešno učijo, če so v sebi mirni."

Voda naredi skoraj vse

Harolld Dull, ki ga štejejo za očeta metode watsu, je v San Franciscu pisal pesmi in poučeval angleščino. Pri štiridesetih letih je spoznal moč dela na telesu, je povedal. Študiral je shiatsu, tej uveljavljeni masaži dodajal svoje spoznanja in o vsem tem poučeval na šolah v Kaliforniji. Od metod na suhem je prešel k vajanju v vodi. "Ko smo v vodi in imamo tam nekoga v rokah, ga podpiramo," je povedal Dull. Večina običajnih masažnih vaj temelji na dotiku telesa, ampak tu v vodi telo držimo. Držati, to je nekaj čisto drugega. Za mnoge je to, da držijo nekoga na rokah, prijeten občutek."

Harolld Dull je, kot bi se z besedami odzival na izrečene ali prikritke dvome opazovalcev, dejal, da so izvajalci watsuja videti, kot da v vodi ne delajo nič. "Pomembno je, da smo zraven. Voda naredi vse. Pomembno je, da človeka prevzame mir. Vedno začnemo vsako watsu s tem, da ne delamo ničesar in da samo uskladiamo dihanje s človekom na rokah."

MARTIN LUZAR

Tri jame in tri kapele

Bojanja vas, belokranjska vasica v metliški občini, ki leži na pobočju Gorjancev le streljaj od hrvaško-slovenske državne meje, je za mnoge povsem navadno naselje kot vsa ostala. Pa vendar ima kar šest znamenitosti, o katerih je desetletja in morda stoletja krožil ljudski glas. Kaj je res in kaj je v tem času dodala človeška domišljija, najbrž ne bo moč ugotoviti. In prav zato, ker o njih krožijo različne zgodbe, so lahko še toliko bolj privlačne.

Kakšno obmejno lego ima Bojanja vas, pove že to, da je vanjo moč priti iz Metlike skozi Slamno vas, ne da bi pri tem prečkali mejo, toda če se odpravite skozi Bušinj vas, prestopite državno mejo kar šestkrat. A vas očitno ni na "prepihu" samo danes, ampak se je v njej in okrog nje marsikaj dogajalo tudi v naši daljni in bližnji zgodovini. O tem pričajo tudi zgodbe, pripovedke, legende o šestih bojanjskih značilnostih, ki so se - sam bog ve, če zgolj po naključju - znašle skupaj na tako majhnem območju, kot je Bojanja vas, ki danes šteje okrog 30 hiš, pred drugo svetovno vojno pa jih je bilo več kot 60. Kakšna je resnica o Kipovi, Tončkovi in Kadiševi jami ter o kapelici pri Kipovi jami, Hrebčevi kapeli in kipu v Malinovki, ni uspelo izbrskati niti domačinu Francu Kočevarju, četudi si je še toliko prizadeval. Uradno o teh znamenitostih ni zapisanega tako rekoč nič, zato se je moč opreti le na pripovedi, ki krožijo med ljudmi. A četudi se zgodbe med seboj razlikujejo, je v njih morda vsaj zrno resnice.

Kipova, Tončkova in Kadiševa jama

Franc Kočevar, upokojeni direktor metliškega Kometa, ki je leta 1946 odšel iz rodne Bojanje vasi, se je pred leti vrnil in si z družino uredil domovanje v zidani

na obrobju vasi. To pa ni edini dokaz, kako je navezan na rodno grudo. Tudi sicer pomaga pri razvoju vasi, kjer je le mogoče, z veseljem pa se je odzval moji prošnji, da me popelje po vasi ter pokaže vse, kar imajo zanimivega. Pravzaprav sem vedela le za tri kapele, o nekakšni jami v bližini Bojanje vasi pa se mi je bolj dozdevalo, da sem nekaj že slišala. Pokazalo pa se je, da sem imela dobrega vodiča, ki mu ni bilo žal ne korakov ne besed, da bi svet le zvedel, kakšni zakladi se skrivajo pri njih.

Najprej sva se napotila h Kipovi jami. Prišla sva do domneve, da je dobila ime po kapelici ob njej, ki ji domačini pravijo kip. Kipova jama ima vsaj 25 metrov premera, globoka pa je kakšnih 30 metrov. Na dnu jame je velik obok, pod katerim so se nekaj vaščani skrivali pred Turki. Je namreč tako velik, da lahko sprejme na desetine ljudi. In ko so nekoč tako ždeli pod obokom, so šli mimo Turki. Ko je eden izmed njih poklical svojo kobilo Hidoro, se je iz jame oglasila ena od vaščank, ki ji je bilo ime prav tako, ter rekla, da v jami ni sama, ampak jih je več. Pripoved nadalje pravi, da so se Turki znesli nad trepetajočimi vaščani, ki so bili izdani po neumnosti, v spomin na ta dogodek pa so preživel ob robu jame postavili kapelico ali kip po bojanjsko. Kočevar se še spominja, kako so nekaj peš in brez

kakršnih koli pripomočkov hodili v jamo ter na dnu metali v brezno kamenje in poslušali, kako pada v globino. Zanimivo je, da je kakšnih sedem metrov pod vrhom jame dobro vidna luknja, in po pripovedovanju nekaterih je to začetek rova, ki vodi pod vasjo. Kakšna je resnica, ne vedo, ker ne jame, ne brezna, ne rova jamarji še niso raziskali. Zagotovo pa je žalostna resnica, da je bila jama nekaj primerno odlagališče za smeti. Na njenem dnu so najbolj opazni stari štedilniki, ob robu na vrhu pa precej na sveže odmetane različne smeti v polivinilastih vrečkah. In to kljub temu da metliška Komunala iz vasi redno odvažja smeti. Kočevar sicer nekoliko brani sokrajane, češ morda pa so pripeljali smeti prebivalci hrvaškega Velikega Lješča nedaleč od Bojanje vasi.

Nič manj žalostno pa ni, da je jama zavarovana, če bi temu sploh lahko rekli tako, z desetletja staro polomljeno ali pretrohneno ograjo, ki zagotovo ne bi obvarovala tistega, ki bi v temni noči zaval tam mimo, da ne bi zgrmel v prepad. Pa vendar je Franc prepričan, da bi se dalo z dobro voljo jamo zavarovati in urediti tako, da bi se lahko obiskovalci brez pripomočkov spustili na njeno dno. Le gonilno silo bi potrebovali, da bi pripravila akcijo, in prepričan je, da jih je v vasi vsaj nekaj, ki bi z veseljem poprijeli.

Še večja kot Kipova je Tončkova jama. Tudi ta ni ušla pridobitvam civilizacije in na njenem dnu se je znašla celo avtomobilska školjka. A Franc Kočevar se zopet z nostalgijo spominja, kako so nekoč domačini hodili vanjo kar po dveh vhodih. Sedaj se brez primerne opreme ne bi bilo več varno spustiti vanjo. Včasih pa je bila

Kapelica pri Kipovi jami

Hrebčeva kapela

F. Kočevar pri kapeli v Malinovki

obiskana predvsem ob nedeljah in praznikih, ko so vaščani hodili na njeno dno po rože. Kako se imenujejo, Franc ne ve, spominja pa se, da so cvetele modro in da kljub trudu gospodinji, da bi jih zasadile na svojih vrtovih, niso hotele rasti nikjer drugje kot le v jami. Prav sredi naselja pa je še Kadiševa jama. Gre pravzaprav za brezno in nekaj so vanj ljudje radi metali kamenje ter poslušali, kako globoko pada. Najino kamenje pa se je ustavilo že takoj pod vrhom in Franc je, tudi iz izkušnje pri prvih dveh jamah, domneval, da so smeti zaprle vhod brezna, na dnu katerega je morda celo voda. Žal tudi to brezno ni raziskano, čeprav bi lahko nekoč tako kot jami postalo turistična zanimivost. Seveda bi bilo potrebno prej še marsikaj urediti, med drugim tudi sosednji odpad starih avtomobilov, nad katerim niso Bojanjčani prav nič navdušeni.

Čuden sij pri Hrebčevi kapeli

Potem se s Francem Kočevarjem napotiva k Hrebčevi kapeli sredi polj pod Bojanjo vasjo. Vsa je še obdana z zidarskimi odri, saj so jo potem, ko je bila že precej v ruševinah in obrasla z grmovjem, lansko jesen pričeli obnovljati. Stara naj

bi bila 130 do 150, morda celo 170 let. O tem, kako je zrastle tam sredi polj, obstaja zanimiva zgodba. Kapela stoji na zemlji Bojanjčana Alojza Cesarja, po domače Hrebčevega. Ko se je Hrebčev sorodnik vračal iz Amerike, se je zaobljubil, da bo zgradil kapelico, če se bo srečno vrnil. A drugi dodajajo, da je kapelo zares začel graditi, pa mu je zmanjkalo denarja, zato so mu pomagali vaščani. Kapela je propadala dolga desetletja, kajti Džanova teta iz Bojanje vasi, ki so jo pokopali prav v začetku letošnjega aprila, je pripovedovala, kako je kmalu po drugi svetovni vojni pokojni stari Rajk večkrat dejal, ko so hodili tam mimo k maši na Radovico, da bodo morali kapelo obnoviti. A takrat ni bilo ne časa ne denarja.

Ne da bi vedel za te besede, se je njegov sin Ivan, ki živi v Ljubljani, lani dogovoril s Hrebčevim Alojzom, da mu je dovolil obnoviti kapelico. Ivan pa ni le glavni organizator obnove, ampak tudi finančar. Pove, da sta pomagala le njegov brat Marjan in Peter Šneler z Radovice, ki je pripeljal pesek, vaščani pa so prišli samo pogledat, kaj se dogaja. Zato Ivan predlaga, naj bi vaščani prispevali vsaj za obnovo oltarja iz kapele, ki ga je shranil Hrebec. Ivan Rajk pa je, ko je zbiral podatke o kapeli, zvedel še za en zanimiv doživljaj. Stanko Molek z bližnjega Krašnjega Vrha, pameten in trezen možakar, mu je pripovedoval, da je pred desetletji videl pri kapeli plamen in čuden sij. Ko je prišel bližje, je plamen izginil. Z roko je segel v kapelico in zaslišal šumenje, a ko se je oddaljil od nje, je bilo zopet videti ogenj.

Dovolj moči za ureditev?

Medtem ko naj bi bila Hrebčeva kapela obnovljena do velike maše, pa je kip v Malinovki ali kapela pri Kipi, kot jo tudi imenujejo, obnovljena že dve leti. Pobuda za obnovo je prišla od prof. Jožeta Dularja in Franca Kočevarja, na čigar zemlji kapela tudi stoji. Domačin Lojze Babič, ki živi v Torontu, pa je dal pobudo za zbiranje denarnih prispevkov za obnovo med Bojanjčani, ki živijo v Torontu in okolici. Zbrali so 750 kanadskih dolarjev in 400 ameriških dolarjev, dobrih 45.000 tolarjev pa je za obnovo prispeval Kočevar. Sosedje so pomagali pri delu, medtem ko je mizar Jože Gršič iz Metlike, sicer pa prav tako domačin, za izdelavo ostrejša za kapelo računal simboličnih 1.500 tolarjev. Tudi Kočevar je poskušal izvedeti, kdaj in zakaj so ljudje postavili to znamenje. Od starejših domačinov je zvedel, naj bi bila kapela stara okrog 300 let. O tem, zakaj so jo zgradili, pa sta vsaj dve zgodbi. Po eni so prav tam začeli graditi vas. Najprej so postavili kapelo, a ko so ugotovili, da ni vode, so si prostor za naselje poiskali nekoliko višje, blizu studenca. Druga zgodba pa pravi, naj bi v vasi pustošila kuga. Nekateri so se zaobljubili, da bodo postavili kip, če bodo preživel. Vendar Francu ni uspelo zvedeti, kaj je res, ne na Zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine v Novem mestu, ne v župnišču, ne v Belokranjskem muzeju v Metliki.

Kakor koli že, dvoje znamenj so na pobudo posameznikov v Bojanji vasi že obnovili. Sedaj čaka še razpadajoča in zaraščena kapelica pri Kipovi jami. Ker stoji na skupni vaški zemlji, bi bilo prav, če bi pri njeni obnovi stopili skupaj vsi vaščani. Franc Kočevar, ki hrani tudi načrte za obnovo te kapelice, je bil nad to idejo zelo navdušen in je že ponudil svojo pomoč. Ko pa bodo vsa tri znamenja v Bojanji vasi obnovljena, se bo morda našlo dovolj moči še za ureditev Kipove, Tončkove in Kadiševe jame.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

ZABAVNA GLASBA

Copacabana je izzvenela

Jutri zvečer bodo v športni dvorani Marof na večernem koncertu ubrano zazveneli prijetni glasovi mladih novomeških deklet, ki jih domača in tudi širša slovenska publika že sedem let pozna pod imenom Copacabana. Zazvene bodo melodije, ki so se rodile v tej skupini ali pa so v nji našle novo izrazno moč, zazvene bodo pesmi, ki so jim dekliski glasovi dali dodatno milino in čustveno globino, zazveneli bodo glasovi "copačk", kot v šali same sebi pravijo, zazveneli in potem utihnili. Skupine Copacabana ne bo več. Z jutrišnjim koncertom se bo poslovila.

Razlogov za razpad uspešne novomeške ljubiteljske vokalno-instrumentalne skupine je več. Dekleta so o tem, da bi se razšla, razmišljala že nekaj časa, ker so čutile, da se je njihov vzpon ustavil po letu 1994, ko so izdale samostojno kaseto in zgoščenko. To je bil vrhunec, ki ga niso znale preseči. "Bile smo brez menedžerja, ki bi izpeljal širšo promocijo in skupino v njenem razcvetu utrdil," pravi ena od dvanajstih članic Copacabane Maja Oberstar. "Še smo nastopale, a z več ali manj enakim programom, tako da smo se same sebi zadele dolgočasne. Prihajalo je do manjših sporov, na vaje in na nastope nismo več hodile vse. Kot študentke imamo večje obveznosti in manj časa za druženje in petje. Tako smo se lan-

skega septembra odločile, da odnehamo. Vendar pa smo se strinjale, da ne bomo prenehale kar tako, ampak da se bomo primerno poslovile od publike, ki nas je zvesto spremljala vseh sedem let, in to s poslovnim koncertom. Da pa bo koncert zanimiv in pester, nam bodo pomagali še drugi glasbeniki, med njimi Društvo mrtvih pesnikov, trije trobentači iz Srednje glasbene šole Ljubljana, violinistka Jelena Ždrale, da jih omenim le nekaj."

Začelo se je januarja 1990

Vokalno-instrumentalna skupina Copacabana ima kot svoj rojstni dan zapisan 12. januar leta 1990. Tega dne se je sestalo dvanajst novomeških srednješolk: Nataša Bambič, Joži Cvelbar, Tina Čuček,

Petra Dular, Tina Dular, Julija Gorenc, Maša Karpljuk, Maja Oberstar, Jerneja Štukelj, Erika Vraničar, Leticia in Irena Yebuah. Dekleta, ki so se že prej poznale in družile, so se odločile, da skupaj še zapojejo in zaigrajo ter dajo kontra "moškim" skupinam, ki na zabavnoglasbeni sceni prevladujejo. Prve vaje so bile bolj podobne debatnemu krožku kot uigravanju nove skupine, vendar pa so mladost, veselje do druženja in ljubezen do glasbe hitro stkale dovolj močne niti, ki so dekleta ustvarjalno povezale in popeljale na uspešno, četudi ne prav dolgo zabavnoglasbeno pot.

Prvič so se predstavile javnosti nekaj mesecev kasneje na majskem glasbeno literarnem večeru, ki so ga pripravili dijaki novomeške gimnazije. Za svoj nastop so požele buren aplavz in navdušenje, glas o skupini lepo pojočih deklet, ki se same spremljalo na instrumentnih, pa je šel hitro naokrog. Le teden dni po prvem nastopu v Novem mestu so že pele v okrogli dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani. Potem so se nastopi vrstili eden za drugim. Pele so na najrazličnejših prireditvah, na otvoritvah razstav, pripravile so dobrodelni koncert za pomoč Hrvaški, hkrati pa so dekleta bogatila svoj program.

Po Sloveniji in na tujem

Na Dolenjskem, drugod po Sloveniji in tudi v tujini je skupina Copacabana v sedmih letih svojega delovanja imela več kot sto nastopov. Med pomembnejšimi vsekakor velja omeniti: festival Kar znaš, to veljaš leta 1992 v Laškem, na katerem so dekleta osvojila naslov amater leta, nastope v Nemčiji (Hannover, Langenhagen), in festival Večno zelenih melodij v Laškem, na katerem so jim organizatorji zaupali izvedbo nove laške himne Vrček sonca laškega (glasbo je napisal Mojmir Sepe, besedilo pa Nande Razboršek), solidarnostni koncert v Slovenski filharmoniji, mednarodni kongres v Cankarjevem domu, gimnaziado v Velenju itd. Copacabana se je večkrat pojavila tudi na televizijskih zaslonih. Dekleta so nastopila kot glasbeni gost v oddaji Zdravo, na

zaključnem zbranju akcije Podarim do-bim skupaj z Juretom Koširjem in Francijem Petkom, v letoletni oddaji Kako je zvenelo, dvakrat so nastopile v oddaji Pogledj in zadnji, videti pa jih je bilo tudi na hrvaški nacionalni televiziji v oddaji Sedma noč. Ob številnih nastopih na prireditvah je skupina Copacabana imela tudi štiri samostojne koncerte, zadnjega ob promociji njihove prve kasete in zgoščenke Kapljica ljubezni 18. novembra 1994 v športni dvorani Marof. Koncert je uspel nad vsemi pričakovanji, saj so dekleta s petjem in igranjem navdušila tisočglavo množico. Potem pa se je pot navzgor ustavila.

Skupino je najprej zapustila Irena Yebuah, ki se je odločila za študij solo petja, tak študij pa ne dovoljuje petja v ljubiteljskih skupinah in ukvarjanja z zabavno glasbo. Irena je sicer ostala formalno članica skupine, dekleta so jo imele celo za svojo umetniško voditeljico, vendar pa ni več nastopala in tudi čas za skupno druženje je bil vse bolj omejen. Podobno je začelo primanjkovati časa za skupne vaje in nastopanja tudi pri ostalih članicah, dobrih novih projektov, ki bi potegnili zastali voz naprej, pa ni bilo. In tako je počasi dozorela odločitev o prenehanju. Lahko bi sicer najvztrajnejše članice povabile in skupino nova dekleta in bi prenovljena skupina nadaljevala uspešno delo, toda tega nočejo. Copacabana - to je tistih dvanajst deklet, ki so vse skupaj začele, druge in drugačne Copacabane ni in naj ne bo.

Jutri se bodo "copačke" poslovile in zadnjikrat zapele. Morda bo na poslovnem koncertu v športni dvorani Marof tako, kot je bilo na njihovem zadnjem samostojnem koncertu: veliko ljudi in navdušeno ploskanje, vendar bo po njem vse drugače: Copacabana ne bo več nastopala, skupine ne bo več. "Copačke" bodo postale arhitektko, oblikovalke, učiteljice, psihologinje, mikrobiologinje, novinarke, veterinarke, ekonomistke, pedagoginje, ena celo poklicna pevka. Kdo ve, s kakšnimi uspehi in trnji bodo posute njihove bodoče življenjske poti, gotovo pa se bo njim in še mnogim, ki so jih poznali kot "copačke", ob besedi Copacabana prebudilo v srcih nekaj lepega, tako lepega, kot so mladost, glasba in ljubezen...

MILAN MARKELJ

NAGRADI V NOVO MESTO IN LJUBLJANO

Žreb je izmed reševalcev 6. nagradne križanke izbral Aleša Zorka iz Novega mesta in Karin Pečelin iz Ljubljane. Zorko bo prejel 6.000 tolarjev denarne nagrade, Pečelin pa knjižno nagrado. Nagrajencema čestitamo.

Rešite današnjo križanko in jo pošljite najkasneje do 21. aprila na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, p.p. 212, 8001 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 7. Ovojnico brez pošne znamke lahko oddate v naš poštni nabiralnik pri vходу v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 6. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 6. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: VAGA, MESA, METROPOLIT, TLA, IRINA, FRANC RODE, RISALO, AAR, PARAC, DAMA, SI, OMOT, KAVABATA, POMADA, ENIS, ANA, ANET, SAVA, RINITIS, KANAL, ATAMANT, PLAST.

PRGIŠČE MISLI

Nad človeštvo se je treba dvigniti s silo, z visokostjo duše, s prezirom.

F. NIETZSCHE

Na svobodo lahko pristane samo tisti oblastnik, ki se je otesel iluzij, da o vsem sam najbolje ve in da je edini, ki sploh ve.

J. ZLOBEC

Kdor je preveč srečen, izživa smrt.

P. ZIDAR

Vse, kar gre v nacionalno identifikacijo, je pomembna moralna vrednota.

M. KMECL

NAGRADNA KRIŽANKA 7

DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST		NASPROTNIK	KDOR REDI ŽIVALI	ISTI ISTO (LAT.)	DOMAČE ŽENSKO IME	SOVPAD NEPRICAKOVANIH NE-POVEZANIH DEJANJ	UGANKARSKO REKLAMNI LIST				
VRSTA AFRISKE ANTILOPE							ŠPICA <i>je špica</i> 068/323-706				
NOGALNIK							ZNAČAJ	DIVJA RACA	DIJAK V 2. RAZREDU VIŠJE SOLE	ODSVOJITELJ NE-PREMICNIN	
KEMIJSKI SIMBOL ZA BOR	POVZPETNIK, NOVOPEČENI GOSPOD	MALO-KRVNOST TOPOGLAVKA									
PREBIVALEC GRŠKE POKRAJINE					PRESEDNIK ZDA (JIMMY) IZMEČEK VULKANA						
ZDRAVILNI VRELEC V RADCENIH				JEZIKAVA ŽENSKA HRV. PISATELJ (TOMISLAV)							
GLAVNI ŠTEVNIK		POD AM.FILM. IGRALKA (PATRICIA)			INDIJSKI DROBIZ ŠVKANTON (PAYS DE...) RIBICA						
REKA V ANGLIJI (STRATFORD)			OBRI					KEM.SIMBOL ZA NEON			
DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	FIGURA PRI CETVORKI ADOLF HITLER		DOGA ZA DNO SODA RAKOVEC IVAN					NEKD.POR.AGENCIJA V NEMCIJE ARAB. ZREBEC			
GL.MESTO TURČIJE				STROJ							
BELIAKO.VINASTA SNOV, PO.DOBNA HITINU				VRAG, HUDIČ						AVTOR: JOZE UDIR	

praktični KRIŽ praktični praktični

Nega usnja

April je poznan po muhastem vremenu, zato se nemalokrat zgodi, da nas preseneti dež. Namoči nam oblačila in obutev, tukaj pa je nekaj nasvetov, kako negujete čevlje in usnjena oblačila. Mokre čevlje iz gladkega usnja počasi sušite pri sobni temperaturi, kajti na vročini postane krhko in začne pokati. Če čevlji niso preveč mokri, potisnite vanje kopita, v premočene pa zmečkan časopisni papir. Poševno jih naslonite na steno, da se enakomerno sušijo. Gladko usnje, ki je zaradi pogoste moče in sušenja otrdelo, znova postane voljno, če vtrete vanj ricinovo olje. Vrhnji del čevljev pa ne prepuščajte mokrote, če ga nekajkrat namažete z ricinovim oljem. Hrapavo in jelenje usnje negujte s krtačo tako, da ga krtačite v vse smeri. Zelo zamazano jelenje usnje lahko očistite z blago mlačno raztopino pralnega sredstva za občutljive tkanine. Čevlje ali rokavice nabašite s časopisnim papirjem, suhe čevlje pa nato skrtačite. Jelenje usnje je zelo občutljivo, zato obutve iz njega ne nosite v dežju ali snegu.

Sirov kolač s kokosom

Za 8 oseb potrebujemo: 250 g piškotov, 100 g sladkorja, 70 g masla, 250 g skute, 3 dl posnetega mleka, 2 rumenjaka, 15 g želatine, ščepec mletega cimeta, 100 g kokosovih kosmičev. Pristavimo mleko, da zavre, nato dodamo 75 g kokosovih kosmičev. Kozico odstavimo, pokrijemo in pustimo stati 30 minut. Želatino namočimo v mrzli vodi, da nabrekne. V mešalniku sesekljamo piškote in zmeččano maslo. Tortni model obložimo s peki papirjem. V model damo piškotno zmes in jo potlačimo, da je trdna in enakomerna. Model postavimo v hladilnik, da se maslena piškotna zmes strdi. Rumenjake penasto umešamo s sladkorjem. Dodamo skuto in gladko razmešamo. Mleko s kokosom precedimo skozi košček gaze. Dobro iztisnemo, da odcedimo vso tekočino. Mleko s kokosovim okusom primešamo skutni zmesi, dodamo cimet. Namočeno želatino iztisnemo in razpustimo v dveh žlicah vroče vode. Zamešamo jo v skutno zmes. Skutno zmes naložimo na piškotno plast v modelu. Poravnamo in potresemo s preostalimi kokosovimi kosmiči. Pogačo postavimo za 3 do 4 ure v hladilnik.

Zmaguje okus vrtnine

V tekmovalnem načinu življenja na vseh področjih zmaguje kakovost, celo v vrtnarstvu. Za posamezno sorto vrtnine ni več dovolj le bogata rodnost ali odpornost proti rastlinskim boleznim in škodljivcem, temveč postaja vse pomembnejši tudi okus. Odbor za vrtnine pri Posavskem združenju za prehrano Slovenije je skupaj z inštitutom in fakulteto priredil strokovno ocenjevanje vrtnin, podobno kot ocenjevanje vina, in za začetek za setev priporočil sorte korenčka, radiča, kitajskega kapusa in kumar. Čeprav je setev že tu in ima večina vrtničarjev že kupljeno seme, bodo komu morda še koristili rezultati ocenjevanja. Med 16 sortami korenčka je 10-članska komisija priznala najboljši okus sorti flacino, za njo pa sorti almaro, medtem ko je bogatorodna sorta berlenda pristala na repu kakovosti. Najboljši okus med 3 sortami radiča ima sorta palla bianca, med 3 sortami kitajskega kapusa sorta morillo in med 10 sortami kumar sorta potomac. Pri kumarah je poleg okusa komisija upoštevala tudi barvo in konsistenco mesa.

Podtalna voda kot vir toplote (2)

In kaj moramo storiti, da lahko izkoristimo podtalno vodo kot vir toplote? Pred uporabo podtalnice moramo preveriti, ali je na področju, kjer živimo, sploh na voljo podtalni vir vode in ali ga lahko izkoriščamo. Ugotoviti moramo, na kateri globini je voda, kajti cena vrtnice z globino močno narašča, poleg tega je priporočljivo narediti kemično analizo vode. Agresivna voda namreč zahteva poseben izmenjevalec toplote, kar lahko še dodatno podraži naložbo. Preveriti moramo tudi, v katero smer teče podtalnica, da ne bi bil ponorni vodnjak nad sesalnimi in bi voda hladila tisto, ki jo črpamo. Več o racionalni rabi energije v vašem domu lahko zveste brezplačno v energetsko-svetovalni pisarni v Brežicah, Črnomlju in v Novem mestu.

NAŠI GLASBENIKI

Z vsem srcem zavezan jazzu

Igor Lumpert z Lešnice pri Novem mestu je s saksofonom vedno na poti med Novim mestom in avstrijskim Linzom, kjer študira jazz na Brucknerjevem konservatoriju, ali pa je namenjen na kakšno drugačno srečanje z jazzom. Koncerti, nastopi, vaje... Zavezan je jazzu, tej "najbolj avtentični glasbeni zvrsti konca 20. stoletja" ali "ritualni umetnosti sveta brez bogov", kot jo je v svojem izvirnem slogu imenoval velik ljubitelj in poznavalec jazzu in mojster besede Milan Dekleva.

Ko te jazz enkrat omreži, ni več umika. Ko zadiháš in zanihaš s swingom, sta za vedno eno. Jazz in swing sta utripa, ki usklajena vedno iščeta drug drugega, sta kot opij. Kot glasba tudi sicer. Pred šestimi leti se je Igor Lumpert z Lešnice pri Novem mestu prvič srečal z jazzom. Do takrat je bil le Sonny Rollins na televiziji. Ljubezen na prvi sluh ali le srečanje z glasbo, ki je ni poznal? Bilo je tisto prvo. S harmoniko sta bila skupaj že od malega, a to je bilo nekaj drugega. Mia Znidarič in pianist Peter Mihelič sta bila med številnimi tistimi, ki sta jim s "Santano" ozvočevala nastope. Včasih sta tudi skupaj nastopala.

Potem se je pojavil. Z vsem svojim bliščem in vsej neizmerni razsežnosti zvoka. Prvi saksofon. Sposojen iz glasbene šole, kjer je ob harmoniki, ki se je morala kmalu umakniti, prvič usmerjal zrak skozi ustnik po navodilih Tomaža Burkata. Zvok Saxove mojstrovine, ki kraljuje prostoru, brž ko ga zavzame s svojimi vibracijami. Prežme telo in dušo.

Potem je prišel tisti, od katerega se ne loči nikoli; tudi ko se pelje z avtomobilom, ga ima vedno pri sebi. Nikoli ga ne prepusti zadnjemu sedežu ali prtlačniku. KEILWERT ST 90 series II. Njegov prvi saksofon, ki mu je tako "legel", da pravi, da ga ne bi nikoli zamenjal.

Nastopi in igranje so del tiste izobraževalne filozofije in pristopa, ki zagovarja tak način kot najboljše šolo. Ta usmeritev je opazna tudi v svetu. Vmes pa so seveda vaje in poslušanje velikih mojstrov: Rollinsa, Younga, Parkerja, Coltranea, Getza, Monka... Igor srka njihovo glasbo odprto in neprestano. Poskuša nadoknadi vse tisto, kar je šlo mimo njega v otroštvu in še prej, ko ga še ni bilo. Spremlja tudi novo jazzovsko glasbo, tisto, ki se igra danes. Od mlajših glasbenikov so mu vseč saksofonisti: Kenny Garrett, Joe Lovano, George Garzone.

V Novem mestu je že imel nekaj nastopov. Nazadnje ga je na oder povabil

njegov učitelj po glasbeni šoli Braco Doblekar na nastopu Pri slonu. K Bracu v Ljubljano je hodil dve leti vsak teden. Od srečanja v Črnomlju, kjer je Braco jazziral, Igor pa nastopal s skupino Društvo mrtvih pesnikov, s katero je igral kakšno leto.

Potem je hotel naprej. S saksofonom in jazzom. Bruckner Konservatorium - oddelek za jazz - Linz Avstrija. Tja se vozi že drugo leto. Študij traja štiri leta, in če ga zaključiš z diplomom, ima ta mednarodno veljavo. Z njo lahko poučuješ kjerkoli po svetu. To pa seveda ni njegov cilj. Tudi med študijem igra in nastopa, če se le ponudi priložnost, s prijatelji in znanci glasbeniki. Nastopal je s kitaristom Igorjem Bezgetom, dokler ga ni preveč zaposlil Rok Golob v svojem Stop The Bandu, potem z bobnarjem Kruno Levačičem, basistom Tomažem Gromom, saksofonistom ljubljanskega Big banda Mirom Kadoičem, avstrijskim saksofonistom Herwigom Gradiscnikom, pianistom Markom Petrušičem... Maribor, Ljubljana, Zagreb, Kranj, Novo mesto... Ima veliko glasbenih kolegov, ki se tudi šolajo v Linzu in Gradcu.

Zanima ga tudi ostala sodobna glasba, a mu ob jazzu zanjo ostane bore malo časa. Rad bi doumel vse tiste, ki so soustvarjali zgodovino jazzu in krojili njegov razvoj, in tiste, ki so danes v ospredju. Rad bi svoje igranje saksofona in interpretiranja glasbe dvignil na nivo, ki bi se približal tistim, ki jih ceni in spoštuje. Več ko posluša dobro glasbo, bolj je kritičen do svojega igranja. To je neizogiben proces razvoja in iskanja prave poti za mladega glasbenika. Rad bi bil prepoznaven, toda do tega je dolga in trnava pot. Kdor Igorja pozna, ve, da mu bo uspelo. Njegovo navdušenje, predanost in vztrajnost so porok za to. Edina ovira na tej poti je pomanjkanje sredstev, ki jih zahteva šolanje. Samo za pot v Linz in domov gre desetisočak, potem je tu še šolnina, stroški bivanja, prehrana, sredstva za šolanje in še kaj. Do sedaj se je prebijal s

sredstvi staršev, honorarji od nastopov in skromnostjo. Posluh za pomoč, ki jo sicer občina Novo mesto namenja za tovrstne namene, je letos vredna 50.000 tolarjev. Znesek je torej merilo naše podpore edinemu (kolikor mi je znano) Dolenjcu, ki se je odločil za študij jazzu v zadnjih letih. Glede na ta naš neposluh, tudi ni pričakovati, da bo v prihodnje kaj drugače. Zato se ni čuditi, da je Dolenjska bela lisa na (ne samo) jazzovskem zemljevidu Slovenije. Časi Dizzy Combo so že daleč za nami, a se jih ob Janezu Gabrijelčiču, Jožetu Dobovšku, Filipu Robarju, Petru Simiču, Francu Blažonu, Zvonetu Pelku in Janezu Korošču še mnogi spominjajo z navdušenjem.

Če Igorja Lumperta srečate na cesti z obveznim saksofonom, skrbno spravljanim v "futrolo", vedite, da gre na srečanje z jazzom. Ali v šolo, ali na nastop, ali na vajo. Če ga vidite na odru s saksofonom, ga poslušajte in mu namenite kanček spodbude. Glasbeniki to še kako potrebujejo. Mladi še toliko bolj. Bodite prepričani, da je, čeprav še daleč, vedno bližje tistim, ki so tam najvišje: Traneu, Birdu, Sonnyju... Da se le ne bi ustavil! Prepričan sem, da se ne bo.

JANKO HROVAT

Igor Lumpert med nastopom na Doblekarjevem koncertu Pri slonu

Igor Lumpert

Ogenj ga je le ogrozil

Ni dosti manjkalo, da bi se v dolgo in zanimivo zgodovino novomeškega rotovža nedelja, 23. februarja, zapisala kot črn dan. Tončka Pavlič, računovodkinja pri novomeškem sodniku za prekrške, je to nedeljo zaradi obilice dela pri pripravljanju zaključnega računa prišla delat. Brž ko je stopila v rotovž, je zaznala dim, poklicala predstojnico, alarmirali so gasilce, ki so začetni požar pogasili in preprečili katastrofo.

Zagorelo v starem delu

In prav v tej "ponarejeni gotiki", se prvi v prvem nadstropju, je tisto februarso nedeljo zagorelo. Pavličeva je zaradi obilice dela s pripravo zaključnega računa delala že v soboto. "Že takrat se mi je zdelo, da v hiši smrdi po dimu, in sem to povedala računovodkinji Centra za socialno delo, ki je tudi delala." Obe sta pregledali prostore, v katere sta lahko prišli, obvestili sta tudi predsednika KS Center Nika Padevskega. Ta je prišel, a niso odkrili nič. Padevski je menil, da je vonj po dimu morda v rotovžu zaneslo od zunaj, saj so ljudje že kurili po vrtovih. Naslednji dan pa se je izkazalo, da je zagorelo prav v eni od sob Centra za socialno delo, v kateri v soboto niso bili.

"V nedeljo zjutraj, ko sem prišla na delo, je bilo v rotovžu že polno dima," je povedala Pavličeva. Stekla je v prostore sodnika za prekrške, pregledala vsako sobo, a tam požara ni bilo. Takoj sta prišla predstojnica Jazbečeva in njen mož, izkazalo se je, da gori v eni od sob v starem delu rotovža. Poklicali so gasilce, ki so takoj prišli in začetni požar pogasili. Kaže, da se je podrla kurišče stare peči in da je ogorek, ki je padel na desko, povzročil požar. Peč se je sesula, tlel je parket, zgorela so vrata, a se ogenj na srečo zaradi pomanjkanja zraka ni razplamtel. A do tega ni dosti manjkalo. Vsekakor bi močno zagorelo, brž ko bi popokale šipe in bi v sobo vdrl zrak.

Škoda sicer še ni ocenjena, bo pa znašala okoli milijon tolarjev. "Če bi zares zagorelo, bi bila pa gotovo stokrat večja," pravi zavarovalniški strokovnjak inž. Janko Bevc. Če Pavličeva ne bi prišla na delo, bi požar opazili šele ljudje na Glavnem trgu in takrat bi že močno gorelo.

V rotovžu je zagorelo tudi pred nekaj leti. Tudi tisti požar ni bil katastrofalen, čeprav je povzročil več škode, saj je zgorelo ostrešje. Takrat je menda dim opazil komunalni delavec, ko je pred rotovžem iz čutarice naredil "protigripni požirek". Tokrat pa je rotovž rešil zaključni račun.

ANDREJ BARTEJL

Direktor novomeške enote Zavarovalnice Triglav se je zahvalil Tončki Pavlič, ki je preprečila hujši požar v novomeškem rotovžu.

Preden prisluhnemo pripovedi gospe Pavličeve, naj hitro preletimo zgodovino novomeškega rotovža. Med posvetnimi poslopiji je bila za meščane in meščansko življenje v prejšnjih stoletjih mestna hiša najpomembnejša. Rotovži so v vseh mestih že s svojo zunanjšino kazali pomembnost mesta. Čim bogatejše je bilo mesto, tem imenitnejši je bil rotovž. Novomeški rotovž pa se, kot piše prof. Janko Jarc v razpravi Iz preteklih stoletij Novega mesta, pred letom 1720 ne po svoji zunanosti ne po svoji oprepi ni razlikoval od sosednjih meščanskih hiš.

Malta z vinom

Leta 1718 so si Ljubljanci sezidali nov rotovž. Novomeščani, ki so se imeli vseskozi Ljubljancem za povsem enake, niso hoteli zaostajati. Že Valvasor je pisal, da je Novo mesto za Ljubljano najimenitnejše mesto na Kranjskem. Novomeščani so svoj stari rotovž podrli in si, kot piše zgodovinar Novega mesta Ivan Vrhovec, zgradili novega. A z ljubljanskim se le ni mogel meriti, čeprav je bil zidan skoraj po enakem načrtu. Ker pa Novomeščani, piše Vrhovec, niso hoteli v nobeni stvari zaostajati za Ljubljanci razen pri plačevanju davkov, so malto za gradnjo rotovža delali z vinom. Tako so prekosili Ljubljance in čast je bila rešena.

O tem postavljanju Novomeščanov je pričal latinski napis na lesenem stolpiču: Anno VInI CorrVptI aeDIFIcAta sVm, kar pomeni, da je bil zgrajen v letu spridenega vina, kronostih pa da letnico 1720. "Reči se mora, da so bili tedanji mestni očetje veliki bahači, kajti naslabeje, če tudi dolenjsko vino, je vendar dražje nego voda. Mestni dohodki gotovo niso bili v najboljših rokah, če se je tako go-

spodarilo z njimi; in res, zgodovina mestnega zbora nas bo poučila, da tacega gospodarstva, kakor takrat, ni imelo mesto še nikoli," se hudeje Vrhovec v svoji Zgodovini Novega mesta, ki je izšla leta 1891.

Do leta 1856 je bila streha na rotovžu krita z deskami in tudi stolp, na katerem je bil dovtipni latinski napis, je bil lesen. Tega leta pa so zaradi požarne varnosti streho pokrili z opeko, leseni stolp pa nadomestili z zidanim. V začetku 20. stoletja, leta 1905, so stari rotovž podrli in na njegovem mestu zgradili novega, kakršen je še sedaj. Po sodbi prof. Jarca je ta "reprezentativna" stavba za tisti čas značilen spatek "historičnih" stilov od ponarejene gotike v prvem nadstropju do slabo kopirane florentinske renesanse v drugem.

Miha Kocjan-Fric med pravnukoma Sabino in Borutom, njuno babico Lidijo in materjo Nevenko.

Fricovi so siti vojn

Miha se spominja tistih zimskih večerov po prvi svetovni vojni: lesena, s slamo krita domačija, okoli voglov pa zavija burja in nanaša visoke zamete. Ob topli peči sedi staro in mlado in zavzeto poslušajo gospodarja Janeza, Mihovega očeta, kako pripoveduje o neki drugi zimi brez take tople peči. Starejši možaki včasih vpadejo v besedo in pripovedovanje dopolnijo s svojimi izkušnjami in zapaznanji. Bujna otroška fantazija pa v polmrak riše podobe krajev in ljudi. Trpljenje, lakote in mraza otroški domišljiji ni težko priklicati, saj so jim bili še nedavno povsem blizu. Komaj je minila prva svetovna vojna in pomanjkanja je bilo tudi tu, v zaledju, veliko.

Pri Kocjanovih na Selih pri Dragatušu sta si tisti čas na začetku stoletja veselje in žalost pogosto podajala roke. Miha Kocjan, čili devetdesetletnik, ki ga domačini še danes prepoznavajo pod vzdevkom Fric, se takole spominja tistih dni: "Oče je imel s prvo ženo dva otroke. Ob drugem porodu sta mu žena in otrok umrli. Potem se je poročil z mojo materjo, imel z njo pet otrok, a so vsi razen mene, ki sem bil najstarejši, pomrli. Tudi mati je umrla, ko mi je bilo komaj šest let. Oče se je ponovno poročil in s tretjo ženo je imel še pet otrok, same deklice. Ko so očeta poklicali v prvo svetovno vojsko, smo doma ostali štirje: tretja žena z detetom, ena polsestra iz očetovega prvega zakona in jaz, osemletni fantič iz drugega zakona. Tako smo morali prebiti brez očeta štiri leta. Zlasti hudo je bilo pozimi, saj nismo mogli pripraviti dovolj drv, pa smo zakurili le enkrat na dan, da smo kaj toplega pojedli in se ob ognju nato pogreli. Sicer pa je bilo hudo, saj tiste stare lesene koče niso dobro varovale pred mrazom."

A kaj naj bi rekel šele njegov oče Janez, ki je bil korporal v avstrijski vojski! Cesar ga je najprej postavil na mejo z Italijo, ko pa je začelo škripati na srbski fronti, ga je poslal na Balkan. V hudih bitkah na ozemlju današnje Bosne je bil ranjen in padel je v srbsko ujetništvo. Kmalu zatem je vojna sreča obrnila Srbom hrbet in začel se je mučen umik preko albanskega gorovja na jadransko obalo, kjer so na ubežnike čakale italijanske ladje, ki so srbske vojake prevažale na otok Krf, vojne ujetnike pa v Italijo.

Na tem pohodu je pisano družino srbskih vojakov, civilistov in vojnih ujetnikov spremljalo mnogo sovražnikov, od katerih sta bila najhujša lakota in mraz. Janezu je uspelo priti do morske obale in z italijansko ladjo na otok Asinara. Otok je bil poln divjih oslov in malarije. Slednja je zdesetkala že tako izčrpane ujetnike. Tiste, ki so jo preživeli, pa je čakala lepša usoda. Prepeljali so jih v Francijo in jih zaposlili v tovarnah streliva. Janez je znal dobro

nemško in je bil tudi sicer odprte glave, zato je kmalu napredoval v tolmača, kar mu je v pisani mednarodni družini zelo prav prišlo. Sledove vojne in ujetništva je udobno življenje hitro zbrisalo z njegovega obličja in Miha se živo spominja očeta, ko se je spet vrnil domov. "Prišel je domov debel kot pop," pravi.

No, treba je bilo hitro prijeto za plug, koso in sekuro, in kmečko delo je hitro obtesalo Janeza, da se je znebil odvečnih kilogramov. Vse pripovedovanje o preživetem trpljenju v tuji vojski in v tujih krajih pa ni rešilo njegovega sina, da bi ne stopil na podobno pot kot pred njim njegov oče. Seveda ne prostovoljno. Spet ga je poklical tujec: tokrat srbski kralj. Komaj se je dobro oženil z Maričko z Obrha in začel gospodariti na domači kmetiji, že je moral v vojsko. "Vojska me je gnjavila celih osem let," pravi Miha, ko se spominja naporov v starojugoslovanski uniformi, pogostih pozivov na manevre in potem pričetka druge svetovne vojne. Ta ga je doletela v Koprivnici blizu madžarske meje. V zmedi, ki je nastala po nemškem napadu na Jugoslavijo, so iz nekdanje jugoslovanske vojske nastajale četniške formacije, ki so jih srbski oficirji poskušali združiti v Bosni, in ustaška vojska, ki se je zbirala okoli Zagreba.

V tej zmedi, kjer je bilo veliko nasprotujočih si povelj in je bil prst vedno v bližini sprožilca na puški, so Miha in peščica drugih Slovencev poskušali priti do domačih krajev. Tudi na dobre ljudi so večkrat naleteli in ti so jim pomagali naprej, tako da se je spomladi leta enainštirideset le znašel doma na Selih, kjer sta ga poleg žene Marije čakali že tudi hčerkici Lidija in Zalka.

Seveda že sam čas Mihove vrnitve pove, da doma ni mogel imeti miru. In res, na domačem polju so ga leto pozneje sneli Italijani in ga internirali na Rabu. Tudi z Raba je Miha spet prišel domov. Zdej ga niso doma pustili partizani. A Mihi je bilo že vsega dovolj. Pred vsemi vojskami tega sveta se je umaknil in se novi oblasti prijavil šele po vojni. Kak teden so ga imeli zaprtega, potem pa je bil za vedno rešen uniforme.

Tako pripoveduje stari Fric o svojih in svojega očeta vojnih izkušnjah. Pripoveduje tudi, da se pri hiši pravi pri Fricih zato, ker se je sem priženil Fric iz Mozlja. "To je bilo še v hajduških časih," pravi, "potem se je sem priženil Kocjan z Butoraja, a ime je pri hiši ostalo." Zdej so tukaj Jesihi, a domačini jih še vedno kličejo Fricovi. Miha ima sedaj štiri vnuke in šest pravnukov. Če bodo tudi nje klicali po davnem predniku, mu je pravzaprav vseeno, glavno, da jih ne bodo več tuji klicali na vojne pohode, kakršne sta morala dati skozi on in njegov oče.

TONE JAKŠE

IZ DOBREPOLJSKE PRETEKLOSTI

Delala sta denar

Na območju današnjih občin Velike Lašče in Dobropolje se ljudje še danes spominjajo mnogih svojih znamenitih rojakov, kot so bili Trubar, Levstik, Stritar, Jaklič, brata Tone in France Kralj, še danes pa so živi spomini in pripovedi tudi o ne prav zglednih ljudeh, kot so bili tolovaj Hace in ponarejevalca denarja Debevc in Prelesnik.

"Nekdaj so bile skoraj ob našem potoku Kolpa tri pomembnejše hiše, ki so imele istega gospodarja," je začel pripovedovati o ponarejevalcih 65-letni France Dolšak iz Karlovice v občini Velike Lašče, ki se je sem priženil iz bližnjih Vintarjev v Gregoriji v občini Ribnica. Vintarji so tako blizu, da Dolšak od svojega doma v Karloviči tako rekoč vidi rojstno hišo v Vintarjih. V hiši, kjer zdaj prebivajo Dolšakovi, je bila nekdanja gostilna, v hiši preko ceste trgovina, v hiši nekoliko naprej pa kovačija, ki jo je imel v najemu kovač Mirtič (okoli leta 1935 se je preselil v Kandijo oz. Novo mesto).

Debevc ponarejal kovance

Pri Mirtiču je delal neki Debevc, ki je ponarejal kovani denar, pri čemer je imel pomočnike. Kovance po 50 din so izdelovali iz posebne zlitine, da so bili po obliki in videzu, pa tudi po teži in zvenketu podobni pravim. Zlitino so vliвали v poseben model, ki pa ni bil iz železa oz. kovine, ampak iz usnja. Denar so delali ponoči. Nekateri kmetje iz okolice pa so stražili, in če so se bližali žandarji, so zakovikali, da so v kovačiji pogasili luči, skrili kalup pod prag in legli v postelje.

Žandarji so sumili, da ponarejajo denar, saj se je dogajalo, da so nekateri v okolici skoraj redno plačevali v trgovinah in gostilnah s petdesetaki, za katere je oblast kasneje ugotovila, da niso pravi. Žandarji so sklepali, da bi bil lahko ponarejevalec le Debevc oz. nekdo iz Mirtičeve kovačije. Skušali so Debevca prijeto, ta pa se jim je spretno izmikal. Nekeč je bežal pred žandarji s polnim žepom

ponarejenih kovancev. Žandarji so bili že blizu, zato je začel metati okoli kar polne pesti kovancev. Pričakoval je, da bodo žandarji pobirali denar, on pa jim bo medtem ušel. Žandarji pa so Debevca najprej ujeli in šele potem pobrali denar. Tako je končala prva "kovnica denarja" v zahodni Dolenjski.

Prelesnik ponarejal papirnati denar

"Ponarejevalec papirnatega denarja Prelesnik je bil doma iz zaselka Retje (rojstni kraj Frana Levstika), ki mu po domače rečejo Prlesje. Zaselk šteje le dve hišni številki in je blizu gozda (lesa), od tod beseda pr'lesu in priimek Pr'les'nik (Prelesnik)".

Tako je začel svojo pripoved o ponarejevalcu papirnatega denarja Jožetu Prelesniku France Dolšak iz Karlovice. Ljudska pripoved, kot jo je slišal, pravi, "da je oblast ponarejevalca Prelesnika prijela, mu porezala ušesa, ga nato še oslepila, on pa je kljub temu v kapelici v Martinjaku (ob cesti proti Cerknici) ponarejal denar." Tista kapelica še danes stoji, zgrajena pa je v obliki stolpa, turna.

Nekoč bi morala neka revna ženica plačati davek. Denarja pa ni imela. Za njeno težavo je zvedel Prelesnik in ji je narisal večji bankovec. S tem papirnatim bankovcem je šla na davkarjo v Velike Lašče in ga ponudila davkarjem. Oni pa so se začudili, od kod revni ženici denar, in so jo spraševali, kje je dobila denar. Odgovorila jim je po pravici: "Prelesnik mi ga je dal." Davkarji so si natančno ogledali bankovec in jo nadrli: "Lažeš,

baba!" in denar vzeli, saj so bili prepričani, da je pravi.

O Jožetu Prelesniku piše Milan Šuštar v dobrepoljskem zborniku. Pravi, da je Dobropolje prišlo v slovensko književnost tudi po zaslugi znanega ponarejevalca denarja Jožeta Prelesnika (1832 do 1898), o katerem so pisali Josip Stritar, Fran Detela, Anton Medved, Josip Jurčič in Fran Saleški Finžgar. Tudi časopisi so takrat pogosto pisali o njem. Slovenski narod je leta 1874 pisal: "Znani Prelesnik, ponarejevalec bankovcev, ki je bil v trdnjavi Arad zaprt, je zopet iz zapora ušel... Prelesnik je ušel uže bog ve kolikokrat. Kakor ima ta človek čudovit talent za ponarejanje papirnatega denarja, tako se zna iz vsake ječe izmuzniti. A skrivati se ne zna - zato ga bodo sigurno kmalu spet imeli."

Pokvarili so mu oči

Prelesnik se je skrivaj po vaseh. Ljudje v stiski so prihajali k njemu po "denar", saj je večje bankovec prodajal po zelo nizki ceni. Ponaredko so bili tako zlobi, da jih preprosti ljudje niso ločili od pravih. Ker je Prelesnik ponarejal denar, na katerem je bila slika cesarja, se ga je prijelo tudi ime Cesar. O njem je krožilo in še kroži veliko resničnih in izmišljenih pripovedi. Če si je kdo opomogel, so ljudje rekli, da mu je Prelesnik pomagal.

Fran Saleški Finžgar se je spominjal, da mu je Prelesnik nekoč na vlaku dejal: "Ves se lahko spremeni, samo oči ni mogoče premeniti." Vid mu je namreč hudo opešal, ker so mu v zaporu držali pred oči žareče plošče. Tako ni mogel več risati.

Zgodovinski viri in ljudske pripovedi o ponarejevalcu Prelesniku so si zelo podobne, razlikujejo se le v nekaterih podrobnostih, kar pa ni bistveno. Večja razlika je le, da je bil po zgodovinskih virih Prelesnik rojen v vasi Cesta v Dobropolju in torej ni bil doma iz Prelesja (Retje), vendar je tudi o tem France Dolšak dejal, da je bil rojen morda res na Cesti, ljudska pripoved pa pravi, da je živel v Prilesju, kar je morda tudi lahko res.

JOŽE PRIMC

Drugačno videnje svetovne zgodovine

Pred kratkim je izšla druga knjiga ljubljanske pisateljice in ljubiteljske raziskovalke Fani Okič. Kraljestvo Velike kače, kakor se knjiga imenuje, je drugi del knjižne trilogije, v kateri nam avtorica poskuša odkriti pot do korenin današnje civilizacije. Opira nam svet starih civilizacij tako, kot doslej nismo bili vajeni. Pri tem podvigu je bilo potrebno veliko poguma, saj se njene interpretacije dogodkov in dejstev velikokrat tepejo z razlagami uradne znanosti. Vendar ne dobimo nikoli občutka, da nam avtorica karkoli vsiljuje, pač pa le dopoveduje, da bi bilo lahko tudi tako.

• **Kakšna je vloga Kraljestva Velike kače v vaši knjižni trilogiji? Vaša prva knjiga, Razpoke časa, se na neki način loteva iskanja korenin sodobne evropske in z njo tudi svetovne civilizacije.**

“Kraljestvo Velike kače je logično nadaljevanje Razpok časa, s tem da sem v omenjenem delu predvsem iskala tisto, kar stoji za temi civilizacijami, torej hiperborejsko civilizacijo, v Kraljestvu Velike kače pa razvozlavam zapuščeno prednikov, poskušam približati njihov način življenja in njihov miselni svet našemu bralcu. Brez razumevanja, da je bil pri ameriških Avtohtonih nivo zavesti popolnoma drugačen od našega, ne moremo niti približno razumeti njihovih kultur.”

• **Kako da ste se v drugi knjigi lotili ravno Amerike? Prva knjiga je bila bolj globalna.**

“Ja, tam sem se lotevala vseh starih kultur in iskala skupne točke, ki so jih nakazovale po vsem svetu raztresene megalitske zgradbe. Enostavno sem sledila rdeči niti, ki me je pripeljala do ameriških kultur. Ta rdeča nit so spet megaliti, ki so povsem identični tistim v Evropi. V ta prostor so ljudje prišli z ostanke nekega starega znanja, ki so ga od nekdaj prinesli. Vse civilizacije so imele v svojem panteonu tudi bele bogove, kar ni naključje. Verjamem, da so bili njihovi beli bogovi nekaj pravi ljudje iz mesa in krvi, bili so Hiperborejci, ki so prišli in širili svoje znanje med staroselci, ameriški avtohtonimi narodi, ki so svoje znanje potem oplajali s hiperborejskim. Znanost zanika Ameriki avtohtono prebivalstvo, trdi, da je človek prvi prišel na ameriško celino prek Beringove ožine nekaj deset tisoč let nazaj. Vendar lahko na ameriškem kontinentu najdemo znake obstoja civilizacije tudi že pred tem. Tukaj mislim tudi na osteklenele ostanke trdnjav, kakršne najdemo tudi na Irskem, na Bližnjem vzhodu, v Indiji... Verjamem, da se je tam zgodil spopad svetovnih razsežnosti, in to s tako veliko rušilno močjo, da se je ob vročinskih udarcih topilo kamenje. Ta spopad opisuje tudi indijski ep Mahabharata. Vendar znanost to zanika in išče razlago za osteklenele skrivnosti drugje. Vendar doslej še ni prišla na dan z zadovoljivo razlago.”

• **V knjigi opisujete ameriške stare kulture kot duhovno zelo bogate, živeče v harmoniji z vsem obstoječim. Tako opišete tudi Inke in zanikate trditve o njihovem trinoštvu, kot njihova načina vladanja interpretira večina znanstvenikov. Razlagate tudi pomen azteških žrtev. Poleg vas še veliko raziskovalcev pri teh ljudeh odkriva neštete kvalitete. Ta misel pa se povprečnega bralca vseeno ne prime, raje verjamejo razlagam, ki ta ljudstva prikazujejo kot krvoločne primitivce na stopnji kamene dobe. Zakaj pride do tega?**

“Zaradi stopnje naše zavesti. Raziskovalec se mora premakniti na raven zavesti ljudi, ki jih raziskuje. Mi ne razumemo, kar je jasno vsakemu pripadniku prvobitnih ljudstev, namreč, da je Zemlja tista, ki daje in ki tudi živi. Za nas je le predmet ekonomskega izkoriščanja. Zemlja za nas nikoli ni bila božanska, tako kot je bila za 'primitivne, manjvredne' narode Amerike, Azije, Avstralije, pa tudi Evrope. Inki so bili najbližje Zemlji. Morda so bili res despoti, vendar kjer je pastir lam enakoverden Inki, kjer je človek res največja vrednota, tam ni težko nad sabo priznati takšnega despota. Pri nas pa hoče vsak uradnik biti mali bog. Pri

Inkih sta izstopala dva sloja: kmet, vezan na zemljo, in aristokrat, vezan z nebom. Inka je bil odgovoren za svoje podanike, zato je skrbel za njihovo varnost in blagostanje. Tega pri nas ni.”

• **Ameriko naj bi odkril Kolumb, vendar veliko dokazov kaže, da so obstajale plovbe čez Atlantik tudi pred slavnim letom 1492. Ali so kakšni neposredni dokazi za te plovbe?**

“Nesporno je, da so bile v starih časih poznane morske poti. V Ameriki je toliko zgradb, ki so popolnoma podobne evropskim in egipčanskim zgradbam. V Ameriki so pred kratkim odkrili devet tisoč let staro okostje kavkazoidnega človeka, torej evropske rase, ne mongoloidne, ki je značilna za večino prebivalcev prvotne Amerike. Kolumb je dobro vedel, kam gre. Imel je toliko mornarskega znanja, da mu je gotovo bilo jasno, da otok San Salvador, na katerem je najprej pristal, ne spada k Aziji. Motiv Kolumbovega potovanja je bilo zlato. Španci so bili zelo zadolženi in so si od njegove odprave obetali velik dobiček. Na čelu osvajanja je bila španska kraljica Isabela, poleg nje še kler, seveda iz varne razdalje, iz Španije. Kraljica Isabela je rekla: 'Jaz sem izzvala velike nesreče. Opustošila sem cela kraljestva. A to sem storila iz ljubezni do Kristusa in Matere božje.' Tako so razumeli krščanstvo, ki je imelo tak vpliv. Cortez je del naropanega bogastva poklonil Rimu kot dober kristjan in vernik. Medtem ko je zlato za stare narode predstavljalo sveto kovino, pa je v Evropi imelo le monetarno vrednost, to pa je povzročilo pohlep in ropanje. Evropske srednjeevropske veke je Amerika rešila pred propadom. Poglejte na naše mize, koliko kultur imamo, ki smo jih prinesli iz Amerike: krompir, koruzo, avokado, tobak... Beli človek pa se je vsemu gostoljubju navkljub izkazal huji kot vsaka zver. Američani niso poznali besede sovraštvo, belce so sprejeli gostoljubno, kot spoštovane goste, ti pa so jim vrtili z genocidom, ki mu v svetu skorajda ni primere.”

• **Evropa je šla v Ameriko širiti vero z ognjem in mečem. To ji je krasno uspelo, ker ji je znanost dala boljše orožje, kot so ga premogli ameriški Avtohtoni. Kako vidite razmerje znanost - religija - življenje pri nas in kakšno je bilo to razmerje pri ameriških Avtohtonih?**

“Ko so prišli v Ameriko prvi misionarji in začeli domorodce poučevati v krščanskem duhu, ti niso mogli razumeti, kako kar naenkrat ne morejo več sami skrbeti za svojo dušo. Ni jim bilo jasno, kako je lahko človek opran greha šele takrat, ko je krščen. Smatrali so, da je dobrota že v samem človeku, da mu jo je dal stvarnik ob samem stvarjenju, in jim zato krščanski principi niso bili jasni. Isto bi lahko rekli za znanost. Da v Ameriki ni obstajala, bi bilo neumno trditi. Kristalna lobanja iz Južne Amerike, ki je bila najdena na majevskih tleh, je danes vsej visoki tehnologiji navkljub neponovljivo delo. In vendar niso raziskovalci nikoli našli ekvivalentnih orožij, ki bi se postavila po robu španskim mušketam, enostavno zato, ker jih Avtohtoni niso potrebovali, ker je njihova družba slonela na drugačni duhovni podstati kot naša.”

• **Inki so bolj z diplomacijo kot z orožjem širili svoje kraljestvo. Ali so te zveze kraljestev nastajale bolj kot politična zavezništva, tako kot pri nas, ali je bilo v ozadju kaj drugega?**

“Ne, ljudje so videli, da pri Inkih obstaja blagostanje. Andi so bili od vrha do

tal obdelani, saj so Inki vso zemljo imeli za sveta tla. In okoliška plemena so se zaradi tega brez večjega odpora priključevala. Priključena ozemlja so imela enakopraven status. Seveda se je tja razširila inkovska državna uprava, vendar so te nove države lahko ohranile svojo kulturo in tudi svoje religije, tega jim ni nihče poskušal spreminjati. Ko se je k Inkovski kraljestvu priključilo kolumbijsko cesarstvo, se je Inka preselil v njihovo glavno mesto in od tam vladal celemu imperiju. Morda bi bilo tukaj dobro pojasniti, kdo so sploh bili Inki. Veliko ljudi si namreč predstavljajo, da so bili Inki vsi prebivalci inkovskega imperija, vendar ni bilo tako. Inki so bili rodovna aristokracija, belopolta aristokracija, ostali prebivalci pa so bili domorodci, temnopolti. Inki so se poročali le med seboj. Princeze se niso smele poročati z domorodci. Vrhovni Inka, torej kralj, pa je veljal za sina sonca in je imel status boga.”

• **Ljudje večinoma menijo, da gre pri žrtvah in žrtvovanjih v bistvu za zadovoljevanje sadizma.**

“To je tipično za naše razmišljanje. Azteki so smatrali, da s tem prispevajo k neprekinjenemu krogu življenja in smrti. To je bila kolektivna žrtev celega plemena, ne le žrtev ene družine ali celo ene osebe. Pri nas pa smo naše žrtve gledali nekaj let po televiziji, razčlovečene, v vseh mogočih položajih... Tu se neha civilizacija, ne le človečnost. Tudi smrt, ki je v bistvu najbolj zasebna stvar vsakega človeka, je postala popolnoma javna zadeva. vsem na vpogled. Pa ne samo to. Poglejte pri nas: koliko ljudi umre vsak konec tedna na cestah, koliko umorov, koliko samomorov! Vse to so žrtve naše civilizacije, ki pa nikoli niso deležne takega čaščenja kot žrtve pri 'krvoločnih' in 'barbarskih' Aztekih. Ostane nama še zaton Majev. V zadnjem času sem slišala kar nekaj zanimivih teorij o propadu Majev, ki so bili kot civilizacija za časa konkviste že v zadnjih izdihljajih. Najzanimivejša je ta, da naj bi propadli zaradi porušenja ekološkega ravnovesja, z izsekavanjem in požiganjem gozdov. Toda to je zame čisti nesmisel. Ljudstvo, ki časti tla pod nogami, ne more ekološko propasti. Če bi tako izsekavali gozdove, kot počnemo mi, danes v Srednji Ameriki ne bi bilo nikjer nobenega drevesa več. Poglejte, Maji so verjeli, da jim je v okviru kozmičnega zakona, po katerem se vse, od amebe do supergalaksije, rodi, živi in umre, odmerjen odsek časa, in ko bo ta čas minil, bo z njihovo civilizacijo nepreklicno konec. Njihovi astrologi so točno vedeli, kdaj bo ta trenutek prišel, zato niso niti poskušali umetno podaljševati agonije ob koncu. Zadnje mesto, ki so ga zgradili na polotoku Jukatan, bi se v našem prevodu imenovalo 'Konec je'.”

• **Podatek, da ameriške civilizacije niso poznale kolesa in pisave, nam jih kaže kot malodane kameno-dobne primitivce.**

“To, da Maji ne bi poznali kolesa, ni res. Ravno nasprotno dokazujejo najdene igračke, ki so bile postavljene na kolesa. Vendar je res nekaj drugega. Za Maje je bil krog svet simbol. Predstavljal je krog življenja, predstavljal je maternico med rojevanjem, predstavljal je krog menjavanja letnih časov... Verjeli so, da bo uporaba kroga v posvetne namene prinesla stagnacijo. Tudi ni res, da Inki ne bi imeli pisave. Legenda pravi, da je nekočki Inka prepovedal pisavo, ker naj bi to rešilo kraljestvo pred kugo. To je bil razlog za navadne ljudi, kaj pa je res stalo za to odločitev? Je druga stvar. Tako inkovski kot tudi astrologi drugih civilizacij Amerike so napovedali prihod belih, vedeli so tudi, da to pomeni propad za njih. Zato so verjetno že toliko prej poskrbeli za uničenje vseh svojih zapiskov, da ne bi njihovo znanje prišlo v napačne roke. So pa zato Inki začeli uporabljati sistem vzolganja vrvic, ki so ravno tako dobro služila za zapisovanje kronik.”

JANEZ GORENC

KNJIŽNA POLICA

Oznanjenje pogleda

Umetnostni zgodovinar, likovni kritik in publicist Milček Komelj, Novo-meščan oziroma Dolenjec po rodu, je doslej v časopisju že objavil nekaj svojih pesmi, zasnovanih kot pesniška posvetila ali interpretacije slik, vendar je bilo to očitno le vrh ledene gore, kot se je pokazalo pred kratkim, ko je izšel pri založbi Živa njegov pesniški knjižni prvenec, zbirka POGLED OZNAJENJA, v kateri je zbranih prek 220 pesmi, nenavadnih v slovenski pesniški ustvarjalnosti. Njihova posebnost je, da so najtesneje povezane s slikarstvom oziroma likovnimi ustvarjalci, saj gre za verze, posvečene umetnikom ali njihovim stvaritvam, med njimi pa so tako velika imena slovenske likovne umetnosti (Rihard Jakopič, Fortunat Bergant, Božidar Jakac, Veno Pilon) kot še živčih in delujočih likovnikov (Metka Krašovec, France Mihelič, Janez Bernik, Zoran Mušič, Jože Tisnikar idr.) Med njimi sta kot nelikovnika še arheolog Tone Knez in pesnik Niko Grafenauer.

V Komeljevi poeziji gre v bistvu za prevajanje sporočila umetniških slik v pesniško govorico, torej za upesnjevanje sveta, ki je bil umetniško že interpretiran z likovno govorico. Komelj pri pesnjenju torej ne izhaja prvenstveno iz sveta ter z njim povezanih svojih občutij in razmišljanj, kot to počne večina pesnikov, ampak se vanje nekako vrača oziroma prihaja prek doživljanja likovnih umetnin, v tem loku pa izpove umetniško resnico, ki jo izgovarja, lahko bi rekli, kot dvakrat ustvarjalno obdelano podobo sveta. Podoba je namreč ključ, ki povezuje pesništvo in slikarstvo, kot je avtor namignil bralcu, ko je za moto zbirke izbral kitajsko modrost V pesmih so podobe, v podobah pesmi.

Komeljeve pesmi so zapisane z veliko subtilnostjo in v izbranem jeziku ter so močno zaznamovane z duhovnostjo. Kot take so utemeljene v pesnikovem svojskem razumevanju slikarstva in sveta - gre za znamenito heglovsko čutno žarenje duha. Slikarsko platno je za Komelja v postopku likovnega ustvarjanja "bel muholov, kamor se obesi duša/ in kjer pusti svojo zastrto sled./ Iz teh sledov zvesto oko poskuša/ razbrati tok življenja in ves svet." Slika je torej realnost, ("Slikarstvo je rojevanje sveta"), svet, ki pa je bolj razvidno kot siceršnji "objektivni" svet, prežarjen z duhom. V sliki je "sijaj duha naseljen v vseh plasteh snovi", "v luči barv mavrično živi", kot je zapisal v nekaterih tistih svojih pesmih, ki niso neposredno posvečene slikarjem ali interpretaciji njihovih slik (Platno, Lepota, Paleta idr.).

MILAN MARKELJ

Dar in skrivnost

Pri založbi Salve je izšel slovenski prevod najnovejše knjige vrhovnega poglavarja rimskokatoliške Cerkve papeža Janeza Pavla II DAR SKRIVNOSTI. Knjiga je osebnopapeževa refleksija na petdesetletno duhovniško služenje, zato je v njej najgloblje osebne, odkrit, stvaren, berljiv v srcu in duši, kakor se je čutil sam s seboj, sredi ljudi, v Cerki doma in v svetu, v loku življenjskih postaj, od takrat, ko se je zavedel samega sebe, ko je odraščal, miselno dozoreval, spoznaval ljudi krog sebe, človeštvo, Cerkev, vse do današnjih dni, torej na poti, ki jo je prehodil od dijaka in študenta do mašnika, nadškofa, metropolita in papeža. Odkriva nagnjenja svoje mladosti do literature, dramatike, gledališča in jezikoslovja. Zapiše: "Ko sem odkril besedo po literarnih in lingvističnih študijih, sem se nujno približal skrivnosti Besede, h kateri sem se vsak dan obračal v molitvi angelovega čaščenja: In beseda je meso postala." Globoko se je vtisnila v njegovo dušo gledališka izkušnja, čeprav je potem spoznal, da v resnici to ni bil njegov poklic. Enako ali pa še globlje se motri na popotovanju v duhovniški poklic, na srečanjih z znamenitimi ljudmi, duhovniki, laiki,

profesorji, redovniki, v doživetjih vojne in povojnega nasilja, odkrivanju muk izseljencev, domače in vesoljne Cerkve, njenih potreb, razgledovanju po evropskih obzorjih, v poglobljenem študiju v Ruinu ob grobovih apostolov. O svojem papeževanju sveti oče posebej ne govori, saj je njegov izrecni namen poudariti duhovništvo kot dar, enako podarjen vsem, ki jim je Cerkev podelila zakrament mašniškega posvečenja.

JOŽE ZADRAVEC

XX. stoletje

V najnovejšem paketu knjig prvega dela petega letnika zbirke XX. stoletje, ki izhaja pri Cankarjevi založbi in prinaša najboljše romane tega stoletja v izbranih prevodih in s temeljitimi spremnimi besedami, so zbrana dela štirih sodobnih, še živčih avtorjev, a tako rekoč že zapisanih v klasiko svetovne literature.

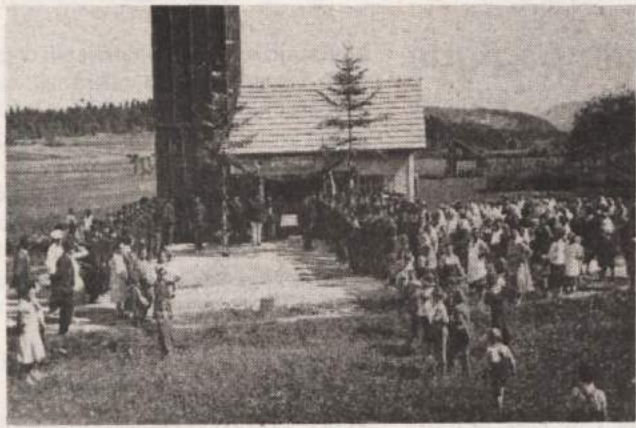
Gotovo je med njimi našim bralcem najbolj poznan pisatelj Salman Rushdie, predvsem po smrtni obsodbi, ki so jo nad njim zaradi romana Satanski stih izrekli islamski fundamentalisti. Vendar omenjeno delo ne slovi kot njegov najboljši roman, ta naslov pripada delu OTROCI POLNOČI, ki je zdaj izšlo v slovenskem prevodu Uroša Kalčiča in s spremno besedo Nikolajja Jeffsa. Roman izpisuje pol stoletja socialne, politične in kulturne zgodovine postkolonialne Indije, v njem pa se prepletajo pripovedi, tradicije, politični in zgodovinski realizem ter svobodna domišljija.

Pisatelj William Gibson je znan po tem, da je v svojih prozih delih zapisal marsikaj takega, kar je kasneje iz pisateljske domišljije stopilo v resničnost. Z romanom NEVROMANT, ki je v zbirki izšel v prevodu Sama Kuščerja in s spremno besedo Janeza Strehovca, si je pisatelj prislužil naziv začetnika tako imenovanega kibernetike, literarne smeri, ki je vdihnila novo življenje znanstveni fantastiki ter se uveljavila tudi v "resni" književnosti. V Nevromantu teče pripoved o vesoljskem kavboju Caseu, ki se v ne tako daljni prihodnosti zaplete v spopad med človeško raso in umetno inteligenco, v razburljivi zgodbi pa pisatelj zastavlja vrsto eksistencialnih vprašanj, kakršna se odpirajo ob vsestranskem razvoju tehnologije in sočasnem zamiranjem človeške etike.

Španski pisatelj Javier Marias se je s svojimi sedmimi romani, za katere je prejel številne literarne nagrade, uveljavil kot najzanimivejši predstavnik novega vala španskega pripovedništva, hkrati pa je eden najbolj prevajanih sodobnih španskih romanopiscev. Največ hvale je v svetu požel za roman TAKO BELO SRCE, ki ga je v slovenščino prevedla in mu spremno besedo napisala Marjeta Drobnič. To je roman o skrivnosti, ne le o družinski, ki avtorju služi kot osnovna tema in izhodišče, ampak tudi o skrivnosti življenja. V mojstrsko napisani zgodbi pripovedovalec prehaja skozi bizarne prizore, značilne za današnji svet, v katerem si nesmiselni politični blebet podaja roko z opisovanjem izpraznjenih družinskih ritualov. Marias pripoved večje spreminja v osupljiv življenjski tok, v katerem neopazne nadrobnosti postajajo metafore za usodo sveta in človeka.

Najbolj prevajani in brani čilski pisatelj je pravzaprav pisateljica Isabel Allende. Njene knjige izhajajo v milijonskih nakladah in jih prevajajo v mnoge jezike, med laskavimi pridevki, ki si jih je prislužila, pa je tudi ta, da je ženska Marquez. V zbirki XX. stoletje se predstavlja s svojim najbolj znanim in uspešnim romanom EVA LUNA (prevedla ga je Nina Kovič, spremno besedo pa napisala Maja Turnher). V njem junakinja pripoveduje svojo pustolovsko zgodbo, ki jo vodi iz hiše ekscentričnega balzamatorja trupel v podzemlje in meščanski polsvet latinskoameriške prestolnice ob karibski obali, nato v odmaknjene tropske kraje, kjer doživlja mir in čutno prebujenje, nato pa nazaj v mesto, kjer se znajde v vrtincu političnega nasilja; vse nevšečnosti pa s pomočjo svojega naravnega daru preživi. Roman je zgrajen iz glavne in stranskih pripovedi, iz zgodbe o Evi in iz Evinih zgodb, ki jih ta pripoveduje svojim poslušalcem in so bolj ali manj izmišljene.

MiM

PODTURENSKI GASILSKI DOM – Skoraj da ni večje slovenske vasi brez gasilskega doma. V Podturnu pri Dolenjskih Toplicah so ga zgradili leta 1929, ko je nastala tudi tu objavljena fotografija. Od tistega časa se je zvrstilo nekaj generacij gasilcev. Med drugo svetovno vojno so vso uporabno opremo iz gasilskega doma dali partizanom, Nemci pa so potem dom požgali. (Pripravil: Tone Virant)

Na Tordinovih kopiskov

Kvantajo – Stareji dedci kvantajo tod o vsem mnogo grje od fantov.

Poštenjak – Baltovski župnik Martinc, mož po volji božji - ni skop (unicum!). Cerkev olepšal zelo brez stroškov fare - le križev pot stal 300 for. - Dohodke župe (ležeče posesti) znatno zvišal z umnim gospodarstvom. Denarje posoja kmetom vedno rad na naj poštenjeje pogoje. Sploh poštenjak.

Prepirljivi zdravnik – Velike nemire dela po krčmah voj. lečnik Duler, žali kolege in kogar more - naj bolje društvo se razbije radi njega - kar dela se ve krčmarjem kvar.

Meščurji – Meščurji časte vsakega, ki ima visoko službo, na vsaki način, ki je v njih moči, če prav je vreden komaj zaničevanja. V službah kolega opravlja kolege in sploh celo součenec součenca, da je bedak ali kaj tacega. Meščurji grizejo kar morejo uradnika, ki več ne hodi k njim na hrano, pred mu se silno priklanjajo.

Krščanska ženska – O izpraševanju hvalile bršlinske babe močno Vind., češ da je bolj krščanska kot mi, ki se štejemo zaprave kristijane. Kedar je post, govori: Zdaj pa le povejte, če se hočete postiti, ne branim, bom pa kuhala postno, kdor pa hoče mesno, pa mesno - to je lepo!

VAŠA ŽODBA TINC A KUHELJ OSAMLJENA

Živela sem polno življenje. Skrben mož, zdravi in pridni otroci, lepa hiša, lep avto, na balkonu rože, delovni elan vedno na vrhuncu. Kadar sem srečala kakšno vdovo ali osamljeno žensko, sem si vedno rekla: "Moj Bog, ne dovoli, da bi se meni zgodilo, da bi bila kdaj sama."

In vendar se je zgodilo. Pri šestinštiridesetih letih je mož omahnil v smrt. Najmlajša hčerka je bila stara eno leto, trije šolarji, najstarejša že poročena, vendar brez stanovanja.

Zapadla sem v globoko depresijo. Šla sem skozi pekel zaprtega oddelka v Polju, in to štirikrat. Da sem se pobrala, gre zahvala mojim šefom na upravi podjetja, ki so z menoj potrpežljivo, me tolažili, mi pomagali, in moji dobri sodelavki Marinki, ki me je znala tako lepo tolažiti. Prepričana sem, da se depresije in psihične motnje najlepše zdravijo s toplo besedo in čutečim srcem. Po sedmih letih sem se popolnoma pobrala. Danes sem vesela, da sem šla skozi to trpljenje, saj sem spoznala nova duhovna obzorja, za katera prej nisem vedela. Postala sem nov človek, brez notranjih stisk, popolnoma osvobodjena. Danes je v moji duši eno samo sonce in sreča.

Počutila sem se osamljeno. Čez teden je nekako šlo, težave in delo v službi so me zaposlili. Ampak nedelje popoldne! Trije otroci so se že osamosvojili, najmlajši dve sta tudi že imeli svojo družbo in tako sem nedeljske popoldneve sedela na kavču, poslušala čestitke po radiu in pretakala solze.

Začela sem prebirati ženitovanske oglase v Nedelju. Odločila sem se, da tudi jaz poskusim. Rečeno - storjeno. Dala sem oglas: "49-letna vdova z obveznostjo, SŠI, z odgovorno službo, verna, gmotno preskrbljena, bi rada spoznala sebi primerne tovariša. Šifra: Najbolj se bojim nedelje."

Dobila sem petindvajset ponudb. Zamislila sem se nad tem. Koliko ljudi je osam-

ljenih in si išče sorodno dušo! Vsa pisma so bila dostojna, najbolj pa me je pritegnilo pismo nekega fanta. Bilo je napisano toplo, a čutila sem, da veje iz njega huda življenjska stiska. Odločila sem se torej za tega fanta. Pošiljal mi je lepe razglednice, z nepopisno lepo pisavo, lepo oblikovanimi stavki, ki so delovali kot balzam na mojo osamljeno dušo. Ko je prišlo do srečanja, pa sem ugotovila, da imam pred seboj bolnika, lahko bi rekla, razvalino življenja. Bil je na robu obupa. Odločila sem se, da mu bom, kolikor bo v moji moči, pomagala. V pismeni navezi sem vztrajala pet let. V tisoč dvesto pismih sem ga tolažila, učila, mu razlagala, kje je pot in kakšni so načini, da se človek pobere in doseže popolno notranjo srečo. On ni nikdar nič napisal o sebi in svojem preteklem življenju. Opisoval je vse sorodnike, znance, le o sebi nikoli nič.

Najina pisma so se sedaj izpela.

FOTO: M. MARKELJ

MARIJA VOLF IZ BOLNIŠKE SOBE

Zima je minila in zacvetela naj bi pomlad, vendar se je dan začel, kot bi bil ves zimski, s snegom in ostro burjo. Ležim v bolniški sobi številka 5 in čakam na zdravniške preglede. Pomlad je in v meni se prebujajo starodavni klici: na polje bi bilo treba iti orat, saditi, zemljo obdelovati in jo spoštovati, da ne bomo lačni kruha. Misli mi uhajajo domov, v našo lepo dolino, posajeno kot v pravljici med hribe ob bistri reki Kolpi. Kako lepa je naša dolina z neokrnjenimi naravnimi lepotami, in še sedaj neoskrunjena! Koliko truda naših prednikov je vloženo vanjo!

Pomislim na našo staro šolo v Radencih, zgrajeno pred mnogimi leti, ko so bile še hude in volkovne zime, naša vasica pa kljub revščini polna ljudi in otrok. Takrat so žene pogosto rojevale, ne tako kot zdaj, ko je en otrok že dovolj, največ pa jih sme biti tri. V družinah je bilo po enajst in še več otrok. Ko se je ženska pripravljala k porodu, je moral oče, naj je bilo podnevi ali ponoči, peš dve uri daleč v Predgrad po babico Meto, da je pomagala ženi spraviti otroka na svet.

Po drugi svetovni vojni je v naši vasi za nekaj časa poraslo število šoloobveznih otrok. K pouku so hodili kar doma v Radence, v naš šolo pa so prihajali tudi iz sosednje vasi Dečine. Bilo je takrat veliko pomanjkanje učiteljev in otroci iz vasi so začeli hoditi v šolo tudi v oddaljeni Stari trg ob Kolpi.

Zrasli so v lepe fante in dekleta, želeli so si svoj kos kruha, doma pa revščina in ni bilo od kod in kaj vzeti. Materina skrinjica je bila prazna. In tako so začeli zapuščati rodno vas. Domovi so se začeli prazniti in nazadnje so mnogi ostali povsem prazni. V naši vasi je zdaj le malo celih družin, v nekaterih hišah sta le po dva starčka, ki jima tečejo leta v osmo desetletje življenja.

Pomlad se prebujajo. Ali tudi za našo dolino?

5 Neposredno blaga nihče ne vsiljuje. Cene so določene. Ko se trgovine zvečer zapro, postane mesto mrtvo.

Bejrut je razpiti tudi kot mesto lepih moških in še lepših zaprtih muslimank. Žensk dejansko na ulicah ni videti razen seveda turistk. Mnogoženstvo je posebna resničnost in hkrati skrivnost, ki mora taka tudi ostati.

V tem bogatem modernem Babilonu še bolj zagledaš prepaše med različnimi deželami, med bogastvom in revščino in se sprašuješ, katere sile hranijo bogastvo in katere revščino.

Zvečer se s še nekaj sopotniki srečam s slovensko družino, ki živi tu. Dolgo v noč kramljamo, ob tem pa si žena gostitelja vedno znova želi, da bi še kdaj doživela sneženje.

Videnje

Natanko opolnoči odpluje ladja iz Bejruta proti Cipru.

Temna noč in nemirno morje. Tema in nemir preplavljata tudi nas in ne ve se, kdo koga vznemirja: prihaja nemir v nas iz morja ali poustvarjamo podivjanost in sovražnost valov in strah v sebi mi sami. V iskanju odgovora zaspim. Zbudim se v drugačni resničnosti.

Vem, da sem sredi pokrajine, ki sem jo nekoč že doživel, vendar je ne prepoznam, kajti odeta je v najbolj temno temo in zato ne vidim ničesar. Iščem izhod, toda zavese teme so povsod. Zberem veliko volje in jih začnem odrivati. Tema postane valovnanje. Zaplavam in odkrivam, da je v temi pred mano zasejana tudi luč in da sta tema in luč ENO. Strmim v to preprostost in se čudim, da tega tako dolgo nisem vedel in da sem se komaj pred nekaj dnevi spraševal o njenem sosodstvu.

V vedno bolj svetlem in iskrečem valovanju plavam še dlje in nazadnje se tema popolnoma umakne luči in pred menoj se odgrinja vedno bolj razpoznavna pokrajina. Saj to je vendar prav tisti rajski vrt El Beka, po katerem smo včeraj potovali v Sončno mesto!

Pristanem v cvetočem gaju in, omamljen od vonjev pod nekim zelo rožnatim drevesom, zaspim. Ko se spet prebudim, se dan nagiba že v večer, nekje nad Libanonom sonce zaide, sence odidejo in vso pokrajino odene zvezdno nebo.

Zbujen v to drugačno valovanje Neba in Zemlje, Prostora in Časa, potujem po že znani poti z veliko željo in upanjem, da bom morda le videl Sončno mesto v vsej njegovi resničnosti.

Pokrajina se neprestano spreminja. Najprej je vtakana v posebno nežno modrino, potem postane svetlejša, z zelo zbuženimi rdečimi in rumenimi barvami, ki se nazadnje zlijejo v oranžno. Iz nje izstopajo samo podivjana rdeča drevesa. Zdi se, da to spreminjanje luči in barv čarajo zvezde, ki prihajajo vedno bliže in sijejo že skoraj omotično.

Nazadnje mi zmanjka poti, dolina se zapre in na samo malo dvignjeni planoti zagledam nenavaden prizor - gradnjo Sončnega mesta. Na gradbišču je pravi vrvež. Gigantski ljudje z zračnimi blazinami dvigajo, prestavljajo in polagajo kamnite bloke v temelje. Na nekaj mestih se že dvigajo mogočne kolonade, odete v vse barve, kar jih premore zvezdno nebo. Ves prostor polnijo udarci kladiv, dleta grizejo v kamen, iz katerega mojstri izvabljajo lepoto in trajajo iz negibnosti nemir in kamnite pesmi. Poleg udarcev kladiv so v ozračju tudi melodije. Hvalnice pojo kamni. Menda so vznemirjeni nad tem, da iz samote in negibnosti prihajajo v spet drugačno življenje.

Potem iznad oranžnega obzorja priplujejo tudi zračna splovila. Zelo so velika, in ko se nad gradbiščem spuščajo vedno nižje in začnejo odlagati tovor, odkrivam, da prinašajo prav tiste velikanske stebre "kolose", ki sem jih v neki drugačni budnosti videl včeraj.

Dolgo lebdim nad gradbiščem iz davnine, potem pa se začne tudi ta svet razblinjati.

Belina marmorja sredi polj in livad

Jutro 26. januarja nam poklanja lepo vreme in še lepši pogled na Famagusto, največje mesto na vzhodni obali otoka Cipra. Mesto je preplavljeno s svetlobo, pretkano z zelenjem in odeto z najbolj čisto modrino neba. V panorami izstopa velika gotška katedrala, ki pa se mi zdi v tem sončnem svetu med svetlimi in pretežno nizkimi gradnjami popolna tujka. Teh okamnelih molitev in sle po Bogu smo bolj navajeni v srednji in zahodni Evropi, kjer je bila v razcvetu krščanstva pod bolj oddaljenim nebom in v temnejšem ozračju zamaknjenost v neznano mnogo bolj zbujena in naravna.

Doživljanje južnega neba, večno zelene pokrajine, posebne svetlobe in neukročene radosti ter sle po življenju postane po ogledu temačne in skrivnostne katedrale še močnejše. Na sprehodu po mestu srečujemo veliko razigranih otrok in razposajeno nasmejanih lepih deklet, ki nas hote ali nehote osvajajo s svojo mladostjo in lepoto. Občudujemo enonadstropne hiše, obdane z vrtovi in cvetjem, čistočo na ulicah, in razkošne lokale.

Po okrepčilu v zelo moderni restavraciji z blešččo postrežbo se z avtobusom vozimo v notranjost otoka. V valoviti pokrajini s polji, livadami in gaji se prav v tem času razcveta pomlad: odeva ozelenela polja in livade, ciprese in oljke, dehti v vejah cvetočih pomaranč in limon, naseljuje nebo, rojeva bele svetle oblake, prebujajo še nezbujena semena, korenine, debela, krošnje... in preplavlja vsa bitja z novimi sanjami in hotenji.

Iz odprte pokrajine s širokimi razgledi na poti tudi večkrat zaidemo v senčnate gaje z gostim drevjem in bujno podrastjo. V teh vrtincih zelenja ustvarja igra svetlobe in senc skoraj neresničen pravljichen svet, ki lahko človeku, ki se zlije z njim, pričara in razkrije tudi nevidna bitja in natoči vanj glasove, kakršnih v drugačnem svetu ne sliši.

Videnje sicer nevidnih vil, angelov, bogov, duš kot tudi temnejših senc zla se skozi okno drvečega avtobusa neprestano spreminja. Že videne podobe ugašajo, rojevajo pa se nove, morda zaradi spreminjanja nas samih. Smo pač otroci in hkrati soustvarjalci sveta.

Potem nova vznemirjenost.

Pokrajina, tako mladostna, vedra in odeta v pomlad, iz svojih neder še vedno rojeva starine, bleščene bele ostanke nekdanjih amfiteatrov in svetišč. Kontrast med modrino neba, zelenjem in belino marmorja je skoraj popolnost. Začarani v podobe davnine si ogledujemo ostanke Afroditinega hrama z lepimi korintskimi stebrišči. Stebri, oblikovani v lepoto in hramonijo, celo zvenijo. V simfoniji je čas brez pomena, kajti boginja ljubezni še vedno šepeta o razkošju ljubezni in bližine in dopoveduje, kako sta

za ohranjanje VSEGA objem in zlitje vseh bitij najnost in usoda. Med stebrišči so še sledovi uporabnih prostorov, tudi savn in sanitarnih naprav, kar vse pripoveduje o visoki kulturi takratnega bivanja.

Ogled samostana, ki ga je dal zgraditi nadškof Makarios, sprošča drugačno razpoloženje in doživljanje sveta. Med likovnimi stvaritvami na stenah je tudi pripoved o tem, kako Kristus izroča apostolu Mateju oblast, njegovi nasledniki pa jo nato izročijo Bizantincem, ti pa sedanjim rodovom. V tej pripovedi in vzdušju bogove z Olimpa kot tudi dokaj sproščene pogovore med njimi in ljudmi drugače zazrti apostoli zamenjajo z enim samim zelo oddaljenim bogom in v njegovem imenu stopnjujejo samo še voljo v obvladovanje duš in slo po božanski oblasti zase in za svoje potomce. Moč in upravičenost tega novega hotenja izpovedujejo tudi lepe rezbarije, bizantinski orli in častitljive v srebro in zlato vezane knjige.

Na povratku v Famagusto se mi zdi pokrajina še bolj odprta in življenjska, natočeno vanjo, še bolj bleščče. Potapljam se vanjo in ob vsakem objemu postajam lažji in svetlejši. Odidem zelo daleč, tako daleč, da na avtobus, s katerim se vozimo, skoraj pozabim.

V resničnosti me vrne šele tisti nepričakovani omamni dotik. Sopotnica poleg mene, prav tako zazrta v pokrajino, se nasloni name. Ob lepoti, nežnosti, mehki in toploti bližine se zbudim dvakrat. Čutim, kako se mlada in lepa sopotnica pretaka vame in jaz vanjo. In bližina se poglablja, razdalje razpadajo in popotovanje v skrivnostne pajčevine zavesti v vedno večjo željo po objemu se nadaljuje.

Kmalu zatem avtobus v Famagusti ustavi in že začeta pot se spet zlomi.

Razmišljanja o zavesti

Iz Famaguste plovemo ob južni obali Cipra v Egejsko morje in dalje proti Kreti. Močan veter, spet jezero morje in v meni utrujenost. Toliko novih spoznanj se je nakopičilo, da moram živeti nekajkrat. Ob tem pa se sprašujem, ali so nova spoznanja tudi sreča, je v njih kakšen smisel, ali res z njimi odkrivamo in poustvarjamo svet ali pa so celo nova zmota in celo stopnjevana zapeljivost, da očarani nad posamičnimi resnicami hočemo postati stvarniki VSEH? Je v vedno novih spoznanjih in ob tem, da vsako prebujajo tudi nova vprašanja, človekova zavest zmožna ovrednotiti svet, ki neprestano dere v nas, in razlikovati med našo človeško in izvenčloveško kozmično resnico?

Verjemite ali ne...

**RADIO
OGNJIŠČE**

Krvavec 104,5 Kum 105,9

VEDEŽEVANJE
090 44 09
HARRAN 156 sit min

DOLENJSKI LIST
vaš četrtkov prijatelj

DOLENJSKE BELE KRAJINE
STUdio
103.0 MHz

SALON ZA PSE
BUDA UL. TALCEV 12 NOVO MESTO
(068) 324-377

ZAHVALA

V 89. letu starosti je prenehalo biti srce naše drage mame, babice in prababice

MAGDALENE ŽLOGAR

iz Bušinj vasi 6

Iskreno se zahvaljujemo sosedom, sorodnikom in znancem. Posebna zahvala Domu počitka v Metliki, g. župniku za opravljen obred, pevkam in govornici Martini. Hvala vsem, ki ste se v tako velikem številu poslovlili od nje.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem,
in večni mir mi zaželite.*

V 68. letu starosti nas je zapustil dragi ata, stari ata, brat, stric, tast in svak

KAROL ZUPANČIČ

Dolenji Vrh 6

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali, nam izrazili sožalje, pokojnemu podarili cvetje in sveče ter ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo dr. Steli Munk, Pljučnemu oddelku bolnice v Novem mestu, za lajšanje bolečin, DO Trimo, Instalaciji Grosuplje, gasilcem PGD Vrhe, pevcem, g. Veharju za molitev in gospodu župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njegovi

ZAHVALA

*Delo, trud in trpljenje,
draga mama, tvoje je bilo življenje.*

V 68. letu starosti nas je nepričakovano zapustila draga mama, babica, svakinja in sestrična

ROMANA MIKLAVČIČ

roj. Pate
iz Volčičeve 5

Ob boleči izgubi naše drage mame se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so darovali vence, cvetje in sveče, nam pisno in ustno izrazili sožalje ter jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala osebju interne bolnišnice, sodelavcem Banke Celje, d.d., pevcem za zapete žalostinke, Rozaliji Hrovat ter g. župniku za opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: hčerka Helena in sin Žarko z družinama ter vsi njeni

ZAHVALA

*Bog bo obrisal vse solze
z njihovih oči
in smrti ne bo več,
tudi ne bo več
ne žalovanja,
ne vpitja,
ne bolečine,
zakaj kar je bilo prej,
je minilo.
(Prim. Raz. 21,4)*

V 95. letu je odložil svoj križ trpljenja in odšel v večnost po zaslužen plačilo naš predragi mož, oče, stari oče in tast

FRANC ERŠTE

Trška Gora 42

Ob nenedomestljivi izgubi našega ata se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem, znancem in sodelavcem Krke, Ljubljanskih mlekarn in Intel servisa za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, sveče, za svete maše, denarno pomoč in spremstvo k večnemu počitku. Posebna zahvala velja ge. Nevenki Udovič za dolgoletno nego na domu in Interni bolnišnici za lajšanje njegovih zadnjih dni. Gospodu župniku Gregorcju za obiske na domu in opravljeni pogrebni obred Bog plačaj. Iskrena hvala pogrebni zavodu Oklešen. Hvala vsem, ki ste pokojnega v življenju spoštovali, tolikokrat obiskovali in imeli radi.

Žalujoci: žena Ana, hčerke Cvetka, Anica, Martina in sin Franc z družinami

Trška Gora, 25.3.1997

ZAHVALA

V 88. letu starosti nas je zapustila naša draga mama in stara mama

FRANČIŠKA MIKLIČ

Stavča vas 23, Dvor

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sosedom, sorodnikom in znancem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Zahvala velja tudi Društvu upokojencev Dvor, kolektivu Keko Varicum Žužemberk in gospodu župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena zahvala!

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

*V spominu našem
večno boš živel.
Za tabo ostala je praznina,
a v srcih naših težka bolečina.*

Ob boleči izgubi naše drage žene in mame

IVANKE PETRIČ

iz Metlike, Ulica 1. maja 2

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, nekdanjim sodelavkam za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in drugo pomoč. Hvala tudi Petrolu TOE Brežice, posebej BS v Beli krajini, g. župniku in pogrebnikom za opravljen obred, šoferju reševalnega vozila Franciju Bajuku za nesebično pomoč ter vsem, ki so pokojno pospremili na zadnji poti.

Mož Edvard in hčerki Maja ter Marjetka s Frenkom

ZAHVALA

*Le delo, skrb, trpljenje
izpolnjevalo tvoje je življenje.
Vse do zadnjega si upal in se bal,
da bolezen s trdo voljo boš ugnal.
Pošle so ti moči in zatisnil trudne si oči.*

V 67. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

JOŽE MARKELC

iz Zagrada 5 pri Škocjanu

Iskrena hvala vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izraze sožalja, podarjeno cvetje, sveče in za svete maše. Posebna zahvala družinam Povše in Kocjan. Zahvaljujemo se tudi Gasilskemu društvu Zagrad, kolektivu Bramac, Novoteks-Tkalnica, Tabletnemu oddelku in kolektivu Kuhinja-Krka. Posebna zahvala g. župniku za lepo opravljen obred in Brigiti za poslovljeni govor. Vsem še enkrat prišrna hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 51. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, brat, dedek in tast

TIHOMIR BARBIČ

iz Meniške vasi 34
pri Dolenjskih Toplicah

Vsem, ki so mu lajšali življenje v težki bolezni, in vsem, ki so z nami sočustvovali in tiho žalovali, se iskreno zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo dolžni dr. Francu Kokalju, gospodu proštu Jožetu Lapu, prostovoljnemu gasilskemu društvu Dolenjske Toplice, g. Avgustu Grilu, čebelarjem in vsem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

*Vse življete si trpela,
naj ti bo dano, da bi
v večnosti mir imela.*

V 40. letu je tragično končala življenjsko pot naša draga mamica, hčerka, sestra, teta in prijateljica

JOŽICA ŠMIDERER

roj. Mavsar

Iskreno se zahvaljujemo za pisne in ustne izraze sožalja, za podarjeno cvetje in sveče, ge. Potrčevi, direktorici Doma starejših občanov iz Novega mesta, za občutene poslovlilne besede ob grobu, ter spremstvo na njeni zadnji poti. Vsem in vsakomur posebej še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: sin Aleš in ostalo sorodstvo

OSMRTNICA

V 71. letu je umrla naša upokojena sodelavka iz Sektorja za proizvodnjo zdravil

VIDA DRAB

iz Jakčeve ul. 19

Od pokojnice smo se poslovili nedeljo, 6. aprila, na pokopališču v Vavti vasi. Ostala nam bo v lepem spominu.

Delavci in upokojenci Krke, tovarne zdravil, Novo mesto

*Kakor mirno, skromno si živel, ZAHVALA
tako tiho si od nas odšel.
Pustil nam si bolečino,
odšel k Bogu po plačilo.*

Z ljubeznijo in bolečino v srcu smo se v njegovem 73. letu poslovili od dragega moža, očeta, dedka, brata, strica in botra

IVANA VAVTARJA

iz Šentruperta

Beseda hvala je premalo, da bi mogli izraziti hvaležnost vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stisnili roko, izrazili sožalje, pokojnemu darovali cvetje, sveče in svete maše ter ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Posebna hvala zdravstvenemu osebju Internega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto in Zdravstvenega doma Trebnje za večkratno pomoč. Prišrna zahvala tudi g. župniku in g. kaplanu za opravljen obred in tako ganljive in resnične besede. Zahvala pevcem za lepo zapete žalostinke in troben-taču za zaigrano Tišino. Še enkrat vsem in za vse prišrna hvala!

Vsi njegovi

tedenski koledar

Četrtek, 10. aprila - Mehtilda Petek, 11. aprila - Leon Sobota, 12. aprila - Lazar Nedelja, 13. aprila - Ida Ponedeljek, 14. aprila - Valerij Torek, 15. aprila - Helena Sreda, 16. aprila - Bernarda LUNINE MENE 14. aprila ob 19.00 - prvi krajec

kino

BREŽICE: 10. do 13.4. (ob 18.30) in 14.4. (ob 18.30) in 15.4. (ob 18.30) komedija 101 dalmatincev. Od 10. do 13.4. (ob 20.30) romantična komedija Jerry Maguire. 16.4. (ob 20.30) komedija Vse v vašu.

ČRNOMELJ: 11.4. (ob 20. uri) in 12.4. (ob 18. uri) slovenski ljubezenski film Outsider. 13.4. (ob 18. uri) in 20.15. glasbena drama Evita.

film

OUTSIDER, drama (Slovenija, 1996, 90 minut, režija: Andrej Košak)

To je tisti slovenski film, ki mu je uspelo prebiti magično mejo 50.000 gledalcev v Ljubljani, kar pomeni toliko kot zelo solidno gledan tuji film, še nekaj gledalcev pa si bo pridobil s projekcijami po drugih mestih. Gre za prvi domači film po hudo sušnih osmesedstih, ko smo se produkcije iz očetnjave ogibali na daleč, na katerega je "folk" dobesedno drl, o njem se je vsepovsod govorilo in bralo, če si ga spregleda, pa si malone res postavil "avtsajder". Fenomen, vendar logičen! Resnici na ljubo namreč zadnjih petnajst let res ni bilo najmanjšega razloga za ogled domačih nebuloz, še tisti patriotične vrste niso vzdržali pod duhomorno težo jako negledljivih, opotekajočih, zmedenih, kvazi poduhovljenih in artističnih zablad slovenskih režiserjev, ki so smelali predvsem svoje ideje, za katere so jim scenarije in dialoge pisali ljudje, ki niso dajali vtisa, da živijo med živimi. Denar je dala država, a le pod pogojem, da se bo smelalo nekaj v navezi s slovensko monumentalno klasično literaturo, srečalo na ž pa so postavili še igralci, ki niso hoteli razumeti, da teater pač ni isto kot film.

Zdaj pa iz evforije na trezna in trd(n)ja kritiška tla. Outsider ima mnogo dobrih nastavkov, ki pa jih Košak ne zaključni in izpelje

DOBREPOLJE: 11.4. (ob 20.30) ameriški film Živeti s Picasom. 13.4. (ob 15. uri) in 20.30) ameriški akcijski film Svetloba.

GROSPOLJE: 11.4. (ob 20. uri) ameriški akcijski film Svetloba. 12.4. (ob 20. uri) ameriški film Živeti s Picasom.

KOSTANJEVICA: 12.4. (ob 20. uri) ameriška igrana komedija Space Jam. 13.4. (ob 20. uri) kriminalni film Sleepers.

KRŠKO: 11.4. (ob 20. uri) in 13.4. (ob 18. uri) ameriška igrana komedija Space Jam.

METLIKA: 10. in 11.4. (ob 20. uri) glasbena drama Evita. 13.4. (ob 18. in 20. uri) slovenski ljubezenski film Outsider.

NOVO MESTO: Od 10. do 13.4. in 16.4. (ob 18. uri) in 20.30) film Imperij vrača udarec.

RIBNICA: 12.4. (ob 21. uri) ameriški akcijski film Svetloba. 13.4. (ob 17. uri) ameriški biografski film Živeti s Picasom.

ŠENTJERNEJ: 11.4. (ob 18. uri) ameriška igrana komedija Speca Jam. 11.4. (ob 20. uri) ameriški kriminalni film Sleepers.

VELIKE LAŠČE: 12.4. (ob 20. uri) ameriški akcijski film Svetloba. 13.4. (ob 20. uri) ameriški film Živeti s Picasom.

dovolj dobro in učinkovito. Najprej je tu romeoinjulijska zgodba med sedemnajstletnim Seadom, sinom oficirja JLA in Slovenke, in čistokrvno blond domorodko Metko. Seveda se razmerje konča tragično, film pravi, da zato, ker pripadata različnim in nezdružljivima socialnima in nacionalnima okoljema, toda bolj verjetno bi bilo, da končata, ker je tako z večino adolescentnih ljubezni. Srčne težave pa so le spremstvo težavnemu vklapljanju "bosanca" v z nacionalističnimi predsodki obremenjeno okolje. Seada nesebično sprejmejo le pankovci, eni redkih, ki si v še kako rdečim in samoupravnem letu 1980, ko je umrl Tito, upali biti drugačni. In drugačen, marginalen, je bil tudi odraščajoči Sead, dober, iz Bosne "prešvercan" Davor Janjić, še preverjen talent iz jugo filmov, ki se v bran svoji tudi zaradi "prekomanđ" razsuti identiteti postavi po robu avtoritativnemu očetu, ki vojaški red prakticira tudi v družini. Vse te zgodbe so sicer krasne, vsaka posebej vredna svojega filma, vendar so premočne, predvsem pa neuravnotežene, tako da se težišče filma med njimi ves čas nagiba, prav tako pa tudi junaki. Gledalec ima tako lahko kar mimogrede za prvega protagonista Seadovega sošolca in prijatelja, pankovca Kadunca, odličnega, zelo prepričljivega Uroša Potočnika, pravo odkrije. Zljah Sokolović kot patriarh je že znani šarmer, hudo škriplje le pri ponarjanju in okorni Nini Ivanić, ki jo bo platno bolj težka vzljubilo. Sicer pa je zelo zabavno, celo nostalgično, gledati danes samo še komične prizore iz polpretekle zgodovine!

TOMAŽ BRATOŽ

bela tehnika

PRALNI STROJ Gorenje v dobrem delovnem stanju poceni prodam. ☎ (068)53-364. 3657

ZAMRZOVALNO SKRINJO, 310 l, Gorenje, in štedilnik Končar, 3 plin, 1 elektrika, prodam. ☎ (0608)32-414.

HLADILNO OMARO, 280 l, in francosko posteljo, 160 x 200, oblačeno s tekstilom, oboje rabljeno, prodamo za 25.000 SIT (oboje). ☎ (068)85-889.

kmetijski stroji

SAMONAKLADALKO, 30 m³, prodam ali menjam za manjšo in pakja Sip na 4 vretena prodam. ☎ (068)81-323.

STIHL SG 17, motorno nahrbtno škropilnico, malo rabljeno, prodam. ☎ (068)65-642. 3610

TRAKTOR TV, 32 KM, rabljen, in več prikolic hlevskega gnoja prodam. ☎ (068)75-002. 3618

TRAKTORSKO KOSILNICO, bočno, ugodno prodam, kupim pa pakja. ☎ (068)87-238. 3635

TRAKTOR URUSUS C 360 in bukovno oglje zelo ugodno prodam. ☎ (0608)79-638. 3636

TRAKTORSKO KOSILNICO Superior, mulčar 160 INO in molzni stroj Virovitica prodam. ☎ (0608)33-319. 3640

TRAKTORSKE GRABLJE Favorit 200 Sip, rabljene 2 sezoni, prodam. ☎ (068)83-783, zvečer. 3649

SAMONAKLADALKO Sip 28-24, dobro ohranjeno, letnik 1988, prodam. ☎ (068)81-348. 3650

ŽETVENO NAPRAVO BCS, mlatnico s popolnim čiščenjem, potopni hladilnik in frezo Honda 600 ugodno prodam. ☎ (068)45-443. 3679

HLADILNI BAZEN za mleko Niro, 500 l, prodam za 3500 DEM. ☎ (068)40-005. 3691

ROTACIJSKO KOSILNICO z okroglim priklopom za motokultivator Muta prodam. ☎ (068)323-665. 3694

ENOBRAZDNI obračalni plug, 10 col, za TV, 20 KM, dobro ohranjen, kupim. ☎ (068)76-067. 3713

MOTOKULTIVATOR Muta Gorenje, 10 KM, Special, skoraj nov, brez priklučkov, prodam za 1650 DEM. ☎ (068)58-081. 3725

SNOPOVEZALKO za BCS, dobro ohranjeno, ter seno ugodno prodam. ☎ (061)784-300. 3729

LAŽJO PRIKOLICO za traktor tovarniške izdelave, z atestom, prodam. ☎ (068)21-847. 3734

ŽITNI KOMBAIN Zmaj 133, prodam za 5000 DEM in krožne brane, 20 diskov, prodam. ☎ (0608)22-544. 3744

PUHALNIK za seno in bikca sivca, težkega 200 kg, za zakol, prodam. ☎ (068)45-296, po 15. uri. 3749

KOSILNICO BCS, dobo ohranjeno, prodam. ☎ (068)81-097. 3776

MULTIKULTIVATOR za frezo 8 ali 10 KM in plug, dvojni, prodam. ☎ (068)26-487. 3786

DEUTZ, 46 KM, letnik 1985, lepo ohranjen, prodam, puhalnik Tajfun pa menjam za žganje. Janez Hočvar, Šmalčja vas 11, Sentjernej. 3790

FREZO TOMOS, 2 KM, prodam. ☎ (068)24-030. 3810

FREZO za TV 420 kupim. ☎ (068)79-833. 3820

KOSILNICO BCS prodam. ☎ (068)69-489. 3827

TRAKTOR IMT 539 in MF, 35 KM, prodam. ☎ (0609)622-762. 3835

MOLZNI STROJ Westfalia (črpalka in vrč) in prevozni molzni stroj Virovitica prodam. ☎ (068)42-660. 3836

KRMILNI VOZ za odvzem silaže, nakladalno za seno, obračalnike, zgrabljalnice in hidravlične pakje za seno, enoredni, dvoredni in štiriredni silokombajn, samohodni, s pobiralno napravo za siliranje trave, 4-redno pnevmatsko sejalnico za koruzo, rotacijsko kosilnico Sip 165, balirke za okrogle bale, rabljene in nove in tovorna avta MAN 22321 in MAN 19361, kiper, s prikolico, prodam. ☎ (068)81-194. 3856

SEJALNICO za koruzo, dvovrstno, čelni nakladalč za traktor in nakladaliko, 19 m³, prodam. ☎ (0609)626-177. 3865

TROSILEC hlevskega gnoja ter ostala kmetijsko mehanizacijo prodam. ☎ (0608)51-094. 3867

SAMONAKLADALNO PRIKOLICO, 20 m³, nemške izdelave, trosilec hlevskega gnoja, pnevmatsko sejalnico za koruzo, puhalnik Grič z elektromotornjem prodam. ☎ (068)78-086. 3882

KOSILNICO BCS z vozičkom, novo, 20 m³, samonakladalno Sip, 1000 DEM ceneje kot v trgovini in šmarnico po 1 DEM/I prodam. ☎ (068)68-209. 3908

TRAKTORSKO SKROPILNICO, 200 l, plug, 12 col, Posavec, in teličko frizijko, staro 1 teden, prodam. ☎ (068)78-273. 3950

TRAKTOR ZETOR 5011, letnik 1982, v zelo dobrem stanju, prodam. ☎ (068)49-648. 3925

PAJKA SIP 230 prodam. ☎ (068)28-007. 3926

TRAKTOR URUSUS C 360, dobro ohranjen, ter bukovno oglje prodam. ☎ (0608)79-638. 3939

KOSILNICO BCS Acme D, staro 15 let, malo rabljeno, za 2500 DEM ter nakladaliko Sip, 17 m³, prodam. ☎ (068)45-319. 3950

BOČNO KOSO za TV 419-523, širine 120 cm, prodam. ☎ (068)45-013. 3951

KOSILNICO BCS ter samonakladaliko Sip, 17 m³, ugodno prodam. ☎ (068)47-397. 3954

kupim

UGODNO odkupujemo delnice Krke, Petrola, Radenske, Uniona, serij B in G in ostalih. Gotovina takoj, pridemo na dom. ☎ (061)16-86-055 ali (0609)639-664. 3614

SALONITKE kupim ali menjam za vino. ☎ (068)52-519, zvečer. 3629

RABLJENO počitniško prikolico Adria kupim. ☎ (0609)635-910. 3641

DOBRO OHRANJENEGA pakja na štiri vretena kupim. ☎ (068)45-395.

VLEČNO KLUJKO euro za golf JX kupim, prodam pa rabljena okna, vrata in vhodna vrata. Ivan Lahne, Zagrad 15, Škocjan. 3754

STARE RAZGLEDNICE, pisma in dopisnice, lahko tudi cele arhive, kupim. ☎ (0608)63-111. 3758

RABLJEN otroški voziček z velikimi kolesi in dobriimi vzmetmi kupim. ☎ (068)325-035. 3777

DELNICE skladov ter druge delnice odkupujemo. Pridemo in plačamo. ☎ (0609)65-10-30. 3817

SPOŠTOVANE GOSPE IN GOSPODJE! Odkupujemo vse vrste delnic skladov in druge delnice. Pridemo in plačamo takoj! ☎ (0609)651-379. 3819

SVEŽA gosja jajca kupim. ☎ (0608) 82-395, popoldan. 3861

PO NAJUGODNEJŠIH CENAH odkupujemo delnice Krke, Petrola, Uniona, Colorja itd. Nudimo gotovino in pridemo na dom. ☎ (068)324-297. 3901

ODKUPUJEMO DELNICE skladov: Kmečka družba, Arkada, Atena itd. ☎ (0608)87-077. 3906

TELIČKA, starega 10 dni, kupim. ☎ (068)41-045. 3911

motorna vozila

DVA AUDIA prodam za 2000 DEM ali menjam za Tomo Vinkovič. ☎ (068)79-518. 3607

JUGO 45, letnik 89, prodam. ☎ (068)26-669.

ŠKODO PICK UP, letnik 11/95, belo, 19.000 km, prodam ali menjam za manjši avto. ☎ (068)323-312. 3608

GOLF JX D, letnik 1987, rdeč, lepo ohranjen, prodam. ☎ (068)84-180.

STAREJŠI TIP Mercedesa 200 D prodam. ☎ (068)341-252. 3612

126 P, zelo dobro ohranjen, letnik 1990, prevoženih 28.000 km, prodam. ☎ (068)79-541. 3616

JUGO 45, letnik 1990, registriran do 8/97, sončna streha, prodam. ☎ (068)79-840. 3617

Z 101 SKALA, letnik 11/88, zelo ugodno prodam. ☎ (068)67-171, popoldan. 3624

AUDI 80 TDI, letnik 1992, prodam. ☎ (0608)84-027. 3625

Z 101, letnik 1984, neregistrirano, vozno, prodam za 200 DEM. ☎ (068)76-664. 3627

OPEL KADETT 1.3 limuzina, letnik 1987, zelo dobro ohranjen, prodam. ☎ (0608)74-088. 3628

JUGO KORAL 45, letnik 9/88, 61.000 km, zelo dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)68-218. 3630

JUGO KORAL 45, letnik 1989, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)41-070, zvečer. 3632

GOLF 1.1 GL, 1980, nemški, zelo dobro ohranjen, registriran do 18. 3. 1998, prodam. ☎ 325-695.

GOLF JX D, letnik 1988, in pakja MIP, širina 2.3 m, prodam. ☎ (068)30-008. 3637

JUGO 45, letnik 1989, registriran za celo leto, prodam ali menjam za 126 P od letnika 1987 dalje. ☎ (068)26-650, popoldan. 3642

Z 101 POLY, letnik 1989, obnovljeno, rdečo, prodam. ☎ (068)58-424. 3644

JUGO 55, letnik 1989, registriran do 2/98, prodam. ☎ (068)341-128. 3646

GOLF JGL D, letnik 1982, pravkar registriran, bordo rdeč, prva lastnica, prodam za 2800 DEM. ☎ (0608)59-242.

R5 CAMPUS, letnik 1990, prevoženih 42.000 km, 5V, prodam. ☎ (068)24-565.

JUGO 60, letnik 1989, rdeč, registriran do 10/97, ugodno prodam. Robi Lukšič, Vel. Brusnice 97. 3653

R4, letnik 1985, prodam. ☎ (068)321-796, popoldan. 3654

126 P, letnik 1987, spalnico ter malo rabljen električni bojler, 80 l, prodam. ☎ (068)85-608. 3655

HYUNDAI PONY 1.5 GLS, letnik 12/90, lepo ohranjen, 7.600 km, prodam. ☎ (068)26-641. 3656

JUGO 45, letnik 1991, temno moder, registriran do 7/97, prodam. ☎ (068)22-416. 3659

WARTBURG, letnik 1988, ugodno prodam. ☎ (0608)79-485. 3660

FIAT TIPO 2.9 i.e 16 V, letnik 1991, veliko dodatne opreme, kovinsko siv, prodam ali menjam. ☎ (068)89-176.

Z 128 1.1 G1, letnik 1988, registrirano do 3/98, zelo lepo ohranjeno, ugodno prodam. ☎ (068)342-427. 3669

PEUGEOT 305 GLD, letnik 1984, registriran do 11/97, prodam za 3500 DEM ali menjam za dražji avto do 2000 DEM. ☎ (068)68-092, popoldan. 3672

SUZUKI SAMURAI, letnik 12/86, 4 x 4, in jugo 45, letnik 12/87, ugodno prodam. ☎ (068)26-921. 3675

R5 GTD, letnik 1986, dobro ohranjen, registriran do 4/98, prodam. ☎ (068)81-727. 3680

TOVORNI AVTO Z 620 B, na novo obnovljen, brez motorja, primeren za traktorsko prikolico, in 6 panjev čebel prodam. ☎ (061)804-047. 3682

Z 101, letnik 9/89, prevoženih 87.000 km, prodam. ☎ (0608)32-923. 3684

JUGO 45, letnik 1989, registriran do 11/97, rdeč, prodam. ☎ (068)81-392. 3685

SEAT IBIZO 1.8 GLX, letnik 1994, ugodno prodam. ☎ (0608)33-676. 3702

VECTRO 1.6, letnik 1992, rdeče kovinske barve, avtomatsko zaklepanje, sončna streha, lepo ohranjen, prodam. ☎ (068)64-115 ali 52-838. 3703

R4, letnik 1984, registriran do konca leta 1997, in molzni stroj Westfalia ugodno prodam. ☎ (068)65-573. 3710

GOLF JX D, letnik 1989, 5V, dobro ohranjen, prodam ali menjam za golf, letnik 1984 ali 1985 ali R4. ☎ (068)45-667. 3714

R5 FIVE plus, letnik 11/95, miše siv, 3V, 18.000 km, prva lastnica, odlično ohranjen, prodam. ☎ (068)28-249.

DOLENJSKA BANKA

Splača se varčevati!

Kratkoročni nenamenski devizni depozit s fiksno obrestno mero

vezano nad 1 mesec	nad 3 mesece	nad 6 mesecev
nad 1.000 DEM 3,12%	3,20%	3,27%
nad 10.000 DEM 3,13%	3,20%	3,28%
nad 100.000 DEM 3,14%	3,20%	3,29%
nad 1.000.000 DEM 3,15%	3,20%	3,30%

Dolgoročni nenamenski devizni depozit s spremenljivo obrestno mero

obrestna mera
pod 10.000 DEM 3,44%
nad 10.000 DEM 3,49%
nad 100.000 DEM 3,59%
nad 1.000.000 DEM 3,69%

Ponudba meseca

Pri plačilu položnic preko **TEL100** banka ne zaračunava provizije.

Z gotovino odkupimo vašo rabljeno počitniško kamp prikolico. ☎ 061/713-494 JAN-SON, d.o.o.

UNO 60 S, letnik 1988, prodam ali menjam za novejši opel ali ford. ☎ (068)42-253. 3717

ŠKODO FAVORIT 135 LS, letnik 1991, 43.500 km, belo, garažirano, dobro ohranjeno, prodam. ☎ (068)49-204.

JUGO 55, letnik 1989, prodam. ☎ (068)45-985 ali 44-406. 3730

OPEL OMEGA 2.0 IGLS, letnik 1987, registriran do 11.4.1998, ugodno prodam. ☎ (068)53-732, zvečer. 3738

GOLF JX, letnik 1987, model 1988, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)57-807, popoldan. 3739

VW HROŠČ, letnik 1973, 1200, motor obnovljen, 38.000 km, registriran do 4/98, prodam za 1100 DEM. ☎ (068)52-025. 3740

R 51.1 GL, francoski, letnik 1987, registriran do 1/98, lepo ohranjen, garažiran, prodam. ☎ (068)52-372. 3741

LADO SAMARO 1300, letnik 1993, 5V, kovinsko sivo, dodatna oprema, prodam. ☎ (068)65-132, popoldan. 3742

R 18 TL, letnik 1983, dobro ohranjen, kovinske barve, registriran do 4/98, prodam. ☎ (068)23-171. 3746

JUGO 45, letnik 1989, registriran do 4/98, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068) 78-170. 3747

LADO NIVO, letnik 10/93, dobro ohranjeno, prodam. ☎ (068)76-435. 3752

R 19 CHAMADE TDE, 60.000 km, prodam. ☎ (068)51-141, popoldan. 3757

R 5 CAMPUS, letnik 1991, 60.000 km, 5V, registriran do 4/98, pravkar servisiran, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068) 25-752 ali (061)329-286. 3760

126 P, letnik 1985, registriran do 8/97, prodam. ☎ (068)89-031. 3767

GOLF I JGL, letnik 1981, poškodovan na boku, motor brezihlen, kovinsko zelen, nujno prodam. ☎ (0608)43-084. 3769

JUGO 45 KORAL, letnik 1988, prodam. ☎ (068)87-190. 3778

R 4 GTL, letnik 1987, registriran do 9/97, prodam. ☎ (068)76-590. 3781

OPEL ASTRO 1.6 i, letnik 1992, moder, dodatna oprema, prodam. ☎ (068) 59-035. 3787

Z 128, letnik 1988, registrirano do konca leta, ugodno prodam za 1500 DEM. ☎ (068)65-659. 3791

OPEL CORSO 1500 D Swing, letnik 1991, registriran do 3/98, rdeč, radio, prvi lastnik, prodam. ☎ (068)60-086. 3792

R 5 CAMPUS, 5V, letnik 12/91, 75.000 km, prodam. ☎ (0609)651-870. 3797

R 5 FIVE, letnik 1995, zelen, 1. lastnik, 25.000 km, zelo lepo ohranjen, prodam. ☎ (068)322-355. 3797

R 19 1.4, bel, letnik 1993, prodam. ☎ (068)47-220. 3798

R 4 GTL, letnik 1990, 85.000 km, registriran do 3/98, rdeč, prodam. ☎ (068)25-091. 3800

UNO 60, letnik 1990, registriran do 10/97, kovinsko siv, garažiran, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)25-635, po 20. uri. 3801

JUGO KORAL 45, letnik 1989, rdeč, prodam. ☎ (068)26-801. 3803

TOMOS AVTOMATIK A3MS in nov čistilec na suho paro in likalnik prodam. ☎ (068)321-307. 3805

OPEL CORSO 1.2, letnik 1989, dobo ohranjen, ugodno prodam. ☎ (068) 68-223. 3808

SKODO pick up, letnik 1994, rdečo, prodam. ☎ (068)67-566. 3812

R 4 GTL, letnik 1988, prodam. ☎ (068)81-294, popoldan. 3823

JUGO KORAL 45, letnik 1990, 60.000 km, registriran do 8/97, prodam. ☎ (068)21-596. 3824

Z 128, letnik 10/90, odlično ohranjen, vreden ogleda, 67.000 km, prodam za 2900 DEM. ☎ (068)64-427. 3825

JUGO 45, letnik 86, prevoženih 55.000 km, prodam. ☎ (068)26-669.

R 4, letnik 1991, rdeče barve, prevoženih 62.000 km, ugodno prodam. ☎ 0609/628-385.

R 4 GTL, letnik 1991, registriran do 6/97, prodam za 3900 DEM. ☎ (068)78-351. 3838

R 19 ali R clio, od prvega lastnika, nepoškodovan, kupim. ☎ (068)79-763. 3843

ŠKODO 105 L, letnik 1986, 74.000 km, registrirano do 8/97, prodam za 1500 DEM. ☎ (068)45-162. 3844

MOTORATX, rabljen, in rezervne dele za ATX prodam. ☎ (068)81-132 ali 81-815. 3845

OPEL OMEGA 2.0 16 V, letnik 1995, prodam. ☎ (068)78-027. 3847

POLO 55, letnik 6/95, rdeč, CZ, električni pomik stekel, prodam. ☎ (068)26-177. 3848

GOLF III CLD, letnik 3/93, registriran do 3/98, 3V, prvi lastnik, 75.000 km, prodam ali menjam za cenejše vozilo. ☎ (068)44-719. 3849

JUGO 45, letnik 1988, prodam. ☎ (068)89-141. 3857

JUGO, letnik 1987, registriran do konca aprila, prodam za 900 DEM. ☎ (068)20-584. 3859

GOLF, letnik 1990, registriran do 4/98, prodam. ☎ (068)76-163. 3862

JUGO 55, letnik 1989, registriran do 11/97, rdeč, 64.700 km, prodam. ☎ (068)84-582, po 16. uri. 3864

JUGO KORAL 55, letnik 12/88, registriran do 12/97, ugodno prodam. ☎ (068)52-349. 3869

GOLF JX D, letnik 11/85, registriran do 22.12.1997, prodam. ☎ (068)323-112. 3870

TOYOTO MR 2, letnik 1991, star model, prodam ali menjam za cenejši avto. Franc Lavrič, Dobrava 10, Dobrneč. 3873

MAZDO 323 F 1.8 i, letnik 10/90, registrirano do 10/97, vsa električna oprema, bela, prodam. ☎ (068)325-387. 3875

R 4 GTL, letnik 1988, rdeč, prodam. ☎ (068)41-149. 3876

R 4, letnik 1989 in motorno žago Husquarna ter električno

R 4 GTL, letnik 1992, dobro ohranjen, prevoženih 56.000 km, prodam za 4800 DEM. ☎ (061)133-13-46, zvečer. 3895

R 4, letnik 1990, lepo ohranjen, registriran do 7/97, prodam za 3800 DEM. ☎ (068)42-115. 3896

Z 101 GTL, letnik 1986, registrirano do 2/98, rdečo, dobro ohranjeno, prodam za 1650 DEM. ☎ (068)65-561. 3898

GOLF II TD, letnik 1991, 86.000 km, prodam za 12.800 DEM. ☎ (0608)84-209. 3902

JUGO KORAL 55, letnik 1989/90, 68.000 km, lepo ohranjen, prodam. ☎ (068)48-497. 3904

Z 101 SKALA 55, letnik 1989, registrirano do 3/98, rdečo, prodam ali menjam za dražji avto. ☎ (068)52-246. 3907

JUGO 45 A, letnik 1987, registriran do 2/98, prodam. ☎ (068)76-548. 3909

JUGO KORAL 45, letnik 1989, sivomodre barve, prodam. ☎ (068)73-197. 3910

R 5 CAMPUS, letnik 1992, registriran do 8/97, svetlo zelene kovinske barve, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)42-395. 3913

POLTOVORNO VOZILO Z 35,8, letnik 1987, vozen z B kategorijo, prodam. ☎ (068)65-486. 3915

DAIHATSU APPLAUSE, letnik 1992, 41.000 km, prodam. ☎ (068)21-936. 3916

LADO 1200, registrirano do 1.4.1998, ugodno prodam. ☎ (068)325-193. 3918

ŠKODO FORMAN 135 L, letnik 12/92, 40.000 km, prodam. ☎ (0608)87-615. 3920

OPEL ASTRO 1.6, letnik 1992, prodam, menjam, lahko tudi kredit. ☎ (068)341-401. 3931

LADO KARAVAN 1500, letnik 1994/95, 50.000 km, zaščiten, ohranjeno, prodam. ☎ (068)60-155. 3936

Z 101 GTL 55, oranžno, letnik 9/85, dobro ohranjeno, prodam. ☎ (068)49-159. 3940

NISAN MICRO, letnik 12/90, rdeč, 72.000 km, prodam. ☎ (068)81-445. 3941

Z 128, letnik 1985, prodam. ☎ (068)42-897 ali 42-724. 3942

JUGO KORAL 45, letnik 11/89, rdeč, garažiran, nekaramboliran, prodam. ☎ (068)41-194. 3943

R 4 GTL, letnik 1987, 120.000 km, prodam. ☎ (068)73-563. 3945

OPEL KADETT 1.3, letnik 1989, rdeč, solza, 5V, registriran do 9/97, prodam. ☎ (068)60-087. 3947

LADO 1200 S karavan, letnik 1983, registriran do 1.4.1998, prodam. ☎ (068)68-111. 3949

HYUNDAI PONY 1.5 GLS, veliko opreme, letnik 1990/91, prodam za 6900 DEM. ☎ (068)24-568 ali 322-879. 3958

HIŠO, dvoječek, v Novem mestu prodam. ☎ (068)324-433. 3809

DOMAČIJO in škodo favorit, letnik 11/292, bordo rdečo, prodam. ☎ (068)41-037. 3821

14 A TRAVNIKA v Preku pri Strugi, ocvirke, mast ter pol teleta prodam. ☎ (068)73-631. 3822

VINOGRAD, 10 a, na Radovici ugodno prodam. ☎ (068)58-642, zvečer. 3829

V GABRJU prodam njivo in gozd nad Brusnicami. Dostop z osebnim avtom. ☎ (068)27-841. 3858

HIŠO v okolici Žužemberka, cca 30 a zemlje, primerno za vikend, prodam. ☎ (063)63-801. 3878

V NOVEM MESTU oddam hišo za poslovne namene ali mirno obrt. ☎ (068)22-249. 3887

PARCELO z manjšim vinogradom, 9 a, v Starih vinah pri Škocjanu prodam. ☎ (068)76-312. 3899

STAREJŠO HIŠO z vrtom na Dolenjskem prodam. ☎ (068)73-233. 3905

POLOVICO HIŠE (prvo nadstropje) v središču Novega mesta, Ragovska 1, prodamo. Ogled v soboto, 12.4. in v nedeljo, 13.4. od 10. do 12. ure. 3917

STARO HIŠO, potrebno adaptacija, na parceli 5000 m², voda in elektrika v hiši, ob asfaltni cesti, zamenjam za enosobno stanovanje v toplicah ali na morju. ☎ (0608)41-211. 3944

V TREBNJEM, industrijska cona, prodam parcelo 1100 m², z urejeno gradbeno dokumentacijo. Mitja Zore, Jurčičeva 8, Trebnje. 3953

prodam

ULEŽAN ali svež hlevski gnoj prodam ali zamenjam za seno. ☎ (068)68-137. 3603

BELO in rdeče vino, kvalitetno, prodam. ☎ (068)89-218. 3609

SENO prodam. ☎ (068)73-345. 3615

ROLERJE Roches, št. 36, prodam. ☎ (0608)77-314. 3634

SEMENSKI KROMPIR sante in dezire prodam. ☎ (068)57-526. 3638

NOV železni gumi voz, 16 col, prodam ali menjam za brejo kravo. ☎ (068)30-235. 3639

DVE fantovski obleki za birmo prodam. ☎ (068)78-053. 3647

ZELO UGODNO prodam pisalni stroj Zupo, rabljen. ☎ (068)21-361. 3648

OTROŠKI VOZIČEK CAM, kombiniran, prodam. ☎ (068)65-718. 3661

KOMPLET za varjenje acetilen-kisik prodam ali menjam za stebni vrtni stroj. ☎ (068)28-980. 3676

NOVO PEČ za centralno kurjavo Feroterm, 35 kw, ugodno prodam. ☎ (068)28-028. 3686

BELO VINO laški rizling prodam po 230 SIT. ☎ (068)75-149, zjutraj in zvečer. 3688

ŽGANJE SADJEVEC, 120 l, prodam po 600 SIT. ☎ (068)59-082. 3688

300 L belega vina prodam. ☎ (068)69-376. 3695

KORUZO v zrnju prodam. ☎ (068)42-594. 3698

KLAVIRSKO HARMONIKO v brezhibnem stanju, 80-basno, prodam. ☎ (068)65-727. 3704

4 GUME za lado nivo, 16 col, 175/80, zimsko-letne, prevoženih 4.000 km, prodam za samo 7000 SIT/kom. ☎ (068)27-836. 3706

8 ŠPIROVCEV, dolžine 5 m in 2 strešne ter polovico bika prodam. ☎ (068)24-127. 3709

VINO, rdeče in belo, prodam po 150 SIT. ☎ (068)65-130. 3712

10 M bukovih drv, TAM 110 kiper za rezervne dele in teličko simentalko, staro 8 tednov, prodam. ☎ (068)25-846. 3720

RDEČE VINO, dobitnik diplome, bizeljsko-sremiški okoliš, prodam po 300 SIT. ☎ (0608)33-815. 3722

VINO prodam in oddam v najem ali prodam košnju v Krmelju. ☎ (0608)84-327, popoldan. 3731

KOSTIMA roza-rdeče barve, št. 14 ali oranžen, št. 12, primerna za birmo, ugodno prodam. ☎ (068)47-173. 3733

OWERLOCK Union, industrijski, enoigeln, in domače žganje sadjevec prodam. ☎ (068)50-356, po 19. uri. 3736

FANTOVSKO OBLEKO za birmo (črne hleče, rdeč jopič), za starost 15 let, prodam. ☎ (068)342-205. 3748

KVALITETEN CVIČEK ugodno prodam. Šentjernej. ☎ (068)42-135. 3753

SVEŽE svinjske polovice s slanino ali brez prodam. ☎ (068)22-440, zvečer. 3755

STARO strešno opeko in dve teleti, stari 10 dni, prodam. ☎ (0608)70-231. 3759

ODLIČEN beli pinot po 360 SIT, belo belokranjsko po 240 in 280 SIT in metliško črno po 300 SIT prodam. ☎ (068)59-424, zvečer. 3762

DRVA, našagana, prodam in pripeljem na dom ter gramofonske plošče prodam. ☎ (068)21-605. 3763

NOVO kopalniško opremo za 70.000 SIT, hrastov lamelni parket, 20 m², in dva hodoba za vrata prodam. ☎ (068)322-998. 3765

RABLJENA kovinska garažna vrata, dobro ohranjena, cca 2.80 x 2.50 m, ugodno prodam. ☎ (068)21-194. 3770

SLIVOVKO ugodno prodam. ☎ (068)26-525. 3771

PEČ za centralno kurjavo na trda goriva, rabljeno 4 sezone, prodam za 15.000 SIT. ☎ (0608)62-349. 3774

PRIKOLICO za osebni avto, in pudljico, staro 2 meseca, prodam. ☎ (0608)64-109. 3775

ZAMRZOVALNO OMARO termoakumulacijsko peč ter 7 vrtnih kompletov prodam. ☎ (068)75-263. 3779

ŽGANJE in jabolčni kis prodam. ☎ (068)28-216. 3792

NOSEČNIŠKA OBLAČILA in opremo za dojenčka, lepo ohranjena, prodam. ☎ (068)47-220. 3793

TLAKOVCE in zidake, večjo količino, prodam 10 % pod tržno ceno. ☎ (041)621-771. 3802

VINO ŠMARNICO in domače žganje ugodno prodam. ☎ (068)28-868, po 20. uri. 3806

SENO ugodno prodam. ☎ (068)83-057, zvečer. 3807

ULEŽAN hlevski gnoj prodam. ☎ (068)73-368. 3816

200 L dobrega cvička po 200 SIT in li-po na rastlilo, 5 m³, prodam. ☎ (068)85-687. 3818

DIATONIČNO HARMONIKO, duri be, es, as, prodam. ☎ (068)49-723, popoldan. 3837

SEMENSKI KROMPIR Irizija prodam. ☎ (068)48-505. 3841

VEČJO KOLIČINO cvička ter sadjevo, slivovo in hruskovo žganje prodam. ☎ (0608)87-611. 3842

ETAŽNO centralno peč 17 Termik, malo rabljeno, prodam. ☎ (068)65-648. 3850

BELO obhajilno obleko, belo vino in cviček ugodno prodam. ☎ (068)22-308, zvečer. 3851

300 L metliške črnine prodam. ☎ (068)51-648. 3852

ZIBELKO rjave barve in kengurija prodam. ☎ (068)85-660. 3855

VOZ in komat za konja prodam. ☎ (068)84-370. 3866

INVALIDSKI VOZIČEK, električni in navadni, ugodno prodam. ☎ (061)13-30-333. 3886

TOVORNO PRIKOLICO za osebni avto prodam. ☎ (068)371-250, po 16. uri. 3894

SVEŽO svinjsko mast in ocvirke po 300 SIT/kg prodam. ☎ (068)81-286. 3912

KORUZO v storžih in zrnju ter jedilni krompir prodam. ☎ (068)84-540. 3921

2 M3 hrastovih, 4 m³ češnjevih plohov, 5 cm, in 3 m³ smrekovih plohov, 8 cm, prodam. ☎ (068)65-624. 3923

FRAJTONARICO LUBAS, 3-vrstno, be, es, as, prodam. Anton Klepec, Janjkovič, Adlešiči. 3932

CIRKULAR s kotno jermenico za ferguson in starinsko motorno žago 0.50 prodam. ☎ (068)53-313. 3935

SENO prodam. ☎ (068)43-005. 3946

AVTOGEN APARAT prodam. ☎ (068)44-878. 3952

INDUSTRIJSKI SINGER owerlock prodam za 600 DEM. ☎ (068)44-553, po 17. uri. 3955

razno

MONTAŽA klasičnih in satelitskih anten, domontaža POP TV, odkup pokvarjenih tv aparatov. ☎ (0608)87-145 ali (0609)618-526. 1615

CERTIFIKATI! Najboljša ponudba za vložitev vašega certifikata ali ostanka! ☎ (062)836-904, vsak dan od 8. do 20. ure. 3540

INŠTRUKCIJE za angleški jezik in matematiko za srednjo in osnovno šolo nudim. ☎ (068)27-900. 3621

V DOLENJSKIH TOPLICAH oddam poslovni prostor do 120 m² (ni gostinstvo) in stanovanjske prostore ter prodam razno gostinsko opremo. ☎ (068)65-087 ali 83-017. 3662

INVALID išče žensko za pomoč (lahko begunka ali samohranika). Naslov v oglasnem oddelku. 3677

ELEKTRONSKO NAPRAVO proti škodljivcem - glodalcem (voluharji, miši) ugodno prodam. ☎ (068)65-638. 3678

ZELO ugodni krediti, dostopni vsakomur! ☎ (061)151-13-89. 3696

DETEKTIVSKE USLUGE pri izterjavi vašega dolga nudim. ☎ (061)332-790. 3715

STAREJŠI OSEBI ali paru pomagam po potrebi. Šifra: »ZAPUŠČINA«. 3719

V NAJEM oddam poslovna prostora, 50 in 17 m², 1.5 km iz Novega mesta. ☎ (068)323-785. 3719

MATEMATIKO in fiziko za osnovno in srednjo šolo inštruiram. ☎ (0608)33-714. 3735

V BREŽICAH oddam v najem lokal s pomožnimi prostori. ☎ (0608)61-623, zvečer. 3795

TRGOVINO z živili, že utečeno, v okolici Novega mesta, oddam sredi leta. ☎ (068)89-216. 3804

MATEMATIKO in kemijo za osnovno in srednjo šolo inštruiram. ☎ (068)83-544. 3814

TRGOVINO s tekstilom v obratovanju v centru Brežic oddam. ☎ (068)324-244 ali 28-721, popoldan. 3839

MATEMATIKO in fiziko inštruiram. Pripravljam tudi za maturo in zaključni izpit. ☎ (068)28-965. 3863

DOBRIH LJUDEM oddamo pse. ☎ (068)78-531. 3928

POPRAVLJAM vse vrste šivalnih strojev. ☎ (068)47-546. 3929

ANGLEŠČINO, slovenščino, matematiko in kemijo za osnovno šolo v Metliki in okolici inštruiram. ☎ (068)68-147. 3933

PROSTOR, primeren za trgovino, cca 50 do 100 m², v bližini Novega mesta, najmem. ☎ (0609)646-242 ali 89-213. 3959

službo dobi

KLJUČAVNIČARSTVO JO-PO, Jurka vas 24, zaposli 2 KV ključavničarja. Jože Počrvina, Jurka vas 24, Straža. 3631

POZOR! Delajte doma ob vašem prostem času. Lep dodatni zaslužek, tudi do 20.000 SIT tedensko. Pošljite naslovno ovojnico z znakom na naslov: Anton Slattenšek, Klokčovnik 46, 3125 Loče, ☎ (063)763-059. 3666

DELO DOBITA delavca v delavnici v Trebnjem. ☎ (062)514-822. 3670

MESAR prodajalec dobi službo v Sevnici. Vse informacije dobite pri M. Bobič, ☎ (0608)41-533. 3761

DELAVCA sekača-tractorista zaposlimo. ☎ (068)50-135. 3766

DEKLE za delo v lokalu v Novem mestu iščem. ☎ (0609)628-416. 3788

STROJNICA težke gradbene mehanizacije takoj zaposlimo. ☎ (068)76-014. 3834

NATAKARICA dobi delo v okrepčevalnici. ☎ (068)323-295. 3834

ZA AKVIZITERSKO PRODAJO nagrobnih sveč redno zaposlimo več žensk. Pogoji: vozniški izpit B kategorije. ☎ (0609)622-668. 3872

Zaposlimo avtomehanika z najmanj 3-letno prakso iz Renaultovega programa. Pisne ponudbe pošljite na naslov: Avtocenter Krašna, Škocjan 22, 8275 Škocjan.

V BISTROJU v Novem mestu zaposlimo deklet za strežbo. ☎ (0609)644-861. 3874

ČEVJARSTVO LOPATEC išče delavca za montažo spodnjih delov obutve. ☎ (068)81-139. 3914

NUDIMO DELO direktne prodaje na področju Sevnice, Krškega in Brežic. OD 2000 DEM mesečno. ☎ (0609)632-978. 3918

NATAKARICE, večje število, zaposlimo redno ali honorarno. Informacije na ☎ 0609/628-385.

službo išče

IŠČEM DELO voznika. Imam izpit B, C- in E- kategorije. ☎ (068)68-035. 3683

ŠIVILJA išče zaposlitev. ☎ (068)49-683. 3930

stanovanja

ENOINPOLSOBNO STANOVANJE, 48 m², na Šegovi 6, Novo mesto, prodam za 67.000 DEM. ☎ (068)22-146. 3811

zahvale

DRUŽINA GRIČAR z Dol. Ponikev se zahvaljuje vaščanom in prijateljem za pomoč pri odpravi posledic požara v stanovanjski hiši! 3854

živali

SPREJAMAMO NAROČILA za vse vrste piščancev, enodnevnih ter večjih. Metelko, Hudo Brezje 16, Studenec, ☎ (0608)89-038. 1395

MLADE NESNICE, jarkice, hisex, rjave, tik pred nesnostjo, opravljena vsa cepljenja, prodajamo po ugodni ceni. Naročila sprejemamo in dajemo vse informacije: Jože Zupančič, Otovec, Črnomelj, ☎ (068)52-806, Gostišče Krulc, Mostec, Dobova, ☎ (0608)67-587, Vera Což, Slepšček 22, Mokronog, ☎ (068)49-711. 1659

PURANE, stare 6 tednov, bomo prodajali 12.4.1997 na sejnišču v Brežicah in Šentjernej. Cena 1100 SIT/kom. Naročila sprejemamo na ☎ (067)88-058 ali (067)88-114. 3189

18 OVAC prodam. ☎ (068)47-294, zvečer. 3602

BREJE TELICE po izbiri prodam. ☎ (068)81-323. 3604

OVCE in jagenjčke, valilnico za piščance in motorno škropilnico Stihl prodam. ☎ (068)51-087. 3633

TELICI FRIZIJKI v A- kontroli, ena breja 5 mesecev, prodam. ☎ (068)87-191. 3643

KOKER ŠPANJELA z rdečo ovratnico, zlato-rjave barve, slihi na ime Bingo, iščem. Leon Prpar, Rožna 21, Mirna Peč. 3658

TELICO SIMENTALKO, brejo 8 mesecev, 600 kg, prodam. Janoš Janc, Arto 5, Studenec, ☎ (0608)89-014. 3671

BIKA, črno-belega, starega 10 dni, prodam. Polde Virc, Hudo 5, Novo mesto. 3673

PRAŠIČA, težkega 130 kg, hranjenega z domačo hrano, prodam. ☎ (0608)75-190, zvečer. 3681

KRAVO FRIZIJKO po teletu prodam. ☎ (068)41-423. 3689

3 MLADE KRAVE po izbiri za zakol, suh les za otrešnje, suho koruzo v zrnju in 200 kom. modularne opeke prodam. ☎ (068)73-417. 3693

SPREJEMAMO NAROČILA za vse vrste piščancev, enodnevnih in večjih. Valinica Senovo, Mio Gunjilac, ☎ (0608)79-375. 3705

BIKA FRIZIJKI, starega 9 tednov, in prašiča, težkega 180 kg, prodam. ☎ (068)83-245. 3711

KRAVO SIVKO, brejo 5 mesecev, in koruzo v zrnju prodam. ☎ (068)51-820. 3718

KRAVO SIMENTALKO s tetelom, dobro mlekarico, prodam. ☎ (068)44-765. 3721

BELE PETELINE za zakol, stare 6 mesecev, domače rjce, težke 6 do 7 kg, lahko naročite na ☎ (068)49-711. 3723

PURANE JATA, stare 6 tednov, bele piščance za pitanje, stare 4 tedne, in zrejene jarkice, rjave in grabeste, pred nesnostjo, bomo prodajali v drugi polovici parila. Ramoš, Šentrupert, ☎ (068)40-189. 3724

MAJHNE TELIČKE, pripuščeno telico in kravo, drugič brejo, prodam. ☎ (068)73-092. 3726

DVE LETI staro telico sivko in pony expres (PUH), prodam, kupim pa krmo. ☎ (0608)84-347. 3737

PRAŠIČA, težkega 130 kg, in rdeče vino frankinjo prodam. ☎ (068)81-028. 3745

10 DNI staro teličko frizijko prodamo. ☎ (068)78-282. 3764

2 PRAŠIČA, težka 80 do 100 kg, domača krma, prodam. ☎ (068)76-554. 3765

TELICO SIVKO, 300 kg, za nadaljnjo rejo, in R 4, letnik 1991, prodam. ☎ (068)78-114, zvečer. 3772

PRAŠIČA, 90 in 110 kg, prodam. ☎ (068)42-333. 3773

KRAVO FRIZIJKO s prvim tetelom, starim 2 meseca, prodam. ☎ (068)45-394. 3780

OVČARKO, staro 3 meseca, prodam. ☎ (068)78-578. 3782

SIVEGA BIKKA, starega 8 tednov, primernega za nadaljnjo rejo, prodam. ☎ (068)85-878, po 19. uri. 3789

PURANE, 7-tedenske, težke nad 2 kg, bomo dobavljali v nedeljo, 20. 4. Naročila na ☎ (068)44-867 ali 69-105. 3799

7 TEDNOV staro teličko simentalko in vino šmarnico prodam. ☎ (068)79-847. 3813

ŽREBCA, starega 5 let, črno-belca, in agregat, 2,8, prodam. ☎ (068)57-364. 3815

SIVO brejo kravo, staro 7 let, žganje in vino prodam. ☎ (068)49-701. 3826

SIVO kravo s tetelom prodam. ☎ (068)81-843. 3830

7 MESECEV brejo telico prodam. ☎ (068)85-636. 3840

ROTTWEILERJA, psa in psičko, stara 2,5 meseca, oče Knet, šampion Slovenije, mati Pia Mišurjeva, cepljena, naprodaj. ☎ (0608)59-360, zvečer. 3846

ZLATEFAZANE, zelo lepo obarvane, prodam. ☎ (068)76-150. 3853

11 čebeljih družin v satju prodam. ☎ (068)42-140. 3860

10 DNI staro teličko prodam. ☎ (068)44-383. 3868

RJAVI TELIČKI, ena stara 4 tedne, druga težka cca 350 kg, in 2 nakladalki lepega sena prodam. ☎ (0608)81-895. 3885

KRAVO SIMENTALKO s tetelom in telico sivko, brejo 8 mesecev, prodam. ☎ (068)42-273. 3888

KRAVE prodam. Ana Janežič, Daljni Vrh 3, Novo mesto. 3897

DVE TELETI, stari 14 dni, in pakja prodam. ☎ (068)84-247. 3900

BIKA SIMENTALCA, težkega 300 kg, prodam. ☎ (068)85-819. 3903

TELICO SIMENTALKO, staro 1 tedno, prodam. ☎ (068)76-528. 3919

PRAŠIČKE, težke cca 30 kg, prodam. ☎ (068)75-121. 3922

BIKKA, starega 2 meseca, in telico, staro 13 mesecev, prodam. ☎ (068)60-006, zvečer. 3934

SIVO-RJAVO TELIČKO, staro 14 dni, prodam. ☎ (068)30-031. 3937

KRAVE po izbiri, semenski krompir, prašiča, 100 kg, Z 101 in cviček prodam. ☎ (0608)69-140. 3938

CISTOKRIVNE OVČARJE in koker španjele brez rodovnika prodamo. ☎ (068)26-212. 3948

KOŽE z mladiči, plemenskega kozla z rogovi in kompresor, 110 l, prodam. ☎ (068)79-849. 3957

JANJČKE za rejo ali za zakol prodam. Jože Gazvoda, Konec 17, Novo mesto. 3620

KRAVE po izbiri ter seno ugodno prodam. ☎ (068)85-744. 3622

TELICO SIVKO, brejo 7 mesecev, prodam. ☎ (068)28-023. 3626

Zaradi razširitve proizvodno-prodajnega programa in želje po še večji bližini dosedanjim in bodočim kupcem na področju DOLENJSKE vabimo k sodelovanju

komunikativne osebe.

S trgovsko izobrazbo, nekaj dopolnilnega izobraževanja in željo po zanimivem delu lahko postanete naš predstavnik, honorarno ob vašem rednem delu ali pa kot profesionalni član naše ekipe.

Predstavitveni razgovor bo v hotelu Krka dne 12. 4. '97 ob 9. uri.

VEDEŽANJE ASTROLOGIJA NUMEROLOGIJA

Magie line

090 4 123

TUDI PISNO p.p. 34 Ljubljana Črnača 136 SIT/min

VI NAM - MI VAM

oglas na kratko s pošto

po ☎ 068/323-610 ali 0609/623-116

odmevno objavo v DOLENJSKEM LISTU

SPECIALISTIČNA DERMATOLOŠKA ORDINACIJA

☎ 061/445-080, od 17. do 20. ure

Dr. Predrag Aleksič, Ljubljana, Vodovodna 34. Zdravljenje kožnih obolenj, krčnih žil z injekcijami in operativno, kapilar, odstranjevanje bradavic in drugih kožnih izrastkov. Nudimo tudi kozmetično dermatokirurgijo.

ŠUZUKI ALTO

ŽE ZA 12.990 DEM

Če iščete avto za vsakodnevne potrebe, je novi ALTO prava rešitev. Opremljen je z 1.0 l motorjem, ki premore 52 KM in pri 90 km/h porabi le 4,2 l goriva, servo zavorami, bočnimi ojačitvami, usnjenim volanom... Prodaja, servis in rezervni deli: AVTOSERVIS MURN, Resslerova 4, Novo mesto, ☎ 068/24-791.

GOTOVINSKA POSOJILA

Muzejska 3

☎ 068/321-751

ZASTAVLJALNICA MONETA vam nudi kratkoročna posojila! Garancija po dogovoru s takojšnjo realizacija.

RAČUNALNIŠKO IZOBRAŽEVANJE

APROS, d.o.o., Novo mesto

Tridnevni osnovni in nadaljevalni tečaji WINDOWS, WORD, EXCEL in INTERNET popolne na Srednji ekonomski šoli Novo mesto. Prijave in informacije na ☎ 068/321-926, g. Zdenko Potočar.

NOVO! NOVO! NOVO!

BETONSKI STREŠNIKI GOLOB

☎ 068/78-074

Obveščamo vas, da poleg klasičnega zareznika in strešnika mediteran sedaj izdelujemo tudi dvovaljni strešnik. Informacije po ☎ 068/78-074.

UMETNI KAMEN

za oblaganje fasad po najugodnejših cenah

Svetlo siv 800 SIT, temno siv z belimi odtenki 900 SIT, bel 1.000 SIT, izdelujemo tudi druge barve, možna dostava na dom in polaganje. KOŠMRLJ, s.p., Meniška vas

Anica Stankovič

sama živel z otrokoma, pa jim je brž odgovorila, da bo poslej s svojo plačo živel le tri, poleg tega bo z zaslužkom sama razpolagala. Starši in sestri pa tudi sodelavci so ji pomagali, da se je lažje postavila na noge, predvsem pa si je pomagala sama, ko se je odločila živeti drugače.

Že v prvih letih po rojstvu Mirjane in potem še Barbare je Anica spoznala, da sta njuni hčerki drugačni od ostalih otrok. Na počasnejši razvoj in razlike z ostalimi otroci je Anica opozarjala tudi zdravnik, vendar so jo tolažili, da bo še vse v redu, do specialista pa je Anici uspelo priti šele, ko sta bili že v šoli. Anica je sicer dolgo upala, da bo z njima še vse v redu, kasneje se je z njuno drugačnostjo sprijaznila in za to ni iskala krivcev, saj se je zavedala, da ji to ne bi nič pomagalo. Njune drugačnosti pa nikoli ni sprejel njun oče; da sta takšni, je celo obtoževal Anico. Sedaj 17-letna Mirjana in 15-letna Barbara obiskujeta oddelek vzgoje in izobraževanja v osnovni šoli s prilagojenim programom Dragotin Kette v Novem mestu, popoln dan in ob vikendih pa sta z mamo. Zelo lepo pojeta in nasploh mamo velikokrat razveselita z drobnimi stvarmi.

V društvu Sožitje je Anica povabila psihologinja Renata Bačar, že četrto leto pa je, odkar so jo izvolili za predsednico. Zadnja leta je društvo zelo uspešno in prodorno, vendar Anica ne pozabi povedati, da je za to zaslužna cela ekipa, v izvršilnem odboru dela 11 članov, še posebej pa upokojena socialna delavka Ana Bevc. "Na seminarje, ki jih organiziramo za starše, prihaja vsako leto več ljudi, vse bolj množično obiskane so tudi prednovoletne zabave in pikniki." Anica ve, kako pomembna je izmenjava izkušenj med starši. Staršem je najtežje sprejeti drugačnost svojega otroka, potem ko odrasča, pa se poraja še na tisoče problemov, ki jih sami ne znajo rešiti. Tu pa jim poskuša pomagati društvo, zato že nekaj let organizira seminarje na teme, ki so jih izbrali starši. "Med nami so se spletla številna prijateljstva, ki so nam jih tako rekoč dali naši otroci," pravi Anica, ki je tega zelo vesela. JOŽICA DORNIŽ

Včasih se življenje z ljudmi grdo poigra, nekatere stre, spet druge pa huđe preizkušnje naredijo še močnejše, predvsem pa se tedaj mnogi vrstniki, da je tudi skromna sreča sreča. Tudi z Anico Stankovič iz Novega mesta se je življenje poigralo, le da se Anica ni dala, tudi potem ne, ko je ugotovila, da njuni dve hčerki Mirjana in Barbara ne bosta nikoli takšni, kot bodo njuni vrstniki, in ko je z njima ostala sama. Še več, pred leti je sprejela predsednikovanje v Sožitju, novomeškem društvu za pomoč duševno prizadetim, in čeprav se je tedaj za to težko odločila, ji ni žal.

Anica živi že več kot deset let v Novem mestu, zaposlena je v Krki Novoterm, v oddelku malo-prodaje. V četrtek je bil pravi klic že ob 20. uri, telefon pa je kar pridno zvonil tudi v napovedanem času med osmo in deveto zvečer. Konfekonarka iz Mirnske doline je rekla, da imajo v proizvodnji v Tomu na Mirni zelo visoke norme. V zvezi s to pripombo smo vprašali v vodstvo konfekcije Tom. Tam so povedali, da v tovarni veljajo evropske norme, po katerih delajo že več let. Delavke, ki v tovarni šivajo že dolgo časa, norme dosegajo in presegajo. Težave z doseganjem norm pa imajo delavke, ki so prišle z zavoda za zaposlovanje. Lojze iz Črnomlja je sporočil svoje začudenje in nejevoljo, ker je 27. april državni praznik, dan upora proti okupatorju. Po Lojzetovem mnenju je 27. april dan, ko

Prvomajsko srečanje v Poreču

30. april - 3. maj v organizaciji turistične agencije Mana in Dolenjskega lista

Letos gremo za prvomajске praznike namesto v Rovinj v Poreč. V Plavi laguni (v hotelu Mediteran) bomo tri dni spet ena velika družina. Z obveznostmi ali brez njih. Kakor boste pač želeli.

Cena: za odrasle 128 mark, za otroke od 2. do 12. leta 88 mark. Naročniki Dolenjskega lista imajo 10% popust.

V ceno je vključeno: namestitve v hotelu Mediteran (3 polpenzioni), likovna delavnica pod vodstvom akademskega slikarja Staneta Kosmača (za otroke in odrasle), novinarska delavnica za otroke, zabavno lokostrelsko tekmovanje, športne igre, družabni večer in še kaj.

Vsi, ki ste bili z nami lani, in tudi drugi - prisrčno vabljeni!

Prijave zbiramo na telefon: 068/321-115, 342-136.

Na srečanje vas vabita

DOLENJSKI LIST

in

MANA
turistična agencija

17. MEDNARODNO TAMBURAŠKO SREČANJE

GORIŠNICA PRI PTUJU - V soboto, 12. aprila, bodo združene tamburaških skupin Slovenije pri ZKO Slovenije, prosvetno društvo Gorišnica, občina Gorišnica in ZKO Ptuj pripravili 17. srečanje tamburaško-mandolinskih skupin in orkestrrov Slovenije in zamejstva. Med 19 skupinami in orkestri bosta na srečanju iz širšega območja nastopila tamburaški orkester KUD Oton Zupančič iz Artič pod vodstvom Dragutina Križaniča in tamburaški orkester Glasbene šole Črnomelj pod vodstvom Silvestra Mihelčiča najmlajšega. Oba orkestra sta se udeležila tudi 16. srečanja, ki je bilo lani v Ajdovščini.

Metuzalemska mačka iz Črnomlja

Asanijeva mačka Marka je stara že 18 let, a je še vedno zelo bistra - Še prežene psa - Kar 243 mladičev - Dobro vidi in sliši, a zaradi le še dveh zobov je samo izbrano hrano

Danica Asani z Marko, ki je na gospodarico tako navezana, da jo celo poljubi.

ČRNOMELJ - Pri Asanijevih v Črnomlju imajo mačko Marko, ki prav te dni "praznuje" svoj 18. rojstni dan, kar je, preračunano v človeško življenje, že krepko čez 100 let. Soseba, upokojena sodnica Antonija Geltar, ki je dobra poznavalka malih živali, pa pravi, da je Marka zagotovo med najstarejšimi mačkami v Sloveniji, saj mačke dosežejo navadno najvišjo starost okrog 14 let.

Ko je trimesečni muc prišel julija 1979 k Asanijevim, so mu, misleč da gre za mačka, dali ime Marko. Pozneje se je izkazalo, da je mačka, zato so ime Marko spremenili v Marka. Hitro se je naučila hišnega reda in se ga kljub svoji starosti še vedno vzorno drži. V glavnem je v stanovanju in nikamor ne gre brez svojih gospodarjev. A ko zasluži, da namerajo oditi, je vedno prva v avtomobilu. Če pa se znajde na dvorišču hkrati s psom, ga zagotovo hitro prežene. Predvsem pa je navajena na čistočo. V kleti ima stranišče, kamor hodi dvakrat na dan, ko pa se želi vrniti nazaj v stanovanje, pri vratih pozvoni.

Odpri skoraj vsa vrata omar, in ko je začutila, da bo imela mladičke, je iz omare zvelkala vse perilo ter si v njej pripravila ležišče, dokler ji ni gospodinja Danica pripravila škatle. Mladičev pa je imela kar veliko. Sproti so jih šteli in jih našteji 243. Manj kot štiri ni imela nikoli, če pa jih je imela šest, je sama enega vedno zadavila. Mladiče so Asanijevi v glavnem razdajali ljudem, ki imajo radi živali.

Asanijevi zatrjujejo, da je Marka kljub svojim letom še vedno zelo bistra, kajti razume vse ukaze. Le je bolj težko, saj ima le še dva zoba. Zato jo hranijo le z mlekom, kurjimi želodčki, mletim mesom, popije pa tudi veliko vode. Kljub temu da imajo pri hiši še petletnega siamskega mačka Jako, ki je na Marko zelo ljubosumen, pa bodo Marko obdržali pri hiši, dokler bo živel. To bo hkrati tudi poskus, koliko let lahko dočaka mačka.

M. BEZEK-JAKŠE

Srečanje ljubiteljev hroščev

Tokrat na Dolenjskem - Več kot 50 lastnikov VW hroščev se je na Otočec pripeljalo iz cele Slovenije

OTOČEC - Lastniki in ljubitelji najbolj priljubljenega avtomobila stoletja - Volkswagrovega hrošča

NAJMLAJŠI VOZNIK HROŠČA - 20-mesečni Mel iz Izole je na srečanje prišel skupaj z mamo in očetom. Na Otočcu je z malim hroščem pokazal, kako spreten sofer je, njegov oče pa je povedal, da je znal prej voziti avto kot pa hoditi. (Foto: J. Dornič)

so se minulo soboto iz cele Slovenije zbrali na Otočcu na srečanju, ki ga je organizirala dolenjska sekcija Volkswagen hrošč kluba Slovenije in ga poimenovala Volkswagen trophy Dolenjska 1997. V klub je vključenih več kot 200 lastnikov ljubiteljev hroščev, na Otočcu pa se jih je v soboto zbralo preko 50.

Predsednik dolenjske sekcije Karli Rožman iz Brezic, ki je tudi lastnik najstarejšega hrošča v klubu, ima namreč avto iz leta 1954, je povedal, da je namen srečanja druženje in spoznavanje Dolenjske in Posavja. S hroščem so se sredi dopoldneva z Otočca napotili

proti Pletarjam, kjer so si ogledali kartuzijo, v Kostanjevici so si ogledali Formovivo in Jakčevo galerijo, ustavili so se tudi v vinski kleti v Leskovcu, že šesto tradicionalno srečanje po vrsti pa so zaključili v gostilni Šekoranja na Bizeljskem. Na posameznih postankih so imeli preizkuse znanja s področja poznavanja zgodovine Volkswagna in s področja poznavanja dolenjskih znamenitosti.

Najmlajši udeleženec srečanja je bil Mel iz Izole, ki še ni dopolnil dveh let, medtem ko ima najstarejši član kluba blizu 80 let. Sobotnega srečanja lastnikov in ljubiteljev vokswagnovih hroščev na Dolenjskem se je udeležil tudi Branko Kezelič, ki dela v Volkswagnovi tovarni v Nemčiji kot konstruktor. Povedal je, da ima podjetje poseben oddelek, ki spremlja dejavnosti ljubiteljev hroščev in tudi sponzorira njihove razne prireditve. Ima pa tudi muzej, kjer so razstavljeni vsi modeli hroščev, od prvega iz leta 1936 naprej.

J. D.

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Norme v Tomu na Mirni - Kakšen praznik 27. april? - "Kako da so Dolenjci tako proti cerkvi?" - Pohvale za zdravnike, mesarje in časopis - Romi in še enkrat Romi

Potem ko smo pred nedavnim pomaknili ure naprej, se je spremenil tudi čas četrtkovnega dežurstva. V četrtek je bil prvi klic že ob 20. uri, telefon pa je kar pridno zvonil tudi v napovedanem času med osmo in deveto zvečer.

Konfekonarka iz Mirnske doline je rekla, da imajo v proizvodnji v Tomu na Mirni zelo visoke norme. V zvezi s to pripombo smo vprašali v vodstvo konfekcije Tom. Tam so povedali, da v tovarni veljajo evropske norme, po katerih delajo že več let. Delavke, ki v tovarni šivajo že dolgo časa, norme dosegajo in presegajo. Težave z doseganjem norm pa imajo delavke, ki so prišle z zavoda za zaposlovanje.

Lojze iz Črnomlja je sporočil svoje začudenje in nejevoljo, ker je 27. april državni praznik, dan upora proti okupatorju. Po Lojzetovem mnenju je 27. april dan, ko

je Komunistična partija ustanovila protimperialistično fronto, ki je bila uperjena proti zahodnim državam. Lojze zato predlaga, naj bi se omenjeni praznik imenoval dan začetka komunistične revolucije.

Manj slovenskim zgodovinarjem in bolj Dolenjcem je bil namenjen klic Lojzeta Kopine iz Tomačevega v Ljubljani. Lojze Kopina je bil ob branju ankete v 13. številki Dolenjskega lista nemalo začuden nad mnenji anketirancev. "Čudi me, da so Dolenjci tako proti Cerkvi. Ali bomo drugorazredni državljani tisti, ki hodimo v cerkev? Cerkev zna gospodariti, ne zna pa gospodariti naša vlada." Lojze je obupal nad oblastjo in nad razmerami. Še zmeraj so na vladi komunisti, izmed teh pa danes mnogi pobožno hodijo v cerkev. Z veseljem pogleda lepo Dolenjsko oz. osvetljenimi cerkvami na gričkah. Z žalostjo pa spremlja propadanje veličastnih neobnovljenih objektov, kot je npr. trebanjski grad.

Med četrtkovimi klici je bilo nekaj pohval. Stane K. iz Novega mesta je v najlepšo luč postavil interni oddelek novomeške bolnice. "V oddelku delajo zelo strokovno. Pohvala velja tako vodstvu kot vsemu osebju, posebej v drugem nadstropju. Res zaslužijo pohvalo, in to za strokovno pomoč, za prijaznost in čistočo, kakršno redko najdemo. Za vse bolnike delajo enako dobro. Res zaslužijo pohvalo. Stavba internega oddelka zunaj ni lepa, zato bi jo morali videti tudi odznotraj. To bi morali videti tudi občinski možje, da bi lažje dali denar za obnovo pročelja. Potrebno bi bilo zgraditi tudi cesto pod bolnico."

Štefka iz Novega mesta je zelo lepo povedala o poslovnih manirah mesarstva Hočevar na Dolnji

Težki Vodi pri Novem mestu. O veliki noči so tam imeli na voljo po zmernih cenah čudovite šunke, ki so jih prodajali tudi po kosih in ne samo celih. O dobrosrčnosti in prijaznosti do kupcev govori po Štefkinih besedah tudi korenina hrena, ki so jo zavili h kupljeni šunki. V tej mesnici res dobi vse po želji; tudi drugi pohvalijo lokal. Ni po vseh mesnicah tako, je povedala Novomeščanka.

Tone Gorenc s Sel pri Štravberku je zadovoljen z izleti, ki jih organizira Dolenjski list. Bil je tudi na zadnjem izletu in v četrtek je pohvalil za trud Majdo Luzar, gospe iz turistične agencije Mana iz Novega mesta in turistično vodičko Polonco Kukec.

Kaže da so zadnji zapisi v Dolenjskem listu v zvezi z Romi znova usmerili pozornost na večno odprto vprašanje. Braika iz Črnomlja je povedala, da z brezposelnim možem živi v glavnem z njenimi 35 tisočaki plače. "Boli me, da mož ne dobi socialne podpore, češ da imamo preveč zemlje. Vendar delava, ne lenariva. Država pomaga samo Romom, in še to samo tistim, ki ne delajo. Tistim, ki delajo, ne da, češ ti si bodo že sami zaslužili." Bralko je zmotil podatek, objavljen v 13. številki Dolenjskega lista, da so lani Romom v semiskih občini izplačali 12 milijonov tolarjev pomoči. Po njenem imajo Romi več pravic od drugih državljanov.

Občanka iz okolice Škocjana je povedala o romskih groznjah 84-letni ženski. Romi so ji rekli, da ji bodo vse pokradli in nazadnje se pretepli, če jim ne bo dala pijače. Občanka protestira, ker Romi pri starejših ljudeh vdirajo v stanovanja, ker kradejo, ker se vozijo brez voznškega izpita, ker očitno lahko gradijo brez dovoljenj itd. M. L.

SLIKE S KOLEDARJA SO RAZDELJENE - Ko je bil računalniško "obdelan" še zadnji od 8.494 naročnikov, ki so do konca marca poravnali dolg do Dolenjskega lista, je v ponedeljek k "učeni" napravi naročniške službe prisedel slikar Samo Kralj in ob pomoči direktorja Dolenjskega lista s posebnim računalniškim programom izžrebal dobitnike štiri slik gradov. Kraljeve gradove naročniki sicer lahko občudujejo na stenskem koledarju, štirje izvirniki pa bodo krasili dom res dolgoletnih naročnikov Dolenjskega lista. Slikar je namreč za podobo gradu Struga izžrebal Franca Turka iz Koroške vasi, ki je naročnik Dolenjca že od 1953. leta. Na eno od sten bo slika Turjaka obesila Terezija Štih z Vrha pri Tržišču, ki časopis prejema že od leta 1958, od začetka šestdesetih let pa sta Dolenjskemu listu zvesta Ferdo Mrvič iz Dol. Boštanja, ki bo prejel sliko Mokric, in Pavel Jevnikar iz mokronoške Florjanske ulice, čigar dom bo krasilo Kraljevo platno Soteske. Za dobitnike bomo v kratkem pripravili poseben sprejem, na katerem jim bo slike izročil mojster Kralj. (Foto: A. B.)

Dolenjske Novice.

1885-1919

kratkočasnice izbral Jože Dular

Nepričakovana sreča

"Danes si pa res imel srečo!" reče neka gospa svojemu soprogu, ko ta z ribolova prinese domov šest krasnih postrvi. "Resnično, celo življenje nisem imel take sreče!" "Zagonetka pri vsem tem pa mi je pač to," pravi soproga, "da si trike doma pozabil!"

Kaj je sleparstvo

Profesor vpraša pri izkušnji pravnik: "Kaj je sleparstvo?" "Sleparstvo je, če me sedaj pri izkušnji vržete!" Profesor: "Kako to?" Dijak: "Ker je po kazenskem zakonu oni slepar, kdor porabi nevednost drugega, da bi mu škodoval!"

DANCALL
Novi danski GSM
Telefon ki zna tudi slovensko